

PERİNÇEK-İSVİÇRE DAVASI

“Ermeni Soykırımı” Yalanı AİHM’de

© Bu kitabın yayın hakları
Analiz Basım Yayın Tasarım Gıda Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.nindir.
Birinci Basım: Mart 2012
İkinci Basım: Nisan 2012
Kapak Resmi: Alpay Tuğlu
Teknik Hazırlık: Analiz Basım Yayın
Baskı: Analiz Basım Yayın • 0212 501 82 87
Yayıncı ve Matbaa Sertifika No: 14071
ISBN: 978-975-343-636-6
KAYNAK YAYINLARI: 615

ANALİZ BASIM YAYIN TASARIM GIDA
TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Meşrutiyet Cad. Kardeşler Han No: 6/3
34430 Galatasaray-İstanbul
web adresi: www.kaynakyayinlari.com
e-posta: iletisim@kaynakyayinlari.com
Tel: (0212) 252 21 56-99 Faks: (0212) 249 28 92

PERİNÇEK-İSVİÇRE DAVASI

“Ermeni Soykırımı” Yalanı AİHM’de

SUNUŞ

2005 yılında, geçtiğimiz günlerde kaybettiğimiz Rauf Denktaş'ın başkanlığında oluşturulan Talat Paşa Komitesi, “Ermeni soykırımı” yalanlarına karşı yurtdışındaki milyonlarca yurttaşımızı seferber ederek Batı başkentlerinde mücadele başlattı. Talat Paşa Komitesi, bu mücadelesine devam ediyor.

Bilindiği gibi, “Ermeni soykırımı” iddialarının “emperyalist bir yalan” olduğunu vurgulayan İşçi Partisi Genel Başkanı Sayın Doğu Perinçek, bu açıklamaları nedeniyle İsviçre mahkemelerinde yargılanmış ve çeşitli cezalara çarptırılmıştı.

Doğu Perinçek bu kararı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne götürmüş ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin “düşünce özgürlüğü”ne ilişkin 10. maddesine aykırılığını belirterek, İsviçre aleyhine bireysel başvuru hakkını kullanmıştı.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, ön incelemesini tamamladı ve İsviçre Hükümeti'nden savunmasını istedi. 18 Ocak 2011 tarihine kadar süre verdi. Türkiye Hükümeti'ni de aynı süre içinde görüşlerini bildirmeye davet etti.

İsviçre Hükümeti savunmasını yaptı. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne 15 Eylül 2011'de görüşlerini bildiren Türk Hükümeti, başvuruya, haklı olduğunu söyleyerek Doğu Perinçek'in safında katılmak istediğini belirtti.

Konu, öncelikle Avrupa açısından bir sınav niteliğindedir. Çünkü “düşünceyi açıklama özgürlüğü”, aykırı görüşlere özgürlüktür. Batı Avrupa devletleri Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı'ya karşı savaştılar. Ermeni soykırımı yalanı o koşullarda bir psikolojik savaş teması olarak üretildi. Ve bugün yine emperyalist amaçlarla o zamandan yaratılan önyargı yeniden piyasaya sürüldü.

“Düşünce özgürlüğü”, yerleşmiş görüşü tekrar etme özgürlüğü değildir. Sistemin sahiplerinin görüşlerine uyumlu fikirler açıklamak, “özgürlük”

anlamına gelmez. Bazen dalkavukluğa kadar uzanan bir cesaretsizlik ve boyun eğme tavrına bile varır.

Doğu Perinçek, “Ermeni soykırımı gerçek değildir” diyor ve bunu bilimsel gerekçelerle ve belgeleriyle öne sürüyor. İsviçre mahkemelerine, 90 kilo Rus ve Ermeni belgesi verdi. Rusya o zaman Osmanlı Devleti’ni paylaşan ülkelerden biriydi. Doğu Perinçek, Ermeni resmi raporlarına, belgelerine, Rusya’nın raporlarına, mahkeme kararlarına, Alman generallerinin tanıklığına, raporlarına ve Osmanlı-Türk arşivlerine dayandı.

Bir bilim ve siyaset adamı olarak Dr. Doğu Perinçek’in özgürlüğünü tanımak, Avrupa’nın geleneksel özgürlük kavramının gereğidir.

Doğu Perinçek’in 51 bilimsel kitabı var. Avrupa üniversitelerinde konferanslar ve dersler verdi. Doğu Perinçek, Avrupa tarafından da kabul edilen bir siyaset ve bilim adamıdır. 1991 yılında Avrupa’nın en önemli kuruluşlarından Irkçılığa Karşı Mücadele Komitesi (LICRA) tarafından Lüksemburg’a davet edildi. Avrupa Parlamentosu’nda konferans verdi. Avrupa Konseyi’nin o zaman başında bulunan Lüksemburg Dışişleri Bakanı Poos ile görüştü. Lüksemburg ve Avrupa gazeteleri, Perinçek’ten “ırkçılığa karşı mücadelenin parlak şahsiyeti” diye söz ettiler. Avrupa Parlamentosu’ndaki konuşması ve Avrupa Konseyi lideriyle görüşmesi büyük haber oldu.

Voltaire: “Düşüncenizi kabul etmiyorum, ama onu açıklama özgürlüğünüzü savunuyorum” demişti. İşte özgür Avrupa budur!

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, aslında bu konuyla Avrupa’nın özgürlük geleneğine hâlâ bağlı olup olmadığı konusunda sınanmaktadır.

Bu süreçte, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti de sınav vermektedir.

Avrupa Parlamentosu, Talat Paşa Komitesi’nin Berlin’de gerçekleştirdiği eylemden sonra, 27 Eylül 2006 tarihinde bir karar alarak, Tayyip Erdoğan yönetiminden Talat Paşa Komitesi’nin derhal dağıtılmasını istemişti.

Bu çağrıya yanıt, “Beşiktaş”tan geldi. Ergenekon savcıları, Talat Paşa Komitesi’nin “Ermeni soykırımı” yalanına karşı mücadelesini suç kanıtı olarak gösteriyorlar.

“Ergenekon İddianamesi”ni inceleyiniz; Talat Paşa Komitesi ve Doğu Perinçek’in “Ermeni soykırımı” yalanına karşı mücadeleleri suçlanıyor.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ne sesleniyoruz: Konunun, düşüncüyü açıklama özgürlüğü çerçevesinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne gelmesi büyük olanaktır. Türkiye, zaten düşünce özgürlüğü istiyor. Bu kazanılmalıdır.

Bunun kazanılmaması, "Türlere Avrupa'da yer yok, ancak hapishanelerinde yer var" anlamına gelir.

Türk milleti ve Türkiye Devleti, herhalde Avrupa'da "ırk katili", "soykırımcı", "uluslararası canı" olarak yer almayacaktır. Bu açıdan Hükümet, var gücüyle çalışmalı, mücadele etmelidir.

Karar, Doğu Perinçek hakkında değil, Türkiye Cumhuriyeti ve Türk milleti hakkında verilecektir. Eğer Hükümet, Türkiye Cumhuriyeti ve milletimizi dağıtma tertibi içindeyse, o zaman söylenecek söz yok!

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ndeki bu başvuru, karar aşamasındadır. Perinçek'in davasının kabulü halinde verilecek karar, bütün Avrupa Konseyi üyesi devletleri bağlayacak ve bugün Fransa Parlamentosu'na da tekrar getirilen sorunun çözümüne önemli bir katkı olacaktır.

Konuya ilişkin belgeleri, kamuoyunun bilgisine sunuyoruz.

İŞÇİ PARTİSİ GENEL BAŞKANI DOĞU PERİNÇEK'İN İSVİÇRE SORGUSUNUN TUTANAĞI - 23 Temmuz 2005

WINTERTHUR/UNTERLAND SAVCILIĞI

Sayı: A-1/2005/Brandtour

23 Temmuz 2005
Saat: 20.51

Savcı R. Jaeger ile Gfr. Patrick Studer'in yetkili oldukları sorguda, Tutanak Kâtibi N. Burri, gözlemci Ali Rıza Görgün, Türkiye Konsolosluğu Ataşesi Bay Ersoy Yılmaz bulundular.

Yazılı celpname ile getirilen Doğu Perinçek'in, sorulara sanık olarak yaptığı açıklamalar:

Tutanak notu:

Sanığın var olan çevirmene ihtiyaç duymadığını ve Almancayı iyi anlayıp konuştuğunu belirtmesi üzerine, sorgusu Almanca yapıldı. Sanığın sorgusunda gözlemci olarak Avukat Ali Rıza Görgün ve Ataşe Ersoy Yılmaz bulundu.

Konu

Tutanak notu:

Sanığa,

- Her zaman bir savunman isteyebileceği,
- İfade vermekten kaçınabileceği,
- İfadelerinin ispat aracı olarak kullanılacağı anlatıldı.

Haklarımı anladım. İfade vereceğim. Zaten haklıyım. Kaldı ki hukuk doktoruyum ve savunmamı kendim yapacağım, dedi.

Tutanak notu: Kimliği saptandı.

Soru: 22 Temmuz 2005 Cuma günü, saat 14.00 dolaylarında Glattbrugg'da Hilton Oteli'nde bir basın toplantısına katıldığınız doğru mu?

- Evet doğru.

Soru: Lozan 2005 örgütleyicilerinden misiniz?

- Hayır, ben örgütleyici değilim, fakat katılımcıyım.

Soru: Bu toplantıyı kim örgütledi?

- İsviçre, Almanya ve Türkiye'deki Atatürkçü Düşünce Dernekleri ve İşçi Partisi Ulusal Strateji Merkezi.

Soru: Sizi bu toplantıya kim çağırdı?

- Belirttiğim örgütler.

Soru: Bu basın toplantısının amacı neydi?

- 24 Temmuz 1923 tarihli Lozan Antlaşması'nın mirasını savunmak.

Soru: Basın toplantısı kamuya açık mıydı?

- Evet.

EN YÜKSEK HAK VATAN SAVUNMASI

Soru: Mikrofonu alıp kısa bir konuşma yaptınız mı?

- Evet.

Soru: Orada bulunan medya mensuplarına ve diğer katılımcılara hangi mesajları verdiniz?

- Dedim ki; Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'nın birçok parlamentosu, "Ermeni soykırımı"nı kabul etti. Bu uluslararası bir yalandır. Bu tarihsel bir yalandır. O zaman, Birinci Dünya Savaşı koşullarında, üç emperyalist devlet, İngiltere, Fransa ve Çarlık Rusyası, bizim anavatanımızı paylaşmak istediler. Ve biz ülkemizi savunduk. Bu soykırım değil, fakat vatan savunmasıydı. Vatan savunması, insanlığın en yüksek hakkıdır. Bugün Tages Anzeiger gazetesini okudum ve orada basın toplantısında benim söylediklerim konusundaki haber doğru. Konuşmam aynı zamanda televizyon kuruluşlarının kameraları tarafından da kayda alındı. Bu kayıtları getirebilirsiniz.

YALAN MI DEDİNİZ?

Soru: Siz Ermenilere 1915 yılında yapılan soykırımı yalan olarak mı nitelediniz?

- Evet, yalan olduğunu söyledim ve ayrıca bu konuda bir kitapçık dağıttım. Bu kitapçığı Neue Züricher Zeitung gazetesine de verdim. Umarım yarın bu konuda yayın yaparlar.

Soru: Niçin bu umudu besliyorsunuz?

- Çünkü ben yalandan yana değil, fakat gerçekten yanayım. Dünya dönüyor. Ben aynı zamanda tarihçiyim. Ankara Hukuk Fakültesi'nde görev yaptığım zaman Kamu Hukuku meseleleri üzerinde çalıştım ve aynı zamanda Ermeni sorunu üzerine araştırmalar yaptım ve yazdım. Rus-Sovyet arşivlerinin belgelerini de inceledim. Binlerce ve binlerce belge kanıtlamaktadır ki, o zaman yaşanan olaylar halklar arasında karşılıklı kırımdı; soykırım değildi. Ermeniler, emperyalist devletlere alet oldular. Türkiye, kendi vatanını savundu. Bu konu en iyi İsviçre'de anlaşılır. Bir büyük devlet eğer Fransızca konuşan İsviçrelileri veya İtalyanca konuşan İsviçrelileri kışkırtacak olsa ne yaparsınız? O zaman vatanınızı savunursunuz, tıpkı bizim yaptığımız gibi. En yüksek hak, düşünce özgürlüğü yanında vatanı savunma hakkıdır. Bu, elbette sizin anayasanızda da var. Ben anayasa hukuku uzmanıyım. Avrupa anayasalarını biliyorum.

GÖRÜNTÜ KAYITLARI

Soru: Dr. Doğu Perinçek'in basın toplantısındaki konuşmasının CD kayıtları gösterildikten sonra soruldu: Bu konuşma hakkında hangi yorumu yapıyorsunuz?

- Bunlar gerçekler. Gerçeği savunmuş olmak, insanlığı savunmuş olmak ve Türkiye ile İsviçre arasında dostluğu savunmuş olmak; benim için özel bir şereftir. İsviçre'nin bizim için özel anlamları var. Çünkü Lozan Antlaşması İsviçre'de imzalandı. İsviçre bizim hiçbir zaman düşmanımız olmadı. İsviçre tarafsız bir devlettir. İsviçre Türkiye'ye karşı tertiplerin içinde yer almadı. İsviçre, Türkiye'ye karşı savaş yürütmedi. Benim basın toplantısında söylediğim her şey, sözde Ermeni soykırımı üzerine açıkladıklarım, düşünce ve araştırma özgürlükleri çerçevesi içindedir. Bu konular, bilimsel araştırma alanına aittir; yoksa parlamentolara değil. Bu, tarihçilerin ve araştırmacıların konusudur; yasa çerçevesinde ele alınacak bir konu değildir. Ortaçağın cadı davaları zamanında, bu tür konular Ortaçağın dinsel otoritelerinin yetkileri içindeydi. Bu soruşturma,

Engizisyon soruşturmasıdır; çünkü düşünce özgürlüğüyle ilgilidir. Savcılar ve mahkemeler, gerçekler hakkında karar verme hakkına ve gücüne sahip değillerdir. Bu soruşturma, İsviçre hukukuna göre, hukuka ve anayasaya aykırıdır. Ben korkmuyorum. Gerçeklerden korkan, sizsiniz. Beni buraya davet etmekle korktuğunuzu gösterdiniz. Beni niçin buraya çağırdınız? Gerçeklerden korkuyorsunuz. Siz gerçeğin öğrenilmesini istemiyorsunuz.

Soru: Her devletin kendi yasalarını kendisinin yapması konusunda görüş birliğimiz var mı?

- İyi ama uluslararası hukuka karşı yapılan yasalar için değil, anayasaya karşı değil, insan haklarına karşı yasalar için değil. İnsan hakları, İsviçre Anayasası'nın temel haklarıdır. İsviçre parlamentosunun kararlaştırdığı kanun,¹ İsviçre Anayasası'na aykırıdır. Önümüzdeki yıllarda İsviçre parlamentosunun bu hatayı bertaraf edeceğini göreceğiz.² Biz bunu İsviçrelilerden bekliyoruz. Çünkü İsviçre halkı iyi bir halk. İsviçre halkının vicdanı var.

¹ Perinçek, burada İsviçre Milli Meclisi'nin (Nationalrat) Aralık 2003 tarihli kararını kastediyor. Bu karar, Ermeni soykırımını kabul etti; ancak İsviçre Senatosu (Länderrat) tarafından onaylanmadı. (Y.N.)

² Nitekim Lozan eylemi üzerine İsviçre Senatosu Uluslararası İlişkiler Komisyonu Başkanı Peter Briner, 7 Ağustos 2005 günü Ermeni soykırımına ilişkin tasarıyı gündemden temelli kaldırdıklarını açıkladı. (Y.N.)

TÜRKİYE'DEKİ VATAN HAINLERİNİN ÖZGÜRLÜĞÜ

Soru: Türkiye'de 1915'te yaşanan Ermenilerle ilgili olayları halk katliamı olarak kabul etmek ceza nedeni mi, yoksa Türkiye'de herkes bu görüşü savunmakta özgür mü?

- Hayır, ceza nedeni değil. Birçok tarihçi ve entelektüel ve vatan haini, sözde Ermeni soykırımını üzerine yazıyor ve gevezelik yapıyor. Türkiye'de bu görüşe sahip olma özgürlüğü var. Peki siz bu konuyla niçin ilgileniyorsunuz?

Soru: Basın toplantısında başka konuşmacılar da var mıydı?

- Evet, biz İsviçre'ye Ankara ve İstanbul'dan aşağı yukarı 200 seçkin şahsiyet olarak geldik. Hilton'da basın toplantısının yapıldığı salon küçüktü, 200 kişiyi alacak büyüklükte değildi. Bu nedenle bazı arkadaşlarımız koridorlardaydı.

Soru: Mikrofondan kaç kişi konuştu?

- Beş altı şahsiyet. Kıbrıs eski Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş, Türkiye'nin en büyük üniversitesinin rektörü Prof. Dr. Kadri Yamaç, E. Korg. Yaşar Müjdecı ve Lozan 2005'in iki düzenleyicisi.

Soru: Toplantıya ne kadar yabancı dinleyici katıldı?

- Sizin makamınızın polisleri vardı; bir de İsviçre ve Türk basınından gazeteciler.

Soru: Biliyor musunuz, basın toplantısı nasıl duyuruldu?

- İsviçre basınına bildirdik. Ayrıca internette bir Lozan 2005 sitesi var. İstedik ki, herkes gerçekleri bilsin.

Soru: İlgilenen herkes bu toplantıya katılabilir miydi?

- Gizli değildi, herkes gelebilirdi.

Soru: Size bu toplantının konusu olarak bildirilen neydi?

- Toplantının konusu, Türkiye'nin bağımsızlığı ve toprak bütünlüğü idi.

Soru: Bu toplantı hangi başlık altında yapıldı?

- Bizim için Lozan demek, milletimizin ve vatanımızın bağımsızlığı ve bütünlüğü demektir.

Soru: Size bir konuşma konusu verildi mi, yoksa konuyu seçmekte serbest miydiniz?

- Serbesttim. Video kaydında da görüldüğü gibi, söz istedim.

Soru: Konuşmanızın içeriğini yansıtan belli bir çoğaltılmış metin var mıydı?

- Hayır.

ŞÜPHE ETME SUÇU

Soru: Daha önce size, konuşmanızın özünü oluşturan, Ermeni halkına katliam konusunda şüphe etmenin, İsviçre’de mesele olarak görüldüğü bildirilmedi mi?

- Bunu biliyorum. Bu kanun hükmü hukuka ve anayasaya aykırıdır. Bu kanun benim için şaşırtıcı olmuştur. Bu ne biçim kanun? Bu kanun ihtiyaca uygun değildir.³

³ Burada kastedilen İsviçre Ceza Kanunu’nun 261/4 maddesidir. Ancak bu madde hükmünde, “Ermeni soykırımı” somut olarak anılmıyor, genel olarak soykırımın inkârından söz ediliyor. Maddenin formülü şudur: “Kamu önünde sözle, yazıyla veya resimle, küçük düşürmek veya aşağılamak nedenlerinden biriyle, insanlığa karşı halk katliamını inkâr etmeye, kabaca suçsuz göstermeye, veya haklı çıkarmaya kalkışma.” (Y.N.)

Soru: Türkiye, yasama, yürütme ve yargı arasında kuvvetler ayrılığını kabul ediyor mu?

- Evet, bunlar devletin üç işlevidir.

EĞER BİR KANUN ANAYASAYA AYKIRI İSE

Soru: Siz bir hukukçu olarak, yasama organının koyduğu ceza kanunlarının yargı için bağlayıcı görev olduğu konusunda benimle aynı görüşte misiniz?

- Yargı için bağlayıcı olan anayasadır. Eğer bir kanun anayasaya aykırı ise, bir savcı anayasanın hükümlerini uygular. Anayasa da kanundur, ancak en bağlayıcı kanundur. İsviçre’de bulunduğum zaman, benim için İsviçre Anayasası bağlayıcıdır, zira İsviçre makamlarına güveniyorum. İşte bu güven nedeniyledir ki, özgürce konuştum. Zürih’te hukuka uygun davranan savcıların ve mahkemelerin bulunduğunu sanıyordum; bu yüzden özgürce konuştum.

İSVİÇRE PARLAMENTOSU İÇİN UTANÇ

Soru: Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Alt Komisyonu’nun,⁴Avrupa Parlamentosu’nun ve İsviçre Millî Meclisi’nin 1915’teki Ermeni olaylarını halk katliamı olarak kabul etmesine karşı tutumunuz nedir?

⁴ Savcı burada yanlış bilgi aktarıyor. İsviçreli Savcının “BM’nin bir alt komisyonunun Ermenilere halk katliamı uygulandığı yönünde bir kararının bulunduğu” ifadesi bütünüyle yanlıştır. 1915 yılındaki olayları araştırmakla görevlendirilen BM Alt Komisyonu, bir tarihçinin sunduğu raporda, olayı “halk katliamı” olarak nitelemesine, “Bilgi edinildi” notunu düşmüştür. Zaten Komisyon karar alamaz. (Y.N.)

- Bunlar yalandır. Bunlar emperyalist yalanlardır. Bu, İsviçre parlamentosu için bir utançtır.

Soru: Sizin görüşünüze göre, 1915 olaylarında ne kadar Ermeni kurban oldu.

- Yalnız Ermeniler değil, Türkler ve Kürtler de hayatlarını kaybettiler. Ermeni teröristlerinin Türklere ve Kürtlere uyguladıkları katliamlar da var. Bu, Almanların deyişiyle bir “Völkerschlacht” (boğazlaşma, mukatele) idi. Emperyalistlere karşı bir savaş oldu. Hitler ve emperyalistler bazı halkları diğer halklara karşı ateşe sürmüşlerdir. Siz, Hitler’e karşı savaşmış olan halkları cezalandırabilir misiniz? Bu İsviçre kanunu,⁵ nesnel olarak Hitler’in tarafındadır.

⁵ Kanun değil, Meclis kararı. (Y.N.)

Soru: Ermeniler, hangi nedenlerle düşünceleri yüzünden hayatlarını kaybettiler?

- Düşünceleri nedeniyle değil. Rus çarları, çeşitli Ermeni terör örgütlerini örgütledi ve ateşe sürdü. Örneğin Alman bilim adamı Rohrbach veya Lenin, şöyle yazdılar: “Çarlık Rusyası Ermeni terörist örgütlerine silah verdi ve Türkiye’ye karşı kışkırttı.” O zaman İstanbul’da on binlerce Ermeni yaşıyordu ve öldürülmediler. Çünkü Türk ordusuna karşı terörist eylemler yürütmemişlerdi.

KANUN KONUSU DEĞİL

Soru: İsviçre hukukuna göre, halk katliamını inkâr etmeye, kabaca suçsuz göstermeye ve haklı çıkartmaya kalkışanlar, cezaya çarptırılır. Bu konuda ne diyorsunuz?

- İsviçre kanunu gerçeği inkâr ediyor. Bu bir kanun konusu değil, tarih konusudur. Bütün hayatı boyunca Türkiye'nin dışındaki ve içindeki halkları savunmuş olan beni mi cezalandırmak istiyorsunuz? Türkiye'de benim vatandaşım olan herhangi bir azınlığa veya tek bir yurttaşına bir haksızlık yapıldığını görsem, üzerine giderim. Benim birçok Ermeni dostum var.

Soru: Bilgilendirilen bir şahsiyet olarak, İsviçre Millî Meclisi'nin Ermenilere halk katliamı uygulandığını kabul ettiğini daha önce bilmiyor muydunuz?

- Evet, böyle bir kanun⁶ olduğunu biliyordum. Ben bu kanunu eleştiriyorum.

⁶ Kanun değil, Meclis kararı. (Y.N.)

PROF. DR. HALAÇOĞLU'YLA DAYANIŞMA

Soru: Bunu bilmenize rağmen, Glattbrugg'taki basın toplantısında, neden konuşmacı olarak kürsüye çıktınız?

- Bu kanunu daha önce gazetede okumuştum. Hukukçu olarak da bu konuyla ilgiliyim. Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu'na karşı bir soruşturma yürütüldüğünü de duymuştum. Onunla dayanışma gösterdim. Böylece İsviçre halkına ve İsviçre Millî Meclisi'ne hatayı düzeltmeleri için yardımda bulundum. Ümit ediyorum ve biliyorum ki, bu soruşturma gerekli olan bu düzeltmeye olanak sağlıyor.

⁷Soru: Kamu önündeki bu açıklamalarınızla öldürülen Ermenilerin anısını incittiğiniz suçlamasına ne diyorsunuz?

[Z](#) İsviçre Adalet Bakanlığı, Müsteşar Leopold başkanlığında 2006 yılında bir komisyon kurarak, bu hükmü kaldıracağını veya yalnız Yahudi soykırımına uygulanması için berraklaştıracağını ilan etti. Ancak bu girişim daha sonra sonuçsuz kaldı. (Y.N.)

- Şu çok önemlidir; soykırım başka, bazı Ermenilerin öldürülmesi başka bir konu. Ben, hiçbir Ermeni hayatını kaybetmemiştir demiyorum. Bunu biz de biliyor ve yazıyoruz. Biz o Ermenileri savunuyor ve onlara saygı duyuyoruz. Biz yalnız ve yalnız diyoruz ki, bu bir soykırım değildir. O zaman soykırım kavramı yoktu. Irkçılık bize yabancıdır. Çünkü biz bir Asya halkıyız. Bizim birlikte yaşama kültürümüz var. Osmanlı İmparatorluğu Yahudilere ve başka halklara yardım etmişti.

Soru: Sizin Ermenilere bir halk olarak kişisel tutumunuz nedir?

- Dostça. Ve onların da bana tavrı dostçadır. Çünkü ben, Türklerin ve Ermenilerin barış içinde birlikte yaşamış oldukları bir yerden geliyorum. Birçok Ermeni benim dostça tutumumu anlatabilir. Ben 1972 ve 1980'lerde hapiste olduğum zaman, bana hediye gönderdiler.

İADE EDİYORUM

Soru: Irkçı davranışta bulunduğunuz yolundaki somut suçlamayla ilgili cevabınız nedir?

- Irkçı olsaydım, utanç duyardım. Ben bilimsel sosyalistim. Irkçılık, benim için küfürdür. Bu küfürü reddediyorum.

Soru: İşçi Partisi'nin genel başkanı olduğunuz doğru mu?

- Evet.

TÜRK DEVLETİNE VE ASKERE TUTUMUNUZ?

Soru: Türk devletine tutumunuz nedir?

- Ben Türkiye millî devletinin savunucusuyum. Ben Kemalist Devrim'in savunucusuyum. Ancak ben, Türkiye'deki ABD yanlısı iktidar sahiplerine ve mafya-tarikat iktidarına karşı mücadele ediyorum.

Soru: Askeriyeye yakın bir konumda mısınız?

- İster asker ister sivil, bütün yurtseverlere yakınım. Askeri hapishanelerde sekiz yıl yattım. Çünkü 1971 ve 1980'de iki Amerikancı darbe oldu. Ben Türkiye'yi savunanlarla birlikteyim, ancak Amerika ve emperyalizm yanlısı hükümetlerin ve iktidar sahiplerinin karşısındayım.

AVRUPA BİRLİĞİ SORULARI

Soru: Siz, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne yakınlaşmasına karşı mısınız?

- Ben AB üyeliğine karşıyım. Ancak Avrupa'nın dostuyum. Ben bağımsız bir Avrupa'dan yanayım, ABD'den bağımsız bir Avrupa'dan. Türkiye bağımsızlığını korumalı. Avrupa Avrupa'dır ve Türkiye de Türkiye'dir. Örneğin İsviçre AB'ye dahil değil. Benim görüşüme göre, İsviçre'nin bu tutumu doğru. Dünyadaki bu tutumlar da doğru.

Soru: Lozan 2005, Türkiye'nin Avrupa'dan sözünü ettiğiniz bu bağımsızlığını göstermek amacıyla mı yapıyor?

- Evet, göstermek ve savunmak. İsviçre makamları buna izin verdi. Ankara'daki İsviçre Büyükelçiliği'nin gösterdiği dostluğa teşekkür ederim.

Soru: Sizin dün Hilton Oteli'nde yaptığınız konuşma da, Türkiye'nin Avrupa'dan bağımsızlığına mı hizmet ediyordu?

- Evet, elbette. Ama aynı zamanda İsviçre ile Türkiye arasındaki dostluğa hizmet ediyordu. Bu dostluk, karşılıklı bağımsızlık ve eşitliğe dayanacaktır.

SUÇUN EYLEMLERİ

Soru: Özetle size şu suçlama yöneltilmektedir:

Sanık Doğu Perinçek,

- kamu önünde sözle, yazıyla veya resimle, küçük düşürmek veya aşağılamak nedenlerinden biriyle, insanlığa karşı halk katliamını inkâr etmeye, kabaca suçsuz göstermeye, veya haklı çıkarmaya kalkışma suçunu şu eylemlerle gerçekleştirdi:

Sanık, Hukuk doktoru, yayıncı, Türkiye İşçi Partisi (İP) Genel Başkanı, 22 Temmuz 2005 Cuma günü, saat 14.00 dolaylarında, Züriç'in Glattbrugg semti Hobbühlstrasse 10'daki Hilton Oteli'nde, Lozan Antlaşması'nın (Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlığının tanınması) 82. yılı nedeniyle Türk dernekleri tarafından örgütlenen kamuya açık basın toplantısı sırasında, toplanmış olan 100 kadar katılımcının önünde, konuşmacı olarak yer almış ve mikrofon aracılığıyla, Almanca olarak, özetle, Ermeni soykırımı denen şeyin, uluslararası bir yalan olduğunu, tarihsel bir yalan olduğunu, ABD ve Avrupa emperyalistlerinin aleti olduğunu ilan etmiştir.

Sanık bu eylemini, uluslararası halklar topluluğunun, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Alt Komisyonu'nun 29 Ağustos 1985,⁸ Avrupa Parlamentosu'nun 18 Haziran 1987 tarihli ve İsviçre Millî Meclisi'nin Osmanlı devletindeki 1915 olaylarını Ermenilere karşı halk katliamı olarak kabul eden kararlarında savunulanları bilmesine rağmen, karışık konumunu İsviçre'de savunmak yoluyla, yasayı ihlal etmenin sonuçlarını göze almıştır.

Bu konuda ne diyorsunuz?

- Ben, Hitler'in Yahudilere ve diğer halklara yaptığı halk katliamlarını inkâr etmiyorum. Ben, Amerikalıların Kızılderililere ve bugün Iraklılara yaptığı halk katliamını inkâr etmiyorum. Eğer Ermenilere karşı bir halk katliamı olsaydı, o zaman ben, bu halk katliamına, İsviçre Millî Meclisi'nden önce en ön sırada tavır alırdım.

ÇÜNKÜ EMPERYALİST BİR PARLAMENTO

Soru: BM İnsan Hakları Alt Komisyonu'nun⁸ ve Avrupa Parlamentosu'nun nasıl olup da Ermenilere karşı soykırım yapıldığı sonucuna varmış olmaları konusunda bize bir açıklamanız var mı?

⁸ Açıklama için bkz. 4 numaralı dipnot. (Y.N.)

- Çünkü Avrupa Parlamentosu, emperyalist bir parlamento. Avrupa Parlamentosu, Türkiye'nin bağımsızlığına karşı. Lanetli ve menhus politik amaçları nedeniyle bu kararları aldılar. Ermeni soykırımı iddiasını taşıyan kanunlar, emperyalistlerin aletidir; yoksa insan özgürlüğünün ve insanlığın aracı değildir. Beni bu sorguya çağırdığınız için çok memnunum. Böylece İsviçre halkının gerçekleri bilmesine yardımcı olabileceğim. Eğer siz savcı olarak, bu davayı yargı önüne getirecek olursanız, İsviçre halkı bu konuda çok şey öğrenecek.

Soru: Ermeni soykırımını herkesin önünde “yalandır” diye açıklamakla, ceza kovuşturması yürüten makamların bu konuda sizi davet etmelerini mi istediniz?

- Hayır, benim amacım bu değildi. Ancak benim gerçeğin yanında durmak için yeterli cesaretim var. Ben kendi ülkemde de böyle yaparım, Düşüncelerim ve emekçileri savunan örgütlenmelerde bulunduğum için, Türkiye’de hapislerde yattım. Otoritelerden korkmam. Yalnız gerçeği savunmamış olmaktan korkarım. Gerçeğe sadakat, benim için bir hayat ilkesidir.

Soru: Ceza Kanunu’nun 26. maddesinin 1-4. fıkralarında düzenlenmiş olan ırkları aşağılamaya ilişkin hükümlerin içeriği göz önünde tutulursa, hukuki savunmanız nedir?

- Ben, halk katliamını inkâr etmedim. Yalnızca yalanı reddettim. Bütünüyle suçsuzum. Ben halk katliamını inkâr etmiyorum, fakat yalanı reddediyorum. Yalnız gerçekler inkâr edilebilir. Yalan ise ancak ve ancak reddedilir.

ORTAÇAĞIN ENGİZİSYONUNU DİRİLTMEYİN

Soru: Ekleyeceğiniz bir şey var mı?

- Avrupa halkları, Ortaçağın Engizisyon yargılamaları sırasında birçok facialar yaşadılar. Lütfen Engizisyonu yeniden canlandırmayın. Engizisyon, düşünce özgürlüğünü ve aynı zamanda vicdan özgürlüğünü cezalandırıyordu. Engizisyon, vicdan özgürlüğüne karşı cadı avcılığı yaptı. Ermeni sorunu veya 1915 yılındaki olaylar üzerine görüşler, düşünce ve vicdan özgürlüğü çerçevesi içindedir. Ben bir bilim adamıyım ve bu konuyu araştırmak, hem Türkiye halkını, hem de İsviçre halkını bu konuda bilgilendirmek benim görevimdir.

SAVCILIĞIN SINIRLARI

Soru: Yeniden serbestsiniz ve tutanağı gözden geçirdikten sonra, planladığınız gezinize devam edebilirsiniz. Ancak İsviçre’de Ermenilere halk katliamı yapıldığını yalan olarak nitelemeye son vermenizi, size ısrarla ve zorunlu olarak tavsiye ederim.

- Bunu tebellüğ ettim. Ancak size savcılık görevi dışında böyle nasihatte bulunamayacağınızı bildiririm. Sizin ancak bu konuyu mahkeme önüne getirme hakkınız bulunuyor. Yalnız İsviçre mahkemeleri bu konuda hüküm verebilir. Ben, İsviçre Anayasası’na göre hüküm verecek olan İsviçre hâkimlerine güveniyorum.

İsviçre’de avukata ihtiyacım yok. Eğer davet edilirim, İsviçre’ye kendim gelirim. Mahkeme celpnamesi, İstanbul veya Ankara’daki iş adresime yollanabilir. Zamanın belirlenmesinde temas kurulabilir. Uluslararası hukuki yardım yoluyla ifade alınmasını istemiyorum. Ancak davetiyenin bir örneğinin, Türkiye Başkonsolosluğu’nun bilgisi için, Ataşe Ersoy Yılmaz’a yollanmasını diliyorum.

Sorgulamanın sonu: Saat 23.00.

Bizzat okunmuş ve onaylanmıştır.

DOĞU PERİNÇEK

İŞÇİ PARTİSİ GENEL BAŞKANI DOĞU PERİNÇEK'İN LOZAN SORGUSUNUN TUTANAĞI - 20 Eylül 2005

Vaud Kantonu
Sorgu Yargıcı

İFADE TUTANAĞI

Görüşme: 20 Eylül 2005, Saat: 09.00

Dinlendi: Doğu PERİNÇEK 17.06.42'de Gaziantep/Türkiye'de doğmuştur. Türk vatandaşı, Sadık PERİNÇEK ve Lebibe OLCAYTU oğlu, Şule ZALOĞLU ile evli, hukuk doktoru, Türkiye İşçi Partisi Başkanı, İstiklal Cad. Deva Çıkmazı 7/5 Beyoğlu-İstanbul'da ikamet etmektedir.

Ceza Kanunu'nun 307'inci maddesi gereğince, Türkçeden tercüme etmek üzere Bay Denis OKAN'ın katılımıyla:

Soru 1: Ceza Yasası'nın 261bis maddesini çiğnediğiniz gerekçesiyle dinlenmek üzere buraya çağrıldınız. Susma hakkına sahip olduğunuz konusunda bilgilendirildiniz.

Yanıt 1: Kabul ediyorum.

Soru 2: Zürih otoritesinin önünde yaptığınız açıklamaları doğruluyor musunuz?

Yanıt 2: Evet.

Soru 3: Vaud Kantonu kanunlarının, Türk konsolos yardımcısının sürece katılması talebinize izin vermediğini bildiririm.

Yanıt 3: Kabul ediyorum.

Soru 4: Kamuoyu önünde ve İsviçre'de yaptığınız konuşmanızda, Ermeni soykırımının uluslararası bir yalan olduğunu sistemli olarak tekrar ettiniz. Konuşmanızın içeriğiyle ilgili bu özet tahlili onaylıyor musunuz ve yorumlamak ister misiniz?

Yanıt 4: Giriş olarak, Winterthur'da 23.07.05'te yapmış olduğum açıklamaları temel almak isterim. Yaptığım açıklamaların Ceza Kanunu'nun 261bis maddesine aykırı olmadığını, soykırımı tanımama suçu işlemediğimi, çünkü söz konusu bir soykırımın olmadığını savunuyorum. İsviçrelilerin bizim tarihimizi bizden iyi bilemeyeceklerini savunuyorum. Türk Parlamentosu'nun İsviçre tarihini İsviçrelilerden daha iyi bilmesinin saçma olması gibi. Söz konusu Ermeni soykırımı, Rus, İngiliz ve Fransız emperyalizminin 1915'te savaştaki uydurmasıdır. Zaten İngilizler, söz konusu Ermeni soykırımının kendi gizli servislerinin uydurması olduğunu kabul etmişlerdir. Bu tez, 1921'de İngiltere'nin İstanbul Büyükelçisi'nin Londra'ya Dışişleri Bakanı'na gönderdiği raporla üretilmiştir. Bizzat Toynbee isimli İngiliz tarihçi de İngiliz halkının aldatıldığını söylemiştir. Bunu kanıtlayan belgeleri size sunacağım.

Soykırımın olmadığını ispatlayan en büyük kanıt, Rus ve Sovyet arşivlerinin incelenmesi sonucu ortaya çıkmıştır.

Karşılıklı katliamların olduğunu kabul ediyoruz. Fakat katliamların sorumluluğu Ruslara, Fransızlara ve İngilizlere aittir. Çünkü bu ülkeler Ermeni çetelerini Türkiye'ye karşı ayaklanmaları için kışkırtmış ve silahlandırmışlardır. Bu çeteler tabur ve tugay/müfreze olarak örgütlendiler ve 1914'te Türkiye'ye saldırdılar. Bu ayrıntılar açık bir biçimde tüm tarihçiler tarafından belirtilmiştir. Alman tarihçilerden Quadflieg ve Rohrbach ve ayrıca Lenin'i burada sayabilirim. Bu kişiler, Rus çarlarının silahlandığı ve kışkırttığı Ermeni çetelerin Türkiye'ye karşı silahlandıklarını ve kendilerini ateşe attıklarını söylemişlerdir.

Soru 5: Davanız Ermeni halkına karşı ırk ayrımcılığı unsurları barındırıyor mu?

Yanıt 5: Hayır, asla. Türkiye'de pek çok davadan tutuklandım, özellikle pek çok değişik kökenden gelen halkların haklarını savunduğum için, aralarında Türk olmayanlar da vardı. Ermeni halkını Türk halkına kardeş bir halk olarak kabul ediyorum ve bu açıklamayı sadece konusu olduğum dava için yapmıyorum. Hiçbir koşulda Ermeni halkını daha aşağı bir ırk

olarak kabul etmedim, bu kavram bana tamamen yabancıdır ve siyasi mücadele kariyerimin başından bu yana da yabancı olmuştur.

Size ayrıca bu konudaki düşüncemin kanıtı olarak eşim Şule'nin yazdığı, Kasım 2000'de, İşçi Partisi'nin bir dergisinde "Bizim Ermeniler" başlığı altında yayımlanan bir makaleyi sunacağım.⁹

⁹ 2000'e Doğru, 12 Nisan 1987, Sayı: 15. (Y.N.)

Dolayısıyla konuşmalarımın arkasında ırk ayrımcılığı eğilimi yoktur ve yasa çiğneme iddiasına itiraz ediyorum. Bir suç işlemek için, bir amaç uğruna suç işlenilene karşı bir kasıt olması gerekir ve benim tek amacım tarihi bir gerçekliği anlatmak ve ülkenin bağımsızlığını savunmaktır.

Soru 6: Sizi, bakış açınızı tamamlayıcı belgeleri avukatınız Me Mirko Lot aracılığıyla Zürih'te sunmaya davet ediyorum. Me Mirko Lot, beni, 14.9.05'te sizin bu yöndeki talebiniz konusunda bilgilendirdi.

Yanıt 6: Kabul ediyorum.

Şimdilik, size bir Türk dergisi olan Aydınlık'ın 18 Eylül 2005 tarihli sayısında yer alan eski Bern milletvekili Guillaume Albert HOURIET'nin Fransızcadan çeviriyle yayımlanan bir röportajını sunuyorum. Kendi kendime soruyorum, eğer benim açıklamalarım suç teşkil ediyorsa acaba M. HOURIET hakkında da kovuşturma açılacak mı?

Soru 7: İkinci Dünya Savaşı sırasındaki Yahudi soykırımı karşısındaki tavrınız nedir?

Yanıt 7: Kurban yakmayı da (Holocauste), Kızılderililerin soykırımı gibi tarihsel gerçekleri de yadsımıyorum. Buna karşılık, Ermeni soykırımını kabul etmiyorum, daha önce de söylediğim gibi. Eğer bir soykırım yapılmış olsaydı, bunu ilk olarak biz Türkler yargılar ve mahkûm ederdik.

Soru 8: Eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Yanıt 8: Hayır.

Kanton Sorgu Yargıcı Tutanak Kâtibi Onaylayan

Tercüman

İŞÇİ PARTİSİ GENEL BAŞKANI DOĞU PERİNÇEK'İN LOZAN MAHKEMESİNDEKİ SON SAVUNMASI - 8 Mart 2007

SAYIN BAŞKAN,[10](#) YANLIŞ SALON

[10](#) Mahkeme tutanağı olmadığı için bu savunma, gazetecilerin tuttuğu notların özetidir. (Y.N.)

Burada iki gündür yapılan iş, yargılamaya benzemiyor; akademik bir toplantıya benziyor.

İsviçre basınının yorumu da bu yöndedir. O zaman yanlış bir salon seçilmiştir.

(Burada yargıç müdahale ederek, Perinçek'ten suçlama konusu içinde kalmasını ve mahkemeye eleştiri yöneltmemesini istedi.)

Perinçek devamla: Ben de suçlamaya cevap veriyorum. Açıklamalarım, akademik hürriyetle ilgilidir. Üniversitelerin işini mahkemeler yapmaz. Mahkeme salonlarında tarih tartışması yapılmaz. Yargıçlar, tarih hakkında hüküm veremez. Aksi halde, tarih tartışmasını yok ederler. Ve yapılan iş, Avrupa uygarlığı için ayıptır.

Eğer buradaki faaliyet, ille bir yargılamaya benzetilecekse, Ortaçağdaki yargılamaların bir örneğidir. Sabahtan beri sorulan sorularla beynimin kıvrımları arasında dolaşmaktadır. Cadı davalarında olduğu gibi, bilimsel kanaatim, düşüncelerim araştırılmaktadır ve suçlanmaktadır.

Bu yapılanlarla bana bir zarar verilemez. Ama İsviçre'ye ve Avrupa'ya zarar verirsiniz. Bilimsel konuların tartışılmasını mahkemeye, polisle, hapishaneyle, gardiyanlarla önlemeye kalkarsanız, kendinize yazık edersiniz.

AVRUPA UYGARLIĞININ HALİ

Bir kez bilimsel kanaat ve düşünce suçlanınca, burada görüldüğü gibi, Talat Paşa, Mustafa Kemal Atatürk, Lenin, Mao gibi geçen yüzyılın bütün devrimcileri hedef alınmaktadır. Bu devrim düşmanlığıyla ve paslanmış anti-komünizm silahıyla varabileceğiniz bir yer yoktur. Avrupa uygarlığı kendi temellerini yıkmaktadır. Bu salonda yaşananlar da ne yazık ki bu gerçeği kanıtlamıştır.

Bazı Avrupa ülkeleri 1930’larda Nazi Almanyasından kaçan insanları ve Yahudileri sınırdan geri çevirir ve ölüme teslim ederken, burada suçlanan Jön Türkler, o insanları bağırlarına bastılar. Atatürk de o devrimci geleneğin temsilcisiydi. Almanya’dan gelen Hirsch, Roepke, Neumark, Schwarz, Koschaker, Ernst Reuter gibi bilim adamları, Avrupa’da faşizmin ve faşizme teslimiyetin kol gezdiği koşullarda, ırkçı zulümden kurtuluşu ve bilim özgürlüğünü Türkiye’de buldular. (Doğu Perinçek burada İsviçre’nin Yahudileri sınırdan çevirerek Nazi soykırımına yaptığı hizmetlere değinmektedir. Ve bu sözleri yargıç ve savcı başlarını önlerine eğerek dinlediler.)

Avrupa uygarlığı öyle bir yıkılıyor ki, Jean Michel Thibaux gibi dürüst ve gerçek aydınlar, Avrupa ülkelerinin vatandaşlığını terk ediyor. Tanıgımız olarak dinlenen Prof. Dr. Jean Michel Thibaux’nun Fransız vatandaşlığından Türk vatandaşlığına geçmesinden alayla söz edildi burada. Bu alayları bırakıp, Avrupa’nın gerçek aydınınının niçin bu tavrı aldığı üzerinde düşünmeniz yerinde olur.

Hürriyetler Avrupasının değerlerini bugün, çürüyen Avrupa’ya karşı bizler savunuyoruz. Bu yargılamada benim esin kaynaklarımı araştırmak için hayli gayret sarf edildi. Galilei, Robespierre, Goethe ve Marx gibi büyük Avrupalılardan aldığım esinle “Ermeni soykırımı uluslararası bir yalandır” diyorum.

SOYKIRIM YOK, SAVAŞ VAR

Ermeni soykırımı iddiaları kesinlikle gerçektir. Konu iki düzlemde ele alınabilir. Birincisi, devletler arasında savaştır. Çarlık Rusyası ordusunda, Türkiye'ye karşı 200 bin Ermeni piyadesi savaşmıştır. İngiliz ordusunda 9 bin Ermeni'nin görev aldığı bilinir. Fransız ordusunda da 5 bin Ermeni askeri Fransız üniforması giydirilerek, Türkiye'ye karşı cepheye sürülmüştür. Rus, İngiliz ve Fransız ordularında savaşan Ermeni askerlerinin önemli bir kesiminin Türk ordusu tarafından savaşta öldürüldüğü bilinmektedir. 1920 ve 1921 yıllarında Ermenistan'ın Türkiye'ye saldırıları üzerine yapılan savaşlardaki kayıpları da buna eklemek gerekir.

İkincisi, Rusya tarafından silahlandırılan Ermeni gönüllü birliklerinin Türk ordusunu iç hatlardan vurması ve köylerdeki terörü de, her iki taraftan önemli kayıplara neden olmuş, halklar arasında karşılıklı kırımlar yaşanmıştır. Tehcir sırasında yollarda salgın hastalıklar ve zor koşullar nedeniyle yalnız Ermeniler değil, onları korumakla görevli çok sayıda Türk askeri de ölmüştür. Alman mareşali Liman von Sanders, Berlin'deki Talat Paşa suikastı davasında bu gerçeğe dikkat çekmiştir¹¹ Ancak şunu belirlemek gerekir ki, Ermeni birlikleri emperyalizmin aleti olurken, Türkiye vatan savunması yapmıştır.

¹¹ Talât Paşa Cinayeti Davası/ Tutanaklar, Kaynak Yayınları, İstanbul, Mayıs 2008, s.116. (Y.N.)

RUS ARŞİVLERİ

Gerçekleri size göstermek için, Rus arşivlerinden yüz belge seçtik. Bunlar, yalnız Sovyet ve Bolşevik arşivleri değildir. Belgelerin çok önemli bir bölümü, Rus Çarlığı arşivlerindendir ve aynı zamanda Sovyet döneminde Moskova'ya getirilen Ermeni belgeleridir.¹²

¹² Ayrıca bkz. Mehmet Perinçek, Rus Devlet Arşivlerinden 100 Belgede Ermeni Meselesi, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2007. (Y.N.)

Bunu ısrarla belirtmemize rağmen, Savcının devamlı Bolşevik ve Sovyet arşivi diye anması, meslek ve kural dışı faullerdir. Böyle anti-komünizme

başvurarak ulaşılacak bir gerçek bulunmamaktadır.

Benim tanıklarım, Ermenistan'ın ilk Başbakanı Kaçaznuni'dir. Dikkat ediniz, Bolşevik değil, Taşnak'tır. Ermeni devlet adamları Karinyan,¹³ Myasnikyan, Sovyetler Birliği'nin ünlü Dışişleri Bakanı Mikoyan, hep benim tanıklarımıdır. Yine Boryan, Lalayan gibi Ermeni tarihçileri doğruları yazmışlardır. Bunların hepsi namuslu olan Ermenilerdir.

¹³ A.B. Karinyan, Ermeni Milliyetçi Akımları, Kaynak Yayınları, 3. basım, İstanbul, Temmuz 2007. (Y.N.)

Ermeni komutanlarının savaş raporları da çok çarpıcı gerçekler içermektedir. Örneğin bir Taşnak subayı, 1920 yılında Beyazıt-Vaaram bölgesinden yazdığı raporda marifetlerini şöyle anlatmaktadır:

“Basar-Geçar'daki Türk nüfusu ayırt etmeden imha ettim. Bazen kurşunlara yazık olmasın dersin ya. Bu köpeklere karşı en etkili yol, çarpışmadan sonra sağ kalanları toplayıp kuyuların içine tıkmak ve bir daha dünyada bulunmamaları için yukarıdan ağır kayalarla ezmek. Ben de öyle yaptım. Bütün erkekleri, kadınları ve çocukları topladım, benim tarafımdan atıldıkları kuyuların içinde kayalarla ezerek hepsinin hayatına son verdim.”¹⁴

¹⁴ Gosarhiv Armenii F. 65, D. 116, y. 96'dan aktaran: A.A. Lalayan, Taşnak Partisi'nin Karşıdevrimci Rolü (1914-1923), Kaynak Yayınları, İstanbul.

Elimizde Rus askeri mahkemelerinin kararları da bulunmaktadır. Örneğin Kafkas Ordu Karargâhı'na bağlı Askeri Mahkeme Dairesi'nin 1014 sayılı kararında, Rus ordusundaki Ermeni askerler, 26 Müslüman kadınının ırzına geçerek öldürmeleri nedeniyle idama mahkûm edilmişlerdir.¹⁵

¹⁵ Bkz. Mehmet Perinçek, Rus Devlet Arşivlerinden 100 Belgede Ermeni Meselesi, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2007. (Y.N.)

YARGIÇIN TARAFLILIĞI

Tverdo Klebov gibi Rus komutanların raporları da çok çarpıcıdır.¹⁶ Bu raporlarda Ermeni piyade birliklerinin yaptıkları kırımlar, işkence ve tecavüzler ayrıntılı olarak anlatılır. Albay Klebov, Erzurum’da Ermeni piyadelerin katliamını ancak Rus topçu ateşiyle durdurabildiklerini anlatır.

¹⁶ Bu rapor, Talat Paşa, Hatıralarım ve Müdafaam (Kaynak Yayınları, İstanbul, Mart 2006) kitabında bulunuyor. Bkz. s.85-95. (Y.N.)

Sayın Yargıç bu davada tanıklara ve bana, hep kaç Ermeninin öldürüldüğünü sordu. Ancak, kaç Türkün öldürüldüğünü hiç kimseye sormadı. Bunun kasıtlı olarak yapıldığını sanmıyorum. Ama bu tavır da işte o taşlaşmış önyargıyı yansıtıyor. Türkün hayatının değeri yoktur. Tıpkı bugün Irak’ta ABD işgal kuvvetleri tarafından katledilen 600 bin insanın hayatının değerinin olmayışı gibi.

TAŞLAŞMIŞ ÖNYARGILARI KIRMA YÖNTEMİ

“Ermeni soykırımı uluslararası yalandır” dedim, doğru. Bunu “provokasyon” olarak niteleyenler bile oldu. Tarihten öğrendim ki, taşlaşmış önyargılar, okşayarak düzeltilmemiştir. Bu nedenle çarpıcı, vurucu ifadeler kullanmayı yeğledim. Başarı da kazandık.

Bizim İsviçre’de ve Almanya’da yaptığımız eylemleri de “provokasyon” olarak nitelediler. Oysa bu eylemlerde kimsenin burnu kanamamış, yürüyen kitlenin olgunluğu ve vakarı gazete haberlerine geçmiştir. İsviçre gazetelerinin bugün olayı, “Tarih Yeniden Yapıldı” gibi başlıklarla vermeleri, önyargıları kırmada aldığımız mesafeyi göstermektedir.¹⁷ “Uluslararası yalan” saptaması, iddia edildiği gibi benim suç kastımı değil, İsviçre kamuoyunu uyandırma kastımı kanıtlar.

¹⁷ Le Matin, 7 Mart 2007. (Y.N.)

TÜRK İRKÇILIĞININ TEMELİ YOK

Benim ırkçı veya aşırı milliyetçi olduğum ileri sürüldü. Irkçılık benim açımdan şerefsizliktir. İşin ahlaki cephesi budur.

Türk milliyetçiliği ırkçı değildir. Türkler, bir etnik grup değildir. Bilimsel açıdan bakarsak, Türk ırkçılığının temelini olmadığı da görülür. Bugün Pasifik Okyanusu'ndan Atlas Okyanusu'na kadar uzanan alanda yaşayan halkların hepsi Türklerle şu veya bu oranda akrabadır. Hatta Amerika'da bile akrabalarımız bulunmaktadır. Türkler dünyanın en geniş alanlarına yayılmış kavimdir. Her yerde karışmış ve kaynaşmışlardır. Türk imparatorluk kültürü, aslında çok geniş bir coğrafyadaki halkları bir arada yaşatma kültürüdür. Irkçılığın böyle bir tarih ve böyle bir zeminde tutması mümkün değildir.

Türkler etnik grup değil, büyük bir millettir.

Türklerin Müslümanlığı kabul eden Ermenileri kendilerinden görmeleri de, ırkçılığa ne kadar yabancı olduklarını gösterir. Birinci Dünya Savaşı sırasında 400-600 bin arasında Ermeninin Müslüman olduğu bilinmektedir. Türkler onları bağırllarına basmışlardır. Evlenmişlerdir. Birlikte çocukları olmuştur. 70 milyonun içinde Ermeni kökenli veya Ermenilerle karışmış olanların sayısı 6-7 milyona kadar ulaşmış olmalıdır.

Eğer Türkler ırkçı olsaydı, onları bağırına basar mıydı? Hitler bunu yapar mı?

BOŞLUĞUN HAKARET VE PSİKOLOJİK SAVAŞ MALZEMESİYLE DOLDURULMASI

Bu davada suçlamalar önyargılardan geliyor. Önyargılara tarihi gerçeklerle cevap verdik. Tarih bilgisi olmayanlar, usavurmalarındaki ve olgulardaki boşlukları hakaretlerle ve psikolojik savaş malzemesiyle doldurmaktadırlar. Bu bir gelenektir. Ermeni soykırımı yalanı, Morgenthau ve Toynbee gibi devlet görevlileri ve istihbarat servisi elemanları tarafından uyduruldu.¹⁸ Aynı misyon, bugün de benzerleri tarafından yürütülmektedir. İki gün önce dinlenen Tessa Hofman, Almanya'nın Federal İstihbarat

Servisi'nin Kafkasya Masası Şefidir. Yayımladığı kitabın kapağında, Rus ressamı Vasili Vereşçagin'in 1871 yılında yaptığı kurukafa yığını resmini, 1915 yılındaki Ermeni soykırımının fotoğrafı olarak yayımlamıştır. Bu yalan kampanyası, işte böyle pejmürde ve zavallı kanıtlarla yürütülmektedir. İki gün önce sorduğumuz soru üzerine, hatamı düzelttim demiştir. Hatalı fikirler düzeltilebilir elbette. Ancak ahlak düşüklüğü düzeltilemez.

[18](#) Bryce-Morgentau-Toynbee, Mavi Kitap.

Sürekli gönderme yapılan Taner Akçam ise, Alman servisi görevlisi Tessa Hofman'ın rahle-i tedrisinde yetişmiştir. Türkiye'de iken, Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde okumuştur. Ancak, tarih bilmez. Hamburg Sosyal İncelemeler Merkezi'nde kendisi "tarih âlimi" olarak imal edilmiş ve siparişleri üretmiştir.

Duruşmanın ilk gününde sürekli Andonyan belgeleri diye bilinen Talat Paşa telgrafları üzerinde duruldu. Savcıya bu telgrafların sahteliğinin uzun yıllar önce kanıtlandığını anlatmıştık.[19](#) Nitekim Birleşmiş Milletler'e ait sunduğumuz belge, bu sahtekârlığı yeniden belirlemiştir.

[19](#) Türkkaya Ataöv, The Andonian "documents" attributed to Talat Pasha are forgeries!, Ankara Üniversitesi, 1984. (Y.N.)

Türk-Ermeni Uzlaşma Komisyonu'nun foyası da çıkmıştır. Ermeni soykırımı kampanyaları her aşamada böyle düzmece belgelerle yürütülmüştür.

KANUN UYGULANAMIYOR

Burada yaptığımız tartışma, artık mahkemelerde değil, üniversitelerde ve diğer bilim kurumlarında sürdürülmelidir.

Var olan yasaya göre suçsuzum. Çünkü soykırım iddiası, Ermeni olayında geçersizdir. Bana uygulanmak istenen hüküm, Ermeni meselesinde ölmüştür. Bu yasa, Yahudi soykırımı için uygulanabilir. Bu mahkemelerin bileceği iştir. Ancak Ermeni meselesinde uygulanamıyor.

İngiltere Eski Başbakanı Margaret Thatcher'in danışmanı Prof. Dr. Norman Stone, Die Weltwoche dergisinde "Ermeni soykırımı olmamıştır" başlıklı yazısında, "Doğu Perinçek ile bütünüyle aynı görüşteyim" diye yazmıştır. Prof. Stone'u yargı önüne çıkaramıyorsunuz.

Korg. Yaşar Müjdecı, "Ermeni soykırımı yalandır" diye konferans veriyor. İsviçre polisi kameraya alıyor. Ama dava açamıyor.

Eski Bern Milletvekili Albert Hourriet de Ermeni soykırımının yalan olduğunu açıkça belirtiyor. Ancak yine dava açamıyorsunuz.

Nitekim Lozan Sorgu Yargıcı Jacques Antenen, 21 Eylül 2005 günü beni sorguladıktan sonra, dava dosyasını kapatacağını, İsviçre Devlet Televizyonu 1. Kanalı dahil, bütün kanallardan kendi ağzıyla birinci haberde açıklamıştır.

Açıktır ki, İsviçre'nin kamu vicdanında bu kanun Ermeni soykırımı açısından kabul görmemiştir. Bizim Lozan 2005 eylemimizden sonra İsviçre Senatosu, Ermeni katliamını kabul kararını gündeminden temelli kaldırmıştır.

Ve 2006 Ekim ayında İsviçre Adalet Bakanı Sayın Blocher, soykırımı inkâr edenleri cezalandıran yasayı kaldıracaklarını açıklamış ve bu amaçla bir komisyon kurmuştur. Komisyon Başkanı Sayın Leupold da, "Yargıların tarih hakkında hüküm veremeyeceklerini" açıklamıştır.

İşte bizim yaptığımız "provokasyon" diye suçlanan eylemler, İsviçre devletini, kanunu değiştirme noktasına getirmiştir. Demek ki yapılan iş provokasyon değil, İsviçre'ye yardımdır.

ÖLMÜŞ EŞEĞİN ETİNDEN SUCUK OLMAZ

Bizim Türkçemizde söylenen bir söz vardır: Ölmüş eşeğin etinden sucuk olmaz.

Bana uygulanmak istenen kanun maddesi, Ermeni soykırımı açısından ölmüştür. Artık bu ölüyü ortadan kaldırmak gerekmektedir.

Kanunun hukuken bugün yürürlükte bulunması, uygulanabilir olması anlamına gelmez. Kanunlar da ölürler ve defnedilirler. Yapılması gereken ve kaçınılmaz olarak yapılacak olan budur.

TÜRKİYE‘NİN, ORTADOĞU‘NUN VE DÜNYANIN GELECEĞİ İÇİN

Suçun oluştuğunu belirlemek için benim kastım araştırıldı. Size “Ermeni soykırımı uluslararası bir yalandır” derken, hangi amaçla hareket ettiğimi belirteyim.

Birincisi, gerçeğe bağlılık duygusudur.

İkincisi, Türkiye’nin, Ortadoğu’nun ve dünyanın geleceğiyle ilgilidir.

Bu yalan, Ermeni meselesiyle ilgili olarak değil, ABD’nin Büyük Ortadoğu Projesi’nde kullanılacaktır. Kuzey Irak’taki kukla devleti Türkiye, İran ve Suriye’ye doğru genişletme operasyonunda bu yalana başvurulacağı şimdiden görülmektedir. Bunda İsviçre’nin ve Avrupa’nın bir çıkarı yoktur. İnsanlığın ve Ermeni kardeşlerimizin de bu politikada bir çıkarı yoktur.

Adil bir karar vermenizi talep ediyor ve saygılar sunuyorum.

**DOĞU PERİNÇEK’İN AVUKATLARINDAN PROF. DR.
LAURENT MOREILLON’UN LOZAN MAHKEMESİ’NDE
YAPTIĞI SAVUNMA - 8 Mart 2007**

I. Giriş

1. Doğu Perinçek, bazılarının tanımlamaktan hoşlandığı gibi saptırımcı (revizyoncu), inkârcı değil. Düşüncesini ifade etmek için İsviçre'ye kendiliğinden, özgürce geldi.

Doğu Perinçek, “Ermeni soykırımı” denilen tezin etrafında Batı kamuoyu birliği oluşması için, Türkiye'nin, bazı kitle iletişim araçları vasıtasıyla sürekli hedef haline getirildiği kanısında.

Doğu Perinçek, Batı'nın, son birkaç yıldır, özellikle 1915'te meydana gelmiş trajik olaylar konusunda yeniden okumalar yaptığı kanısında.

Doğu Perinçek, Türklerin ve Kürtlerin aynı dönemde katliama uğramalarının örtbas edilmesine karşı çıkıyor. İlk saldırının Osmanlı halkına karşı Ermeni topluluğundan gelmesine karşın, Batı'da kaleme alınan yazılarda sadece silahsız Ermenilerin yok edildiği ifadelerini hayretle okuduğunu söyledi.

Doğu Perinçek'e göre, bu salonda yargılanan yadsıma (inkâr) değil, bu salonun dışında olup bitenler yargılanıyor. Günümüz Türk Devletini ve Türkleri gözden düşürmek amacıyla, Ermeni davasında yeniden bir tarih yazılmaya çalışılıyor.

Doğu Perinçek'e göre, gerçek ırkçılar, Türk halkına, köklerine ve tarihçesine karşı Batı basınına imal eden kişilerdir.

2. Avrupa'nın tam göbeğinde, temel özgürlüklere, özellikle düşünce ve ifade özgürlüğüne son derece bağlı bir ülkede, İsviçre'deyiz. İki gündür süregelen mahkeme korkutucu.

Nasıl olur da bir yargıç, üstüne üstlük eşi benzeri olmadan, sadece yedi tanık dinleyerek, tarihin nasıl yorumlanması gerektiğine karar verebilir? Nasıl olur da yedi tane tanık, yüz binlerce kişinin, hatta bir milyondan fazla kişinin başına geleni betimleyebilir? Nasıl olur da yerel küçük bir mahkeme -böyle söylediğim için beni bağışlayın- “söylenti”nin üzerine, üstelik birbirini tutmayan kanaat ve yorumlarla bir soykırımın olup olmadığını kabul edebilir? Nasıl olur da küçük bir mahkeme tanıkların basit beyanlarını esas alarak, tek başına ve hiçbir uzmanlığı olmadan, uluslararası düzeyde gerçekleştirilmiş hiçbir araştırma olmaksızın ve özellikle o döneme ait hiçbir belge olmaksızın, hiçbir arşiv olmadan 1915'te gerçekten ne olduğuna ilişkin bir karar verebilir?

3. Gerçekte burada olan ve asıl istenen, Batı medyasının olaylarla ilgili sunumlarından farklı tartışmaların ve bambaşka doktrinlerin ağzını kapamaktır. Soykırım olduğunu karara bağlamak ve böylece bu konudaki bütün tartışmaları yasaklamak çok daha basit olurdu. Yargıç, tarihçiler anlaşılmadıklarında, onların ağzını kapatır ve artık bundan sonra olayları nasıl yorumlayacaklarını onlar adına söylerdi.

4. Bu açıdan, izlenecek tartışmaları çerçevelemek için bazı belgelerden söz etmek iyi olur.

5. Öncelikle, Federal Komisyon Başkanının ırkçılık karşısındaki konumu (sanık tarafından sunulan delil listesi I, belge 7/1): Bu bilirkişi, “bir tarihçi olarak kürsülerin üstünden hukukçuların ya da uluslararası organizasyonların delegelerinin tarihsel gerçekleri karara bağlamalarına ve oylamalarına tanık olmaktan üzüntü duyuyorum” demektedir.

6. İkincisi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin konumu:

Mahkemeye göre, “demokratik bir toplumda birincil derecede önemli olan, ele alınan tartışmanın, özellikle insanlığa karşı suç teşkil etmesinin ağırlığına uygun olarak, özgürce ortaya konulabilmesidir”. (31.1.2006 tarihli *Giniewski c/Fransa* olayı, 5 Mart 2007 tarihli belge listesi II, belge 21).

Aynı şekilde, Mahkemeye göre, “tarihsel gerçeğin araştırılması, CEDH’nin (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin) 10. maddesi tarafından garanti altına alınan ifade özgürlüğünün ayrılmaz bir parçasıdır. Tarihçiler arasında tartışması hâlâ süren ve hedef alınan bazı olayların nasıl olduğu ve bunların yorumlanması hakkındaki görüşün kendisi tartışma yarattığı tarihsel bir temele hakemlik etmek, Avrupa mahkemesine ait değildir”. (29.6.2004 tarihli *Chauvy c/Fransa* olayı, 5 Mart 2007 tarihli delil listesi II, belge 20).

7. Federal Mahkemeye gelince. Mahkeme, tarihsel tartışmalar söz konusu olduğunda, III. Reich’deki²⁰ Yahudi sorunu dışında, “ifade özgürlüğü, pek kolay kolay itiraf edilmese de, siyasi tartışmada, 4 CP 261bis al. maddesi doğrultusunda bir aşağılamanın ya da bir ayrımcılığın varlığını gerektirir. Nesnel olgular üzerine yaslanan ve tümüyle nesnel sınırlar içerisinde yer alan eleştiri kadar, bir insani grup hakkında birtakım olumsuz ifadeler

kullanan kişinin korunmasını sağlayan bu hükmü ihlal ettiğinin farkında değil” (ATF 131 IV 23, JdT 2006 IV 88). “Demokraside, çoğunluğun hoşuna gitmeyen ve pek çok kişi için şok edici olan bakış açılarını savunabilmek birincil önem taşır” (ATF 127 I 164, 131 IV 23 ve 101 I’den 252’ye) denilmekte.

20 Hitler, Nazi devletine III. Reich, yani III. Alman İmparatorluğu adını vermişti. (Y.N.)

8. Şu halde, Ceza Yasası’nın 261bis maddesinin ifade özgürlüğü ile ilgili uygulanmasına ilişkin kötü yorumlama tehlikesini ciddi bir biçimde sorgulamalıyız. Şu ileri sürülebilir: Eski bir soykırımı reddetme yasağının genişleyebilen bir yorumu, adamakıllı sağlam olmaktan uzak olan olguların içinde bulunduğu belirsizlik, doğrudan doğruya bu özgürlüğü tehdit eder ve en sonunda gerekli olan, vazgeçilmez olan tarihsel tartışmaları tıkama tehlikesi taşır. Corboz’un dediği gibi (CP 261bis maddesine ait 8. şerh notu), hukuk kuralı sadece insanoğlunun saygısı üzerine kurulu bir toplumun temel prensiplerini çiğneyen savunulamaz davranışları yasaklamaya yöneliktir. Bu kurallar, nesnel bir tarihi araştırmayı engellemeye götürmez.

Bu bakış açısıyla, bazı tarihçilerin aldıkları konumu ele alabiliriz. Özellikle de “13 Aralık 2005’teki tarih için özgürlük” dava dilekçesini. Buna göre, ünlü on dokuz Fransız tarihçisi ve daha sonra onlara katılan bütün dünyadaki yüzlerce uzman ve araştırmacı, yeterince bilgilendirici bir şekilde yanıt verdiler: “Tarih, hukuksal bir konu değildir. Özgür bir devlette gerçeği tanımlamak ne parlamentoya, ne de yargı erkine aittir.”

9. Mağdurların, onların soyundan gelenlerin “bellek” hakkına sahip oldukları doğrudur. Eğer böyle bir mantığın içerisine girilecek ve yapıcı olunacaksa, bütün kartların masaya konması gerekir.

Eğer Ermeni trajedisinden konuşulacaksa, aynı zamanda ve özellikle 1914-1918 tarihleri arasında, savaşın tam içinde yer alan Türk ve Kürt halklarının trajedisinden de söz edilmeli.

İstanbul’daki, Rusya’daki ve hatta daha birçok yerde bulunan sayısız arşiv hâlâ bilinmemektedir. Bırakın tarihçiler açıklamalarını yapsınlar, hukukçular da başka konularla ilgilensinler. Ayrıca, olası bir soykırım

üzerine tartışmalara girmeden önce, CP (Ceza Yasası) 4'ün 261bis al. maddesinin kapsamını hatırlamakta yarar var.

II. Ceza Yasası (CP) 4 2. cümlesi 261bis al. maddesi: Bir soykırımın inkârı

10. Ceza Yasası (CP) 4'ün 2. cümlesi 261bis maddesine göre, “bir soykırımı ya da insanlığa karşı başkaca suçları reddedecek, kaba biçimde küçümseyecek ya da savunmaya kalkışacak” kişi ırkçı ayrımcılıktan cezalandırılacaktır.

11. Federal Mahkemenin içtihadına ilişkin bu tümce, değişmez olarak sonuca bağlanmalıdır: Yasamanın görevi, gerçekten “2. cümlenin 4. satırında yer alan revizyonizmi temel ilke olarak saymak, ırkçı bir tahrik olarak ya da halkı heyecanlandırmak olarak ele alınmamalı” (al. 1 den 3e), ancak Yahudi kökenli kişilere karşı doğrudan bir saldırı gibi ele alınmalıdır (ATF 126 IV 20, özellikle sayfa 26).

12. CP (Ceza Yasası) bis'in 261 sayılı maddesi, aslında III. Reich dönemindeki Yahudi soykırımını inkâr etmeyi cezalandırma düşüncesiyle yayımlandı (François Chaix, Bernard Bertossa, ırkçı ayrımının cezalandırılması, istisna kanun, SJ 2002 Itp. 177ss, özel.183 ve listedeki göndermeler). Yasama aynı revizyonizmi (aynı yazıda) cezalandırabilmeye yer ayırmış. Böylece, bu belirlenmiş çerçevede, mahkemeler, bu soykırımın varlığını onaylamak için tarihçilerin çalışmalarına başvurmak zorunda kalmayacaklar. Hukuksal terimle bu olgunun kabul edilmesi kesinleşmiş oldu.

III. 4 CP (Ceza Yasası) 261bis sayılı maddesinin kapsamı

A. Tarihe bağlı yorum

13. Bu maddenin III. Reich İmparatorluğu döneminde yapılmış olan soykırımdan başka soykırımları da içerip içermediğini kendimize sormalıyız.

14. Bazı yazarlara göre, Meclis tartışmaları sırasında, komisyonun raportörü Bernard Comby, inkârcılıkla ilgili olarak “Türk Ermeni davası” görüntüsü altında çeşitli örnekler vermiş olmalı. Bu raportöre göre, “bu soykırımlar önem teşkil ediyor.”

15. Parlamenter çalışmalarının incelenmesinde, söz konusu maddenin Mecliste bu temel üzerinden alınıp alınmadığı saptanmadı. Eğer Federal Konsey’in (Senato) Bildirisine atıf yapılıyorsa, burada verilen tek örnek “Auschwitz yalanı” (FF 1992 III 308). Buna göre tanımlanan düşünce gerçekten bu tür inkârcılığı cezalandırmadır. Federal Mahkeme bunu hukukunda tanımıştır. Ona göre, söz konusu maddede konu olan revizyonizm “doğrudan Yahudi kökenli kişilere karşı” saldırı olarak ele alınır. Bu, Ermeni meselesinden çok uzak kalıyor.

16. Bu tez, aynı zamanda önde gelen anayasacılar tarafından desteklendi. Özellikle Jean François Aubert (PJA 1994 sayfa 10709ss özel. 1084 bölüm 29), “inkârcılık kavramıyla, buradaki inkâr davranışlarının ulusal sosyalist rejim sırasında Yahudilerin yok edilmesine ait” olduğunu açıkça belirtiyor.

17. Öyle de olsa, bu yazar, hükmün son derece kısıtlı bir anlamda uygulanması gerektiğine işaret ediyor. Yazara göre, Yahudi meselesinde üç şekli birbirinden ayırmak gerekir:

- a. Suçun özgünlüğünü inkâr etmekle yetinenler;
- b. Hitler’in soykırım emrini verdiğini ya da bunun bilincinde olduğunu inkâr edenler;
- c. Basitçe bu suçun gerçekleştiğini inkâr edenler;

Söz konusu madde, sadece kesinleşmiş tarihi bir olayı reddedenleri cezalandırabilir. Yazara göre, yukarıda belirtilen üç örnekten sadece sonuncusu bir suç teşkil eder.

18. Sonuçta şu ortaya çıkıyor: Ermeni meselesi III. Reich dönemindeki Yahudi soykırımının dışında olduğu için, olay kapatılmalıdır: Bu mahkemenin başka soykırımlarla ilgilenmesi söz konusu değildir.

19. İsviçre’de bazı yazarların hukuk kuralının aynı şekilde “kesinleşmiş” soykırımlara uygulanmasının gerektiğini kendilerine sormaları doğrudur.

Bu durumda özellikle Srebrenitsa anklavında Bosna-Hersek'te olan bitenler akla geliyor. Benzer durumda bu maddenin uygulanması gerekir. Bugün Srebrenitsa'da soykırım olmadığını söyleyen bir kişi, 26 Şubat 2007'de Uluslararası Adalet Divanı'nda alınan karara göre suç işlemektedir. Tartışmasız, Boşnak halkını aşağılıyor. Aynı şekilde, Rwanda'da olan korkunç şeyler için de geçerli. Yargı hâkiminin rolü, bir soykırım uluslararası düzeyde ve kesinleşmiş olarak tanındığında revizyonizm taktiğini uygulayan kişiyi cezalandırma olmalıdır.

20. Buradan şu tespiti yapabiliriz: Bu madde, kesinleşmiş ve uluslararası kabul edilmiş bütün soykırımlara uygulanmalıdır. Şimdilik üç tanesini sayabiliriz. Yahudi Shoah'sı, Rwanda, Srebrenitsa'da Bosna-Hersek katliamları.

B. Ermeni meselesi

21. Ermeni meselesi sorun olmaya devam ediyor. Bu mesele, çok daha fazla hassastır. Bazı İsviçreli cezacılar, büyük araştırmalar yapmadan, 1915'te gerçekleşmiş olan olayların bir soykırım özelliği taşıdığını düşünüyorlar. Niggli'nin ve Vest'in şimdiki bulunduğu durum budur. Ayrıca, bu özel konum, İsviçre'den başka yerde yankı bulmadı.

22. Başka diğer yazarlar, çok daha fazla temkinli yaklaşıyorlar. Bu yazarlara göre, Federal bu olaylarda bir soykırım boyutunu görmüyor. Bu yazarlar, bu tür eylemlerin revizyonizmini cezalandırmanın yargı gücüne ait olup olmadığını kendilerine sormaya başladılar (Chaix/Corboz, SJ 2002 II sayfa 184). Bu yazarlara göre, bu tür olayların oranında, yasa koyucuları tarafından başka türlü hedef alınan bazıları (Yahudi meselesi) yargıca ait. Bu burada tamamen olağandışı bir durum olarak tarihe ait demek oluyor. Bu perspektif doğrultusunda, yargıç, olabilecek bütün tarihsel kaynakları toplayabilir ve uzmanlara başvurabilir. Bu yazarlara göre, "meseleyi çözmek için son çare hukuka başvurmaktır."

23. Bir İsviçre mahkemesinin bu kadar ileriye gideceğini düşünmüyoruz. Tarihçilerin bir mahkemesi değil. Kendisine, özellikle suçların ve cezaların kanuniliği ilkesine saygı duymakla yükümlü bir ceza mahkemesi ise, kesinleşmiş bir soykırımı cezalandırmak gerekip gerekmediğini sormalıdır. Bu durum böyle değil, doğal olarak, Ermeni durumu da böyle değil.

24. Bu Mahkeme, hiç olmazsa bunu yapmak için kendisini yetkin görseydi, İsviçre Hükümetini sorgulayabilir, Birleşmiş Milletler örgütünü sorgulayabilir, hatta tartışmaları durduracak, bilgi toplamak için bile olsa, resmi uzmanları, hukuki anlamda bilirkişileri etrafında toplayabilirdi. Sırp/Bosna-Hersek dosyası ile ilgili olarak Uluslararası Adalet Divanı gibi.

25. Mahkeme, her iki tarafın belgeleriyle ağzına kadar doluydu. Bu belgelerin bazıları tamamlanmamıştı, bazıları yönlendirilmişti. Birbirine uymayan, ciddi hiçbir otoriteye dayanmayan belgelerdi. Özellikle siyasi belgeler (Avrupa Konseyi, Birleşmiş Milletler Komisyonu, İsviçre Parlamentosu ve diğer devletlerin vs.), özellikle yönlendirilmişler. Bu duruşmaya giren hiçbir tanık, olanlarla ilgili nesnel bir hüküm vermek için gerekli mesafeye sahip değildi.

Doğu Perinçek'in tanıklarının "Türk-Osmanlı" hatta "Rus" kaynaklara dayandığı hatırlanacaktır. Bir de Mahkeme tarafından belirlenmiş bağımsız, yansız hiçbir tanık listede yoktu. Tartışmaya hakemlik yapmak bu Lozan Mahkemesi'ne mi düşer?

İnanıyoruz ki, soruşturma bitmiştir. Mahkeme, bu meseleyi halletmek için gerekli olan hiçbir ciddi ve resmi belgeye sahip değil. Bundan böyle, sadece güçsüzlüğünüzü tasdik edebilirsiniz ve bu maddenin nezdinde Doğu Perinçek'in mahkûmiyeti talebini esastan reddedersiniz.

26. Bunun tersine işlemler gerçekleştirerseniz, o zaman, Uluslararası Adalet Divanı'nın 26 Şubat 2007 tarihli kararındaki gibi, tarihin Mahkemesi olarak, üçüncü ve dolaylı kişilerin ortaya koyduğu olguların niteliğini değerlendirmeniz gerekirdi.

C. Ceza Yasası (CP) 4 2. cümlesi 261bis al.

Maddesi göre “soykırımın” değerlendirilmesi

27. Chaix/Bertossa’nın (SJ 2002 II sayfa 183) doğrulukla ortaya koyduğu gibi, soykırım anlayışı artık CP’nin 264. maddesinde yer alıyor. Yasal bir tanımdır. Soykırım suçunun engellenmesi ve önlenmesi için 9 Aralık 1948 Konvansiyonundan ortaya çıkan bu tanım, CP’nin 261bis maddesini uygulamakla yükümlü yargıcın muhakemesine yol göstermelidir.

28. Bu yüzden, yargıcın muhakeme teşebbüsü iki mislidir: Soykırımın varoluşu öncelikli ve gerekli bir meseledir. Failin CP’nin 261bis sayılı maddesini ihlal ettiği hipotezini belirlemeden önce, bu özel vakada gerçekten soykırım gerçekleşmiş midir, bunu sorması gerekir.

29. CP’nin 264 sayılı maddesinin aynısı olan 1948’de soykırımı önlemek hakkındaki Konvansiyonun II. maddesine göre, “soykırımlar aşağıda yer alan eylemlerden biri olarak görülür. Bir ulusal, etnik, ırksal ya da dinsel bir grubun bir kısmını ya da tümünü yok etmek için grup üyelerini öldürmek, grup üyelerinin fiziksel ya da zihinsel bütünlüğüne ağır saldırılarda bulunarak kasıtlı olarak grubun kendisini tümünden ya da kısmi olarak yok edecek koşullar altında kasıtlı olarak tutmak, doğumları azaltmaya yönelik planlar ve çocukları zorunlu olarak göçe zorlayarak yapılan eylemlerdir”.

IV. Uluslararası Adalet Divanı tarafından yapılan Birleşmiş Milletler Konvansiyonunun yorumu

A. 26 Şubat 2007 Kararı

30. 26 Şubat 2007’de, Uluslararası Adalet Divanı, Sırbistan Karadağ ve Bosna-Hersek’te karşıt olarak kararını verdi (bordro I, belge 1, sanık Doğu Perinçek’in 28 Şubat 2007’de verdiği belgelerden biri).

31. Bundan aşağıdaki ayrıntıları çıkarabiliriz:

- Soykırım olgusunda suçun kasıtlı olarak işlenmesi gerekir, aynı şekilde grup üyelerinin fiziksel ve zihinsel bütünlüğüne ağır saldırıda kasıt gerekir.
- Zorunlu intikal kasıtlı, istenmiş eylemleri, bilinçli ve hesaplı eylemleri varsayıyor. (UAD n° 186 sayfa 69 kararları).

32. Öznel bir öge olmasıyla, Divan, soykırımın bir artı ya da özel kasıt (dolus specialis) gerektirdiğini hatırlatıyor. Grup üyelerinin gruba ait olması nedeniyle hedef olarak alınması yetmez. Yani, eylemin failinin niyeti nedeniyle olması yetmez. Bundan başka, 1948 Konvansiyonunun 2. Maddesine göre, kastedilen eylemlerin böyle bir grubun tümünün ya da bir kısmının yok edilmesi niyetiyle yapılmış olması lazım (ch. 187 sayfa 70).

33. Daha da özel olarak, eski-Yugoslavya için Uluslararası Ceza Mahkemelerinin hukuk ilmini ele alan Divan’a göre, zulmün soykırımını ayırt etmek lazım. Böylece, “cinayet gibi zulmün olduğu vakada, kasıtlı ayrımcılık pek çok farklı insanlık dışı biçimlerini örtbas edebilir ve pek çok eylemlerde dolaylı yollarla ifade bulur. Soykırım için aranan kasıt, mağdurların ait olduğu grubun tümü ya da bir kısmının yok edilmesi olayının yapılmış olmasıdır; soykırımın en insanlık dışı biçimde uç noktada zulmün bir biçimi olduğu söylenebilir” (bölüm. 188 sayfa 70).

34. Divan, “etnik temizlik” ile ilgili, suçlanan operasyonun bir soykırımı oluşturup oluşturmadığını belirlemek için, soykırım hakkındaki 1948 Konvansiyonunun 2. maddesinde belirtilen fiziki eylemlerin var olup olmadığının araştırılması gerektiği ve grubun da aynı şekilde yok edilmesi için kasıt olup olmadığının araştırılması gerektiği gerçeği üzerinde ısrar ediyor. Eski Yugoslavya’nın ceza mahkemelerinin hukukunu ele alıyor.

B. Ermeni soykırımının varlığını incelemek için

Uluslararası Adalet Divanı’na sunulan belgeler

35. Uluslararası Adalet Divanı (UAD) için bir soykırım söz konusu olduğunda, bir Ceza Mahkemesinin önceden özellikle seçilen kişiler nezdinde tanınmış olmasının bir anlamı yoktur. Divan, bir devletin soykırım ve soykırıma suç ortaklığından, Konvansiyonun gereği, herhangi biri bu suçtan ya da ilişkili bir suçtan suçlu olarak tanınmasa da, devletin sorumlu olduğunu düşünebilir (ch. 182 sayfa 68). Yine de, Divan’ın belirttiği gibi, her mahkeme bu gibi bir görevi alma yetkisine sahiptir ve söz konusu olağanüstü önemli bir suçlamada uygun olan kanıtların saptanması için bir ölçütü olmalıdır (bölüm 181 sayfa 68).

36. Yüklenen kanıtlar söz konusu olduğunda, UAD, iddialarını desteklemenin davacıya ait olduğunu düşünür ve bir olayı öne süren taraf,

bu olayı sağlamlaştırmakla yükümlüdür (karar bölüm 204 sayfa 75).

Ve açıklığa kavuşturma: Bir devlete karşı yapılan iddialar ve bu iddialar olağanüstü bir önemde suçları içeriyorsa, son derece güçlü kanıtlara dayanan öğelerle ispatlanmalıdır. Bir başka deyişle; “Yüksek mahkeme, dava sırasında oluşturulan iddiaların net bir biçimde kesin olmalarından ve bu iddialara göre 1948 tarihli Konvansiyonun 3. maddesinde belirtilen soykırım suçunu ya da listelenen diğer suçların gerçekleştirilmiş olduğuna tamamen ikna olması gerekir” (ch. 209 sayfa 77).

37. Yüksek Mahkeme, özellikle Sırbistan’ı Bosna’ya karşı koyan sebepte, kanıt usulleri adına, değişik kaynaklardan gelen farklı farklı belgeler üzerinde durdu. Kimi raporlar, Birleşmiş Milletler’in çeşitli organlarının önermeleri ve sonuçlarıydı. Genel Sekreterlerinden, Genel Kuruldan, Güvenlik Konseyinden ve uzman komisyonlarından gelen belgelerdi. Aynı şekilde, İnsan Hakları Komisyonundan, ayrımcılığa karşı ve azınlıkların korunması ile ilgili alt komisyonlardan ve eski-Yugoslavya’daki özel insan hakları raportöründen, hükümetler arası örgütlenmelerden çıkan belgelerdi. Mesela Avrupa’nın işbirliği ve güveni ile ilgili konferanstan çıkan dokümanlar, TPY’nin (eski-Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi) kanıtlarını ve kararlarını oluşturan öğeler, belgeler, hükümetlerin yayınları, hükümetlere ait olmayan örgütlenmelerden çıkan belgeler, özetler, medyanın yayımladığı makaleler, hatta kitaplar. Taraflar, tanıklar, uzmanlar ve uzman-tanıklar da çağırdılar (karar UAD ch. 211 sayfa 77).

38. Ayrıca, Yüksek Mahkeme (Divan) önemli birkaç resmi organa ya da konuyla ilintili bağımsız doğru belgelere başvurdu. Mahkemenin gözünde, bunların değerleri farklıydı. Kanıt oluşturacak öğelere kaynak olmasının dışında (örneğin yanlış mı yansız mı?) bu kaynakların nasıl elde edildiği (örneğin bilinmeyen -anonim- bir gazeteden alınan rapor mu, yoksa ayrıntılı hukuki bir işlem mi geliyor?), mizacı ya da karakteri (yazanların, olayın aleyhinde karşıt bir bildiri mi, kabul edilmiş mi, ya da tartışmasız olaylar mı?) önemli (karar UAD sayı 227 sayfa 81). Mahkeme için Birleşmiş Milletler organizasyonu genel sekreterinin Aralık 1999’da Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’na sunduğu “Srebrenitsa’nın düşüşü” başlıklı kapsamlı rapor çok özel bir örnek (ch.228 s.81).

39. Samimiyetle soruyorum, Lozan Sulh Ceza Mahkemesi'ne sağlanan ne biçim kanıtlardı?

Birazdan göreceğimiz gibi, Mahkemenin elinde Birleşmiş Milletler'den, Avrupa Konseyi'nden, İsviçre Parlamentosu'ndan, başka parlamentolardan, Fransız Hükümetinden ve diğer ülkelerden gelen dokümanlarda Ermeni soykırımının var olduğunu gösterecek, destekleyecek ciddi ve ikna edici hiçbir belge yok.

Hep 1915'te Bakan Talat Paşa'nın şu meşhur "telgraflarından", ya da en azından onların resmi çevriyazılarından söz edildiğini duyuyoruz. Hep Ermeni halkının yok edilmesi için Ocak 1915'te İttihat Partisi'nin hazırladığı 10 emir sayılan şu meşhur belgeyi duyuyoruz. Hep Osmanlı Hükümetinin bazı yüksek rütbelileri mahkûm eden 1919, 1920 ve 1921 tarihli askeri mahkemelerdeki kararlarını duyuyoruz.

Bir mahkemenin, tarihi olarak elinde en ufak bir belge olmadan bu denli büyüklükte bir soykırıma karar vermesi mümkün değil. Mümkün değil, elimizde en küçük ciddi, resmi bir istatistik, sınır dışı edilenlerin, doğal yollardan ya da yok edilerek ölenlerin sayısını tam olarak destekleyecek bir istatistik olsun. Bugün hâlâ sayılarının 300.000, 600.000, 800.000, 1.000.000, hatta 1.500.000 kişi olup olmadığı konusunda tereddüt ediliyor. Mahkemenin Türk halkına, Kürt halkına karşı işlenen kıyımlarla ilgili ciddi araştırma ya da işlem yapması mümkün değil. Nasıl bir anda bu soruları yanıtlayabiliriz? Bu şiddet olaylarını düzenleyen birileri mi vardı? Osmanlı İmparatorluğu'nun daha önce başlayan 1915'teki bozgununun ardı sıra gelen genel bir kaos muydu? Bir karar vereceksiniz, bir soykırımın var olup olmadığı hakkında hüküm vereceksiniz. Oysa Lozan'dan beri bunu yapmak için en ufak bir belgeye bakmadınız, ya da en azından bir bilirkişi atamadınız.

40. Özellikle resmi raporlarla ilgili olarak, tanık Tessa Hoffmann'ın ifadesi karşısında ağzım açık kaldı. Bu tanık sosyolog, Birleşmiş Milletler'in aldığı resmi görüşünün "Whitaker" raporunda bulunduğunu ima etti. Çok daha önceden uzun uzun anlatmıştım. Bu görüşün, Türk uzmanlarına karşı, Ermeni uzmanların ve diğer ülkelerden uzmanların 12 yıl boyunca yapmış oldukları çalışmalar sonucu olduğunu anlatmıştım.

Tanık, 200 sayfadan fazla olan bu raporun, Ermeni soykırımı meselesine yanıt verdiğini ima etti. Peki bu tanığı dinlemeden önce bu raporu okudunuz mu? Peki şimdi bu savunmalar sürecinde okudunuz mu? Bundan emin değilim. Bordro III, belge 30 altında üretilen bu raporu okuduğunuz zaman, Ermeni meselesinin satır aralarında, 6 satırlık bir metinde ele alındığını görürsünüz. Hiç bundan söz edilmedi, tartışılmadı. Hoffmann'ın bu konuda anlattığı çok basit bir parodi (komedi). Bu tanık yalan söyledi. Kanıtlamak için belge orada duruyor.

V. Ermeni soykırım partizanları tarafından yapılan ileri düzeyde deliller

A. Kurbanların sayısına göre açıklama

41. Birtakım İsviçreli ceza hukukçularına göre (özellikle Marcel Alexender Niggli, “İrksal Ayrımcılık”, Schulhess, Zürih 2000, s.261 not 976), “1915’te olup bitenler nedeniyle Türk hükümetinin aldığı kararlar sonrasında 900.000’le 1.500.000 arasında Ermeni öldü. Söz konusu olayları kazara ya da istenmeyen sonuçlar olarak nitelendirmek mümkün değil, bu bir soykırımdır”.

42. İlk önce belirtmek gerekir ki, soykırım ancak öznel olarak, bir ırkın, bir etnik grubun, bir dinin yok edilmesi amacıyla yapılan eylemlerle ortaya çıkar. Kurban sayısına indirgenemez.

43. Bugün de ölen insanların kesin sayısı bilinmiyor. Bazı varsayımlara göre 1,5 milyona kadar çıkan kurbanlar, kimine göre 800.000, kimine göre de 300.000’le 400.000 arasında. Öte yandan, ne yazık ki, bu insanların hayatlarını kaybettikleri zamanın koşullarını da göz önünde bulundurmamak lazım. Ücra (ıssız) yerlere, çok uzak yerlere (örneğin Halep) giden güzergâh üzerindeki toplu göçte insanların kıyımından, zorla sürgününden söz ediliyor. Davacı tarafından bu konuda hazırlanan DVD’leri görmek de çok

ilginç olur. Özellikle Ermeni/Goldberg soykırım programından (Roman-İsviçre televizyonu) anlaşıldığına göre, Ermeni halkının toplu göçü sırasında, güya Osmanlı birlikleri, Türk birlikleri, Kürt birlikleri onlara saldırmış. Sayısız yağmadan, seri halinde tecavüzlerden ve cinayetlerden bahsediliyor.

44. Doğu Perinçek, yargıç karşısına dört tanık çıkardı. Bu tanıklar, çok açık bir dille 1915'te Osmanlı topraklarında yaşanan ayaklanmaları, isyanları, misillemeleri ve hatta iki taraflı katliamları anlattılar. Bu tanıklara göre, 1914'te daha çatışmalar patlak verir vermez, Ermenilerin, en azından bazılarının, Rus güçleriyle ittifak kurdukları hatırlanmalıdır. Buna göre ilk kıyımlar Ruslar/Ermeniler tarafından Türklere karşı yapılmıştır. İşte 6 Mart 2007'deki duruşma sırasında bazı tanıkların dinlenmesinde ortaya çıkan budur.

Gerçek hangisi?

Türk tezine göre, 1915'te çıkan yasa gereği, Osmanlı İmparatorluğu'nun bu insanları sürmekten başka çaresi yoktu. Sonuç şudur: 400.000, 600.000, 800.000 veya 1,5 milyona kadar çıkan kurbanların sayısı ile ilgili tahmine dayalı bir yanıt verilemez. Bu kıyımların gerçek nedenleri bilinmeli ve Ermeni, Türk, Kürt kurbanları karşılaştırılmalı. Hiç kimse unutmasın ki, 1915'te, her iki taraftan da karşılıklı kıyımlar, isyan girişimleri, misillemeler, cinayetler olmuştur. Mahkeme kabul etmelidir ki, eğer günümüzde hâlâ Ermeni halkının sürgün edilmesinin tam ayrıntılarını bilmiyorsak, bunun nedeni, tahliyenin Güneydoğu Anadolu'dan şimdiki Kuzey Suriye'ye doğru çok zor koşullarda ve özellikle ıssız ve dağlık bölgelerde yapılmış olmasıdır. O dönemde, aynı zamanda salgın hastalıklar da vardı ve tahliye işlemini yürütenlerden bazıları yerlerinden edilen kişilerin korunması için alınacak önlemlerle pek ilgilenmiyorlardı (Mümtaz Soysal'ın Fransa'daki Orly suikastı ile ilgili mahkeme sırasında verdiği ifade, bordro II, 5 Mart 2007, belge 26).

45. Bu olanlar 6 Mart 2007'deki duruşmada sanık Doğu Perinçek tarafından verilen belgelerle de gösterilmiştir. Bilindiği gibi Mehmet Perinçek, Ermeni meselesi ile bağlantılı belgelerin bulunduğu "Çarlık" arşivlerini inceledi. Gerçekte bu belgelerden bazıları 1920'de yayımlanmış

ve geriye dönük bir biçimde neler olduğunu anlatıyor. Diğer belgeler, 1914-1915 tarihli belgeler. Bu belgeler görmezlikten gelinemez. Tabii ki, tanık Keborkian bunları okumadı. Otuz iki yıldan beri Ermenilerin hesabına çalışıyor ve yalnız Ermeni arşivlerini inceledi. Kendisi de bu belgeleri henüz incelememiş olduğunu itiraf etti. Tabii ki, bu belgelerde 1915'teki tahliye hakkında bazen farklı birtakım açıklamalar da bulunacaktır (5 Mart 2007 tarihli bordro II, belge 23).

B. Sürgünler ve sürgünlerin Mezopotamya'daki sonuçlarına göre açıklama

46. İlgili tez, Ermeni yanlısı tarihçiler tarafından destekleniyor. Tanık Ternon ve tanık Hoffmann'ı dinledik. Onların gözünde, hiçbir şüphe kırıntısı bile olmaksızın, sürgünler sistematikti; erkeklerin, kadınların ve çocukların ayrılmasından, tecavüzlerden ve yağmalardan da görüldüğü gibi. Hayatta kalma koşulları felaketti. Bu koşullar sadece Osmanlı İmparatorluğu'nun yöneticileri tarafından bilinebilirdi ve ancak onlar müdahale edebilirlerdi. Üstelik Mezopotamya'ya giden yolların durumunu ve koşullarını onlar biliyorlardı. Osmanlı Hükümeti ne daha çok, ne daha az Ermeninin yok edilmesini istiyordu ve sürgünle ilgili kanun da bunun için çıkarılmıştı. Bazı tarihçiler, Alman büyükelçilerin, Türk yanlısı devlet temsilcilerinin panik içindeki telgraflarından bahsediyorlar.

Diğer tezler, Bakan Talat Paşa'nın Ermenileri yok etmek gerektiğini belirten onaylamaları.

Bu tezlerin ne kadar değeri var?

Bir kez daha belirtmeliyim ki, bugüne kadar Mahkemeye sunulmuş, tarihe geçmiş hiçbir belge yok. Olanlar, sadece tarihçilerin, tanıkların ve hukuk uzmanı olmayanların yorumlarından ibaret. Yani Justin McCarty'nin de ifadesinde belirttiği gibi, incelemiş olduğu belgeler doğrultusunda, bir tanığın nesnel, yansız, mesafeli kalması zor. Aynı şekilde Yve Ternon da şunu ifade etti: "Tarih hiçbir zaman kesin bir bilim değildir ve bir tarihçiye

göre kesinlik kazansa bile, ortaya çıkarılmamış bir bilinmeyen kısım kalıyor ve her zaman açığa çıkarılmamış yerler olacak” (ceza dosyası, belge 29/7).

47. Bu tezler şunlardır: Sebebi oluşturmak için sonuçtan yola çıkılıyor. Ve imhanın resmi kanıtının olmaması karşısında, bir soykırımın olduğuna dair ipucu olduğu yolunda cevap veriliyor. Özel komisyonların varlığı, bunların olayın geçtiği yerde halka emirler verdiği, Osmanlı Hükümeti tarafından tutulmuş olan Talat Paşa tarafından yönetilen İttihatçı Genç Türklerin toplandığı komitelerin olduğu iddia ediliyor.

48. Kısımların olduğu su götürmez. Zaten Doğu Perinçek, bunu hiçbir zaman tartışmadı. Sürgünlerin olup olmadığını da tartışmadı. Kesin olan bir şey varsa, o da, bu insanların sürülmesi ile ilgili gerçek nedenlerin bugün bile net bir şekilde ortaya konmamış olmasıdır. Yine de bu bir soykırım mıdır?

49. Tanık Keborkian’a göre bile bu özel komitelerin bazı yöneticileri sürgünleri istiyorlardı, ama yok edilmeleri değil.

50. Öyle olsa da, kime inanacağız?

Ermeni meselesinde sözüm ona uzman olan Yves Ternon’un tanıklığından çok kaygı duydum. Kendisinin tarihçi olduğunu söylüyor (mutlaka), soykırımların tahlillerinde uzmanlaşmış. Ama nasıl bilgiliyse, bir tarihçi olarak, işini “derleme” olarak yapmış. Hiç olayların geçtiği bölgeye gitmemiş, gerçek belgeleri incelemek için bulmaya çalışmamış. Görüşlerini, tarihçilerin yorumlarının tercümelerine dayandırmış. Türkçe bilmiyor. Tek bir kelime Osmanlıca bilmiyor. Fransa’da, Fransa’nın kendisine verdiği Ermeni arşivlerine başvurarak ve biraz da Vatikan’da bulduğu göndermelerle bir Ermeni soykırımı olduğunu iddia ediyor. İçtenlikle soruyorum: Yeterli mi bu? Doğrusu, Yves Ternon güzel sunuyor, iyi konuşuyor, çok donanımlı görünüyor. Ancak sıradan yandaş tarihçi meslektaşlarının hemen hemen tamamı Ermeni kaynaklardan gelen belgelerle derlediği kaynakları temel olarak alan bir insanın tanıklığının ne kadar bir değeri kalır?

51. Elbette, M. Kerborkian’ın da tanıklığı var. Bu tanık çok daha özlü, daha samimi ve kesinlikle çok daha fazla “profesyonel” ve bir tarihçi olarak bazı belgelere büyük bir titizlikle baktığı tartışılmaz.

Peki (ama) yansız bir dille konuşuyor mu?

Tanığın kendisine sorulan Türklere ve Kürtlere karşı yapılan kıyımlar konusundaki soruya cevap vermek istemediğini görünce hayretler içinde kaldım. Ona göre, soru sormak zaten celladı mağdur göstermek anlamını taşıyor. Bu çatışmalar sırasında Türklerin ve Kürtlerin sayısını belirlemede âciz, tanıklığı ne yazık ki güvenilemez. Zaten bir tek Kerborkian 600.000 ya da 800.000 ölü olmadığını, 1.5 milyon kişinin öldüğünü iddia ediyor. Ermeni sayısını ortaya çıkarmak için köy köy hesaplar yaptığını ileri süren o. Ama, bu konu hakkında, 1915'te var olan doğru istatistikler hangileri? Bugün bizim ülkemizde, İsviçre'de oturan Ermeni sayısı köy köy belirlenebilir mi? Bu tanıklık esaslı ve önemli; çünkü kıyımların, sürgün kargaşalığının ölümleri hızlandığını belirledi. Ama bugün tarihi anlatmak için sadece bu tanığa dayanamazsınız.

52. Öyle de olsa, “genel olarak” hipotezine göre, sürgün, toplumsal nefret, yağma ve tecavüzler soykırımı belirginleştirir. Bu bakımdan, tarihi okumaya gerek yok, ama şu son günlerdeki 26 Şubat 2007 tarihinde UAD tarafından ortaya konan hukuku okumak yeterli. Yüksek Mahkeme, (bordo I, belge 1, sayfa 120'de ch. 334) “Bosna-Hersek'te koruma altındaki grup üyelerinin sürüldüğünü ya da sınır dışı edildiğini gösteren ikna edici deliller olsa bile. (...) Hatta 1948 tarihli Konvansiyon'un II. Maddesinin c fıkrasının da ortaya çıkardığı gibi, sürgünlerin ya da sınır dışı edilmelerin soykırım olarak düşünülebileceği varsayılsa da, Yüksek Mahkeme sadece kendisine sunulan kanıtlara dayanarak, kesin olarak, sürgünlerin ve sınır dışı edilmelerin bir grubun tümünden ya da kısmen yok edilmesi yönünde yapıldığı sonucuna varmıştır” diyor.

53. Bunun gibi bir sonuca varmak için, Yüksek Mahkeme eski Yugoslavya'nın Uluslararası Ceza Mahkemelerinin sunduğu farklı farklı hükümlerin ayrıntılarını inceledi. Yaşayan, hayatta kalan insanların tanıklığını, bütün belgeleri yeniden ele aldı. Aynı şekilde Birleşmiş Milletler'in ya da hükümet dışı organizasyonların resmi belgelerini yeniden inceledi. Nasıl olur da bu Mahkeme bugün ihraç edilmiş dramatik şartlar üzerine yapılmış birkaç açıklamaya dayandırarak bir Ermeni soykırımının var olduğunu kabul eder?

54. Davacı, 1915'te Mezopotamya'da sefil koşulların var olduğunu bilindiğini ileri sürüyor. Muhtemelen Osmanlı Hükümeti meydana gelmekte olan felaketten haberdardı. Unutulmamalıdır ki, tam bu olayların olduğu sırada, aynı zamanda, Osmanlı İmparatorluğu Fransızlara, İngilizlere, Ruslara karşı savaşıyordu ve imparatorluğundan kalanı kurtarmaya çalışıyordu. Nasıl bir de Ermenilerin toplu katliamını organize edebilirdi? Özellikle 1915'te iletişimin son derece hassas olduğu bir dönemde, nasıl böyle bir şeyi yapma durumunda olurdu? Tabii, telgraf aracılığıyla konuşulabilirdi. Ama eğer Osmanlı İmparatorluğu bu halkı gerçekten kökünden silmek isteseydi, hiç şüphesiz böylesine bir katliamı sağlam bir biçimde gösteren belgeler olurdu. Oysa bir tane bile yok. Aynı şekilde, 1909'dan beri Osmanlı İmparatorluğu'nun Ermeni halkını yok etmek istediğini düşünmek de yanlış. Tabii, Jön Türklerin darbesi oldu. Tabii ki, Ermeniler bu yeni "hükümet"e umutlarını bağlamışlardı. Unutulmamalı ki, bazı Ermeniler, kesinlikle yeni bir devlet kurma hedefiyle Ruslarla birlik olmuşlardı. Buradan yola çıkarak, Osmanlı Hükümetinin vurmak istediğini söylemek için, UAD'nın sizin yerinize atmayı göze alamayacağı bir adım var.

C. Soykırımın bilinen bir olgu olduğuna dair tez

55. Bu tez, sıklıkla Ermeni soykırımından yana olanlar tarafından desteklenir.

C1/ BM

56. Bazıları dolaylı, hatta dolaysız olarak Birleşmiş Milletler'in Ermeni soykırımının var olduğunu resmi olarak kabul ettiğini belirtiyorlar. Bunlar, o ünlü "Whitaker" raporuna dayanıyorlar. Kararınızı verdiğinizde, bu raporu derinlemesine okumuş olacağınız düşüncesinden yola çıkıyorum. İncelediğinizde, bazı tanıkların, Bayan Hofmann'da görüldüğü gibi, küçük düşürecek kadar "Yüksek Mahkemeyi" ne denli imal ettiklerini göreceksiniz.

57. Unutulmamalıdır ki, daha 1960'ların sonunda, İnsan Hakları Komisyonu'nun bir bölümü olan ayrımcı planlara karşı ve azınlıkların korunması için mücadelenin alt-komisyonun kendisi BM'nin ekonomik ve sosyal konseyinin himayesi altında yer alırken, soykırımın genelde önlenmesi ve engellenmesi konusu üzerinde bir araştırma kararı aldı. İlk rapor yazıldı. Yüzlerce sayfadan oluşan bu raporun 30. sayfasında, üç satırda, Ermeni katliamının olduğu ve 20. yüzyılın ilk soykırımı olarak düşünüldüğü ileri sürülmüş. Daha sonra bu rapor 1974'te İnsan Hakları Komisyonu tarafından tartışıldı. 4 Temmuz 1978'de sunulan en son raporda, Ermeni soykırımıyla ilgili hiçbir gönderme yer almıyor. Art arda yapılan baskılarla, İngiliz bir uzman olan, yeni bir rapor hazırlayan M. Benjamin Whitaker şahsında yeni özel bir raportör tayin edildi. Yeni bir rapor hazırlandı. Whitaker'in 29 Ağustos 1985'teki alt-komisyonunda güçlü bir çoğunlukla kabul edilen bu raporu, Ermeni Cemaati tarafından gerçek bir zafer olarak hissedildi.

58. Bu arada ve Jean-Baptiste Racine'in de dürüstlikle ortaya çıkardığı gibi, Ermeni soykırımı (bordro I, belge 15 altında sanık tarafından üretilen yapıt): "Ermeni soykırımı BM'nin içinde çok küçük bir alan kaplıyor. Yalnızca bir militan mantığı BM'nin gerçekten 1915'te soykırım olduğunu kabul ettiğini söyleyebilir" (ch. 95). Yazar ayrıca şöyle belirtiyor: "Whitaker'in raporu tam anlamıyla Ermeni soykırımının bir kabulü değil. Bu soykırımı genel olarak soykırıma ilişkin bir çalışmanın tarihle ilgili raporda adını zikretmekle yetinmiş" (Jean-Baptiste Racine'in kitabı bölüm 92).

C/2 Avrupa Birliği Parlamentosu

59. 15 Nisan 1987'de bireysel bir parlamenter tarafından bir rapor sunuldu. Bu belge, Avrupa Birliği Parlamentosu'nun içinde pek çok çelişkiyi tetikledi. Siyasi Komisyon, sergilenen gerekçeleri onaylamadı ve

aksine soykırım sözcüğünün 1915 olaylarına uygulanamayacağına karar verdi (Jean-Baptiste Racine'in kitabı, bölüm 97).

60. Tartışmalar sırasında, milletvekilleri Ermeni soykırımının kabulünün ilkesi üzerinde anlaşmazlıklara düştü. Bu ret, inkârcı bir davranış olarak gerekçelendirilmedi. Desteklenen iddialar, Avrupa Parlamentosu'nun tarihsel olayları değerlendirmek için meşru olmadığını ve kendi kendini "tarih mahkemesi" olarak ilan edemeyeceğini vurguluyordu (Jean-Baptiste Racine'in kitabı, bölüm 98 s.74-75). Avrupa Birliği Parlamentosu yine de, 19 Haziran 1987'de, Ermeni soykırımını tanıyan, bu konuyla ilgili siyasi bir çözüm içeren kararı onayladı. Yazarın da kabul ettiği gibi, bu çözüm, çelişkili olması nedeniyle bir karar olmaktan öte, basit bir öneridir (op. cit. s.76 sonu). Yazar için, bir parlamento, yargıyla bir tutulamaz. İşte bu nedenle, Avrupa Parlamentosu kendi çözümünde soykırımın kabulünün "herhangi bir politik, hukuki ya da maddi hak iddia etmelere öncülük edebilir" olarak altını çiziyor (Jean-Baptiste Racine'in aynı kitabı).

C/3 Avrupa Konseyi

61. Ermenistan, bağımsız bir devlet olarak, 25 Ocak 2001'de Avrupa Konseyi'ne katıldı. Hemen sonra, 24 Nisan 2001'de Avrupa Konseyi'nden bir karar çıktı.

62. Jean-Baptiste Racine'in gösterdiği gibi (op. cit. s.78 bölüm 101), Ermeni soykırımının kabulü, İnsan Hakları Avrupa Yüksek Mahkemesi'nin bir kararının sonucu olmaz. Bu alandaki girişimler, ilk kez 24 Nisan 1998'de yazılı bir beyannameyle Avrupa Konseyi'nin Parlamenterler Meclisi'nde ele alındı. İkinci kez, daha özenli bir biçimde 24 Nisan 2001'deki beyannameyle ele alındı.

63. Yazarın açıkladığı gibi (bölüm 101, s.79), bu beyanname, kendi içinde Ermeni soykırımını tanımıyor. Örtük biçimde, sadece müktesep hak olarak kabul etmektedir.

64. Bu bakımdan, bu çözümün hazırlanışı sırasında, bazı parlamenterlerin böyle bir çözüm kararının Milli Mahkemeler üzerindeki sonuçlarından kaygı duyduklarını belirtmek gerekir (bordro I, sanık tarafından verilen belgeler, belge 10).

65. Öyle de olsa, Avrupa Konseyi Meclisi, her şeyden önce politik bir Meclis. Avrupa Konseyi, sayısız kere Çeçenistan’la, Guatemala ya da Irak’la ilgili olarak soykırımın varlığını iddia etti (bordro I, sanık tarafından verilen belgeler, belge 11-12 ve 13). Ayrıca bazı senatörler, Avrupa Parlamentosu’nun Demokratik Kongo Cumhuriyeti’ndeki savaşta elmas ya da orman gibi doğal kaynaklara illegal sahip çıkmalarının aynı şekilde “soykırım” niteliğinde olduğunu açıkladılar (bordro I sanık tarafından verilen belgeler, belge 10). Bunun gibi beyannameler sayesinde, Avrupa Parlamentosu’nun Uluslararası Adalet Divanı kadar donanımlı olmadığı biliniyor. Bu tür beyanlar temkinli bir şekilde ele alınmalı, incelenmelidir.

66. Örnek teşkil etmesi için, Sudan’daki insanlıkla ilgili durumu içeren Avrupa Parlamentosu’nun çözümünden söz edelim P6TA (2004) 0012 (5 Mart 2006, bordro II, belge 27).

Avrupa Parlamentosu, bu çözümle, şifre16 adı altında, Sudanlı otoriteleri “insanlığa karşı suçlar, savaş suçları ve insan haklarını ihlal suçlarından, bu suçlar bir soykırım oluşturduğu ve hemen adalete başvurmaları için ve faillerin cezasız kalmalarına son vermek üzere” cesaretlendirmişti. Oysa 24 Ocak 2005’te özel olarak bu olay için tayin edilmiş BM’nin özel komisyonu Sudan’daki yaygınlaşmış öldürmeleri soykırım olarak nitelendirmeyi 400.000 Sudanlının öldürülmesine rağmen reddetti (5 Mayıs 2007 tarihli Bordro II, belge 28). Daha da açık olmak gerekirse, eski Yugoslavya’nın savaş suçlarını yargılamakla yükümlü Uluslararası Ceza Mahkemesi eski Başkanı Profesör Antonio Cassese tarafından yönetilen Komisyon, şu düşüncedeydi: “Bazı Hükümet görevlileri soykırım niyetiyle eylemler gerçekleştirmiş olsalar da, Darfur’daki çok geniş çaplı işlenen suçlar (...) soykırımdan daha az ağır, daha az iğrenç olamazlar” (5 Mart 2007 Bordro II, belge 29). Oysa BM’ye ait bu Komisyon, görünüşe göre tespitlerde bulunmak için Avrupa Parlamentosu’ndan daha donanımlıydı.

C/4 Ermeni soykırımını tanıyan bazı devletlerin konumu

67. Birçok Avrupa ve Amerikan devletleri, bir Ermeni soykırımının varlığını dolaylı ya da dolaysız tanıdılar. Yine de Jean-Baptiste Racine'in (bölüm 118) hatırlattığı gibi, Ermeni soykırımını tanıyanlar çoğunlukla ulusal parlamentolar oldu. Hükümetlere gelince, her zaman için tedbirli göründüler. Yazara göre, "tanımalarda bir çeşit çelişki var, zira girişimde bulunanlar, hep siyasi davalar olmuştur. Hiçbir mahkeme, soykırımı tanımadı. Açıklaması, bir mahkemeyi, hiçbir yargılamayı gerektirmiyor. Ahlaki yönüyle bakacak olursak ve şefkatli bir tutum alırsak, sanki tanımanın kurbanlar için gerekli olduğu söylenecek, onlara bir çeşit moral vermek ve kendilerinden sonra gelenlere kimlik, özdeşlik sağlamak için" (Jean-Baptiste Racine, op. cit. B. 121 s.97).

68. Sıra Fransa'nın konumunda: Demokratik olarak bu devlet ilk defa Ermeni soykırımını tanıyan bir yasayı hükme bağladı ve Milli Meclis, Ermeni soykırımının inkârı hakkında bir kanun tasarısını onayladı.

Fransa Fransa'dır. İsviçre buna dikkat edebilir. Ayrıca Fransa'nın hangi gerekçeyle, kendisi ve tek başına kendi hükümeti aracılığı ile resmi olarak bir Ermeni soykırımının var olduğunu tanıdığını sorabiliriz. Yanıt çok net. Mutlaka Fransa'da ikamet eden Ermenilerin sayısı çok daha fazladır. Onların bu tutumu anlaşılabilir. Onların niyetlerini damgalamak söz konusu değil. Onların kendilerini "korumak" adına kendilerine göre tarihi yorumlamış olmaları anlaşılabilir. Ama bazı tanıkların 6 Mart 2007 duruşmasında içtenlikle söyledikleri gibi, burada sadece "siyasi" bir karar söz konusu. Tabii ki, Millet Meclisi ve Senato'nun nezdinde bir demokratik tartışma oldu. Ama bütün bunların ötesinde, Fransız parlamenterler hangi metin, hangi belgeler, hangi resmi raporlar, hangi tanıkları gördüler böyle bir karara varmak için? Fransızların aldığı bu tavır, İsviçre resmi görüşü doğrultusundaki İsviçre hukukunu uygulamakla yükümlü Lozan Sulh Ceza Mahkemesi'ni ve İsviçre'nin Ermeni dosyası hakkındaki ciddi bilgisini ne yönden bağlar?

C/5 İsviçre'nin konumu

69. Niggli'ye göre (PJA 2005 s.424) Ulusal Konsey'in aldığı tavır sonrası "Parlamentonun kararı, adalet için önemi" pek o kadar kuşku oluşturmayacak.

70. Bu tavrın iki Federal Dairenden biri tarafından alındığına dikkat edilmeli. Yetkin olan Eyaletler Konseyi, Ermeni meselesinde bir beyanda bulunmadı. Muhalif taraf Ulusal Konsey'in vekillerinin tartışmalarına değecek bütün belgeleri verme dürüstlüğü gösterdi. Peki ne okuyoruz? En fazla böyle bir çözümün seçilmesinin siyasal planda İsviçre ve Türkiye arasındaki ilişkilere zarar verebileceği sorgulandı. Hiç kimse, Ermeni soykırımının var olduğunu kesin belirtecek resmi bir belgeyle gelmedi. Aslında, bu tavrın siyasal olduğu besbelli. Yargılama üzerinde pek bir etkisi olmaz. Tabii, Parlamento, yargı üzerindeki gücünü kullanmazsa. Çok şükür şimdilik orada değiliz. Dilerim Lozan Sulh Mahkemesi bu tuzağa düşmez.

71. Ne var ki, Federal Meclis (Senato), Milli Meclis'in tavrını izlemedi (4/25 dosyadaki belge). İsviçre Hükümeti şu şekilde cevap verdi: "Federal Meclis, bu konunun tarihsel araştırmaya bağlı olduğuna inanıyor. Bir varsayımsal kanıtın (postulat) onaylanması resmi diyaloglara zarar verme tehlikesi taşıyor."

72. 6 Ekim 2006'da gensoru verilen Federal Meclis (Senato), 29 Kasım 2006'da yine şu şekilde yanıtladı (bordro I, sanık tarafından sunulan belgeler, belge 4/2): "Federal Konsey, 16 Aralık 2003 tarihinde Milli Meclis tarafından onaylanan Vaudroz 02.3069 postulatla ilgili raporda savunduğu görüşü değiştirmek için bir gerekçe görmüyor. Açıklama getirdiği gerekçelerle o dönemde postulatın reddedilmesini önerdi. Ondan beri görüşü değişmedi. Türkiye ile ilişkilerinde düzenli resmi diyaloglar üzerine vurgu yaptı."

Federal danışmanı Pascal Couchepin, Türkiye'ye yaptığı seyahatle ilgili pek çok kez basın tarafından sorguya çekildi. Özellikle İsviçre basını tarafından. O da çok açık bir dille, Ermeni soykırımı eğer bir soykırıma işaret ediyorsa, bunun tarifinin tarihçilere ait olduğunu söyledi. Kendisi, en azından bir "kıyım" yapılmış olduğu fikrine vardı. Federal danışmanı

Cauchepin bir ölçüde soykırım varlığını kabul etmedi. İsviçre Ermenistan Birliği dava açtı ve danışmanın dokunulmazlığının kaldırılmasını isteyecek.

73. Sormak lazım; İsviçre hükümeti hangi gerekçeyle bir tavır almadı ve Ermeni soykırımını tanımak istemedi. Kimileri tabii ki İsviçre'nin soğukkanlı olduğunu ve İsviçre'nin, Türkiye ile arasındaki bazen karmaşık olan ilişkileri zora sokmak istemediğini söyleyecektir. Bu iddia oldukça baştan savma.

Federal hükümetin arşivlerinin olduğunu ve bu olayların geçtiği dönemlere ait arşivlerdeki belgelerin neler olduğuna dair çok az incelemede bulunmuş olabileceğini düşünebiliriz. Hükümetin, bu kapsamda araştırmaların tam olarak yapılmadığı ve tarihin hâlâ yazılmadığı sürece bir tavır almayı istemediğini düşünebiliriz. İsviçre Hükümetinin ve Pascal Couchepin'in tavrını bu kapsamda anlamalıyız. Zira Ermeni meselesinin kesin olarak halledilmesi için uzmanlardan oluşan bir uluslararası komisyonun tayin edilmesinin gerekli olduğunu söylediklerinde.

74. Bu düşünce yeni değil. Aslında, adli federal büronun müdürü (14 Kasım 2006 Le Temps dergisine verdiği demeç, bordro I, sanık tarafından sunulan belgeler, delil 5/1), bundan sonra soykırımı sınıflandırmak için hangi olayların bunu oluşturduğuna karar vermek için bir uluslararası mahkemeye başvurulmasının gerekli olduğunu söyledi. Michel Lupold bunu söylerken özellikle Ermeni meselesini kastediyordu.

75. Tabii adli federal büro şefinin Bakan Christophe Blocher'nin altında olduğu ve bu nedenle böyle konuştuğu söylenecektir. Burada 4CP'nin 261bis maddesinin ne şekilde değiştirilmesi gerektiğini söylemek söz konusu değil, ama OGJ tarafından yapılan önerinin yeniden ele alınması iyi olur: Bir yerel mahkemenin, İsviçre'de elinde hiçbir ciddi metin olmadan tarih hakkında hüküm vereceğini nasıl düşünebiliriz? Sanırım yasama kadar yürütme de hukuki çalışmalara müdahale etmedi. Dikkatli olmalarını öneririm: Elimizde pek az imkânın olduğu bugün, tarihi bir tartışmanın içine girerek maceraya atılmayalım.

VI. Soykırım ve öznel belirgin öğelerin kanıtı

76. 26 Şubat 2007 tarihli UAD kararına göre, soykırımın önlenmesi ve cezalandırılması konvansiyonu gereğince bilinen uluslararası hukuk nezdinde kendilerine yüklediği yükümlülükleri ihlal etmekten sorumlu tutulan eylemleri gerçekleştiren organların ve kişilerin aracılığı ile Sırbistan soykırım yapmadı.

Aynı şekilde, Yüksek Mahkeme Sırbistan'ın soykırım yapmaya yönelik bir anlaşma yapmadığını, soykırımı önleme ve cezalandırma Konvansiyonu gereğince yükümlü olduğu yükümlülükleri ihlal eden bir soykırımı teşvik etmediğini beyan etti.

Sonuçta, Sırbistan soykırımı önleme ve cezalandırma Konvansiyonu gereğince yükümlü olduğu yükümlülükleri ihlalden bir soykırım yapmaktan suçlu bulunmadı (hüküm, s.168-169).

77. Mahkeme, kendisine sunulan her olayı tek tek ayrıntılı bir biçimde inceledi, olayların nasıl meydana geldiğini ve bu eylemlerin belirgin bir soykırımı somut olarak gösterip göstermediğini inceledi.

78. Mahkeme, Srebrenitsa'da meydana gelmiş olan olayların dramatik durumunu dışarıda tutarak (yaklaşık 700.000 kurban) soykırımı gerektiren yeterli delillerin olmadığına karar verdi. Hatta Mahkeme, tavrını özellikle şu şekilde özetledi: “Yargıça sunulan fiili delillerin incelenmesi ve 1991-1995 arasında Bosna-Hersek'te yapılan vahşetin incelenmesi doğrultusunda, Mahkeme Temmuz 1995'te Srebrenitsa'da olanların dışında bir soykırımın oluşturulması için bir niyetin bulunduğu dair tek tek incelenerek herhangi özel bir belirtinin olmadığı sonucuna varmıştır” (bölüm 370 s.131).

79. İncelenen olgular şunlar:

1. Drina vadisi

- Zvornik: Zvornik'te 2500 Müslüman Nisan-Mayıs 1992'de öldü. Mahkeme bu bölgedeki kıyımlar hakkında bir video gördü.

- Susica Kampı: 3000 Müslümanın öldürülmesinde bizzat müdahil olan Susica kampının eski bir gardiyanının beyanından söz eden uzmanlardan oluşan komisyonun raporunu temel aldı. Cinayetlerden, tecavüzlerden ve işkencelerden söz edildi.

- Kazneno kampı: Uzmanlar, 570 mahkûmun iki ay içinde yaklaşık 130'a düştüğünden söz ediyorlar. Bir tanık Temmuz 1992'de düzenli olarak infazlara müdahil olduğunu ve bu kamptaki toplu mezarları rapor etti.

- Batkoviç kampı: Mahkeme, Batkoviç mahkûmlar kampının yakınında bir toplu mezarın var olduğunu gösteren raporu temel aldı: Öylesine büyük bir güçle kötü davranışlar uygulanması sonucunda çok sayıda mahkûm ölmüştür. Tedavi edilmeyen kangrenler sonucu ölenlerden söz ediliyor. Kötü beslenme sonucu ölümlerden söz ediliyor.

2. Prigedor

- Kozarac şehri: Mayıs 1992 bombardımanı. İnsanlar bir futbol stadyumuna götürüldüler. Saldırı üç gün sürdü ve sayısız kasaba halkı ormanlara kaçmak zorunda kaldığı sırada askerler "hareket eden" her şeyin üstüne ateş açıyorlardı. Bu süreçte yaklaşık 2000 kasabalının vurulduğu düşünülüyor. Uzmanların raporuna göre, "15.000 olduğu düşünülen nüfusun, tanıklara göre sayısız toplu infazlarla kurbanlarının sayısı 5000'e kadar ulaşır."

- Omarska kampı: 1000'le 3000 arasında ölümleri rapor eden yedi tanığın beyanlarını dikkate alan Uzmanlar Komisyonunun raporu: Bazı mahkûmlar sabahları günlük yemek tayınlarını almaya ilk gidenlerin her sabah otların üzerinde açıkta bırakılmış yaklaşık 10-15 bedeni gördüklerini söylediler. Ama başka zaman, başka yerlerde cesetler görüldü. Mahkûmlardan bazıları aldıkları yaralardan ötürü, diğerleri de tutuldukları odalar nedeniyle öldüler. Tutukluların acıları ve ölümlerinin hayali öylesine belirgin ki, bu durumu yaşamış olanların bir an için unutulması mümkün değil. Beyanların hepsi ölümlerin ve işkencelerin bozuk para gibi harcandığı kampta korkunç koşulların var olduğundan söz ediyor.

- Keraterm Kampı: Aynı şekilde burada da benzer şeylere dayalı öyküler, mahkûmların topluca infazı.

- Tmopoli kampı: Aynı şekilde tecavüz, azarlama, işkence ve hatta öldürme söz konusu. Bu kamp "konsantrasyon kampı" olarak sınıflandırıldı. Bu kampta belirsiz sayıda mahkûm gardiyanların şiddetli vuruşları ile öldü.

3. Banja Luka

- Manjaca kampı: 540 bedenin kapatıldığı bir toplu mezarın beyanı.

4. Brcko

- Luka kampı: 2000 erkeğin vurulup nehre atılmasından söz ediliyor. İlgili tek raporda şöyle deniliyor: “Bedenler ve ölen tutuklular ya da ölmek üzere olanlar çoğunlukla kampın çöplüğüne ya da mahkûmların bulunduğu hangarların arkasına atılıyordu. Diğer tutuklular cesetleri taşımakla görevliydi. Bazen mahkûmlar da cesetleri çöplüğe götürürken vuruluyorlardı. Ölüler aynı şekilde Sırp polis komiserliği yakınına da atılıyorlardı.” Bazı tanıklar şunları rapor etti: “Luka kampında tanığın kendisi de 12 ya da 15 ceset taşımış. Luka kampında yakacak odunların üst üste yığılması gibi yüzlerce ceset yığını gördüğünü, her gün Bimeks şirketinin soğutuculu kamyonlarının geldiğini ve bu cesetleri topladığını söyledi.”

Mahkeme, sayıları 245’ten 276’ya kadar olan sayıda olayı ayrıntılarıyla inceledi.

Mahkeme tüm kesin kanıtlar üzerinden şu yargıya vardı: “Mahkeme, sergilenen olayları temel alarak, reddedilemez kanıtların delilleriyle oluşturulduğu; bu delillere göre öldürülmelerin Bosna-Hersek bölgesinin tümünde yer alan tutuklu kamplarında çatışmalar sırasında masif (toplu) biçimde öldürülmelerin gerçekleştiğine kanaat getirmiştir. Ayrıca, sunulan kanıtlardaki öğeler kurbanların çoğunun bir gruba ait olduğunu gösteriyor ve bu nedenle sistematik bir biçimde kendilerinin hedef alındıklarını düşündürüyor (...). Mahkeme, sunulan delillerin koruma altındaki grup üyelerinin masif bir biçimde öldürüldüklerini gösterdiği sonucuna varmıştır. 1948 Konvansiyonu’nun II. maddesindeki a fıkrası) altında gösterilen maddi unsurların bulunduğu kanaatindedir” (böl. 276 s.97-98).

Mahkeme, soykırımın öznel unsurları ile ilgili olarak, bu kırımların tamamını şu şekilde analiz ediyor:

“Mahkeme buna rağmen bir grubun tümünden ya da kısmen yok edilmesi (...) gibi, failer tarafından özellikle isteyerek korunan grubun üyelerine toplu cinayetler yapıldığı şeklinde bir kanaate varmamıştır.

Yukarıda kısaca gösterilen öldürmeler, savaş suçlarını ve insanlığa karşı suçları teşkil eder, ama Mahkeme bunları yargılamak için yetkin değildir. Soykırım ile ilgili Konvansiyonun verdiği uzmanlığın uygulanması

çerçevesinde, mahkeme davacı tarafından belirtilen bu öldürmeler Konvansiyonun men ettiği soykırım eylemlerini oluşturmuyor” (bölüm 277, s.98).

80. Mahkeme, “Srebrenitsa’da yapılan soykırım cinayetlerine ilişkin, TPY’nin temyiz kurulunun iddialarını kendisine ait kılmış, “soykırım için bir suçluluk beyanı yapılabilmesi için yerine getirilmiş olması gereken şiddetli koşullar bu kıyımın ciddiyetine tanıklık ediyor” olarak değerlendirmiştir (bölüm 293 s.106). Bu da, bu tip kıyımın maddi ve öznel koşullarının son derece özel bir itinayla incelenmesinin ne kadar önemli olduğunu gösteriyor.

81. Mahkeme, kendisine rapor edilmiş olan olayları titizlikle bir incelemeye tabi tuttu, yani özellikle korunan grup üyelerinin fizik ya da zihinsel bütünlüğüne ağır saldırı konusunu inceledi. Yargılaması 298’den 318’e kadar numaralarda yer alıyor. Mahkeme, Drina vadisinde, Prijedor şehrinden Banja Luka’ya kadar, hatta Brcko’ya kadar olup bitenler üzerinde yeniden inceleme yaptı.

82. Mahkeme, kararını şu şekilde sonuçlandırdı: “Kendisine verilen kanıt öğelerini büyük bir özenle inceleyen ve TPY’ye verilenleri de dikkate alan Mahkeme, korunan grup üyelerinin, çatışmalar sırasında ve özellikle tutuklama kamplarında, sistematik olarak kötü muameleye, azarlanmalara, tecavüzlere ve yaygın işkence eylemlerine maruz kaldıklarını ve bütün bunların grup üyelerinin fiziksel ve zihinsel bütünlüğüne ağır darbeye neden olduğu sonucuna varmıştır. 1948 tarihli Konvansiyonun II. Maddesinin b) şıkkında belirtildiği şekilde, şartların gerektirdiği maddi öğeler artık tamamlandı. Mahkeme yine de öngördüğü kanıt öğelerine dayanarak, bu vahşetlerin, ayrıca bunlar savaş suçu ve insanlığa karşı suçu teşkil etseler de, bir soykırım komisyonunun kurulması için gereken, korunan grubu tümünden ya da kısmen yok etmeye özellikle kasıtlı (dolus specialis) olarak yapılan vahşetler olduğu sonucuna varmamıştır” (bölüm 319 s.115).

83. Mahkeme, aynı şekilde, bir grubun tümünü ya da kısmen fiziksel yok etmeye götüren koşullara boyun eğdirmenin karşısında olunup olunmadığını bilme noktasına ilişkin, 320’den 354 numaralarda suç isnadı detayını da inceledi. Özellikle, Sarejevo kuşatma meselesini, sürgünleri ve

sınır dışı edilmeleri inceledi. Bu konuda şu karara vardı: “Mahkeme, korunan grup üyelerinin sınır dışı ve sürgün edilmelerini gösteren ikna edici kanıt öğelerinin var olduğunu ve bunların Bosna-Hersek’te meydana geldiğini dikkate alıyor. Savunucunun iddiasıyla ilgili olarak, bu iddiaya göre savaş zamanı bu sürgün ve sınır dışı edilmeler Cenevre Konvansiyonu’nun hükümlerince haklı çıkarılabilir ya da bilinen çatışma yönetmeliğine göre özel kasıt (dolus specialis) olduğu kanıtlanmış olsaydı, Mahkeme benzer mazeretlerin kabul edilemeyeceğı ile ilgili nota verir (inceletir). Ancak Mahkeme, sürgünlerin ya da sınır dışı edilmelerin, soykırım hakkındaki 1948 Konvansiyonu’nun II. Maddesinin c) fıkrası gereğı gibi görüldüğünü varsayarak kendisine sunulan delillere dayanarak yapılmış olan sürgünlerin ve sınır dışı edilmelerin bir grubun tümünü ya da bir kısmının yok edilmesi kastı taşıdığı sonucuna varamaz” (bölüm 334, s.120).

84. Mahkeme, kamplarda tutma ile ilgili olarak, kamplardaki tutukluların maruz kaldıkları yaşam koşullarının korkunç olduğu ve kanıtların ikna edici bulunduğuna karar verdi. Sunulan kanıt öğeleri mahkemeye grubun tümünün ya da bir kısmının yok edilme kastıyla (dolus specialis) yapılan eylemler olduğu sonucunu verdimeye imkân kılmıyor. Bu bakımdan Mahkeme, TPY’de sözü edilen kamplardan birini içeren olayların hiçbirinde suçluların özel kasıtlı (dolus specialis) yapıldığı sonucuna varmadı (bölüm 354, s.127).

Sonuç olarak: “Tarafların iddialarını özenle incelemiş olan Mahkeme, davacı tarafından kendisine sunulan kanıtların Bosna’daki Sırp güçlerinin eylemlerinin doğumları engellemeyi hedefleyen tedbirler gibi oldukları sonucuna varmaya olanak tanımıyor” (bölüm 361, s.129).

85. Mahkeme, Bosna-Hersek için sunulan delillerle ilgili olarak şu karara vardı: “1991-1995 tarihleri arasında Bosna-Hersek’te yapılan vahşetlerle ilgili olarak kendisine sunulan, olaylara dayanan kanıtların incelenmesiyle, Srebrenitsa’da Temmuz 1995’te olup bitenlerin dışında, soykırımın oluşması için her bir belirli olayla bağlantılı olarak kanıtların gereken kastı göstermediğı sonucuna varmıştır. Davacı (Bosna-Hersek) yine de soykırım yapmaya eğilimli bir geniş çaplı planın bulunduğu üzerinde duruyor. Planın

soykırımla olduğu ya da soykırım potansiyeli taşıdığı, tüm bölgede bu olaylara tanıklık etmiş kişilerin her biri özel bir gruba ait olduğu, yapılanların, işlenen suçların bütününe bir eksenin etrafında gerçekleştiğı üzerinde ısrar ediyor. Sırpların değışik kamplardaki davranışlarına bakarak, kamplarda gerçekleştirdikleri uygulamalar ve bu uygulamaların Bosna-Hersek topraklarının tümünde çarpıcı bir biçimde benzerlik taşıması nedeniyle Sırpların soykırım yapma niyetinde olduğu apaçık ortada.”

86. Mahkeme, Bosna-Hersek tarafından verilen belgelere ilişkin, Sırp halkının Bosna-Hersek’te stratejik amaçlarına bağı bir kararın üzerinde özellikle durarak şöyle değerlendirdi: “Bunlar bir kastın oluşmasına imkân vermiyor” (bölüm 372’nin sonu, s.133).

87. Sonuçta, Mahkeme “dökümü yapılan soykırımı kolaylaştırıcı eylemler nedeniyle, Sırbistan’ın uluslararası yükümlülüğü yok. Bu karar sonucu, Sırbistan’ın uluslararası sorumluluğı 1948 Konvansiyonu’nun II. ve III. Maddesinden yükümlü değildir” (bölüm 424, s.152) diyordu.

88. Kısacası, yığınla belgeye sahip bir mahkemenin nasıl soykırım olmadığı sonucuna varabildiğı görülüyor. Bu karar esastır. Osmanlı İmparatorluğu’nun öylesine bir sorumluluk yükleme iddiası olduğu için değıl. Ancak, insanlığa karşı işlenen en büyük suçun karşısında olunduğı zaman, belgelerle çerçevelenmek ve böyle bir yargı için sessiz adımlarla ilerlemenin ne kadar önemli olduğunu görüyoruz. Karar özellikle, UAD’nın kanaat oluşturmak için eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi’nce verilen ceza kararlarına dayandığını gösteriyor. Bu yargıların 1919’dan 1921’e kadarki Türk askeri mahkemelerindeki kararlarla ortak bir ölçütü yok. İlk kararların hangi bağlamda olduğı biliniyor: Türkiye henüz İngilizlerin ve Fransızların işgali altındaydı. Bir kere Osmanlı İmparatorluğu yıkıldığında, yeni bir Türkiye kurmak gerekiyordu, bunun üzerine mahkemeler kuruldu. Fransız ve İngiliz tarafı uluslararası düzeyde bir yargılamanın yapılmasını öneriyorlardı. Bu uluslararası mahkemenin de, Alman mahkemesinin yaptığı gibi yapmayacağı düşünülemezdi. Almanlar, telgrafları uzaklaştırdıktan sonra, çünkü bu telgraflar budandıktan sonra, yapılanların soykırımı dışarıda tutarak, sadece karşılıklı olarak yapılan insanlığa karşı kıyımların gerçekleştiğini onayladı.

Eski Yugoslavya ceza mahkemelerinde bunun gibi koşullar uygulanmadı. Söz konusu bağımsız mahkemeler, olağanüstü bilgileriyle ve sağıamlıkları ile seçilmiş en üst düzeyde hâkimlerden oluşuyordu. Bu mahkemeler, soykırım olduğunda, BM'nin resmi raporlarını, direkt tanıkları temel alarak her olayı tek tek belirlemek için bilirkişi görüşlerini temel aldılar. Eski Yugoslavya'ya ilişkin sadece Srebrenitsa'daki olay soykırım olarak karara bağlandı.

Sonunda ve hepsinden önce, savaş yargıları üzerine dayandıramazsınız. Bu kararların hangi koşullar içerisinde yapıldığını inceleyemezsiniz ve incelemediniz.

Aynı şekilde, Mezopotamya'daki Alman Büyükelçilerin telgraflarına, mektuplarına olduğu gibi İngiliz arşivlerinde saklanan İttihat Terakki Partisi'nin Merkez Komitesinin gizli toplantılarının çalışma özetlerinin üzerine dayandıramazsınız. Hiç kimse bu belgeleri görmedi, hatta hiç kimse onların asılları olduğuna tanıklık edemez; hatta bu belgelerin emirler verildiğine tanıklık edebilecek biçemleri olsa bile. Bazı tanıklar bu belgenin geçerli olduğunu kabul etseler de, bunların hiç yürürlüğe girmediğini düşünüyorlar. Buradan yola çıkarak bir soykırımın düzenlenmiş olduğunu söylemek, olmamış bir mahkemeden söz etmek...

VII. Soykırımla ilgili karar

89. 26 Şubat 2007 tarihli UAD kararının okunması bazı kısımların “soykırım” olarak sınıflandırılması istendiği zaman ne kadar temkinli olunması gerektiğini gösteriyor. Aynı şey, Darfur/Sudan durumuyla ilgili birbirine ters düşen kararlar için de geçerli.

Ermeni soykırımına ilişkin, bugün tarihçiler, parlamenterler, yargıçlar hiçbir şüphenin gölgesi kalmaksızın bir soykırımın düzenlenmiş olduğunu kabul etmek için gereken belgelerden feci şekilde yoksunlar.

90. Jean-Baptiste Racine'in eserindeki “Ermeni Soykırımı” tartışmasını yeniden ele alırsak, bu tarihçi tarafından ortaya çıkarılan olayların amacına

uygun olmadığı tespit edilir. Yazar, aslında sürgünden, sınır dışı edilmeden, geçiş kamplarından, toplama kampından söz ediyor. Ona göre burada bir grubun tümünü ya da bir kısmını fiziksel yok etmeye götürecek koşullara (böl. 71 s.54-55) boyun eğdirilmesi gerçeği söz konusu. Oysa 26 Şubat 2007 tarihli UAD kararı okununca bu iddialarının ne kadar boş olduğu -zira hukuk gerçeğinde tamamen yetersiz bir plan- görülüyor.

Jean-Baptiste Racine'in öznel delili (resmi yazılar ve telgraflar) 1918 ateşkesi imzalandıktan sonra Osmanlı Hükümeti tarafından bir kısmı yok edilen belgeleri rapor ediyor.

91. Kitabının 76. sayfasında Jean-Baptiste Racine çoğu sürgün yönetimi, Talat, İçişleri Bakanı arasındaki telgrafları ve mektupları rapor ediyor. Bu arada bu belgelerin bazı inkârcılık yapanların elinde koz olan birtakım yanlışları ve tahminleri içerdiğini iddia ediyor. Yves Ternon'un kararlarına sahip çıkıyor. Buna göre bu belgeler gerçeğe uygun gibi görünmelerine karşın, bunları suça yönelik kanıtlar olarak sunmaktan kaçınarak doğruluğu üzerindeki tartışmayı kapatmak daha iyi olur.

92. Jean-Baptiste Racine için, soykırım için tek esas, İngiliz arşivlerinde korunan İttihat Partisi Merkez Komitesinin gizli toplantısının özet çalışmasına dayanmasıdır. Bu toplantı, Ocak 1915'te Osmanlı ordusunun Sarıkamış'ta Rus ordusu karşısında yenilgisinden sonra yapılmıştır. Bu münasebetle bazı İttihat üyeleri, Ermeni halkının yok edilmesini isteyen emirler düzenlemiştir (ch. 77ss s.59ss). Tarihçilerin kendileri tarafından anlaşmazlık taşıyan bu belgenin dışında, inkârı cezalandırmaya götürecek olan CP 261bis sayılı madde uyarınca tespit edilen bir soykırımın bugün nasıl desteklenebileceğini görmek zor.

93. Bütün arşivlere, Osmanlı, Türk, Ermeni, İngiliz ve Rus arşivlerine girebilecek, farklı farklı sorulara yanıt verebilecek uluslararası ve bağımsız uzmanlardan oluşan bir komisyonun zamanı artık. Bu durumda, sizler beyanda bulunamazsınız.

VIII. Doğu Perinçek'e karşı yöneltilen suçlama

94. Doğu Perinçek, yapılan katliamlara ve yok etmelere itiraz etmiyor; bilhassa Ermenilere karşı yapılanlara. Doğrulanmış tarihi bir olguyu reddetmiyor. Bütün bunların olduğunu kabul ediyor. Sürgünleri kabul ediyor. Önemli sayıda kurbanların olduğunu (birkaç yüz bin kişi) kabul ediyor, ama konuşmanın içeriğinde bir hatırlatmaya önem veriyor: Ermeni sorunu, aynı zamanda Türk sorununu ve Kürt sorununu halletmeden çözülemez.

95. İçeriğinde bir revizyoncu olmadığı hemen göze çarpıyor. Hiçbir kin taşıyor. Sayısız Ermeni arkadaşları var. Düşünce suçundan sekiz yıl hapis yattı. Etikete itiraz ediyor, içeriğine değil. İnsanlığa karşı suçların işlendiğine itiraz etmiyor. “Soykırımı” yadsımıyor, ama doğrulamak için yalan söylenmesini yadsıyor. Elbette, uluslararası bir yalan söz konusu olduğunu söyleyerek, hakaret eden kişi olarak görünebilir. Ama hukuku tatmin etmemiş bir olgu karşısında hakaret eden olarak görünebilir miyiz? “Uluslararası yalan”la Doğu Perinçek sadece, Ermeni soykırımı kavramını, uluslararası büyük güçlerin, bilhassa Birleşik Devletler’in ve Avrupa’nın Türkiye’yi zayıflatmak için araç olarak kullandığını söylüyor.

96. Bu bağlamda, Doğu Perinçek haklı olarak önceden belirtilen Federal Mahkeme içtihadını talep edebilir (ATF 131 IV 23, JdT 2006 IV 88). Tarihi ve siyasi tartışmanın tam içindeyiz. Eleştiri küresel olarak nesnel sınırlar içinde kalıyor ve nesnel olgular üzerinde duruyor.

97. Bu nesnel olgular nelerdir? 6 Mayıs 2007 tarihli mahkeme tarafından uzun zamandır beklenen tanık McCarty, soykırımın olmadığını söylemek için çoğunluğu tarihçilerden oluşan Osmanlı konusunda uzmanlardan olmasını çok açık anlattı. Kuşkusuz Yves Terson tersini söylüyor. Bu evrede çoğunluğun nerede olduğunu bilmek pek önemli değil. Tarihçilerin önceden beri anlaşmazlığı olduğu ve tartışmanın CEDH’nin 10. maddesi ile korunduğu görülecektir.

98. Ermeni meselesinin sadece ve katıksız bir soykırımı özümlemesine karşı gelen tarihçilerin çoğunluğu sadece Kürt ya da Osmanlı tarihçileri değil. Bu mahkemeye kendi gerçeklerini gelip anlatmaları için bile bile Türk olmayan tanıklar seçtik. Bu yüzden Türkiye’nin bu konuda “diktası” yok. Tanıklar çok belirgin bir biçimde 1915’teki Ermeni, Türk ve Kürt

olaylarının kendi bütünlüğü içerisinde görülmesi gerektiğini belirttiler. Müvekkilimin sözleri provokatör gibi algılanabilse de tartışma nesnel bir tartışma.

99. Jean François Aubert'in yerindeliyle ortaya çıkardığı gibi (PJA 1994 p.1079 spec. 1084 ch. 29ss), 4 CP 261bis ch. Maddesi ihtiyatla uygulanmalı. Suçun (soykırım) özgüllüğünü yadsımakla yetinenlerin, yöneticileri tarafından düzenlenmiş eylemlerin varlığını yadsımakla yetinenlerin hükümden çekinecek hiçbir şeyleri yok. Sadece suçun maddi ögesinin (kıyımlar gibi) olmuş olduğunu yadsıyanlar kendilerini ihlal suçu işlemiş sayabilirler.

100. Eğer Doğu Perinçek kıyımların sayısını küçümseydi, eğer sürgünlerin varlığını küçümseydi, bu hükmün uygulanmasına tabi olurduk. Soykırım bulunmadığından insanlığa karşı bir suçta kabaca küçümsedi diyebilirdik. Oysa bunu yapmıyor.

101. Belki kaybolanların sayısında aynı sayıyı bulmuyor. Ama sonuçta hangisi gerçek bugün? Ceza hukukundayız. Kararsızlık suçlananın lehinedir. Hukuki terim anlamında soykırım gerçeği üzerinde kuşku var, katledilen insanların sayısal gerçeği üzerinde kuşku var. Düzenlendiği söylenen sürgünlerin tam olarak hangi koşullarda olduğu hakkında kuşku var. Telgrafların geçerliliği üzerinde kuşku var. Askeri mahkemelerin yargılamalarının geçerliliği hakkında kuşku var. Ocak 1915'te Jön Türkler Komitesi tarafından düzenlenmiş olabilecek belgenin geçerliliği üzerinde kuşku var. Alman Büyükelçiliklerinin gerçekten yönetilmiş bir sürgünün varlığını iddia eden yazışmaların bilgisi noktasında kuşku var. Talat Paşa'nın Amerikan Büyükelçisi Morgenthau'ya Ermenileri yok etmeye kararlı olduğunu söyleyip söylemediği hakkında kuşku var. Bu bakanın gerçek kişiliği ya da ikiyüzlülüğü üzerinde kuşku var. Nihayetinde son birkaç yıldır Ermeni soykırımı gerçeğini her açıdan kabul etme isteği üzerine kuşku var.

Ceza hukukundayız. Yasalarımızı demokrasiye saygılı olarak uygulamalıyız. Üstelik bana göre, Ermeni katliamlarını bir soykırım olarak kabul etmeyen, hatta Hükümeti birçok kereler bu doğrultuda istekte bulunmuş olsa bile, İsviçre gibi bir ülkede, birisini soykırımı inkârdan

yargılaması akıl almaz bir şey. Hukukun güvenliği ve hukukun yasallığının temel ilkeleri söz konusudur. Bütün bu gerekçelerle Doğu Perinçek'in beraatini talep ediyorum.

Avukat MOREILLON

LOZAN BİDAYET MAHKEMESİ'NİN DOĞU PERİNÇEK HAKKINDA VERDİĞİ KARAR - 9 Mart 2007

I - SANIK

Doğu Perinçek, 17 Haziran 1942'de Gaziantep/Türkiye'de doğmuştur. Kendi ülkesinde yaşayan bir Türk siyaset adamıdır. 1962 ve 1963 yılları arasında Almanya'da işçi olarak on ay kadar çalıştıktan sonra, Ankara'da hukuk okumuş ve 1968'de doktorasını almıştır. Aşırı sol bir derginin kurucusudur. 1969 yılında Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi'ni kurmuştur. Doğu Perinçek'i, Lenin veya Mao'yu öven bir aşırı solcu olarak tanımlayabiliriz. Siyasi fikirleri nedeniyle seksenli yıllarda uzun yıllar hapis yatmıştır. Şu anda, Türk seçmeninin % 0,5'ini temsil eden Türkiye İşçi Partisi'nin genel başkanıdır. Doğu Perinçek kültürlü ve tarihi çok iyi bilen biri olarak tasvir edilebilir. Akıcı biçimde Almanca konuşmaktadır.

Kişisel planda, sanık evli ve üçü reşit olan dört çocuk babasıdır. Söylediğine göre, aylık kazancı 3000 İsviçre frangı civarındadır. Gelirleri telif hakları ve emekli maaşından gelmektedir. Ayrıca eşinin gelirlerinden de faydalanmaktadır. Kendisine göre mali durumu iyidir. İsviçre'de hiçbir zaman hüküm giymemiştir. Mahkemenin bilgisine göre, Türkiye'de aleyhinde verilen hükümler siyasi suçlarla ilgili olduklarından bunlar dikkate alınmayacaktır. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin

sanıkla ilgili davalarda iki kez Türkiye'yi mahkûm ettiği kaydedilebilir. Bu nedenle ilk defa suç işleyen biri söz konusu imiş gibi ele alınacaktır.

II - MADDİ VAKIALAR VE HUKUK

Mevcut dava kendiliğinden gerçek problemi ortaya koymamaktadır. Bir sadeleştirme önlemi olarak yoklukta değil mahkeme huzurunda vicahen Doğu Perinçek'in sevk edildiğini açıkça belirtmek suretiyle, suçlamanın belgesini teşkil eden kantonal tahkikat hâkimi tarafından verilen 27 Nisan 2006 tarihli mahkemeye havale kararının bir kopyası işbu hükme eklenebilir.

Akılda tutmak gerekir ki, Doğu Perinçek 7 Mayıs 2005'te Lozan'da ve sonrasında 18 Eylül 2005'te Kôniz/BE'de ermeni soykırımının uluslararası bir yalan olduğunu kamu huzurunda deklare etmiştir. 22 Temmuz 2005'te sanık aynı şekilde Ermeni soykırımı konusunda, Ermeni probleminin tıpkı Kürt problemi gibi aslında hiçbir zaman bir problem olmadığını ve soykırımın hiçbir zaman var olmadığını deklare ettiğini kabul etmiştir (sevk kararının 2. maddesi).

Ortada gerçekte bir problem yoktur, zira Doğu Perinçek Ermeni soykırımını inkâr ettiğini kabul etmektedir. Böylelikle onu açıkça kusurlu bulan Ceza Kanunu'nun mükerrer 261. maddesi kapsamına girmektedir. Doğu Perinçek toplu kıyımların yaşandığını kabul etmekte, ancak bunları savaş hukuku adına haklı göstermekte ve Ermeni tarafındaki toplu kıyımların en az Türk tarafındakiler kadar olduğunu iddia etmektedir. Ayrıca Türk Osmanlı İmparatorluğu'nun Rus sınırındaki binlerce Ermeni'yi şu anki Suriye veya Irak'a doğru yer değiştirmeye zorladığını kabul etmekte, fakat bu sürgünlerin soykırımcı karakterine kesin olarak karşı çıkmaktadır. En fazla bu sürgünlerin bir güvenlik ihtiyacına cevap verdiğini kabul etmektedir. Hatta Türk Osmanlı İmparatorluğu ile Rusya'yı karşı karşıya getiren savaşta Osmanlı askerlerinin Ermenileri koruma saikiyle hareket ettikleri şeklinde değerlendirme yapmaktadır. Duruşmalarda sık sık

Ermenilerin veya en azından içlerinden bir kısmının hain olduklarını, çünkü imparatorluk birliklerine karşı Ruslarla ittifak yaptıklarını tekrarlamıştır. Sanığın görüşleri duruşmaya tanık olarak çağırdığı tarihçilerle aşağı yukarı birleşmiştir. Müdahil tarafça gösterilen tarihçiler tarafından ise tamamen aksi görüş bildirilmiştir. Bu bakımdan Doğu Perinçek tarafından yapılan konuşmalar sebebiyle İsviçre Ermeni Derneği'nin sanık hakkında 15 Temmuz 2005'te şikâyetle bulunduğu belirtilebilir. Bu derneğin şikâyete ilişkin iddiaları bilahare incelenecektir.

Taraflarla birlikte, mahkeme hangisi olursa olsun, ne kadar geniş olursa olsun toplu kıyım inkârının Ceza Kanunu'nun mükerrer 261. maddesinin uygulama alanına girmediğini kabul etmektedir. Kanun tarafından açıkça belirtildiği gibi, örneğin Soykırımın Önlenmesine Dair 9 Aralık 1948 tarihli Uluslararası Konvansiyon'da ve Roma Statüsü'nün 6. maddesinde tanımlandığı şekilde bir soykırımın söz konusu olması gerekir. Savunma makamı, savunmasında yasakoyucunun Ceza Kanunu'nun mükerrer 261. maddesini titizlikle hazırladığı sırada yalnızca 2. Dünya Savaşı sırasında meydana gelen Yahudi soykırımını düşündüğünü ileri sürmüştür. Savunma ayrıca Ceza Kanunu'nun mükerrer 261. maddesince öngörülen korumadan faydalanılabilmesi için, soykırımın uluslararası bir mahkeme tarafından kabul edilmediği gerçeğinde ısrar etmiştir. Savunma, bir taraftan durumun açık olmadığı, diğer taraftan ve bilhassa Ermeni soykırımının uluslararası bir mahkemece tanınmadığı için, Doğu Perinçek'in Ermeni soykırımını inkâr etmekle Ceza Kanunu'nun mükerrer 261. maddesi kapsamına girmeyeceği sonucuna varmıştır. Bu kanun maddesinin bir tarihçinin çalışmasının yerini tutmayacağına mahkemenin dikkatini çekmiş ve duruşmalar sırasında mahkemenin 1915 ve 1917 yılları arasında meydana gelen toplu kıyımlar sırasında soykırım olup olmadığını söylemekle görevli tarafsız tarihçilerden oluşan bir komisyon oluşturmasını talep eden bir hususu açıkça ortaya attıklarını hatırlatmıştır.

Müdahil taraf ve iddia makamına göre, geniş kitlelerce tanınmış bir soykırımın varlığı gerekli ve yeterli olup, bu uluslararası tanımanın hukuken doğruluğunu ortaya koymak mahkemeye aittir. Mahkeme kendi kendine öğrenen bir tarihçiye dönüşmeye mecbur değildir. Mahkeme maddi

vakıaları ve hukuku ortaya koyar. Müdahil taraf ve iddia makamına göre, Ermeni soykırımı uluslararası bir mahkemece tanınmış olsun veya olmasın herkesçe iyi bilinen bir vakiadır. Karşılıklı olarak taraflar, en azından bir noktada, tarih yapmanın mahkemeye ait olmadığı noktasında mutabıktırlar. Mahkemenin kendisi de taraflarla aynı fikirdedir. Şu halde eğer duruşma salonuna tanıklık etmeye gelen tarihçilerin tanıklığına veya gerek müdahil tarafça gerekse savunma tarafından sunulan belgelere hiçbir atıf yapılmazsa, işbu hükümde herhangi bir eksiklik görölmeyecektir.

Şu halde sorulması gereken ilk soru, İsviçre Ceza Kanunu tarafından tanınan soykırımların yalnızca uluslararası bir mahkemece tanınmış soykırımlar olup olmadığını bilmektir. Mahkeme bu soruyu çözümlmek için birçok yorum yöntemi öngörmektedir. Lafzi yoruma başvurulacak olursa, Ceza Kanunu'nun mükerrer 261. maddesinin yalnızca soykırımdan bahsettiği fark edilecektir. Madde, örneğin "Ermeni soykırımı hariç Yahudi soykırımı" dememektedir. Yasakoyucunun bir zühülü (atlaması) mü söz konusudur?

Başvurulabilecek diğeri bir yorum metodu olan tarihsel yorum cevabı vermektedir. Bu sebeple Ulusal Konsey'in resmi bültenine başvurulduğu takdirde, yasakoyucunun örneğin Kürt ve Ermeni soykırımı başlığı altında Soykırımın Önlenmesine Dair 9 Aralık 1948 tarihli Uluslararası Konvansiyon'a açıkça atıf yaptığı görülecektir (BOCN 1993, s.1076). Böylece tarihsel olarak Ceza Kanunu'nun mükerrer 261. maddesini hazırlama amacıyla yaptığı çalışmalar sırasında Ermeni soykırımının yasakoyucu için örnek oluşturduğu akla gelebilir (Combi raporu). Bundan dolayı kanunkoyucunun Ceza Kanunu'nun mükerrer 261. maddeyi kaleme alırken yalnızca Yahudi soykırımını göz önüne almadığını kabul etmek gerekir.

Açık bir biçimde Ermeni ve Kürt soykırımından bahsetmek suretiyle, yasa koyucu aynı zamanda soykırımın uluslararası bir mahkeme tarafından tanınmış olması gerekmediğini de göstermek istemiştir. Gerçekten, görüldüğü gibi, soykırımı önleyen 9 Aralık 1948 tarihli Konvansiyon'a açık bir atıf vardır. Aynı şekilde doktrinde de aynı görüştedir. Corboz'ya göre (Bernard Corboz, İsviçre Hukukunda Hukuka Aykırılıklar, c.2, s.304),

soykırımın açık olması gerekir. Bu cümleden, uluslararası bir mahkeme veya hâkimi bağlamaya elverişli (uluslararası uzman niteliğini haiz tarihçilerden oluşan bir komisyon düşünülebilir) uluslarüstü diğer herhangi bir organ tarafından olması aranmaksızın, soykırımın tanınmış olmasının yeterli olduğu sonucu çıkartılabilir. Trechsel'e göre (Stefan Trechsel, Kurzkomentar, mükerrer 261. madde no 35), Alman doktrini bir soykırımın inkârı konusunda "Auschwitz yalanı (mensonge d'Auschwitz)"den seve seve bahseder, ancak başka bir soykırımın inkârı da Ceza Kanunu'nun mükerrer 261. maddesi kapsamına girer.

Alexandre Guyaz da tezinde aynı görüştedir. (Alexandre Guyaz, Irk Ayrımcılığının Kınanması, tez, Lozan, 1996, sayfa 300). Bu konuyla ilgili olarak aşağıdaki seçilmiş metni zikredebiliriz:

"Ceza hukuku burada kanun değişikliğinin, münhasıran nasyonal-sosyalist rejim tarafından insanlığa karşı işlenmiş suçların inkârını amaç edinmeyen mükerrer 261. maddenin 4'üncü paragrafının genişletilmiş bir kavrayışını veriyor. Bu çok geniş uygulama alanı, ikinci meclis oturumunda, Fransızca metni, "belirli soykırım" ifadesini "bir soykırım" ifadesiyle değiştirmek ve ne yazık ki meydana gelebilen tüm soykırımları ima etmek suretiyle düzelten Ulusal Konsey tarafından kapalı ifadelere başvurulmaksızın teyit edilmiştir."

Bu nedenle, bir soykırımın varlığı gerekli ve yeterlidir. Fakat bu soykırım bilinmiş ve tanınmış olmalıdır: Corboz açık bir soykırımdan söz etmektedir (Corboz, aynı aktarım).

Sonuç olarak bizim ülkemizde olan nedir?

İsviçre söz konusu olduğunda mahkeme, Ulusal Konsey'in soykırımı tanıyan bir hipotezi (Buman hipotezi) kabul ettiğini tespit etmiş bulunmaktadır. Hipotezin kabul tarihi 16 Aralık 2003'tür. Daha geniş bir açıdan bakacak olursak, Ermeni soykırımı Ceza Kanunu'nun mükerrer 261. maddesinin hazırlanmasına temel teşkil etmiştir (Combi raporu). Bu hipotez, meseleyi tarihçilere bırakılması gereken bir mesele olarak gören Federal Konsey'in düşüncesine karşı kabul edilmiştir. Fakat bu Federal Konsey, Ceza Kanunu'nun soykırımı önlemeye yönelik mevcut 264. maddesine temel teşkil eden Soykırımı Karşı Konvansiyon'la ilgili 31 Mart

1999 tarihli mesajında Ermeni soykırımını açıkça zikreden aynı Federal Konsey'dir (Federal Föy 1999, s.4911 ve devamı). İnsan hakları konusunda bir kitap yayımlayan Lozan Üniversitesi, Ermeni soykırımını örnek olarak almıştır. Okul tarih el kitapları Ermeni soykırımını ele almaktadır. Ayrıca Vaud ve Cenevre hükümetlerinin Ermeni soykırımını tanıdığını hatırlayabiliriz: Vaud Kantonu'nda 5 Temmuz 2005 tarihinde ve şimdiki dışişleri bakanımız Micheline Calmy-Rey'in başkanı olduğu Cenevre Cumhuriyeti ve Kantonu'nda 25 Haziran 1998 tarihinde. Bu hızlı ufuk turu Hâkimin, İsviçre kamuoyunun düşüncesine göre Ermeni soykırımının kesin bir tarihi olay teşkil ettiği gözüyle bakmasına izin vermektedir. Federal Konsey'in halihazırdaki tutumu, karşı olmamasına rağmen büyük bir etkinin izini taşımaktadır. Hükümetin uluslararası ilişkileri tehlikeye atmamak için, nazik konuları özellikle ele almayı tercih etmediğini anlamak kolaydır.

Sınırlarımızdan dışarı çıkarsak, aralarında Fransa'nın da bulunduğu birçok ülkenin Ermeni soykırımını tanıdığını görmekteyiz. Sadece Fransa'dan söz ettiğimizde, 29 Ocak 2001 tarihli yasa, Yves Ternon'un tanıklığına göre, yüz kadar tarihçiden oluşan bir kurulun görüşüne dayanmaktadır. Savunmanın I numaralı delil listesinde bulunan 15 numaralı kanıta atıf yapacak olursak, Jean-Baptiste Racine, Ermeni soykırımına odaklanmış olan kitabında, devletler tarafından tanınmanın sıklıkla bir araştırmacılar topluluğunun girişimiyle olduğunu ifade etmektedir. Bununla birlikte, Türkiye ile böyle ülkelerin uluslararası ilişkilerini kötü biçimde etkileyebilecek Ermeni soykırımını tanıma oranında düşüncesizce alınmış kararlar söz konusu değildir.

Ermeni soykırımı ayrıca uluslararası kuruluşlar tarafından da tanınan bir konuyu teşkil etmiştir. Ermeni soykırımının Birleşmiş Milletler nezdinde küçük bir yer işgal ettiği gerçektir. Whitaker raporundaki bu olaya ilişkin tek yazı gerçekten anlamlıdır (Jean-Baptiste Racine, op.cit. s.73 96 numara). Buna karşın, Avrupa Parlamentosu Ermeni meselesini 1981'den beri göz önünde bulundurmaktadır. Jean-Baptiste Racine'in güçlü bir şekilde dokümente edildiğini ve kanıtlarla bezendiğini söylediği raporu hazırlayan komisyon raportörü şunu belirtmektedir:

“1915-1917 yılları arasındaki savaş yılları boyunca Türk Ermenilerinin kurban olduğu olaylar, Birleşmiş Milletler Soykırımın Önlenmesi ve Cezalandırılması Hakkında Konvansiyon anlamında bir soykırım olarak göz önüne alınmalıdır.”

18 Haziran 1987 tarihinde, Avrupa Parlamentosu en sonunda Ermeni soykırımını tanıyan bir kararı kabul etmiştir.

Avrupa Konseyi de Ermeni soykırımını tanımıştır. Avrupa Konseyi’nin elli kadar üye devletten oluştuğu hatırdadır tutulmalıdır. Avrupa Konseyi, insan haklarının ve demokratik değerlerin savunulması konusunda kararlıdır. Bu, 1950 tarihli aynı isimli Konvansiyon’u uygulamakla görevli olan, merkezi Strazburg’da bulunan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin görev alanı içindedir (tüm bu sorular için bakınız Jean-Baptiste Racine, op.cit. sayfa 66 ve devamı).

Kabul etmek gerekir ki Ermeni soykırımı kesin bir tarihi vakadır.

Geriye Doğu Perinçek’in kasıtlı olarak hareket edip etmediğı kalmaktadır. Doğu Perinçek’in her halükârda üç defa, Ermeni soykırımının hiçbir zaman olmadığını, söz konusu olanın uluslararası bir yalan olduğunu doğruladığına ilişkin kanıtı inkâr etmediğini, kötü davranmadığını düşünebilir düşünemeyeceğı dönüp iyi niyetle sorulmalıdır.

Doğu Perinçek, tartışmalardan ve araştırmalardan, diğer ülkelerin yanı sıra İsviçre’nin Ermeni soykırımını tanıdığını kabul etmiştir. Zaten, uluslararası topluluğun bunun böyle olduğunu göz önüne aldığını bilmeseydi, Ermeni soykırımını hiçbir zaman uluslararası yalan olarak nitelendirmezdi. Kendisi, İsviçre kanununun anayasaya aykırı olduğunu dahi beyan etmiştir.

Sanık hukuk doktorudur. Bir politikacıdır. Yazar ve tarihçi olduğunu belirtmiştir. Karşıt görüşte olanların argümanlarını bilmektedir. Kendisi, net ve kesin olarak Ermeni soykırımının hiçbir zaman olmadığını ilan etmek için bunları söylemeyi tercih etmiştir. Dahası, iddia makamının iddianamesinde belirtildiğı üzere, Doğu Perinçek kesin bir şekilde, tarafsız bir komisyon kurulsa ve bu komisyon bir gün Ermeni soykırımının gerçekten var olduğunu söylese bile tutumunu değiştirmeyeceğini beyan etmiştir. Sanık hakkında, yanılmaksızın diyebiliriz ki, soykırım inkârı,

görüşlerini açıklamadan öteye en azından kararsız milliyetçiler için politik bir slogandır.

Doktrin, oybirliğiyle bir ırkçılık saikinın zorunluluğunu belirtmektedir. Şüphe yok ki, Doğu Perinçek tarafından takip edilen saikler ırkçı ve milliyetçi saiklere çok benzemektedir. Biz, tarihi tartışmaların çok uzağındayız. Suçlamada belirtildiği gibi Doğu Perinçek, Türkiye'nin bütünlüğüne zarar vermek için emperyalistler tarafından hazırlanan komplodan bahsetmektedir. Sanık, toplu kıyımları haklı kılmak için savaş hukukuna başvurmaktadır. Ermenileri, Türk halkına saldıranlar olarak tanımlamaktadır. Sanık, tarihsel olarak iki kardeşiyle birlikte Ermeni soykırımının yönlendiricisi, elebaşı ve harekete geçireni olan Talat Paşa'yı - sanık, onun adını taşıyan komitenin üyesidir- övmektedir.

Doğu Perinçek, Ceza Kanunu'nun mükerrer 261. Maddesinde düzenlenen tüm objektif ve sübjektif şartları yerine getirmiştir.

Bu sebeple ırk ayrımcılığından cezalandırılmalıdır.

III - CEZA

Doğu Perinçek, akli başında ve kültürlü biri olarak görülmüştür. Buna karşın ısrarı ise anlaşılabilir değildir. Bir provokatördür. Genelde İsviçre kanunları, özelde ise mahkeme karşısında sergilediği mutlak bir kibir kanıtlanmıştır. Herhangi bir cezayı hafifletici sebep tespit edilememiştir. Suçların telahuku (birbirine eklenmesi) durumu vardır, çünkü değişik yerlerde üç defa sanık tarafından, onların acı verici tarihlerini inkâr etmek suretiyle, Ermeni halkı ayrımcılığa tabi tutulmuştur. Yapılan fiil, kışkırtıcılığa benzemektedir. Kullanılan terimler (uluslararası yalan) özellikle serttir. Bu şartlarda, iddia makamıyla birlikte mahkeme, sanığın eylemlerini cezalandırmak için doksan günün yeterli olduğunu düşünmektedir.

İddia makamı iddianamesinde günlük cezayı 100 İsviçre frangı olarak belirlemeyi önermiştir. Edinilen kişisel bilgiler dahilinde, Doğu Perinçek'in

ekonomik durumunun iyi olduğu görülmüştür. Türkiye’de 3000 İsviçre frangı gelirin iyi bir gelir olduğu kesindir. Sanık, savunmasını seçtiğı bir vekile bırakabilirdi. Türkiye’den İsviçre’ye gelmiş ve Beau-Rivage Palace’ta dava süresince kalmıştır. Tüm bunlar bir varsıllığı göstermektedir ve 100 İsviçre frangı tutarındaki öneri fazla olmaktan uzaktır.

Eski hukuka göre, Doğu Perinçek hakkında mahkemenin lehte bir görüşe varması mümkün değildi. Günümüzde tecil, aleyhe olan istisnai durumların haricinde kuraldır. Doğu Perinçek ülkemizde yabancısıdır. Vatanına dönecektir. Kendisi, Ermeni soykırımını inkâr etmekte ısrar etmesi halinde yeni bir ceza soruşturmasına konu olabileceğı ve tecilin kaldırılarak yeni bir ceza alma riski ile karşı karşıya kalabileceğı konusunda hâkim tarafından uyarılmıştır. Bu gözdağı sanığı tekerrürden caydırma konusunda tek başına yeterli görünmektedir, bu sebeple tecilli para cezasına hükmedilecektir. 30 gün ceza yerine kaim olmak üzere 3.000 İsviçre frangı para cezasına hükmedilecektir.

IV - MEDENİ SONUÇLAR VE MASRAFLAR

İsviçre Ermeni Derneğı, avukatı tarafından manevi zararları için 10.000 İsviçre frangı tutarında tazminat ve masrafları için de 10.000 İsviçre frangı talep etmiştir. İsviçre Ermeni Derneğı statüsü ve kanun gereğı manevi zararları için tazminat talebinde bulunma hakkına sahiptir. Tüzel kişi tanımı gereğı, hislerden yoksun olduğu için bir derneğe bu mahiyette bir tazminat vermek zordur. Bu sebeple 1.000 İsviçre frangı tutarındaki sembolik bir tazminat verilmekle yetinilecektir.

Dava, avukatın katkısını değerlendirmek için yeterince karışık bir hal arz etmektedir. Mahkeme, kendisini bir avukatla mahkemede temsil ettirmiş olması sebebiyle müdahil taraf lehine 10.000 İsviçre frangı ödenmesine karar vermiştir. Bu derneğın temsilcisi olan Sarkis Shainian’a ise kişisel olarak bu miktarın ödenmesine gerek yoktur.

Doğu Perinçek mahkeme masraflarının tamamını karşılayacaktır.

Bu gerekçelerle;
Mahkeme,
Mahkeme kararının 10 ve 11. sayfalarında yer alan 9 Mart 2007 Cuma tarihli kamuya açık olarak okunan kararı vermiştir.
Bu hüküm gizli oturumda yazılmış ve imzalanmıştır.
Başkan Mahkeme Kâtibesî
Pierre - Henri WINZAP Françoise Fontenille

**DOĞU PERİNÇEK'İN İSVİÇRE'YE KARŞI AVRUPA
İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ'NE BAŞVURUSU - 10
Haziran 2008**

COUR EUROPENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ
Conseil de l'Europe - Council of Europe - Avrupa Konseyi
Strasbourg, France
REQUETE - APPLICATION - BAŞVURU

I. TARAFLAR

A. BAŞVURUCU

1. Soyadı: PERİNÇEK
2 Adı: DOĞU

3. Milliyeti: Türkiye Cumhuriyeti
4. Mesleği: Hukuk Doktoru, İşçi Partisi Genel Başkanı
5. Doğum yeri ve tarihi: Gaziantep, 1942
6. İkametgâhı
7. Tel No:
8. Şu andaki adresi
9. Temsilcinin adı: MEHMET CENGİZ
10. Temsilcinin mesleği: Avukat
11. Temsilcinin adresi
12. Tel No: Fax No

B. YÜKSEK SÖZLEŞMECİ TARAF

13. Aleyhine başvuruda bulunulan devlet: İsviçre

II. OLAYLARA İLİŞKİN AÇIKLAMA

14. Başvurucu Doğu Perinçek, Türkiye’de kurulu İşçi Partisi’nin Genel Başkanıdır. Hukuk doktorudur ve bir kısmı tarihi araştırmaları kapsayan yayımlanmış birçok kitabı vardır.

7 Mayıs 2006, 22 Temmuz 2006 ve 18 Eylül 2006 tarihlerinde İsviçre’de yaptığı konuşmalar nedeniyle Lozan Bidayet Mahkemesi’nin, 9 Mart 2007 tarihli kararıyla, İsviçre Ceza Yasası’nın mükerrer 261. maddesinin 4. fıkrasına dayanılarak, iki yıllık süre içinde ödenmek üzere beher gün için 100 Frank üzerinden 90 gün karşılığı para cezası, 30 gün süreyle hapis ya da buna karşılık 3.000 Frank para cezası ve İsviçre Ermenistan Derneği’ne 1.000 Frank manevi tazminat ödemeye mahkûm edilmiştir.

Bu karara karşı Vand Bölgesi Mahkemesi’ne bağlı İstinaf Mahkemesi’ne yapılan temyiz başvurusu, anılan mahkemenin 13 Haziran 2007 tarihli

kararıyla reddedilmiştir.

Buna karşı yapılan nihai itiraz da İsviçre Federal Mahkemesi'nin 12 Aralık 2007 tarihli kararıyla reddedilmiş ve başvuru hakkındaki karar kesinleşmiştir.

Akit devlet nezdinde başvurulabilecek başkaca bir iç hukuk yolu kalmadığından AİHS uyarınca bireysel başvuru hakkımızı kullanıyoruz.

III. BAŞVURUCU TARAFINDAN ÖNE SÜRÜLEN SÖZLEŞME VE PROTOKOL İHLALLERİ İLE İDDİALARIN DAYANAKLARINA İLİŞKİN AÇIKLAMA

15. A) Doğu Perinçek'in düşüncesini ifade etme özgürlüğünün ırk ayrımcılığı gerekçesiyle çiğnenmesi ve mahkûm edilmesi AİHS'nin 10. maddesinin ihlalini oluşturmaktadır.

a) Lozan Bidayet Mahkemesi'nin Doğu Perinçek'in ırk ayrımcılığı yaptığı iddiası dayanaksızdır. Doğu Perinçek'in mahkûm edilmesi, düşüncüyü ifade özgürlüğünün kaba biçimde ihlalidir.

Mahkeme, Doğu Perinçek'in 1915 yılında Ermenilere soykırım suçu işlendiği savını reddetmesinin "ırk ayrımcılığı" olduğunu, Perinçek'in "saikinin tarihsel tartışma alanına girmediğini, ırkçı ve ulusalcı nitelikte olduğunu, Perinçek'in Ermenileri Türk halkına saldıran taraf olarak takdim ettiğini ve iki kardeşi ile birlikte Ermeni soykırımının başlatıcısı, teşvik edicisi ve sürükleyicisi olan Talak (?) Paşa'nın taraftarı olduğunu belirttiğini" ileri sürmüş ve düşüncesini açıkladığı için kendisini mahkûm etmiştir.

Talat Paşa'nın kardeşi yoktur. Adı da "Talak" değildir. Ciddi bir yargı organının saygınlığına gölge düşüren bu gibi hatalar bir kenara bırakılsa bile, Lozan Bidayet Mahkemesi'nin kararına yazdığı diğer değerlendirmeler de mahkemenin taraflı davrandığını göstermektedir.

Mahkeme, ayrıca, hukuk doktoru olan, yüzlerce makale ve kitabın yazarı olan Doğu Perinçek'in tarihçi ve yazar niteliklerini incelemeyen ve onun bu

niteliklerini küçümsemek amacıyla “sözde” (soi disant) kelimesi ile sorgulamak istemiş, böyle yaparak tarafsızlığını kaybetmiş, yargıladığı sanığa karşı hasım durumuna düşmüş, adil yargılama ilkelerini kabaca çiğnemiştir.

Lozan Bidayet Mahkemesi, kararına şunları yazmıştır: “Perinçek kendisinden farklı düşünenlerin karşı gerekçelerini bildiğini, bu görüşleri reddettiğini, -tarafsız bir komisyon Ermeni soykırımının gerçekten vuku bulduğu sonucuna varsa bile- kendi görüşünden geri adım atmayacağını açıkça söylemiştir.” “Bu durumda, zanlı açısından soykırımının reddinin dinsel inanç veya milliyetçilik izleri taşıyan bir siyasal slogan olduğunu söylemek yanlış olmaz.” “Doktrin bu konudaki etkenin ırkçılık olduğunda ittifak halindedir. Filhakika Doğu Perinçek’in güttüğü amaçlar ırkçı ve milliyetçi amaçlara benzemektedir. Tarihsel nitelikli tartışmadan çok uzaklaşmıştır...”

Mahkeme bu konuda da yanılığın içindedir. Aşağıda belirtileceği gibi, Doğu Perinçek’in kanaatinin dayanağı dinsel inanç veya milliyetçilik izleri taşıyan bir siyasi slogan değil, uluslararası hukuktur.

İsviçre Federal Mahkemesi de kararının 5.1. maddesinde belirttiği gibi, Doğu Perinçek’in tutumunu hukuksal çerçevenin tamamen dışında ele almış ve “sözde yazar-tarihçi Doğu Perinçek’in ırk ayrımcılığından kaynaklanan” (Karar Md.5); “ırkçı ve milliyetçi saiklere dayanan” (Karar Md. 5.2); “içsel iradesinin” (Karar Md. 5.1) sonucu olduğunu ileri sürmüştür.

Mahkeme, Doğu Perinçek’in bir hukuksal kavram ve suç olan soykırım konusuna, 1948 Sözleşmesi’nin esasları dahilinde, hukuksal çerçevede baktığını dinlemek bile istememiştir.

b) Perinçek’in ırk ayrımcılığı yaptığını kanıtlayacak hiçbir delil yoktur.

Lozan Bidayet Mahkemesi ve İsviçre Federal Mahkemesi, Doğu Perinçek’in “davranışı milliyetçiliğin de ötesinde ırk ayrımcılığından ve bu meydana etnik ayrımcılıktan kaynaklanan saiklerin mevcudiyetini yeterince göstermektedir” diye yazmakta, ancak bu soyut iddialarını hiçbir somut delil ile desteklememektedir.

c) Doğu Perinçek’in geçmişi ayrımcılıkla mücadele örnekleri ile doludur. Mahkeme Doğu Perinçek’in ırkçılıkla mücadele geçmişini incelememiştir.

Doğu Perinçek, mahkemenin ırkçılık suçlamasına karşı Lozan Bidayet Mahkemesi'nde şunu vurgulamıştı: “Benim ırkçı ve aşırı milliyetçi olduğum ileri sürüldü. Irkçılık benim açımdan şerefsizliktir. İşin ahlaki cephesi budur...” Mahkeme bu beyana itibar etmemiş, ancak sanığın reddettiği ırkçılık saikinin varlığını da kanıtlayacak hiçbir unsur veya veri sunmamıştır.

Oysa Mahkeme inceleseydi, Doğu Perinçek'in tüm hayatı boyunca ırkçılığın tam tersi görüşleri savunduğunu saptayabilirdi. Örneğin, Doğu Perinçek, 1991 yılında Lüksemburg'daki Uluslararası Gazete Yayıncıları Federasyonu'nun (FIEJ)²¹ önerisi üzerine Lüksemburg Irkçılığa ve Musevi Düşmanlığına Karşı Birlik (LICRA)²² tarafından Lüksemburg'a davet edilmiş ve orada konuşmalar yapmıştı.

²¹ Internationale Federation der Zeitungsverleger.

²² Luxemburgischen Liga gegen Rassismus und Antisemitismus.

B) Doğu Perinçek trajik 1915 olaylarının varlığını inkâr etmemiştir. Bu olayların 1948 Soykırımı Sözleşmesi bağlamında “soykırım” olarak nitelendirilemeyeceği konusundaki görüşlerini açıklamıştır. Doğu Perinçek'in görüşlerinin dayanağı hukukidir.

a) Doğu Perinçek, 1915 dönemindeki katliamları ve tehciri yadsımamaktadır. Bunların soykırım niteliğini reddetmektedir. Görüşünün dayanağı 1948 Soykırımın Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'dir.

İsviçre Mahkemesi de “Doğu Perinçek'in katliam ve sürgünler olduğunu yadsımadığını, katliamları savaş hukukuna bağladığını, karşılıklı katliam yapıldığını ileri sürdüğünü, sürgünlerin soykırım niteliğini inkâr ettiğini, tehcirin güvenlik nedenleriyle yapıldığını belirttiğini” kararına yazmıştır (İFM Kararı: paragraf A) (İFM Kararı: Paragraf 7).

Doğu Perinçek'in yadsıdığı terimin “kıyım” değil, “soykırım” olduğu temyiz dilekçesinde şu ifadelerle açıklanmıştır: “Doğu Perinçek olayların soykırım olarak nitelenmesini yadsımaktadır; hiçbir zaman sürgünlerin, katliamın, diğer suçların, hatta insanlığa karşı suçların varlığını inkâr etmemiştir. Bu nedenle İsviçre Ceza Yasası'nın 261bis 4 maddesine karşı

bir eylemin ona yüklenmesinin nedeni anlaşılamamaktadır.” (Temyiz dilekçesi: Paragraf 64)

b) Sorunun kaynağı “soykırım” kelimesinin hukuki tanımıdır. Doğu Perinçek’in görüşü soykırım hukukuna dayanmaktadır.

Bu durumda ırkçılık gerekçesiyle verilen mahkûmiyet kararının kilit kelimesinin “soykırım” olduğu ortaya çıkıyor. Başka bir anlatımla, Perinçek’in kabul etmediği terim tarihteki trajik olaylar (katliamlar ve sürgünler) değil, bazılarınca buna siyasal nedenlerle yapıştırılmak istenen soykırım tanımlamasıdır.

Doğu Perinçek hukuk doktorudur. 1915 olaylarının soykırım olarak nitelenmesine itirazının ırkçılıkla ilişkisi yoktur. Vardığı kanının temeli ve gerekçesi hukuksaldır. Doğu Perinçek’in bu konudaki görüşünün nedenini anlamak için, öncelikle soykırım suçunun 1948 Sözleşmesi ile saptanmış bulunan özgün hukuksal niteliği ile özel kasıt kavramı (dolus specialis) üzerinde durmak, 1948 Sözleşmesi’nde kayıtlı yetkili mahkeme kuralını da incelemek ve Uluslararası Adalet Divanı’nın Bosna Davasında verdiği (Şubat 2007) kararı göz önünde tutmak gereklidir.

Soykırım, 1948 Soykırım Sözleşmesi’nin öngördüğü bir uluslararası suçtur. Bu suçu diğer suçlardan ayıran iki önemli öge bulunmaktadır. Birincisi, “dolus specialis” denilen “bir gruba mensup insanları (İngilizce: as such) sırf o gruba mensup bulundukları gerekçesiyle yok etme konusunda özel bir kastın bulunmasıdır”. İkincisi, sanığın eyleminde özel kasıt bulunup bulunmadığının yetkili mahkeme tarafından usulüne uygun bir yargılama ile saptanmasıdır.

c) Uluslararası Ceza Mahkemesi’ni kuran Roma Statüsünde kayıtlı soykırım ile insanlığa karşı suç ve savaş suçları arasında fark vardır. Uluslararası Adalet Divanı da Bosna davası kararında bu farkı vurgulamıştır. İsviçre Mahkemesi farkları yok saymış, Doğu Perinçek’in düşünceyi açıklama özgürlüğünü onu mahkûm ederek çiğnemiştir.

Bir suçtan söz edildiğine göre, konunun ulusal veya uluslararası ceza hukuku alanına girdiği de yadsınamaz. 1915 trajedisi soykırım mıdır? İnsanlığa karşı suç mudur? Osmanlı Ceza Kanununda yazılı suçlara mı

uyar? Karşılıklı katliam mıdır? Savaş suçu mudur? Bütün bunlar farklı suçlardır.

Örneğin soykırımda aranan özel kasıt (*dolus specialis*), Uluslararası Ceza Divanını oluşturan Roma Statüsünde yer alan insanlığa karşı suç unsurları arasında yer almamaktadır. Ayrıca, Soykırım Sözleşmesi 1948 yılında kaleme alınırken, koruma altına alınması reddedilen “siyasal gruplar” (bunların arasına ayaklanan gruplar da girmektedir) Uluslararası Ceza Mahkemesi’nin kuruluşuna ilişkin Roma Statüsünde öngörülen insanlığa karşı suçlar çerçevesinde bulunmaktadır. İsviçre Mahkemeleri Roma Statüsünün kurallarını ve orada kayıtlı çeşitli suçlar arasındaki önemli hukuksal fark ve ayrıntıları yok saymışlar, Doğu Perinçek’i bilimsel inceleme ve hukuki araştırmalara dayanan görüşünü açıkladığı için ırkçılık yaptığı iddiası ile mahkûm etmişlerdir. Doğu Perinçek, farklı düşünceye sahip olmanın ve bunu açıklamamanın insan hakkı olduğuna inanmaktadır.

d) İsviçre Mahkemesinin kararını dayandırdığı gerekçeler tutarsız, kanıt olarak gösterilen kimi veriler gerçekdışıdır.

Doğu Perinçek, bu konuda kendi düşüncesinden farklı görüşler ve belgeler bulunduğunun da bilincindedir. Ancak, tarihsel gerçek olduğu iddia edilen bazı sözde kanıtların sahteliklerinin uluslararası belgelere de yansımış bulunduğu gerçeğini kimsenin göz ardı etmemesi gerektiğini düşünmektedir. “Yalan” sözcüğünü kullanmış bulunmasının nedeni budur. Aşağıda mahkemenin Perinçek’in görüşünü açıklama özgürlüğünü çiğneyen kararını dayandırmak istediği verilerin gerçek yüzü açıklanmıştır.

e) Holokost gibi mahkeme kararı ile ispatlanmış suçlar dışında, tarihsel konularda görüş açıklanması, yorum yapılması yasaklanmamalıdır.

Perinçek, tarihte yaşananların tüm açıklığı ile ortaya çıkarılması için çalışmaların devam etmesi gerektiğini, varlığı Nürnberg Mahkemesi ve diğer mahkemeler tarafından saptanmış bulunan Holokost’un aksine, 1915 trajik olayları konusunda “tartışılmaz bir tarihi gerçeğin varlığından” söz edilemeyeceğini, başkalarının “dogma” durumuna getirdikleri görüş ve iddiaların, farklı düşünenler tarafından tartışılmasının yasaklanmaması gerektiğini, zira böyle bir yasaklamanın ve yargılama sonucu

mahkûmiyetlerin tehdidinin bilimsel araştırmaların önünü kapatacağını bilmektedir.

Bu başvuru dilekçesi ve ekleri ile dipnotlarda referans yapılan belgeler Doğu Perinçek'in bu konudaki görüşlerinin ciddi tarihi araştırmalara ve soykırım hukukuna dayandığını göstermektedir.

f) Uluslararası Adalet Divanı, Bosna davasında verdiği kararda soykırım konusunda önemli bir içtihat yaratmış, bu suçun işlenmesinde özel kasıt unsurunun altını çizmiştir. İsviçre Federal Mahkemesi bu içtihadı göz önünde tutmamıştır.

Uluslararası Adalet Divanı, 2007 Şubat ayında Bosna davasında verdiği kararın 187, 188 ve 189. maddelerinde soykırım suçunun özellikle “dolus specialis” niteliğine açıklık getirmiştir:

“Soykırım Sözleşmesi'nin II. maddesi ayrı bir zihinsel öğenin bulunmasının gerektiğini gösteriyor. Bu öđe Sözleşme kapsamında korunan gruba mensup insanları tamamen veya kısmen, sırf o gruba mensubiyetleri nedeniyle yok etme kastının varlığıdır. Gruba mensup insanların sadece kasten yasadışı şekilde öldürülmüş bulunduklarını kanıtlamak yeterli değildir. Çok kesin biçimde tanımlanmış olan ek kastın ispatlanması gerekir... Grup üyelerinin o gruba mensup bulundukları için hedef seçilmiş bulunmaları yeterli değildir; failin ayrımcı bir kastının bulunduğunun saptanması ve ispatı gerekmektedir. Yani daha fazla bir şey istenmektedir... Sırf o gruba mensup bulunmaları nedeniyle, korunan grubu yok etme kastının varlığını vurgulamaktadır. Soykırım, benzer suçlar, özellikle insanlığa karşı suçlar ve zulümler bağlamında ele alındığında, kasıt öğesinin özelliği ve bunun için gerekli olan özel nitelikler daha belirgin olarak ortaya çıkar... Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin Kupreškić davasında belirttiği gibi, ... zulüm ve soykırım belirli bir gruba mensup insanlara karşı işlenmiş suçlardır. Bu insanlar o gruba mensup bulundukları gerekçesiyle hedef alınmışlardır. Her iki kategoride de önemli olan ayrımcılık yapma niyetidir; kişilere etnik, ırksal ya da dinsel nitelikleri nedeniyle saldırmaktır bu. Zulüm eyleminde, siyasal bağlantıları nedeniyle saldırmak da buna dahildir. Zulüm eyleminde, ayrımcılık yapma niyeti katletme dahil, çeşitli insanlık dışı biçimlerde tezahür edebilir; soykırım

durumunda bu niyete, soykırım kurbanlarının ait oldukları grubu tamamen veya kısmen yok etme kastının refakat etmesi gereklidir. Böylece mens rea (kasıt) açısından bakıldığında, soykırımın en ağır ve en insanlık dışı zulüm olduğu söylenebilir. Başka bir anlatımla, zulüm, bir grubu tamamen veya kısmen ortadan kaldırmaya yönelik istençli ve bilinçli aşırı eylemlere tırmandığında, bu zulümlerin soykırıma dönüştüğü söylenebilir.”

Uluslararası Adalet Divanı, Bosna kararının 190. paragrafında etnik temizliğin de her zaman soykırım anlamına gelmediğini, “...bir grubun tamamen veya kısmen bulunduğu yerden atılması kendi başına bir soykırım sayılmaz” sözleriyle belirtmektedir. Bu eylem, insanlığa karşı suç kavramı çerçevesine girebilir.

Bosna kararının 202-230. maddeleri soykırım konusunda kanıt konusunu ele almakta, kanıtlama yükümlülüğünün soykırım iddiasını ileri sürene ait olduğunu belirtmekte, kanıt ölçütlerini çok yüksek tutmaktadır.

Bosna Hersek’in, Sırbistan Karadağ’a açtığı ve Sırbistan’ın soykırım yaptığı iddiasını dile getiren davada, özel kastı ispatlamaya yönelik kanıtların ölçütleri çok yüksek tutulduğundan, Sırbistan, Srebrenitsa’da soykırımı önlememek dışında, soykırım suçunun işlenmesinden sorumlu tutulmamıştır. Oysa uluslararası kamuoyunun büyük bölümü ve özellikle Bosna halkı, yaşadıkları trajedinin soykırım olduğunu düşünüyorlardı. Pek çok insanın bu konudaki kanısı bugün de değişmemiştir. Ancak mahkeme kararı ile kamuoyunun bir bölümünün görüşü farklı şeylerdir. Uluslararası Adalet Divanı 1948 Sözleşmesi’ne dayanarak, Bosna olaylarının çok büyük bir bölümünü soykırım dışında bırakmıştır. Aynı görüş ayrılığı Darfur olayları konusunda da yaşanmıştır. Darfur olaylarını inceleyen komite, raporunda o elim olaylara soykırım denemeyeceğini belirtmiştir.

Uluslararası Adalet Divanı, 2007 Bosna kararında Bosna olaylarına soykırım denilmese bile, işlenen cürümlerin başka bir adla, mesela insanlığa karşı suç veya savaş suçu olarak nitelendirileceğini kararına yazmıştır. UAD’nin bu kararı, soykırım suçunun insanlığa karşı suç, savaş suçu ve katliam gibi benzer suçlarla karıştırılmaması gerektiğini kanıtlamaktadır.

İsviçre Federal Mahkemesi, Doğu Perinçek ile ilgili olarak verdiği kararda, Uluslararası Adalet Divanı’nın Bosna davasına uyguladığı ve

hukuki emsal oluşturan (jurisprudence) ölçütleri, bu alandaki karar Doğu Perinçek tarafından bilgisine sunulmasına rağmen görmezlikten gelmiş, İsviçre kamuoyunun geniş biçimde vardığını ileri sürdüğü bir kanıyı mahkûmiyete esas yapmıştır. Bu nedenle verdikleri karar keyfidir ve bunun sonucu olarak da Doğu Perinçek'in düşüncesi ifade özgürlüğünün çiğnenmesi yanlıştır.

g) İsviçre Federal Mahkemesi, Roma Statüsü ile uluslararası hukuka getirilmiş bulunan suç tanımları arasındaki farkı yok sayarak kavram kargaşası yaratmış, mahkûmiyet kararına yapılan itirazı reddetmiş, Perinçek'in AİHS 10. maddesi tarafından güvence altına alınan düşüncesi açıklama özgürlüğünü çiğnemiştir.

İsviçre Federal Mahkemesi kararının 7. paragrafında şunlar yazılıdır: "... Temyiz eden davalının (Doğu Perinçek) katliamların ve sürgünün varlığını inkâr etmediğini kaydetmek gerekir. Bu suçları da -ihtiyatlı bir şekilde yaklaşılsa bile- insanlığa karşı suçlar dışında nitelemek mümkün değildir. Oysa bu suçları, savaş hukuku adına veya sözde güvenlik nedenleriyle dahi olsa haklı göstermek, İsviçre Ceza Yasası'nın 261bis/fıkra 4 hükmü çerçevesine girer ki, bu açıdan mütalaa edilse bile bu olayların soykırım şeklinde nitelendirilmesinden bağımsız olarak, temyiz edenin (Perinçek'in) Ceza Yasası'nın 261bis, fıkra 4. maddesinin uygulanması suretiyle mahkûm edilmesi sonuçları bakımından keyfi gözükmemektedir ve federal hukukun ihlalinin oluşturmaz".

İsviçre Federal Mahkemesi kararının en ilgi çekici bölümlerinden biri bu cümledir. Mahkeme Perinçek'in katliamın ve zorunlu göç ettirme eyleminin varlığını inkâr etmediğini belirtiyor ve Doğu Perinçek'in yadsıdığı hususun 1915 olaylarının soykırım olarak nitelendirilmesi olduğunun altını çiziyor. Oysa, Doğu Perinçek aleyhine dava "insanlığa karşı suçu veya savaş suçunu inkâr" gerekçesiyle açılmış olsaydı davalının savunması çok daha değişik olacaktı. Zira, soykırım, insanlığa karşı suç ve savaş suçu Uluslararası Ceza Divanı Statüsü tarafından ayrı tanımı yapılmış farklı suçlardır. O dönemde Osmanlı Devletinde, Nisan 1915 Van katliamı dahil olmak üzere karşılıklı pek çok insanlık dışı eylem yapılmıştı.²³ Konuyla ilgili olarak yapılan tüm tarafsız incelemeler, o dönemdeki trajik olaylardan

Osmanlı Ermenileri yanında Müslüman Osmanlı yurttaşlarının da çok büyük kayıplar verdiğini göstermektedir.²⁴ Ayrıca tehcir olaylarına karışan pek çok kişi 1916 yılında yapılan yargılamalar sonucu Osmanlı yasalarını ihlal etmekten mahkûm edilmiştir.

²³ Tehcir kararını tetikleyen olayın Ermenilerin yaptıkları Van katliamı olduğu yadsınamaz.

Stéphane YERASİMOS, "Questions d'Orient" Revue: Herodote, 1989, Paris "...Les débuts de la Première Guerre Mondiale" pp.200*206: "les Arméniens proposent alors la création d'unités volontaires et de télégrammes sont aussitôt envoyés par le Conseil national arménien à toute la communauté, lui demandant de se mobiliser... Quatre détachements de volontaires arméniens, composés d'Arméniens de Turquie - puisque les Arméniens de Russie sont enrôlés dans l'armée régulièrement formées- sont constitués... Chaque détachement compte environ mille hommes... Des le 24 octobre 1914, une semaine avant le début des hostilités, le deuxième détachement volontaire arménien, dont le commandant en second est un député arménien au Parlement ottoman, part d'Iğdır en direction de Van... Le 2,3,4 et nouvellement créé 5. détachement des volontaires Arméniens sont réunis en un corps special, chargé de marcher sur Van... les détachements arméniens entrent à Van le 18 Mai 1915 et entreprennent le- nettoyage des rives du lac..."

Justin McCARTHY, Esat ARSLAN, Cemalettin TAŞKIRAN, Ömer TURAN, "The Armenian Rebellion of Van, The University of Utah Press, 2006, 196 pages: "The slaughter of Muslims that accompanied the Armenian Revolt in Van Province inexorably led first the Kurdish reprisal on the Armenians, then to a general and mutual massacre of the people of the East was an integral part of the great disaster that overcame the peoples of the Ottoman East."

Boghos Nubar, one of the foremost leaders of the Armenians told The Times on 30 January 1919, at the beginning of the Paris Conference, that the Armenians were requesting the recognition of their services: "The Armenians have been, since the beginning of the war, de facto belligerents, since they fought alongside the Allies on all fronts, in Palestine and Syria, where the Armenian volunteers recruited by the Armenian Delegation at the request of the French Government, made up more than half of the French contingent. In the Caucasus, without mentioning the 15 000 Armenians in the Imperial Russian Army, more than 40 000 of their volunteers offered resistance to the Turkish armies."

Heath LOWRY, "The U.S. Congress and Adolf Hitler on the Armenians" (Vol.3. No.2, Political Communication and Persuasion, 1995.

Symposium on Armenians in the Ottoman Empire and Turkey (1912-1926), Boğaziçi University Publications, Istanbul, 1984.

Haluk SELVİ "Armenian Question - From the First World War to the Treaty of Lausanne", Sakarya University Turkish-Armenian Relationship Research Centre, Sakarya, 2007.

Şinasi OREL and Süreyya YÜCE, "The Talat Pasha Telegrams: Historical Fact or Armenian Fiction", K. Rüstem & Bro. London, 1980.

Justin McCARTHY "Death and Exile, The Ethnic Cleansing of Ottoman Muslims 1821-1922", Darwin Press, Princeton, New Jersey, 1995.

Justin McCARTHY, "Muslim and Minorities, The Population of Ottoman Anatolia and the End of the Empire" New York, University Press, New York, 1983.

²⁴ Salahi SONYEL, "Turkey's struggle for liberation and the Armenians", SAM Papers No.1/2001, Center for Strategic Research, Ankara, 2001. Bu kitap Ermeni ayaklanmaları ve Doğu Anadolu ile

Çukurova’da Ermeni birlik ve çetelerinin Osmanlı Türklerine uyguladıkları mezalim konusunda başta İngiltere arşivleri olmak üzere pek çok dış kaynaktan derlenen referanslar içermektedir.

Aynı konuda bakınız: “Armenian Activities in the Archive Documents 1914-1918”, 2 Volumes, Genelkurmay ATASE Başkanlığı Yayınları.

İsviçre Mahkemesi, 1915 olaylarına ırkçı ayrımcılık yaparak yaklaşmış, Ermeni asıllı Osmanlı yurttaşlarından bir bölümünün kayıplarını değerlendirmiş ve bu kayıpların sorumlularını soykırım yapmakla suçlamış, aynı olaylardan büyük zarar gören diğer Osmanlı yurttaşlarının kayıplarını ise yok saymıştır.

h) İsviçre yargısı, soykırım suçunun hukuksal niteliğini reddederek İsviçre’nin taraf olduğu 1948 Soykırımı Sözleşmesi’nin hükümlerinin dışına çıkmıştır.

İsviçre Federal Mahkemesi, İsviçre’nin de taraf olduğu ve mevzuatının ayrılmaz bir parçasını oluşturan 1948 Soykırımı Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi kurallarını gözetmediğini şu sözlerle dolaylı olarak itiraf etmiştir: “Polis Mahkemesi ve Bölge İstinaf Mahkemesi temyiz eden tarafın tarihsel ve hukuksal bir tartışma açmaya yönelik yaklaşımına katılmayı haklı olarak reddetmişlerdir” (İ.F.M. Kararı 4.6.).

Ama hukuksal bir kavram olan soykırım suçu, hukuk dışında hangi çerçevede ele alınacaktır? Davalı, -1915 olaylarına hukuken soykırım denilemez- görüşünün gerekçelerini hangi çerçevede, nasıl savunabilecektir? Soykırım suçunun varlığını saptayacak makam yetkili mahkeme değil midir? Mahkeme “bu konuda İsviçre toplumunda geniş uzlaşma var” diyerek hukukun üstünlüğü ilkesini çiğnemiş ve hukukun çizdiği çerçevenin dışına çıkmıştır.

i) Ermeni soykırımının inkârını somut olarak suç sayan bir yasa yoktur. “Nulla poena sine lege” (yasayla belirlenmeyen suç olmaz) kuralı yok sayılmıştır.

Halen “Ermeni soykırımının” yadsınmasını ya da kabaca küçümsenmesini suç sayan bir ulusal yasa bulunmamaktadır. Burada “nulla poena sine lege” hukuk kuralı geçerlidir.

İsviçre Ceza Yasası’nın 261bis /4 hükmü, Ermeni soykırımına doğrudan atıfta bulunmamakta, herhangi bir soykırımın inkârını suç sayan genel bir

çerçeve çizmektedir.

Herhangi bir olayın soykırım mı, insanlığa karşı suç mu, savaş suçu mu, ya da suçun işlendiği ülke yasalarında kayıtlı bir başka suç mu olduğu nasıl saptanacaktır? Buna İsviçre kamuoyunun bir kısmı mı karar verecektir? Yoksa Holokost örneğinde olduğu gibi suçun işlendiğine dair Nürnberg Mahkemesi ya da bir başka yetkili mahkeme kararı gibi bir mahkeme kararı mı gereklidir? 1948 Soykırım Sözleşmesi'ne göre soykırım suçunu kişiler (persons) işler. Mahkeme kararı olmasa bile “herhangi bir soykırımın varlığı” kamuoyunun bir bölümü tarafından var sayılıyor düşüncesinden hareketle, bunu yadsıyan kimseyi suçlu saymak çağdaş hukukun genel ilkelerine aykırıdır.

Karşı görüşlerin varlığı ve tartışmanın devam ettiği mahkemeye sunulan belge ve tanıklar ile kanıtlanmış ise, Lozan Bidayet Mahkemesi'nin düşünceyi ifade özgürlüğünü çiğneyen bir mahkûmiyet kararı vermesini ancak dogmatik Ortaçağ zihniyetine dönüş ile açıklamak mümkündür.

Türkiye'yi ziyaret eden İsviçre Adalet Bakanı Blocher de İsviçre Ceza Kanunu'nun İsviçre'de Ermeni soykırımına karşı ifadeleri nedeniyle bir Türk tarihçi aleyhine İsviçre Ceza Kanunu'nun 261. bis 4. maddesi gereğince soruşturma açılmasına üzüldüğünü açıklamıştı.

j) Soykırım konusunda konsensüs bulunmadığını kanıtlamak için sunulan belgelerin hiçbirisi göz önüne alınmamıştır. Adil yargılanma ilkesi kabaca çiğnenmiştir.

Öte yandan, Doğu Perinçek, mahkemeye Rus ve Ermeni arşivlerinden karşı görüş içeren 90 kilo ağırlığında belge ve kitap sunmuştur. Lozan Bidayet Mahkemesi bu belgeleri, “tarih yazma cezai otoriteye düşen bir görev değildir” (Karar Madde A) gerekçesiyle dikkate almamıştır.

İsviçre Federal Mahkemesi de “Lozan Bidayet Mahkemesi'nin tarihsel boyutun tartışmaya açılmasını reddettiğini” (Karar 4.5), “Kanton Mahkemesinin görevinin tarih yazmak değil, bu soykırımın biliniyor ve tanınıyor olup olmadığını araştırmak olduğunu...” ileri sürmüştür.

k) Yargılanan Doğu Perinçek, farklı görüşünü destekleyen kişi ve belgelerin varlığını nasıl kanıtlayacaktı?

Doğu Perinçek, 1915 olaylarının soykırım olduğu konusunda genel bir kanı ya da konsensüs bulunmadığını nasıl ispat edecektir? Kaldı ki, Lozan Mahkemesi davacı ve davalı tarafından gösterilen bazı tarih uzmanlarını dinlemiş, tarihsel dokümanları kabul etmiş, ancak bir buçuk ay süren dava sürecinde bunların kapağını bile açmamış ve verdiği kararda bunları göz önünde tutmayacağını belirtmiştir.

Bu dilekçede kitap ve beyanlarına atıfta bulunduğumuz kişiler trajik 1915 olaylarının soykırım olarak nitelenemeyeceği kanısındadırlar ve bunun nedenlerini gerekçeleri ile açıklıyorlar. Bunlar, İsviçreli yargıçların var olduğunu ileri sürdüğü “genel olarak kabul gören olgunun” doğru olmadığını düşünüyorlar. Farklı görüşler yasaklanır, tarihi araştırmalar kimi dogmaları korumak için dondurulursa, tarihsel gerçeğe ve toplumsal barışa hiçbir zaman ulaşamaz.

1) Mahkeme soruşturmanın derinleştirilmesi talebini reddetmiştir. Oysa aynı suçlama ile Bern-Laupen Mahkemesi’nde 17 Türk asıllı kişiye karşı açılan ve 14 Eylül 2001 günü beraatla sonuçlanan davada, anılan Mahkeme ayrıntılı inceleme yapmıştı. Lozan Mahkemesi, Bern-Laupen Mahkemesi’nin bu kararını da göz önüne almamıştır.

Mahkeme, konunun ayrıntılı biçimde incelenmesini ve Doğu Perinçek’in soruşturmanın genişletilmesi talebini reddetmiştir. Oysa, aynı konuda 17 Türk asıllı kişi hakkında Bern-Laupen Mahkemesi’nde açılan ve beraatla sonuçlanan bir davada, yargıç ayrıntılı bir soruşturma yapılmasına gerek duymuştu. Bern-Laupen Mahkemesi’nin bu kararı ilişkide sunulmuştur.

İsviçre Federal Mahkemesi, kararında şöyle diyor: “Mahkemenin Doğu Perinçek’in talep ettiği ek incelemeyi yapmasına gerek yoktur.” “Kanton Mahkemesi keyfî davranmamıştır; Mahkeme, yukarıda sözü edilen (İsviçre kamuoyunda mevcut) mutabakatın var olup olmadığını tespitle yetinmek durumundadır.” Mahkemeye göre, “Doğu Perinçek (avukatı), hem soykırımın varlığını tanımayan devletler olduğunu ileri sürmüş, hem de ‘orada-burada’ (yanlı mahkeme, bu sözcükleri sanığın görüşlerini küçümsemek için kullanıyor) bazı tarihçilerin soykırım konusundaki görüş birliğini bozduğu görüşünü” savunmuştur. Kanton Mahkemesine göre, “bu bir iddiadan öteye geçememiştir..., Perinçek, mutabakatın bulunmadığını

kanıtlayacak hiçbir kanıt ileri sürememiştir”. (İsviçre Federal Mahkemesi kararı Madde 4.) “Perinçek, 1915 olaylarının soykırım olarak nitelendirilmesi konusunda genel ve özellikle bilimsel bir mutabakat bulunduğu saptamasının keyfî olduğunu gösterememiştir.” (Karar Madde 4.6) “İsviçre Federal Konseyi’nin Ermeni soykırımını tanımayı resmi bir açıklama ile müteaddit defalar reddetmiş bulunmasından... soykırım iddiasının keyfî olduğu sonucu çıkarılamaz.” (Karar Madde 4.5)

C) “İsviçre kamuoyunda olduğu gibi daha da genel olarak kabul gören olgu”²⁵ gerekçesi tutarsızdır. İsviçre Mahkemesi’nin soykırımın varlığı savının aksi görüşü savunan çok sayıda şahsiyet, uzman, tarihçi ve hukukçu vardır. Konu tartışmalıdır.

²⁵ Le génocide arménien est un fait avéré, selon l’opinion publique helvétique aussi bien que plus généralement.

a) “İsviçre kamuoyunda olduğu gibi daha da genelde kabul gören olgu” tanımlamasının dayanakları tutarsızdır ve gerçekdışıdır. “Açık biçimde oluşmuş tarihsel olgu” terimi farklıdır.

İsviçre Mahkemesi’nin kullandığı bu terim ile Holokost konusunda dile getirilen “açık biçimde oluşmuş tarihsel olgu” (clearly established historical fact) arasında ciddi bir fark bulunduğunu konuya aşina hukukçular derhal fark edeceklerdir.

Mahkemeye göre,²⁶ bazı parlamento kararları, ne oldukları açıklanmamış okul kitapları, uluslararası örgüt kararları, 1915 olaylarının soykırım sayılması ve buna karşı görüş ileri sürenin mahkûm edilmesi için yeterlidir. Bu görüş dayanaksızdır.

²⁶ “Le tribunal s’est référé

a) A différentes actes parlementaires;

b) A des publications juridiques,

c) Aux manuels scolaires

d) Ainsi qu’aux déclarations émanant d’autorités politiques fédérales et cantonales

e) Il a également souligné le poids de la communauté scientifiques dans la reconnaissance du génocide arménien par les Etats en relevant que la France en particulier, s’est appuyée sur l’avis d’un college composé d’une centaine d’historiens pour adopter la loi du 29 janvier 2001 (loi No. 2001-70 du 29 Janvier 2001 relative a la reconnaissance du génocide arménien de 1915)

f) Il a encore mentionné la reconnaissance de ce génocide par les instances internationales, le Conseil de l’Europe et le Parlement européen en particulier le 18 Juin 1987 en relevant que le rapport soumis a ce dernier était fortement argumenté et documenté.”

Mahkeme kararında hukuki kanıt ve maddi olgu yoktur. Mahkeme, soykırım tezinin karşısını ileri süren görüşleri dikkate almamıştır.

b) “Tarihsel görüşün tartışma konusu yapılmamasını sağlayacak yeterli mutabakatın” olup olmadığının tespiti. “Konsensüs”ün “ittifak” anlamına gelmediğinin, farklı görüşlerin bulunduğu Mahkeme tarafından da itiraf edilmesi.

İsviçre Federal Mahkemesi’ne göre, “Lozan Bidayet Mahkemesi’nin yapması gereken ve yaptığı, İsviçre’de Ermeni soykırımına ilişkin tarihsel görüşün artık tartışma konusu yapılmamasını sağlayacak yeterli mutabakatın olup olmadığını tespittir.”

Lozan Bidayet Mahkemesi, 1915 döneminde Osmanlı Ermenilerinin diğer Osmanlı yurttaşları yanında yaşadıkları büyük trajedinin soykırım olduğunun tartışılmayacak bir tarihi gerçek sayıldığı hakkında İsviçre’de ve genel olarak uluslararası alanda bir konsensüs bulunduğunu ileri sürmüştür. Ancak ihtiyatı elden bırakmayarak, “konsensüsün ittifak anlamına gelmediğini” ilave etmiştir (Madde 4.4.). Mahkeme böylece kendi saptadığı konsensüsü bozabilecek karşı görüşlerin, kaynak, sayı ve niteliğini de sübjektif kıstaslarla tespit yetkisini kendisine saklamış olmaktadır.

Bunun sonucu olarak, Lozan Mahkemesi yargıcı bir grubun görüşü ile var olduğu ileri sürülen bir tarihsel kanıyı dogma durumuna getirmiş ve o alanda tarihi araştırmaları mahkûm etme tehdidi ile bilfiil dondurmuştur.

O kararı veren İsviçreli yargıçların kulakları ve zihinleri farklı görüşlere kapalıdır. Davranışları keyfidir. Yargıçlar, geçerli saydıkları görüşten farklı görüş açıklayana karşı ırk ve din ayrımcılığı yapmış oluyolar.

c) Tarih bilimi dahil, bilimsel araştırmalarda konsensüs bulunduğu iddiası ile bilimsel araştırmalar dondurulamaz. Bilim sürekli değişime, ilerlemeye açıktır. Bilimsel “gerçekler” aksi kanıtlarıncaya kadar geçerli olabilirler. Tarih bilimi de böyledir ve tarihsel değerlendirmeler, çoğu kez bu değerlendirmeyi yapanların çizdikleri çerçeveye göre farklıdır. Bilimsel konularda dogma dayatılamaz.

Çeşitli mahkeme kararları ile varlığı saptanmış olan Holokost’tan farklı olarak, 1915 olayları konusunda Türkiye’de ve başka ülkelerde hararetili

tartışmalar ve araştırmalar devam etmektedir ve bunlar henüz bir sonuca ulaşmış değildir. Dayanak alınması ve korunması gereken bir Nürnberg Mahkemesi kararı yoktur.

d) Mahkemenin kararına destek aldığı veya almadığı parlamento ve hükümet kararları

İsviçre Mahkemesi, İsviçre Parlamentosu'nun kendi verdiği kararı desteklemediğini belirtmekte, bunun yerine kararının gerekçesi olarak adını vermediği bazı parlamentoların Ermeni soykırımını tanıyan siyasal nitelikli kararlarına atıfta bulunmaktadır. Ancak bu şekilde siyasal karar alan parlamentolar olduğu gibi, sözü edilen trajik olayların soykırım olarak nitelendirilmesini onaylamayanlar da vardır.

Örneğin, son olarak, Bulgaristan Parlamentosu, 2007 yılında yaptığı oylamada 1915 olaylarını soykırım olarak tanımayı reddetmiştir. İsveç Parlamentosu da Dışilişkiler Komisyonu'nun kararı ile bu konuyu gündeminden çıkarmıştır. İsveç Parlamentosu'nu bu kararı almaya sevk eden gerekçelerden biri, soykırımın tanınması konusunda teklif yapan politikacıların yanlış bilgi vererek İsveç Parlamentosu'nu aldatma girişiminde bulunmasıdır.

Lozan Polis Mahkemesi, 1915 soykırımının genel kabul gördüğü konusunda delil olarak Fransa Parlamentosu'nun 2001 yılında kabul ettiği işari (declaratoire) bir yasaya değinmekte ve buradan hareketle Doğu Perinçek'i ırkçılık yapmaktan mahkûm etmektedir. Mahkeme, Fransa'nın 2001 yasasının temelini yüz kadar tarihçinin görüşüne bağlamak istemektedir. Bir İsviçre yargı organının farklı bir ülke parlamentosunun aldığı kararı ve yasada yazılı olmayan bir söylentiye kararına esas almasını anlamak güçtür. Fransa Parlamentosu tarihçilerden böyle bir görüş istememiştir. Fransa Parlamentosu'na teklif sunan bazı siyasetçiler seçtikleri kimi tarihçilerden görüş aldıklarını yasanın görüşülmesi sırasında ileri sürmüş olabilirler. Ancak Fransa'da karşı görüşü savunan hukukçular, tarihçiler ve parlamenterler de bulunmaktadır.

Her siyasetçi kendi tezini desteklemek amacıyla, seçtiği bazı kişilere görüş yazdırabilir. Ancak, bu görüşlerin tarihi gerçek olduğunu ileri sürmek ve başkalarının bunu tartışmadan kabul etmesini istemek, dogma yaratarak

tarihi araştırmaları önlemek anlamına gelir. Bu da tarih bilimini Ortaçağın karanlıklarına sürüklemek sonucunu verir.

Mahkeme dürüst davransaydı, bir örneği ekte sunulan 70 Amerikalı bilim adamının 1915 trajik olaylarının soykırım sayılmayacağını belirten bildirilerine de kararında değinirdi.

Bu bildiri de Mahkemenin ileri sürdüğü genel kabul görme savının bulunmadığını kanıtlamaktadır.

Birleşik Krallık Hükümeti sözcüleri bugüne kadar pek çok kez “1915 olaylarının soykırım sayılması için gereken unsurlar oluşmamıştır” beyanında bulunmuşlardır.²⁷

²⁷ Baroness Ramsay of Cartvale, spokesperson of the Foreign Office said on 14 April 1999: “The British Government had condemned the massacre at the time. But in the absence of unequivocal evidence that the Ottoman Administration took a specific decision to eliminate the Armenians under their control at that time, British Governments have not recognized these events as indications of genocide. Nor do we believe it is the business of Governments of today to review events of over 80 years ago, with a view to pronouncing them.”

Baroness Scotland of Asthal acting on behalf of the British Government said the following in a written response on 7 February 2001: “The Government, in line with the previous British Governments, have judged the evidence not to be sufficiently unequivocal to persuade us that these events should be categorized as genocide, as defined by the 1948 United Nations Convention on Genocide, a Convention which was drafted in response to the Holocaust and is not retrospective in application. The interpretation of events in Eastern Anatolia in 1915-1916 is still the subject of genuine debate among historians.”

The British Malta Tribunals 1919-1921. 144 Ottoman prisoners were held in Malta for 28 months while the British searched feverishly for evidence to substantiate their charges. The British appointed an Armenian, Haigazn Kazarian who was provided complete access to the records of the Ottoman Government. Kazarian was unable to discover any documentary evidence that would support the theory that the Ottoman Government implemented the relocation as an act of genocide. The British High Commission in Istanbul was unable to provide to London any evidence from the Ottoman records that would support a criminal conviction against any of the Ottoman officials detained in Malta. The British Government requested the help of the United States Government to provide evidence against these ex-Ottoman officials. On 13 July 1921 the British Embassy at Washington gave the following reply:

“I regret to inform Your Lordship that there was nothing therein which could be used as evidence against the Turks who are being detained for trial in Malta. Having regard to this stipulation and the fact the reports in the possession of the Department of State do not appear in any case to contain evidence against these Turks which would be useful for the purposes of corroborating information already in the possession of His Majesty’s Government. I fear that nothing is to be hoped from pressing any further inquiries to the United States Government in this matter.” (FO/371/6504/E.8519)(FO/371/6502/E.5845)(FO/371/6500/E.3577)

All the prisoners detained for Malta has been released by the British Government, without a trial.

İngiliz Lordlar Kamarası'nda Lord Avebury'ın, "hangi İngiliz tarihçilerin 1915-1916 yıllarında Osmanlı İmparatorluğu'ndaki olayların soykırım olarak nitelenemeyeceği konusunda görüş verdikleri" sorusuna karşı, Hükümetin Parlamento Müsteşarı Lord Triesmann, "İngiliz Hükümetinin Bryce ve Toynbee'nin Mavi kitabından başlayarak Malcolm Yapp gibi tarihçilerin çalışmalarından ve tarihi kaynaklardan haberdar olduğunu, tarihçilerin o tarihte tam olarak neyin vuku bulduğu konusunda birbirlerinin görüşünü sorguladıklarını, şimdi o olaylar konusunda tüm gerçeğin gün ışığına çıkarılmasının önemli olduğunu, Ermenistan ile Türkiye'nin geleceğe bakmalarında yarar bulunduğunu" belirtmiştir.

Halen İsrail Devlet Başkanı olan Şimon Perez de, Dışişleri Bakanı iken, 1915 olaylarının soykırım sayılamayacağını söylemiştir.

e) İsviçre Parlamentosu ve Hükümetinin tutumu

- İsviçre Parlamentosu'nun Bundesrat kanadı soykırımı tanıma kararını kabul etmemiştir.

- İsviçre Parlamentosu, Ermeni soykırımının tanınması konusundaki Jean-Claude Vaudroz tarafından sunulan öneriyi (postulat) 18.03.2003 tarihinde 67 oya karşı 107 oyla reddetmiştir. Bu oturumda konuşan Bakan (Conseillere fédérale) Micheline Calmy Rey, teklifin reddedilmesini istemiş, İsviçre Hükümetinin politikasının bu bir yüzyıl önce vuku bulan bu TRAJİK OLAYLAR konusunda Türkiye ile diyalogun altını çizdiğini belirtmiştir.²⁸ İsviçreli Bakanın da bu sırada soykırım terimini kullanmamasının altı çizilmelidir. Oysa, Lozan Polis Mahkemesi, aynı Bakanın daha önce Kanton politikacısı iken Ermeni soykırımı konusunda tutum aldığını kararında bir kanıt olarak ileri sürmüştür. Mahkeme bu konuda da yanlı tutum içinde olmuştur.

²⁸ BO/CN 2003 -2001.

- Aynı şekilde İsviçreli Parlamenter Zisyadis tarafından 2001 yılında sunulan benzer bir Ermeni soykırımını tanıma önerisi, İsviçre Parlamentosu tarafından İsviçre Hükümeti üyesi Deiss'in talebi doğrultusunda reddedilmiştir.²⁹

²⁹ BO/CN 2001.168.

İsviçre Hükümetinin bu Ermeni soykırımı iddiaları hakkında sorulan sorulara verdiği yanıt İsviçre'nin bu alandaki politikası ile hukukunu açıklaması bağlamında, Perinçek davası açısından son derecede önemlidir. Federal Konsey bu konudaki sorulara sistematik olarak şu yanıt vermektedir:

“Federal Konsey, bu konunun tarihsel araştırmalar alanına girdiği kanısındadır. Bu konuda bir önergenin kabulü resmi diyaloga zarar verecektir.”³⁰

³⁰ “Le Conseil fédéral estime que cette question (la question du génocide arménien) relève de la recherche historique. L’adoption d’un postulat risquerait de porter atteinte au dialogue officiel.”

Bu konuda son olarak 6 Ekim 2006 tarihinde sorulan bir soruya Federal Konsey 29 Ekim 2006 tarihinde şu yanıtı vermiştir:

“Federal Konsey, 16 Aralık 2003 tarihinde Ulusal Konsey tarafından Vaudroz teklifi konusunda kabul edilen karar münasebetiyle savunduğu tutumu değiştirme gereğini duymamaktadır. O tarihte de teklifin reddini izah ettiği gerekçelerle önermişti. O tarihten bu yana tutumunu değiştirmemiştir. Türkiye ile ilişkilerinde düzenli resmi diyalogun gereğini vurgulamaktadır.”³¹

³¹ “Le conseil fédéral ne voit pas de raison de modifier la position qu’il a défendu par rapport au postulat Vaudroz adopté par le Conseil national le 16 décembre 2003. Il a proposé à l’époque le rejet du postulat pour les motifs qu’il a expliqués. Il n’a pas modifié son avis depuis. Il met l’accent sur le dialogue officiel régulier dans ses relations avec la Turquie.”

İsviçre Federal Mahkemesi ise, Doğu Perinçek hakkındaki mahkûmiyeti onaylayan kararında, İsviçre Hükümeti'nin beyanlarının soykırımın varlığının inkârı olarak yorumlanamayacağını ileri sürmüş ve Doğu Perinçek'in “İsviçre'nin bir yandan soykırımı tanıması öte yandan bir uluslararası araştırma komisyonu kurulmasını desteklemesi arasında çelişki bulunduğu” yolundaki itirazını reddetmiştir. Böylece İsviçre Mahkemesi, İsviçre Hükümeti'nin böyle bir araştırma komisyonunun işlevinin göstermelik olacağı kanısında bulunduğunu ileri sürmüş olmaktadır.

İsviçreli yargıçların bu gerçekleri göz ardı etmeleri, yanlış olduklarının kanıtıdır ve bu davranışı İsviçre Cst. 9 maddesine göre keyfilik içeren bir tutumdur.

İsviçreli yargıçlar bütün bu görüş ve tutumlara itibar etmemekte ve bunların var olduğunu iddia ettikleri konsensüsü bozmadığını ileri sürmekte, sadece kendi önyargılarını destekleyen referanslara itibar etmektedirler. İsviçre Federal Mahkemesi kararında bu konuda şunlar yazılıdır:

“Bazı devletlerin uluslararası düzeyde bir soykırımın varlığını alenen kınamaması ve soykırımın inkârını kınayan bir karara katılmama tercihleri, bu devletlerin söz konusu tarihsel olayların nasıl nitelendirilmesi gerektiğine ilişkin kanaatlerinden bağımsız, siyasal mülahazalara tabi olabilir ve bu konuda özellikle bilim âleminde mevcut konsensüsün tartışmaya açılması bakımından yeterli bir neden oluşturmaz.”

e) İsviçre Mahkemesi de İsviçre yasama organından destek görmediğini kararında belirtmiştir.

1915 olaylarının soykırım olduğu savından hareketle farklı görüşünü açıklayan Doğu Perinçek’i mahkûm eden İsviçre Mahkemesi, bu konuda yasa koyucudan da destek alamadığını açıklamıştır. İsviçre Federal Mahkemesi, kararının 3.4 maddesinin ikinci paragrafında, İsviçre Ceza Yasası’nın 261bis 4. maddesinin İsviçre Parlamentosu’nda ele alınması konusunda şunlar yazılıdır: “Yasa metninin bazı unsurlarının parlamenterler tarafından uzun uzadıya tartışılmış olmasına karşın, bu bağlamda 1915 olaylarının (soykırım olarak) nitelenmesinin hiç müzakere konusu olmadığını belirtmek gerekir. 261bis 4. fıkra ile ilgili Almanca metnin aşırı ölçüde sınırlayıcı bir yoruma imkân tanımaması, bu sonuç itibarıyla, metnin Fransızca versiyonunun kabulünün gerekçesi olarak sadece iki konuşmacı tarafından öne sürülmüştür.”³²

³² “On doit au demeurant constater sur ce point que si certains éléments du texte ont été âprement discutés par les parlementaires, la qualification des événements de 1915 n’a fait l’objet d’aucun débat dans ce contexte et n’a, en définitive été invoquée que par deux orateurs pour justifier l’adoption d’une version française de l’art. 261 bis al. 4 CP ne permettant pas une interprétation exagérément limitative du texte, que la version allemande n’imposait pas.”

Ancak, İsviçre Federal Mahkemesi, İsviçre Hükümeti’nin bu konudaki tutumunu da kendine göre yorumlamaktadır.

Mahkeme, İsviçre Hükümeti’nin Türkiye ile ilişkileri nedeni ile ihtiyatlı bir tavır takındığını belirtmekte ve aslında soykırım savını onayladığını

dolaylı olarak iddia etmektedir:

“İsviçre Hükümeti’nin, Türkiye ilişkileri nedeniyle meselenin (soykırım iddialarının) bir tarihçiler komisyonuna havalesi düşüncesi, soykırımı kabulü ile çelişki oluşturmaz.”

“Federal Konsey’in bu yaklaşımının nedeni, Türkiye’yi geçmişi hakkında kolektif bir hafıza çalışması yapmaya yönlendirmektir.”

İsviçreli yargıçlar, böylece “uygar İsviçre’nin, belleği silik Türk halkının hafızasını yerine getirme ve onu uygarlaştırma” misyonuna soyunduğunu anlatmaya çalışıyorlar.

Mahkemenin “konunun bir tarihçiler komisyonuna havale edilmesi, İsviçre Hükümeti’nin kabulü ile çelişkili sayılmaz” görüşü, aynı zamanda mahkeme kararındaki önemli bir çelişkiye de işaret ediyor. Mahkeme, “tarihçi komisyonunun varacağı sonuçların, İsviçre Hükümeti’nin (açıklamamış olsa bile) soykırımı kabul etmekte bulunmasını” değiştirmeyeceğini söylemek istiyor. Ama aynı Mahkeme, sanık Doğu Perinçek’in “bir uzman grubu soykırım konusunda karar verse bile, görüşünü değiştirmeyeceği” yolundaki ifadesini kınıyor ve temyiz başvurusunun reddinin bir gerekçesi yapıyor.

f) Yayınlar, ders kitapları

Mahkeme, Doğu Perinçek’i soykırımı inkâr ettiği gerekçesiyle, ırk ayrımcılığı yapmaktan mahkûm etmesinin (soykırım iddialarının) gerekçesi olarak hukuki yayınlardan söz etmekte, bu alanda bir konsensüsün varlığına değinmekte, ancak karşı görüş içeren hukuki yayınlardan bahsetmemektedir. Karşı görüş içeren hukuki yayınlar da bulunduğu için, bir “concensus”ün varlığından söz edilemez.

Mahkeme, referans yaptığı bazı yazar ve hukukçuların görüşlerinden sadece işine yarayan bölümlerini kararına almakta, böylece hukuksal ve bilimsel dürüstlüğe aykırı davranmaktadır. Aşağıda yargıcın referans yaptığı kitaplarda işine yaramayan bölümleri nasıl ayıkladığı anlatılacaktır.

Lozan Bidayet Mahkemesi, Doğu Perinçek’in ırkçılığını kanıtlamak için bazı okul kitaplarından söz etmekte, ancak hangi kitapları kastettiği konusunda bilgi vermemektedir. Dosyada bu konuda referans içeren hiçbir

okul kitabı, yahut fotokopisi yoktur. Ayrıca, okul kitabının “genel kabul gören kanı” gerekçesi olarak kullanılmasının doğru olmadığı kanısındayız.

g) Tanınmış siyasal ve federal otoriteler

Doğu Perinçek’i ırkçılıktan mahkûm etme kararını desteklemek için tanınmış siyasal ve federal otoritelerden söz eden Lozan Bidayet Mahkemesi, bu kişilerin kim olduklarını belirtmemiştir. Hiç kuşkusuz, 1915 olaylarını soykırım olarak niteleyen İsviçreli siyasal ya da akademiye mensup şahsiyetler, gazeteciler vardır. Ancak, aksi yönde görüş bildirenler de bulunmaktadır. Mahkemenin referans olarak gösterdiği Vaud Kantonu eski yöneticisi Micheline Rey, İsviçre Dışişleri Bakanı olduğu dönemde, yukarıda da açıklandığı gibi, Parlamento’yu Ermeni soykırımının kabulüne ilişkin Vaudroz önerisini reddetmeye davet etmişti. Bu açıdan bakıldığında bu siyasetçinin mahkeme kararına dayanak seçilmesi, o mahkeme için bir talihsizlik olmuştur.

Bir başka İsviçreli şahsiyet, İsviçre Adalet Bakanı’nın danışmanı Oskar Fresinger’dir. 16 Kasım 2006 tarihinde Swiss Info’da yazıldığına göre, adı geçen, “İsviçre Ceza Yasası’nın 261. bis 4. hükmünün tarihçilerin çalışmasını engellediğini ve tarihçileri önceden saptanmış bazı sonuçlara ulaştırmaya çalıştığını, adeta onları zorladığını” belirtmiştir.

8 Ekim 2006 tarihinde İsviçre Adalet Bakanı, “İsviçre’de başkaları beğenmese de herkesin görüşünü açıklama olanağına sahip olmasını istiyorum” demiştir. Bu konuda yüzlerce başka örnek vermek mümkündür.

Bunlardan ayrı olarak, 1915 olaylarının soykırım sayılamayacağını belirten çok tanınmış ve uluslararası üne sahip tarihçiler, yazarlar, düşünürler ve politikacılar vardır. Bunlardan birkaç tanesinin adını anmak gerekirse, Bernard Lewis,³³ Stanford Shaw,³⁴ David Fromkin, Justin McCarthy, Guenther Lewy, Norman Stone, Kamuran Gürün, Michael Gunther, Gilles Veinstein, Andrew Mango, Stephane Yerasimos, Roderic Davidson, Paul Dumont ve François Georgeon³⁵ J.C. Hurwitz, William Botkay, Edward J. Erickson³⁶ ve Steven Katz, Alfred Moser,³⁷ Georges de Maleville,³⁸ Heath Lowry³⁹ ve ABD’de gazeteyle ilan vererek karşı görüşlerini örneği ekli bildiri ile açıklayan 70 bilim adamı sayılabilir. Bu listeye daha yüzlerce isim eklemek mümkündür.

33 Professeur Bernard LEWIS: Interview; Le Monde, 18 Novembre 1993: “Vous voulez dire reconnaître la version arménienne de cette histoire? Il y avait un problème arménien pour les Turcs à cause de l’avance des Russes et d’une population antiottomane en Turquie qui cherchait l’indépendance et qui sympathisait ouvertement avec les Russes venus des Caucases. Il y avait aussi des bandes arméniennes.. Les Arméniens se vantent des exploits héroïques de la résistance... et les Turcs avaient certainement des problèmes de maintien de l’ordre en l’état de guerre. Pour les Turcs il s’agissait de prendre des mesures punitives et préventives... Nul de doute que des choses terribles ont eu lieu que de nombreux Arméniens et aussi des Turcs ont péri...”;

Professor Bernard LEWIS: Ha’aretz, 23 January 1998: “The Armenians want to benefit from both world. On the one hand they speak with pride of their struggle against the Ottoman despotism, while on the other hand they compare their tragedy with the Jewish Holocaust.”

34 Professor Stanford J. SHAW: “History of the Ottoman Empire and Modern Turkey”, Cambridge University Press, 1977, pp.314-325: “Russia already had promised the Armenians an autonomous state including not only the area under Russian rule in the Caucasus but also substantial parts of Eastern Anatolia with presumably Russian help in finishing the job began in 1877 of driving out or eliminating the Muslims who still comprised the vast majority of their populations... The President of the Armenian National Bureau declared:” From all countries Armenians are hurrying to enter the ranks of the glorious Russian Army with their blood to serve the victory of the Russian Army. Armenians again flooded the Czarist Armies. Preparations were made to strike the Ottomans from the rear. ...After the truce of December 18, 1917... the Armenians national units began a general massacre of the remaining Turkish cultivators in Eastern Anatolia, leaving 600.000 refugees out of a former population of 2 295 705 Turks... before the war...”

35 Paul DUMONT et François GEORGEON, “La mort d’un Empire” dans “L’Histoire de l’Empire Ottoman”, sous la direction de Robert MANTRAN, p.624: “la thèse turque... appuyée elle aussi sur une foule de documents difficile à récuser, soutient que le Gouvernement d’Istanbul, n’a jamais cherché d’annihiler la nation arménienne... les déplacements des arméniens se sont révélés d’autant plus nécessaire que les arméniens avaient formé des milices au service de l’ennemi et qui avaient profité de la pénétration des Russes en Anatolie orientale pour organiser en Avril 1915, un massacre des populations musulmanes dans la province de Van...” En Mars et Avril 1916... Cette fois encore, les populations musulmanes paieront un lourd tribut à l’affrontement intercommunautaire... totalisant plusieurs centaines de milliers d’âmes du pour une bonne part aux mesures perpétrées par l’ennemi...”

36 Edward J ERICKSON, “Armenian Massacres: New Records Old Blame. Reexamining History” Middle East Quarterly, Summer 2006: “...Much of the historical debate upon which politicians pass judgment is tinged more by polemics than by facts... It is important to dig down into the archives to show what the historical record really was...”

37 Pierre Alfred MOSER, “Les Arméniens ou est la réalité” Librairie Edition Mallier, 1980.

38 Maître Georges de MALEVILLE, “La tragédie arménienne de 1915”, Editions Lanore, Paris, 1981.

39 Heath LOWRY, “The History Behind Ambassador Morgenthau’s Story”, The ISIS Press, 1990. Heath LOWRY “The U.S. Congress and Adolf Hitler on the Armenians”, Political Communication and Persuasion, Vol. 3, No.2, 1995.

h) Lozan Polis Mahkemesi'nin uluslararası örgütlerin Ermeni soykırımını tanıdığı iddiası gerçektir. Hiçbir uluslararası örgüt, Ermeni soykırım iddialarını tanımamıştır.

İsviçre Mahkemesi, kararında, uluslararası örgütlerin soykırımın varlığını tanıdıklarını ileri sürmektedir. Bu iddia gerçektir. Birleşmiş Milletler Teşkilatı sözcüsü Farhan Haq, 5 Ekim 2000 tarihinde “Birleşmiş Milletler'in Ermenilere ilişkin olayları hiçbir zaman soykırım olarak tanımadığını veya bu izlenimi verecek bir rapor kabul etmediğini” açıklamıştır.

İsviçre Mahkemesi'nin kararında yollama yaptığı Jean-Baptiste Racine, Birleşmiş Milletler'in Ermeni soykırım iddiaları konusunda, kitabının 95. sayfasında şunları yazmıştır: “Sadece militan düşünceye sahip olan bir mantık, Birleşmiş Milletler'in gerçekten 1915 olaylarını soykırım olarak tanıdığını ileri sürebilir...”⁴⁰ Bu değerlendirmeye göre de Lozan Polis Mahkemesi ve onu destekleyen İsviçre Federal Mahkemesi, militan bir mantık sahibi olmaktadır. Lozan Polis Mahkemesi böyle davranmakla Cst 9. maddesine aykırı hareket etmiştir. Mahkeme, Doğu Perinçek'i adil biçimde yargılamamıştır.

⁴⁰ “Seule une logique militante permettrait de dire que l'ONU a réellement reconnu le génocide de 1915.”

i) Bölgesel örgütlerden Avrupa Konseyi'nin Ermeni soykırımını tanıdığı iddiası da gerçektir.

İsviçre Mahkemesi kavram kargaşası yaratarak bazı bölgesel örgütlerden söz etmek istiyorsa, Lozan Bidayet Mahkemesi'nin Ermeni soykırımını tanıma örneği olarak gösterdiği Avrupa Konseyi'nin Ermeni soykırımını tanıdığı iddiası gerçektir. Mahkemenin değinmek istediği Avrupa Konseyi Parlamenterler Asamblesine mensup bazı siyasetçilerin imzaladıkları bir bildiri metni ise, örneği ekte sunulan bu metnin başında, içeriğinin sadece altını imzalayanları bağladığının yazılı olduğu görülecektir. Başka bir deyimle bu sadece bazı politikacıların görüşünü yansıtmaktadır. Aksi görüşü savunan pek çok siyasetçi vardır. Bir yargı organının mahkûmiyet kararının gerekçesinde doğru olmayan bilgi kullanması, o yargı organının ne derece taraflı olduğunu ve keyfi

davrandığını kanıtlar. Bu durumda Lozan Polis Mahkemesi'nin Doğu Perinçek'i adil bir şekilde yargıladığı ileri sürülemez.

j) Avrupa Parlamentosu'nun Ermeni soykırımı konusunda aldığı karar siyasidir. Kararın alınmasının öyküsü bu kararın alınma koşulları hakkında bir fikir verebilir.

İsviçre Mahkemesi'nin Avrupa Parlamentosu'nun 1987 yılında aldığı karara yaptığı yollamaya gelince; 1915 olaylarının soykırım olarak tanınması için bir çağrı içeren bu karar tasarısı, önce Avrupa Parlamentosu'nun Siyasal Komisyonunda ele alınmış ve yapılan oylama ile Ermeni soykırımına yapılan tüm atıflar çıkarılmıştı.

Bu konuda Lozan Bidayet Mahkemesi'nin soykırımın varlığı tezini desteklemek için dayanak gösterdiği hukukçu Jean-Baptiste Racine, kitabının 97. sayfasında şunları yazmıştır: “Somut olarak, 15 Nisan 1987 tarihinde bir Avrupa parlamenterinin yazdığı rapor, Avrupa Birliği Parlamentosu'na sunulmuştu. Bu belge, AB Parlamentosu'nda duraksamalara neden olmuştu. Esasen, Parlamento'nun Siyasi Komisyonu bu kararın gerekçelerini kabul etmemişti ve aksine, soykırım teriminin 1915 olaylarına uygulanamayacağı görüşünü belirtmişti.” Jean-Baptiste Racine, kitabının 74-76. sayfalarında Avrupa Parlamentosu'nda yapılan görüşmeler ve alınan karar hakkında “Avrupa Parlamentosu'nda yapılan görüşmelerde, Avrupalı parlamenterler, Ermeni soykırımının tanınmasına ilke olarak karşı olduklarını açıklamışlardır. Bu itirazlar bir inkâr davranışından kaynaklanmamaktaydı. İleri sürülen karşı gerekçeler, Avrupa Parlamentosu'nun tarihi olayları algılama ve kendi kendini tarihi mahkeme ilan etme konusundaki yetkisi bulunmadığına dayanmaktaydı. ... Alınan karar basit bir görüşten ibarettir, hukuki niteliği bulunan bir karar değildir” demiştir.⁴¹

⁴¹ “(Concretement, un rapport a été déposé le 15 Avril 1987 par un parlementaire européen. Ce document avait suscité bien des hésitations au sein du Parlement de l'Union européenne. La Commission politique n'avait d'ailleurs pas approuvé l'exposé des motifs et avait condamné au contraire que le terme de génocide ne s'appliquait pas aux événements de 1915 (ouvrage de Jean-Baptiste Racine sh.97)

Lors des débats, les députés européens ont manifesté leur désaccord sur le principe d'une reconnaissance de génocide des Arméniens. Ce refus n'était pas une attitude négationniste. Les arguments soutenus portaient sur la légitimité du Parlement européen à appréhender des faits

historique comme a s'autoproclamer -tribunal de l'histoire- ... Il s'agit d'un simple avis et non pas d'un jugement."

Soykırım atıfları daha sonra terör tehdidi altında toplantıya girmekten korkan parlamenterlerin yokluğunda, üyelerin üçte birinin hazır bulunduğu bir oturumda bazı siyasetçiler tarafından metne yeniden koyulmuştur. Parlamento kürsüsünden konuşan Alman Parlamenter Wedekind, Parlamento çatısı altında tehdit edildiğini açıkça dile getirmiş ve bu şartlarda toplantı yapılamayacağını vurgulamıştı.

k) Avrupa Birliği Konseyi, Avrupa Parlamentosu'nun tavsiye kararını dikkate alıp uygulamamıştır.

Bunun üzerine bazı Ermeni örgütleri, bu durumu Avrupa Birliği'nin Lüksemburg'daki Avrupa Birliği Adalet Divanı'na taşımışlardır. Avrupa Birliği Adalet Divanı, Avrupa Parlamentosu'nun kararını Lüksemburg Mahkemesi'ne götüren ve Türkiye'nin 1915 olaylarını soykırım olarak tanımadan Türkiye ile üyelik görüşmesine başlanılmasının Avrupa Birliği mevzuatına aykırı olduğunu ileri sürerek tazminat talebinde bulunan Gregoire Kirkorian ve Suzanne Kirkorian ile Marsilya'daki Euro Arménien Derneği'nin bu talebini, 17 Aralık 2003 tarihinde hiçbir dayanağı bulunmadığı gerekçesiyle reddetmiş, buna yapılan temyiz başvurusunu da 24 Ekim 2004 tarihinde geri çevirmiştir. Böylece Avrupa Parlamentosu kararının siyasal nitelik taşıdığı, hukuki bir geçerliliği ve yaptırımı bulunmadığı hukuken tescil olunmuştur.⁴²

⁴² Ordonnance de la Cour Européenne de Justice; Ordonnance de la Cour (quatrième chambre) 24 Octobre 2004.

Lozan Bidayet Mahkemesi yargıcı ise, kararının 16. sayfasında Jean-Baptiste Racine'in kitabının bazı bölümlerine dayanarak, Türkiye Ermenilerinin 1915-1917 yıllarındaki olaylardaki mağduriyetlerinin, Avrupa Parlamentosu'na sunulan rapora istinaden Birleşmiş Milletler Soykırımın Önlenmesi Sözleşmesi'ne göre soykırım sayılması gerektiği yolunda gerçekdışı ifadelere yer vermektedir. İsviçre Mahkemesi'nin Avrupa Adalet Divanı'nın bu kararına rağmen, Avrupa Parlamentosu'nun siyasal nitelikli kararına referans yapmaya devam etmesi, hele bununla 1948 Sözleşmesi arasında bağlantı kurmaya yeltenmesi, davranışının yanlı

olduğunun bir başka göstergesidir. İsviçreli yargıç, CST 9. maddesine aykırı olarak keyfi davranmıştır.

1) Birleşmiş Milletler ECOSOC İnsan Hakları Komisyonu Ayrımcılığın Önlenmesi ve Azınlıkların Korunması Alt Komitesi de 1915 Ermeni soykırımını kabul etmemiştir.

İsviçre Mahkemesi'nin referans yaptığı Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi İnsan Hakları Komitesi'nin, Ayrımcılığın Önlenmesi ve Azınlıkların Korunması Alt Komitesi için yazılan Whitacker Raporu konusu da Mahkeme'nin Ermeni propagandacıları tarafından aldatıldığını gösteriyor. Bu konuda da Birleşmiş Milletler Teşkilatı belgelerine ve toplantı zabıtlarına bakılması gerekliydi. İsviçre Mahkemesi, Birleşmiş Milletler Ekonomik Konseyi'nin İnsan Hakları Komisyonu Alt Komitesi'nin bu konuyu ele alış tarzını da tahrif ederek ele almaktadır. Bu konudaki gerçekler şöyledir:

Soykırım konusunda rapor hazırlamak amacıyla Birleşmiş Milletler ECOSOC bünyesinde kurulan alt komite, Raportör Nicodere Ruhashyankiko'nun 1978 yılında hazırladığı raporun son taslağında Ermeni soykırımına yer vermemeye karar vermiştir:

“Ruhashyankiko explained that it had been decided to retain the massacre of the Jews under Nazism because the case was known to all and no objections had been raised, but other cases had been omitted because, it was impossible to compile an exhaustive list, because, it was important to maintain unity within the international community in regard to genocide and because in many cases to delve into past might re-open old wounds which were now healing...”

Birleşmiş Milletler ECOSOC'a bağlı İnsan Hakları Komisyonu'nun Ayrımcılığın Önlenmesi ve Azınlıkların Korunması Alt Komitesi'ne Raportör Whitacker tarafından sunulmuş bulunan ve Ermeni soykırımı savlarına ilişkin ifadeler içeren bir rapor vardır. Bu raporun görüşülmesinde (Bakınız: E/CN.4/1986/5-E/CN.4/S.2/1985/579) raporun Alt Komite tarafından -bırakın kabulü (yani “approve”) Komiteye doküman olarak alınması bile (İngilizce: receive) yapılan oylama ile reddedilmişti (Yukarıda anılan belge Sh. 30, para. 57); raporun sadece not edilmesi onaylanmıştı

(anılan belge Sh. 39, para. 1- Doc. 1985/9); “raporun kalitesini öven öneri, yapılan oylama sonucu reddedilmişti” (anılan belge Sh. 30, para. 58); “raporun Alt Komitenin bağlı bulunduğu İnsan Hakları Komisyonu’na havalesi de yapılan oylama sonucunda reddedilmişti” (anılan belge Sh. 30, para. 57 ve Sh. 31, para. 66.d); “raporun içeriği konusunda karşıt görüşler bulunduğu bu konuda alınacak karara eklenmesi kararlaştırılmıştı” (anılan belge para. 41 ve 42); “Ermeni soykırımı konusunun belgelerce yeterince ispatlanmadığı ve kanıt olarak sunulan bazı belgelerin tahrif edildiğinin anlaşıldığı” (anılan belge para 42) zabıtlara yazılmıştı.

Konunun alt komisyonda ele alınışı sırasında yapılan konuşmalar, Ermeni soykırımı savı konusunda önemli görüş ayrılıkları bulunduğunu ortaya çıkarmaktadır. Aşağıda dipnotta⁴³ sunulan özetlerin hepsi, E/CN.4/Sub.2/1985/SR.17 ve SRT 18 sayılı vesikalardan alınmıştır.

⁴³ Belçikalı Bossuyt “Türk Hükümetinin Ermenilere karşı şiddet kullanıldığını yadsımadığını, ancak bunun soykırım olmadığını ... Alt Komitenin tarihteki olaylar konusunda hüküm vermemesi gerektiğini” belirtmiştir;

ABD’li Crey “olaylar konusunda bazı terimler kullanılırken dikkat edilmesi gerektiğini, raportörün ele aldığı konularda daha geniş araştırma yapması icap ettiğini, Whitaker’in raporunun 20-24 paragraflarından ve dipnotların incelenmesinden, elde mevcut kaynakların hepsinin kaydedilmediğinin görüldüğünü, Ermeni soykırımı iddiasının yeterince açığa çıkmamış bir olay olduğunu ve yeterince derinliğine incelenmediğini, bu durumda kendisinin raporu kabul edemeyeceğini” belirtmiştir.

Romanyalı N. Nazilu “kendisinin tarihçi olmadığını, geçmişteki olayları yargılayamayacağını, Alt Komite’nin de bu yargılamayı yapmaması gerektiğini” söylemiştir;

Mısırlı M. Khalifa, “bu konudaki ilk raportör Ruhashyankiko’nun raporunu 1978 yılında sunduğunu, oysa 1982 yılında yeni bir raportör tayin edildiğini, gündemde o kadar konu ele alınmadan dururken bu konunun yeniden canlandırılmasındaki sebebi anlamakta güçlük çektiğini, Whitaker’in raporunun 24. maddesinde bahsedilen olayların tarihsel açıdan kesinlik kazanmadığını, eski hınçların canlandırılmasının terörü ve Türk diplomatlarının öldürülmesini özendireceğini, raportörün 24. maddeyi geri almasını beklediğini” belirtmiştir;

Meksikalı Martinez Baez, “rapordaki tüm tarihsel referansların kaldırılmasının yararlı olacağını, böylece Alt Komite uzmanlarının geçmiş hakkında hüküm verme konusunda kişisel sorumluluk almamış” olduğunu;

Fransız M. Joinet, “Alt Komite üyelerinin Whitaker tarafından gerçek gibi sunulan olayları değerlendirme konusunda yeterli bilgiye sahip olamayacaklarını, Alt Komisyonun görevinin tarihi gerçeği saptamak olmadığını, Ermeni soykırımı konusunda ise, bu tarihsel olay konusunda karar

vermenin Ermeni terörizmini yüreklendirme riskini taşıdığını, 1915-1916 yıllarında katliam olduğunun kabul edilmesi gerektiğini, ancak bu konuda kesin bir kanıya sahip olunmasının da güçlüğünü kabul ettiğini” söylemiştir;

Sovyetler Birliği’nden M. Sofinsky, “raportörün 1948 Soykırım Sözleşmesi’ni değiştirmek ve yenilemek isteğinin bulunduğunu, oysa bu Sözleşmenin zamanında 96 ülke tarafından onaylandığını ve kırk yıllık bir uygulamasının bulunduğunu, Whitaker raporunun pek çok yanlışlıklar ve muğlaklıklarla dolu bulunduğunu... bu çalışmanın eksik olduğunu, soykırımın saptanmasının tarihi referanslara bağlı olmadığını” vurgulamıştır;

Ürdünlü Al Khasawneh, “raporun 24 maddesinin pek çok tartışmaya neden olduğunu, özellikle 1915-1916 Ermeni katliamına soykırım denilmesinin bu çerçeveye girdiğini, Alt Komite’nin soykırım varlığını tespit edecek bir organ olmadığını, selektif bir yaklaşımın başka olayların da soykırım olmayıp, katliam çerçevesine girdiği konusunda tartışma açılmasına yol açacağını belirtmiş, Meksika temsilcisinin -soykırımın var olup olmadığının tarihsel referanslara bağlı bulunmadığı-görüşünü desteklediğini” belirtmiştir;

Bangladeşli Chowdhury, “bundan önceki raportör zamanında Ermeni soykırımı iddiaları dahil pek çok soykırımın görüldüğünü, eski raportörün haklı gerekçelerle Ermeni soykırımını raporuna yazmadığını ve o raporun Alt Komisyon tarafından kabul edildiğine” dikkat çekmiştir.

Sözü edilen alt komisyonda yapılan görüşmelerde soykırım konusunda farklı görüşler belirtenler de olmuştur. Bu örneklerle değinmekten amacımız, sanık Doğu Perinçek’in 1915 olaylarına soykırım denemeyeceğinin ve bu konunun tartışmalı olduğu görüşünü ileri sürmesinin doğruluğunu belirtmek, ayrıca soykırımın İsviçre Mahkemesi’nin iddia ettiği gibi genelde kabul gören bir gerçek olduğu düşüncesinin geçerli olmadığını kanıtlamaktır.

Perinçek’in açıklamaları, düşünceyi anlatım özgürlüğü çerçevesine girmektedir.

m) Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’nun 2007 yılında Holokost inkârı konusunda bir kararının 103 oy aldığı iddiası gerçeği yansıtmıyor.

İsviçreli yargıçlar, farklı veya aykırı görüşler bulunmasının “tarihsel gerçeklerin varlığını değiştirmeyeceğini” belirtmişler ve 1915 olayları ile Holokost arasında paralellik oluşturmak amacıyla kararlarına şunu yazmışlardır: “Ocak 2007’de Birleşmiş Milletler’de oylan ve Holokost’un inkârını kınayan 61/L-53 sayılı karar bile 192 devletten, ancak 103’ünün oyunu almıştı.” “Bazı devletlerin bu karara oy vermemiş olmaları

Holokost'un soykırımsal niteliğini tartışmaya açmak bakımından yeterli değildir.”

İsviçre Mahkemesi'nin kararında maddi hata vardır. Bu karar Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda oylanmadan kabul edilmiştir.

Mahkeme, kararına koyduğu bilgilerin doğru olup olmadığını Birleşmiş Milletler belgelerine bakarak doğrulamak zorundadır. İnternet'te Birleşmiş Milletler Genel Kurulu resmi sitesinde yapılacak bir inceleme dahi kararın oylama ile değil, oylama yapılmadan kabul edildiğini göstermeye yeterlidir. Oylanmadan kabul edilen bu karardan sonra, bazı delegeler görüşlerini zabıtlara geçirmişlerdir. İsviçre Mahkemesi, Birleşmiş Milletler'de yapılan oylamada kararın 192 devletten sadece 103 oy aldığını ileri sürerek Holokost karar tasarısına bazı ülkeler tarafından olumlu oy verilmemesinin Holokost'un varlığını değiştirmeyeceğini göstermek istiyor. Bu varsayım doğru değildir.

D) Doğu Perinçek'in bilerek ve isteyerek suç işlediği iddiası gerçektir.

İsviçre Mahkemesi, “Doğu Perinçek'in soykırımın inkârını cezalandıran bir hükmün varlığını bilmekte olduğunu, günün birinde tarafsız bir komisyon Ermeni soykırımının filhakika gerçekleştiğini belirtecek olsa bile, hiçbir zaman tutumunu değiştirmeyeceğini açıkladığını; Ermeni soykırımını uluslararası bir yalan olarak tanımlarken ve 1915 olaylarının soykırım olarak nitelendirilmesini açıkça inkâr ederken, İsviçre'de cezaya çarptırılabilirliğini bildiğini” iddia ediyor. (İsviçre Federal Mahkemesi Kararı Md. D). Bu iddia gerçektir.

a) Doğu Perinçek, Ermenilere soykırım yapıldığı savını yadsıması halinde İsviçre'de mahkûm edileceğini bilemezdi. Zira daha önce İsviçre'nin Bern-Laupen Mahkemesi soykırımın varlığını reddeden 17 Türk asıllı kişiyi beraat ettirmişti ve bu karar İsviçre Federal Mahkemesi tarafından da onaylanmıştı.

Doğu Perinçek, Ermeni soykırımını yadsıma gerekçesiyle hakkında dava açılan bir grup Türk vatandaşının 2001 yılında Bern Kantonu Bern-Laupen Mahkemesi tarafından suçsuz bulunduğunu ve bu beraat kararının Federal Mahkeme tarafından onaylandığını bilmekteydi. Aynı Devletin

mahkemelerinin benzer konularda birbiri ile tamamen çelişen kararlar verebileceklerini tahmin edemezdi.

b) İşçi Partisi Başkanı olan Doğu Perinçek, İsviçre Adalet Bakanı'nın İsviçre Ceza Kanunu'nun 261bis 4. maddesi konusunda Türkiye'yi ziyaretinde ileri sürdüğü görüşleri, İsviçre'de Ermeni soykırımını yadsıyan tarihçiler hakkında soruşturma açılmış bulunmasını yadırgadığını beyan etmiş olmasını, ayrıca İsviçre Parlamentosu'na soykırımın tanınması konusunda verilen iki önerenin oylanarak reddedilmiş bulunduğu gerçeğini önemsemek durumundaydı.

Doğu Perinçek, İsviçre'de yaptığı konuşmalarda, İsviçre Adalet Bakanı Christoph Blocher'in Türkiye'yi ziyaretinde yaptığı konuşmalarda, İsviçre Ceza Kanunu'nun 261bis maddesinin düşünceyi ifade özgürlüğünü kısıtladığını ileri sürmesine neden olan görüşlerini bilmekteydi. Doğu Perinçek, İsviçre'de yaptığı konuşmada, bu yaklaşımı destekleyen sözler söylemiştir. Doğu Perinçek, Türkiye'yi ziyaret eden İsviçre Hükümeti'nin Adalet Bakanı'nın -düşünceyi ifade özgürlüğünü sınırlaması nedeniyle- İsviçre Ceza Kanunu'nun 261/bis. 4. maddesinin karşısında olduğunu ve bunun değiştirilmesi konusunun Hükümette görüşüldüğünü, İsviçre'de Ermeni soykırımını yadsıyan kişilere karşı takibat yapılmakta olmasını yadırgadığını açıkladığını bilmekteydi.⁴⁴

⁴⁴ Swissinfo 6 Octobre 2006: "Christoph Blocher tient a réviser la norme antiracisme"; Swissinfo 16 Novembre 2006: "L'UDC veut supprimer la norme antiracisme"; Swissinfo 6 Octobre 2006: "Norme antiraciste: Blocher n'en démord pas. Une loi contradictoire. Blocher estime qu'il existe une contradiction entre le principe de la liberté d'expression et la norme pénale antiraciste."

Uluslararası uygulamalarda, Bakan açıklamaları, hele bunlar yabancı ülkede yapılırsa, Hükümetin belirli bir konudaki tutumu konusunda ziyaret edilen ülkeye yönelik mesaj ve ciddi bir işaret sayılır. Bu nedenle Doğu Perinçek'in bu konuda İsviçre Hükümeti'nin anılan maddeyi değiştirme konusundaki niyetinin ciddi olduğunu düşünmesi son derecede doğaldır. Bu konuda yayımlanmış olan makale ve haberlerden birkaç tanesi örnek olarak ekte sunulmuştur.

c) Lozan Bidayet Mahkemesi'nin Doğu Perinçek'i mahkûm etme gerekçelerinden biri olarak, bir tarafsız komisyonun varacağı sonuçların,

1915 olaylarına soykırım denemeyeceği konusundaki düşüncesini değiştirmeyeceğini beyan etmiş bulunması gösterilmiştir.

Doğu Perinçek'in "tarafsız bir komisyonun belirteceği görüşe itibar etmeyeceği" beyanının gerekçeleri hukuksaldır. Doğu Perinçek'in bu konudaki görüşlerinin temeli şudur: "Tarafsız komisyon" hukuki bir kavram değildir. Zira tarafsızlık görecedir. "Soykırım" ise hukuksal bir kavramdır. Soykırım Sözleşmesi, soykırım suçunun varlığını saptama konusunda yetkili olan mahkemeyi belirlemiştir. Mahkemenin yetkisi dahilinde olan bir hususun hukukçulardan oluşmayan ve örneğin tarihçilerden kurulu bir komisyonun değerlendirmesine havale edilmesi 1948 Sözleşmesi'nin öngördüğü usule uymamaktadır.

Doğu Perinçek böyle bir komisyonun kurulmasına karşı değildir. Sadece bunun varacağı sonucun hukuksal bir sonucu olamayacağını düşünmektedir.

Komisyonun varacağı sonucu inceleyerek, bu konuda etik açıdan kendisini bağlayıcı olan kararı verme konusundaki hakkını saklı tutmak istemiştir.

Komisyon kurulması önerisi ile hakeme başvurulması kastediliyorsa, bu farklı bir süreçtir. Doğu Perinçek'in hukuksal görüşüne göre, ulusal ve uluslararası hukuk, mahkeme yanında "hakem komisyonu", "tahkim" gibi kurumlar da kurulabileceğini öngörmüştür. Hatta Lahey'de bir Uluslararası Tahkim Mahkemesi vardır. Ancak, tahkim bir sivil uyuşmazlığın çözümüne yönelik bir yöntemdir. Soykırım suçunun işlenip işlenmediği ise ulusal ve uluslararası ceza hukukunun konusudur. Sözleşmede de açıkça belirtildiği gibi kişiye yöneliktir. Soykırım suçunu "kişi" işler. Soykırım suçu işlenmesi durumunda devletin sorumluluğu da doğabilir. Sözleşme, bu konuda Uluslararası Adalet Divanı'nı yetkili kılmıştır.

Bir uyuşmazlık hakkında hakeme başvurmayı ve hakemin alacağı karara uymayı kabul edenler, hakem heyeti seçimini yapmak için uluslararası geçerliliği bulunan yöntemleri uygulurlar. Taraflar, eşit sayıda kendi hakemlerini seçerler. Bunlar "tarafsız" değildir. Taraflarca kendi görüşlerini anlatmak ve savunmak için seçilirler. Bu hakemler, ya aralarında anlaşarak bir başka kişiyi başkan olarak seçerler; ya da taraflar sonuncu üyenin seçimi konusunda aralarında anlaşamazlarsa, son hakemi -örneğin Birleşmiş

Milletler Genel Sekreterini- seçerler. Tahkime gidilmesi konusunda uyuşma sağlanırsa, tarafların, hakemler tarafından yanıtlanacak sorular üzerinde anlaşması gerekir. Buna “tahkimname” denir. Özellikle politik yarıları bulunan konularda, tahkimname konusunda uzlaşmaya varılması son derecede zordur. Öte yandan, hakem heyetine sorulacak sorular dışarıdan dayatılamaz.

1915 olaylarının soykırımsal niteliğine ilişkin dogmalarının zedelenmesinden korkanlar ve onları ırkçı-dinci-siyasal nedenlerle destekleyenler, değil hakeme başvurmayı, karşı görüşü savunanlarla aynı toplantıya katılıp görüş ya da belge değiş tokuşunu bile reddediyorlar; farklı görüşlerin akademik ortamda dile getirilmesini engellemeye çalışıyorlar.⁴⁵

⁴⁵ Viyana’da oluşturulan Ermeni Türk Uzlaştırma Komisyonu’na taraflar kendi görüşlerini destekleyen 100’er belge sunacaklardı. Bu belgeler ortak bir toplantıda ele alınacak ve birlikte yayımlanacaktı. İhtilafın tüm ayrıntıları böylece ortaya çıkacaktı. Fena mı olurdu? Türk tarafı

belgelerini vermiş, Ermeni, tarafı bu belgeleri almış, ama kendi belgelerini vermemiş ve süreçten kaçmıştır. Viyana’daki uzlaştırma girişimi sürecin hangi nedenle sona erdiğini de bir basın bildirisi ile kamuoyuna açıklamıştır.

Doğu Perinçek, 1915 Ermeni trajedisinin soykırım olarak nitelenebilmesi için, Holokost’ta olduğu gibi yetkili bir mahkemenin konuyu inceleyerek karar vermesi gerektiği kanısındadır. Sözleşmede öngörülen mahkemenin yerini “sözde” tarafsız bir komisyonun alamayacağı görüşünü savunmaktadır. İtiraz ettiği, bir komisyonun yargı yerine geçerek hüküm vermesi ve varacağı sonucun reddedilmemesinin peşinen ve ön koşul olarak farklı düşünen bireylerden istenmesi, böylece düşünceye ambargo konulmasıdır. Doğu Perinçek’in bağımsız komisyonun vereceği karar konusundaki duraksaması yukarıdaki nedenlerle, onun Lozan Bidayet Mahkemesi tarafından mahkûm edilmesinin bir gerekçesi olamaz. Lozan Bidayet Mahkemesi bu gerekçeyi de kararına koyarak, Doğu Perinçek’in düşüncelerini ifade özgürlüğünü kaba biçimde çiğnemiştir.

E) Musevi soykırımı ile 1915 olayları arasında paralellik kurma çabası

a) Holokost ile 1915 olayları arasında paralellik yoktur.

Pek çok hukukçunun, siyasetçinin ve bilim adamının da belirttiği gibi, 1915 trajedisi ile Holokost arasında paralellik kurulamaz. Yargıçların her şeyden önce kendilerine şu soruyu sormaları gerekirdi:

Almanya’da, Avusturya’da veya bazı yöneticileri Nazi rejimi ile işbirliği yapan ülkelerde yaşayan Museviler, yurttaşı oldukları ülkeye karşı silaha sarılarak ayaklandılar mı? Oralarda ayrı bir Musevi devleti kurmak istediler mi? Bu soruların yanıtı çok açıktır: Hayır! Yoksa sırf Musevi oldukları için mi gaz odalarında öldürüldüler? Bu sorunun yanıtı da açıktır: Evet!

1915 olaylarının soykırım suçu olduğu konusunda Nürnberg Mahkemesi veya ulusal mahkemelerde alınan kararlara benzer mahkeme kararları var mı? Bu sorunun yanıtı çok açıktır: Hayır!

b) Holokost ile 1915 olayları arasındaki fark nedir?

1915 olayları hakkında, Holokost konusunda olduğu gibi yetkili uluslararası mahkeme veya yetkili ulusal mahkeme tarafından alınmış bir yargı kararı yoktur.

Ermeni soykırımını yadsıyan kişilerin, -Holokost’u inkâr eden ve böylece Musevi düşmanlığını güçlendiren kişiler gibi- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin değerlerini çiğnedikleri söylenemez. Zira, İsviçre Mahkemesi kabul etmek istemese bile, tarihçiler, sosyal bilimciler ve siyasetçiler arasında 1915 olaylarının niteliği konusundaki tartışmalar ve araştırmalar sürmektedir. Pek çok araştırmacı, yazar, tarihçi veya hükümet sözcüsü konunun açıklığa kavuşmamış olduğunun ve tartışmanın sürdüğünün altını çizmektedir.

Örneğin, Avrupa Birliği Komisyonu sözcüsü de 13 Ekim 2006 tarihinde “olaylarla ilgili bazı temel yönler, akademik toplumun üyeleri arasında olduğu gibi uluslararası camia ve Türkiye arasında halen tartışılmaktadır” şeklinde beyanda bulunmuştu.

Bu nedenle, kişileri bu konuda kimi ülkelerde var olduğu ileri sürülen, yetkili mahkeme kararına dayanmayan sübjektif bir kanıyı paylaşmadıkları gerekçesiyle yargılamak ve mahkûm etmek haksızlıktır ve o kişinin düşünceyi anlatım özgürlüğünü çiğnemek anlamına gelir.

Holokost’un yadsınması Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 10. maddesinin korumasından aynı Sözleşmenin 17. maddesi ile çıkarılmıştır. Ancak Ermeni soykırımı savları konusunda durum farklıdır. Tarihsel gerçeği araştırmak düşünceyi ifade özgürlüğünün ayrılmaz parçasıdır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin görevi, süregiden tartışmalar

çerçevesine giren konularda bilim adamları arasında hakemlik etmek değildir. Bilim adamlarının görüşleri arasındaki farklılık karşısında, trajik 1915 olaylarının soykırım olarak nitelenmesi konusu, Holokost örneğinden farklı olarak, varlığı açıkça saptanmış tarihsel olgu kategorisine girmemektedir.

Holokost konusunda, Nürnberg Mahkemesi kararları ile soykırım suçunun inkârı arasında doğrudan bağlantı vardır. Bu suç, 8 Ağustos 1945 tarihli Londra Anlaşması'na ekli Uluslararası Askeri Mahkeme Statüsü'nün 6. maddesinde belirlenmiş olan suçu inkâr şeklinde tanımlanabilir.

The negation or revision of Holocaust is removed from the protection of Article 10 by Article 17 of the EHRC. But in the case of Armenian genocide allegations the situation is different.

To seek the the historical truth is an integral part of the freedom of expression. It should not be the Court's role to arbitrate the underlying historical issues which are part of a continuing debate between historians. Taking into account the diversity of the views between the scientists on the matter, the issue of the qualification as genocide of the tragic 1915 events does not belong to the category of clearly established historical facts such as Holocaust.

F) 1915 trajik olaylarının niteliği hakkında çok sayıda farklı görüş ve bilimsel makale, kitap ve tanık ifadesi vardır. Bunlar konunun hâlâ inceleme safhasında bulunduğunu ve bu alanda görüş birliği olmadığını kanıtlar.

Türk ve yabancı kaynaklar, Osmanlı Ermenilerinin tarihte pek çok kez Müslüman Osmanlılara saldırdıklarını, hatta bu saldırıların bir kısmını devletin tenkil eylemlerini tetiklemek için başlattıklarını, bu şekilde yabancı güçlerin müdahalesini harekete geçirmek istediklerini kanıtlamaktadır. Bu konuya değinen binlerce belge ve yüzlerce ciddi tarihsel araştırma var.⁴⁶

⁴⁶ Kaethe EHRHOLD: Flucht in die Heimat. Aus dem Kriegserleben deutscher Missionsschwester in des asiatischen Türkei" 1937, Dresden: "Bürgerkrieg ... Armenier haben alte, kranke, schwache und Frauen des Türkenvolkes gemetzelt ... Das Gedenken an diese vollkommen hilflosen, des Willkür der Sieger preisgegebenen Frauen des Unterlegenen Türkenvolkes gehört für uns zum allerdüsterste an jener Zeit" "...Beim Abzug Armenier und Russen brennen die Stadt Wan" "So freundlich gestaltete des Aufenthalt der Türken, dass es haette schienen können, sie sein eigens zu unserer Erleichterung gekommen..." (Çeviri: Vatana Kaçış. Asya Türkiyesinde görev yapmış bir

rahibenin savaşta yaşadıklarından, 1937, Dresden: “İç Savaş... Ermeniler Türk halkından hasta, zayıf olanları ve kadınları doğradılar... Bu tamamen çaresiz ve galiplerin keyfi eylemlerine terk edilmiş olan mağlup Türk halkının durumu bizim için tüm zamanların en acı hatırasıdır. ... Van’dan çekilen Ruslar ve Ermeniler kenti tamamen yaktılar... Buna karşılık Türklerin gelişi o kadar dostane idi ki, sanki bizim acılarımızı hafifletmek için gönderilmişlerdi...”)

Charles FURLONG: Letter to President Woodrow Wilson, 1 April 1920; USNA 867.01/34; “One heard much of Turkish massacre of Armenians, but little or nothing of the Armenian massacres of the Turks. There were Armenian troops in Cilicia, organized under the French, occupying Turkish territory... the Turkish population were helpless under the annoyance (of the French) and the Turk could not place his hand on one of these Armenians without jeopardizing his safety or life...”

Michael GUNTHER, “Pursuing the Just Cause of Their People”, Greenwood Press, New York, 1986.

John DeNOVO: “American Interests and Policies in the Middle East 1900-1939”, Minneapolis: University of Minnesota Press, 1963, pp.130-131: “Admiral Bristol was dispatched to Eastern Anatolia and provided a balanced account of crimes committed by Armenians as by Muslims. The independant-minded admiral diplomat had very definite ideas on Turkey and the settlement of Near Eastern question. See also: Thomas BRYSON: Mark Lambert Wilson, U.S. Navy, Admiral Diplomat: His Influence on the Armenian Mandate Question” The Armenian Review, Vol 21, No. 4-84, 1968, pp.6, 11.

A. MOSER, “Les Arméniens ou est la réalité?” Librairie Editions Mailler, 1989.

Georges de MALEVILLE, “La tragédie Arménienne de 1915”, Editions Lanore, Paris, 1988.

Salahi SONYEL, “Turkey’s Struggle for Liberation and The Armenians”, SAM Papers No.1/2001, Ankara, Center for Strategic Research, Ankara, 2001. Bu kitap, Ermeni ayaklanmaları ve Doğu Anadolu ile Çukurova’da Ermeni birlik ve çetelerinin Osmanlı Türklerine uyguladıkları mezalim konusunda başta İngiltere arşivleri olmak üzere pek çok Türk dışı kaynaktan derlenen referanslar içermektedir. Karşılıklı öldürme eylemlerinin kanıtıdır. Rus Kaynakları: Russian Sources: Hovhannes KATCAZNOUNI (Premier Ministre d’Arménie): Le Parti Dachnak n’a plus rien a faire. Rapport a la Conférence du Parti en 1923.

Dashnakiz Materialov Departmanii Politsii, (Les Dashnaks dans les Documents du Département de la Police): Kaynak Yayınları, İstanbul, 2007.

S.G. PİRUMİAN: “Les Dachnaks de la Diaspora”, Traduction en turc, Kaynak Yayınları, İstanbul, 2007.

A.A. LALAİAN: “Le rôle contre révolutionnaire du parti Dachnak 1914-1923”, Traduction en turc, Kaynak Yayınları, İstanbul, 2006.

Gosarchiv Armenii F.65, D.116, y.96’dan aktaran Lalaian: “Bir Ermeni Taşnak subayının 1920 yılında yazdığı rapordan: ‘Basar Geçar’daki Türk nüfusu ayırt etmeden imha ettim. Bazen kurşunlara yazık olmasın dersin ya. Bu köpeklerle karşı en etkili yol, çarpışmadan sonra sağ kalanları toplayıp kuyuların içine tıkmak ve bir daha dünyada bulunmamaları için yukarıdan ağır kayalarla ezmek. Ben de öyle yaptım. Bütün erkekleri, kadınları ve çocukları topladım, benim tarafımdan atıldıkları kuyuların içinde kayalarla ezerek hepsinin hayatına son verdim.’”

Mehmet PERİNÇEK: “La lutte arméno-turque selon B.A. Borian homme d’etat Arménien”, Kaynak Yayınları, İstanbul, 2006.

KARİBİ: “Le livre Rouge de la Géorgie. Réponse aux allegations Arméniens”, Kaynak Yayınları, İstanbul, 2007.

A.B. Karinian: Ermeni Milliyetçi Akımları (Les mouvements nationalistes Arméniens), Kaynak Yayınları, İstanbul, 2006.

Samuel A. Weems in “Armenia. The Armenian Great Deception Series”, Volume I, St. John Press, 2002, p.131: Admiral Mark Lambert BRISTOL letter dated March 28, 1921 to Dr. James L. Barton (Bristol Papers, Manuscript Division of the Library of Congress): “... I see that reports are being freely circulated in the United States that the Turks massacred thousands of Armenians in the Caucasus. Such reports are repeated so many times it makes my blood boil.....such Armenian reports are absolutely false. The circulation of such false reports in the United States, without refutation is an outrage and is certainly doing the Armenians more harm than good...”

Samuel A. Weems

“Bugün ABD içinde Türkiye’ye karşı kin ve nefret kampanyası yürüten Ermeniler, Türkiye’yi 1915 yılında sözde Ermeni soykırımı yapmakla suçluyorlar ve Amerikalıları tamamen mesnetsiz bu iddiaları kabule zorluyorlar. Ben Ermeni kökenli Amerikalıların hem Türklerden, hem de Amerikalı Hristiyanlardan para koparmak için yalan tarihi bilgileri yaydıklarını ispat eden delilleri ortaya çıkardım. Amerikalılara şu soruyu sormak istiyorum: Ermenilerin sağ salim olarak Osmanlı İmparatorluğu’nu terk ettiğini gözleriyle gören o dönemdeki Amerikalılara mı, yoksa hiçbir delil ortaya koymadan 1.5 milyon Ermeninin Osmanlı yönetiminin emriyle öldürüldüğünü iddia eden Ermenilere mi inanıyorsunuz?..”

Bunun yanında, Osmanlı vatandaşı kimi görevliler ile bazı Osmanlı vatandaşlarının Osmanlı Ermenilerine karşı -yürürlükteki Osmanlı yasalarına göre- suç oluşturan eylemler yaptıkları da yadsınmamaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Arşivler Genel Müdürü Yusuf Sarıay, yayımladığı çok sayıda makalede Osmanlı Devletinin, Osmanlı yasalarına göre suç işleyenleri kovuşturma ve cezalandırma görevini yerine getirdiğini açıklamıştır.⁴⁷ Bu bağlamda, 30 Eylül 1915 tarihinde Soruşturma Komisyonları kurulmasına karar verilmiştir. 1915-1916 yıllarında Osmanlı Ermenilerine karşı Osmanlı yasalarına göre suç işleyenlerden 1673 kişi yargılanmıştır. Bunlar arasında binbaşı, yüzbaşı, üsteğmen, teğmen, jandarma bölük komutanı rütbesinde subaylar, polis komiseri, nahiye müdürü, tahsildar, kaymakam, belediye başkanı, kâtip, sevk memuru, mal müdürü, tapu memuru, muhtar, telgraf müdürü, nüfus memuru, başkâtip, Terk Edilmiş Mallar Komisyonu Başkanı gibi 170 kamu görevlisi vardır. Gerisi, çapulcu, çete üyesi veya halk arasından gelen vatandaşdır. 1916 yılı ortalarında sona eren yargılamalar sonucunda 67 idam, 524 hapis, 272 beraat ve yargılamanın reddi kararı verilmiştir. 69 kişi sürgün, pranga, para

ve kürek cezasına çarptırılmıştır. Bu yargılamalar, pek çok başka yayında sözü edilen⁴⁸ ve Birinci Dünya Savaşı sonrasında İstanbul ile ülkenin başka yerleri işgal altında iken 1919 yılında yapılan yargılamalardan ayrıdır.

⁴⁷ Doç. Dr. Yusuf SARINAY, “Ermeni tehirci ve yargılamaları 1915-1916”, Türk-Ermeni İlişkilerinin Gelişimi ve 1915 Olayları Uluslararası Sempozyumu Bildirisi, Gazi Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi, 2006, s.263-264. Dr. Sarınay bu bilgileri, Osmanlı İçişleri Bakanlığı’nın, Dışişleri Bakanlığı’na yolladığı, 19 Şubat 1916, 12 Mart 1916 ve 22 Mayıs 1916 tarihli gizli yazıların ekindeki listelere dayandırmaktadır.

⁴⁸ Prof. Murat BELGE, “1919 Yargılamaları”, Radikal, 8-9 Nisan 2005.

Şimdi aradan 94 yıl geçtikten sonra, 1916 yılındaki cezalandırmaların suç niteliğinin res’en değiştirilerek, yeniden yargılama yapılmadan, işlenen o suçların ceza yasasında yazılı olan suç değil de o tarihte Osmanlı yasalarında ve devletler hukukunda öngörülme-yen soykırım suçu olduğunun Türk devleti, yargısı, halkı ve uluslararası adalet tarafından kabul edilmesi isteniyor.

Geriye yönelik olarak suç niteliğini değiştirme işlemi uygar ülkelerde yapılmaz. Ortaçağı yeniden yaşamak istemeyen ülkelerin yargılarının ve yurttaşlarının böyle bir hukuk dışı işlemi kabul etmeleri beklenemez. Ayrıca Nullum crimen sine lege (yasayla belirlenmeyen suç olmaz) hukuk ilkesi sadece İsviçre’de değil, Türkiye’de de geçerlidir. İsviçre yargısının bu ilkeyi yok sayması da kabul edilemez bir davranıştır.

G) İsviçre Federal Mahkemesi kararının düşünceyi ifade özgürlüğünü kısıtlayan boyutu

a) Düşünceyi ifade özgürlüğü ve yetkili mahkeme kararı ile saptanan soykırımın inkârının suç sayılması arasındaki ilişki.

Bu konu bizi düşünceyi ifade özgürlüğünün sınırları alanına getirir. Bu sınır AİHS’nin 10. maddesinin 2. paragrafı ve 17. maddesi ile belirlenmiştir.

Soykırım suçunun inkârının cezalandırılması için, soykırım suçunun varlığının yetkili bir mahkeme tarafından tespit edilmiş bulunması gereklidir. Soykırım gibi çok ağır bir uluslararası suçun varlığı, Soykırımın Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi’nde öngörülen yetkili mahkemeler tarafından verilmiş ise, soykırım suçunun övülmesi,

yadsınması ve kabaca küçümsenmesinin cezalandırılması gerektiği pek çok ulusal yargı tarafından kabul edilmiş olan bir hukuk ilkesidir.

Buna karşılık, yetkili yargı organı tarafından soykırım olduğu tespit edilmemiş ve tarihçiler ile diğer uzmanlar tarafından tartışılmaya devam olunan bir olaylar dizisinin, soykırım olmadığını belirten bir kişinin, bir ülkenin kamuoyunun bir bölümünün o olayı soykırım olarak değerlendirdiği gerekçesiyle mahkûm edilmesi AİHS'nin düşünceyi ifade özgürlüğüne vurulan bir darbedir. Bu kısıtlama demokratik bir toplum için gerekli olan bir önlem sayılamaz.

AİHM, Lehideux ve Isorni/ Fransa davasında 23 Haziran 2003 tarihinde verdiği kararda, Le Monde gazetesinde Mareşal Petain'in bazı eylemlerini olumlu takdim eden bir yazı konusunda "Mahkemenin görevinin tarihçiler arasında tarihsel olaylar ve bunların yorumu konusunda süregiden bir tartışma hakkında hüküm vermek olmadığını, sözü edilen durumun, Holokost örneğinden farklı olarak varlığı açıkça saptanmış bir tarihsel olgu kategorisine girmediğini, Holokost'un inkârının ya da revizyonunun AİHS'nin 10. maddesinin korumasından 17. madde ile çıkarılmış olduğunu; ele alınan davada ise AİHM nezdinde dava açanların, kendilerinin de yayınlarında 'Nazi kötülükleri ve zulümleri' veya 'Alman diktatörlüğü ve barbarlığı' olarak adlandırdıkları hususları inkâr veya revize etme girişiminde bulundukları izleniminin elde edilmediğini..." belirtmiştir.

Bu karar tarihçilerin araştırmaya ve tartışmaya devam ettikleri bir hususun *communis opinio* (yerleşmiş ve geniş biçimde kabul edilmiş bir ortak görüş ya da yorum) sayılamayacağını göstermektedir.

Türkiye'de soykırım niteliği tartışılmayan Shoah ile 1915 olayları arasında çok büyük fark vardır. Birincisinde tüm Yahudilerin sırf Yahudi oldukları gerekçesiyle ortadan kaldırılması öngörülmekteydi. 1915 olayları sırasında esas itibarıyla Ruslar ile çatışmaların yaşandığı Osmanlı Devletinin Doğu illerinde bulunan Osmanlı Ermenileri zorunlu göçe tabi tutulmuşlardı ve kayıplara uğramışlardı. Osmanlı Devleti 1916 yılında görülen mahkemelerde bu olaylarda suçu ve ihmali görülen yaklaşık 6560 kişiyi mahkûm etmişti. Ayrıca zorunlu göç ettirme kararını tetikleyen husus, başlarında Osmanlı Mebusan Meclisi'nin milletvekilleri bulunan beş

Ermeni gönüllü birliğinin Van kentinde giriştiği katliamdı. Bu konudaki referanslara dilekçemizde geniş biçimde yer verilmiştir.

İkinci önemli fark, 8 Ağustos 1945 tarihli Londra Anlaşması'nın -bu bir uluslararası anlaşma niteliği taşır- İkinci Dünya Savaşı sırasında işlenen çeşitli suç kategorilerini düzenlemiş bulunması olgusudur. Nürnberg Mahkemesi gerek bu Anlaşmaya, gerek uluslararası hukukun diğer hükümlerine dayanarak mahkûmiyet kararı vermiştir. Bu bağlamda Holokost soykırımının inkârını cezalandırmayı öngören ulusal yasalar uluslararası hukukla ve Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin bulguları ile bağlantılıdır. 1915 olayları konusunda böyle bir uluslararası anlaşma bulunmamaktadır. Soykırım kavramının geriye doğru işletilmesi hiçbir uluslararası hukuk kuralından destek bulamaz.

b) Farklı düşüneni yargılamak ve yargılama tehdidi altında bırakmak düşünceyi ifade özgürlüğüne aykırıdır.

Bir tarihsel tartışmada, -kesinleşmiş mahkeme kararı ile saptanmış durumlar hariç- başkaları tarafından kabul edilmeyen görüşleri ileri sürenleri yargılamak veya yargılama tehdidi ile engellemek, düşünceyi ifade özgürlüğüne aykırıdır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesi bu tip eylem ve yasaklamaları önlemek için konulmuştur. Bu madde düşünceyi açıklama özgürlüğünü korur. Sadece zararsız ve normal görünen görüşler değil, rahatsız edici ve şok yaratan görüşler de korunur.

H) İsviçre'de Bern-Laupen Mahkemesi'nin soykırımı yadsıyan bildiriye imza koyan 18 Türk vatandaşını aklayan kararı ve bu kararın İsviçre üst mahkemeleri tarafından onaylanması bir hukuki emsal sayılmalıdır. Lozan Polis Mahkemesi ve İsviçre Federal Mahkemesi bu emsal kararını nazarı itibara almamıştır.

Doğu Perinçek hakkında Lozan Polis Mahkemesi tarafından verilen kararın ciddi hatalar içerdiğini görmek için, daha önce aynı konuda Bern-Laupen Mahkemesi'nin aldığı bir emsal kararı ayrıntılı biçimde incelemek gerekir. Lozan Polis Mahkemesi bu önemli emsal kararı yok saymıştır.

a) Bern Laupen Mahkemesi'nin kararı neleri içeriyor?⁴⁹

⁴⁹ Urteil vom 14 September 2001 in Sachen Karaman Fikri und Konsorten. Gerichtskreises Bern-Laupen.

i) Ermeni Soykırımını Anma Komitesi tarafından İsviçre Parlamentosu'na 26 Eylül 1995 tarihinde soykırımın tanınmasını talep eden bir dilekçe verilmişti. Bu dilekçeye karşı, 30 Ocak 1996 tarihinde, İsviçre Türk Dernekleri Koordinasyon Kurulu Federal Meclis'e 18 imzalı karşı yönde bir dilekçe sunmuş ve "Ermeni soykırımı ifadesiyle tarihsel gerçeklerin saptırıldığını, Ermeni Komitesi'nin başvurusunun bir kışkırtma olduğunu belirtmiş, Osmanlı Ermenilerinin bir bölümünün Birinci Dünya Savaşı'nda düşmanla işbirliği yaptığını, bu nedenle Ermeni komitelerinin dağıtıldığını, ülkenin doğusunda, savaş bölgesinde yaşayan Ermenilerin ülkenin güneyine sevk edildiğini..." belirtmişti. Bu dilekçeyi imzalayanlar hakkında 26 Nisan 1997 tarihinde suç duyurusunda bulunulmuş ve İsviçre Ceza Yasası'nın 261 mükerrer 4. maddesine aykırı hareketten haklarında dava açılmıştı. Bu madde ırkçılık ve ayrımcılık yapanları -bu arada soykırımı inkâr edenleri- cezalandırmayı öngörmektedir.

ii) Bern Laupen Mahkemesi 25 Ağustos 1999'da Federal Dışişleri Bakanlığı'ndan Türkler ve Ermeniler arasındaki ihtilaf konusundaki Türk görüşleri hakkında bilgi istemiştir. Federal Dışişleri Bakanlığı bu konuda yayınlar sunmuş, ancak görüş bildirmekten kaçınmıştır. Mahkeme 27 Haziran 2000 tarihinde Bern Üniversitesi İslam Bilimleri Enstitüsü'nden bir uzmanı görevlendirmiş ve Türk okullarında bu konuda neler öğretildiği hakkında bir rapor hazırlamasını istemiştir. Uzman, raporunda "Türk kamuoyunda, Ermenilere soykırım uygulandığı ve mezalim yapıldığı iddialarına karşı bazı gerekçeler kullanıldığını, dış güçlerin Ermenileri desteklediklerinin, iddiaların Ermeni propagandası olduğunun, tarihi gerçeklerin yanlış yansıtıldığı düşüncesinin egemen olduğunun, Ermeni soykırımı ifadesinin halk için çok önemli bir milli anlam taşıdığının savunulduğunu" belirtmiştir.

iii) Mahkeme 10 Ocak 2001 tarihinde Federal Şansölyeden, Parlamento'nun veya Federal Konsey'in olayları "soykırım mı, veya suç niteliği taşıyan bir saldırı olarak mı?" değerlendirdiğinin bildirilmesini istemiştir. Federal Dışişleri 27 Şubat 2001 tarihinde, Ermeni soykırımının tanınması için İsviçreli parlamenterler tarafından üç kez girişim yapıldığını

(Fankhauser, Ziegler ve Zisyadis girişimleri) bildirmiş, ayrıca Kiliseler Ökümenik Komisyonu’nun bir kitabını, Talat Paşa Davası konusunda bir kitabı, Ermeni yazar Vahan Dadrian’ın bir eserini ve gazete kupürlerini sunmuştur. Mahkeme 18 sanığın ifadesini almış ve bu dilekçeyi nasıl imzaladıkları ile Ermeni soykırımı konusunda düşündükleri hakkında çeşitli sorular sormuştur. Davalılar Türkiye’de bu konuda öğrendiklerini ve soykırımı neden tanımadıklarını anlatmışlardır.

iv) Mahkeme delilleri değerlendirmiş ve Ceza Yasası’nın 261. bis 4. fıkrasına aykırı hareket olup olmadığını araştırmıştır. Mahkeme, olayda açık inkâr ve eylemin ırk ayrımcılığı niteliği bulunup bulunmadığını ele almış, Ceza Yasası’nın anılan maddesinin “eylemde kesinlik” kuralını göz önünde bulundurmadığı yolunda eleştiriler bulunduğunu saptamış, doktrinde bu maddeye yöneltilen eleştirileri not etmiştir. Bu bağlamda, ırk ayrımcılığı suçu ile ilgili ceza normlarının yeterince kesinlik içermediği, ayrıca yasada temel haklar ile çatışma bulunduğunun ortaya çıktığını vurgulamıştır. Yasanın bir yandan insanlık onurunun korunması ve bireyin ırk ayrımcılığına karşı savunulmasını istediği, öte yandan, düşünce ve bilim özgürlüğünü çiğnediğine işaret edilmiştir. Bu durumda korunan hukuki hakkın ne olduğu tartışma konusudur.

v) Doktrinde (Ermeni tezlerine yakınlığı ile bilinen) Niggli’ye göre, dilekçenin içeriği İsviçre’de yaşayan halk grupları, bu meyanda Türkler ile Ermeniler arasında tartışma yaratmaya müsaittir. İsviçre’deki Ermeni azınlığı dilekçe konusunda duygusal tepki göstermiştir.⁵⁰

⁵⁰ Yorum: Niggli İsviçre’deki Türk toplumunun Ermenilerin soykırımının tanınması karşısında duyarlılık gösterme hakkını yok saymış olmuyor mu?

“Federal Mahkeme, 22 Mart 2000 tarihinde Auschwitz yalanı bağlamında aldığı bir kararda, bir soykırımın kısmen tartışılmasının dahi cezalandırılmasını istemiştir. Türk toplumunun dilekçesindeki ifadeler soykırımı inkâr ve küçümseme eylemlerinin yapıldığı anlamına gelmektedir.⁵¹ Soykırımda en önemli sorun, soykırımın varlığının tespitini kimin yapacağıdır.”⁵²

⁵¹ Yorum: İnkâr ve küçümseme için, önce soykırım olayının hukuken tespit edilmesi gerekli değil mi?

[52](#) Yorum: Soykırım Sözleşmesi’nin gösterdiği adres “yetkili mahkemedir.” Sözleşme’nin bu kuralı yok mu sayılacak?

Bir başka hukukçu Trechsel’e göre, “hem Soykırım Sözleşmesi hem de İsviçre Ceza Yasası, soykırım konusunu net olarak tanımlamamaktadır. Bu nedenle olayların incelenmesinde sadece -gerçekliği asla kuşku götürmeyen-[53](#) tarihi olaylar göz önünde bulundurulmalıdır. “Gerçek olduğu asla kuşku götürmeyen” teriminin tanımı yoktur.

[53](#) Yorum: “Gerçekliği asla kuşku götürmeyen” terimi görecedir. Kime göre kuşku götürmemektedir?

1915 Ermeni olayları konusunda tamamıyla çelişkili iki ayrı görüş bulunuyor. Mahkeme bunlardan birine itibar ederken, öbür görüşü hangi hakla ve hukukla dışlayacaktır?

Bern-Laupen Mahkemesi’nin kararında bu konuda açıklık var. Mahkeme, “tarihi olayların uluslararası ceza mahkemelerinde görülen davalara konu olması, örneğin Nürnberg Mahkemesi veya Eski Yugoslavya veya Rwanda için kurulan Özel Mahkemelerin bulunması, ulusal mahkemelerin olayları irdelemekte karşılaştıkları güçlükleri kendiliğinden ortadan kaldırmaktadır” diyerek kanımızca sorunun en önemli noktasına değinmiştir. Bu da yetkili bir mahkeme kararının mevcudiyeti koşuludur.

vi) Bern-Laupen Mahkemesi’ne göre, “her ne kadar soykırım sözcüğü 1945’ten sonra hukuk terminolojisine girdiyse de, bu daha eski olayların bu isim altında tanınmayacağı anlamına gelmez. Ancak şurası bir gerçektir ki, daha eski olayları tanımlayabilmek için, tarihsel olaylara ilişkin delillerin toplanması kolay değildir” görüşünü ileri sürmüştür.[54](#)

[54](#) Soykırım Sözleşmesi’nin Giriş bölümü de soykırımın tarihin her döneminde vuku bulduğunu belirtmektedir.

vii) Bern-Laupen Mahkemesi, hukukçu Niggli’nin BM İnsan Hakları Alt Komisyonu raporuna, Avrupa Parlamentosu kararına yaptığı atıflara ve Paris Mahkemesi tarafından mahkûm edilen Bernard Lewis davasına atıfta bulunmasına işaret ettikten sonra; “Bernard Lewis’in soykırımı inkâr suçundan değil, Fransa Medeni Yasası’nın 1382. maddesi gereğince, ‘Başkasının zarar görmesine sebep olan kişi onu telâfi etmekle yükümlüdür’ kuralı uyarınca mahkûm edildiğinin” altını çizerek bu önemli farka dikkat çekmiştir. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Alt

Komisyonu'nun konuyu nasıl ele aldığına ve Avrupa Parlamentosu kararına bu yazıda ayrıca ayrıntılı olarak değinildi.

viii) Bern-Laupen Mahkemesi, Federal Konsey ve Ulusal Meclis'te bu konuda yapılan görüşmeleri inceledikten sonra, Ulusal Meclis'in, 1915 olaylarının soykırım olarak tanınması için Federal Konseyi görevlendirmeyi reddetmesine değinmekte, bu sonucun olayların soykırım olarak değerlendirilmediği yaklaşımının varlığını ortaya koyduğunu belirtmektedir.

ix) İsviçre Ceza Yasası'nın 261. bis, 4 maddesi "tammüden" suç işlenmesinden söz etmektedir. Kendi iradesi ve isteği ile objektif bir olayı gerçekleştiren kişi suçlu sayılmaktadır. Soykırımı yok sayma, mazur gösterme eylemlerinin "ırkçı motiflerle" yapıp yapılmadığının saptanması ceza yasası açısından önemlidir. Hukuk bilimciler bu konuda görüş birliği içinde değildir. Neden sadece ırkçı sebeplerle soykırımı inkâr eden suçlu sayılacaktır? Niggli ve Rehberg'e göre, soykırımı inkâr eylemi, suçun oluşması için yeterli sayılmalıdır. Başka bir öğeye gerek yoktur. Suçun işlenmesiyle toplumsal barışın tehlikeye düşmesidir önemli olan.

Ancak, Mahkeme, bu konuda şu görüşe yer vermiştir: "Türk dernekleri temsilcilerini dilekçe vermeye iten, ülkesini, vatanını bir lekeden doğacak zararlardan kurtarmak, gayet anlaşılabilir bir durumdur. Bu sübjektif bir reflekse, her insanın kültürel kimliğine, diğer bir deyişle bir ırkın, milletin veya ülkenin tarihsel geçmişine uygun bir tavidir." ... "Bu oluşumun arka cephesi ırkçı bir motif kabul etmez. Ayrıca Türk dernekleri, dilekçelerinin 5. maddesinde tamamen uzlaşıcı bir tutum sergilemişler, halklar arasında barış, hoşgörü ve anlayıştan söz etmişlerdir. ... Türk dernekleri Stratenwerth'in dediği gibi keskin bir milliyetçilik duygusu ile hareket etmişlerdir."

x) Mahkeme kararına göre: "Soykırımı inkâr eyleminin bilerek ve isteyerek yapılması gereklidir. İnkâr, kabaca küçümseme ya da haklı gösterme eylemlerinin objektif verilerinin bulunması ve bunların ırkçı saiklerle yapılması elzemdir.⁵⁵ İnkâr eylemini yapanın kendisi tarafından yadsınan olayların gerçekten vuku bulmuş olduğunu bilmesi gereklidir. Auschwitz'deki gaz odalarında öldürülme olayının yalan olduğunun ileri

sürülmesi bugün mevcut bilgiler karşında kabul edilemez. Ancak, başka soykırımlarda veya insanlığa karşı suçlar hakkında bilgi eksikliği olabilir. Önemli olan, eylemi yapanın konu hakkında gerçek bilgi sahibi olmasıdır. (Niggli).⁵⁶ Davalılar tarihçi değildir ve o döneme ilişkin uzmanlık bilgileri yoktur. Tarih bilgileri sadece Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Türk Devlet anlayışından etkilenmiş tek yanlı bilgidir. Bu bilgi, davalıların kanaati ile örtüşmektedir. Türk okul sistemi çok merkezî ve milliyetçidir. Sonuç olarak tek yanlı bir bakış açısı mevcuttur; karşı görüşlere yer verilmemektedir. Davalılar o döneme ait çok yönlü olmayan ve ideolojik bir nitelik taşıyan tarih bilgilerine sahiptirler ve ırkçı motiflerle hareket etmemişlerdir; olay kendi iradeleri ve istekleri dışında cereyan etmiştir. Irk ayrımcılığı suçlamasından aklanmalarına karar verilmiştir.”

⁵⁵ Almancası: “Wissen und Willen müssen sich auf alle objektiven Tatbestandelemente beziehen, mithin auf das Leugnen, gröblich Verhamlosen oder Rechtfertigen vom Völkermord (Niggli) sowie auf das vorgaengig referierte Tatbestandelemente des rassistischen Motive.”

⁵⁶ Bu konuda dikkat çekmek isteyeceğim husus, Niggli gibi konuya eğilenlerin, olayın hukuki bakımdan nitelenmesinin gerektirdiği hukuki gerekleri bir kenara bırakmalarındır. Başka bir anlatımla, eylemin soykırım sayılması için gerekli olan koşulların bir kenara bırakılması, çok sayıda insanın hayatını kaybetmesi gerçeğinden hareket edilerek çok sayıda insan ölümünün otomatik olarak soykırım olarak nitelenmesidir.

xi) Dava daha sonra bir üst mahkeme olan Bern Kantonu Yüksek Mahkemesi Birinci Ceza Dairesi’ne temyizen gitmiştir.⁵⁷ Mahkeme 16 Nisan 2002 tarihli kararı ile temyiz başvurusunu reddetmiştir.

⁵⁷ Strafkammer des Obergerichts des Kantons Bern N. 447/1/2001 16 April 2002.

Mahkeme kararında önce davanın tarihçesi verilmekte, daha sonra müdahil avukatlarının talepleri usul açısından incelenmekte, bundan sonra da İsviçre Ceza Yasası’nın 261/bis maddesinin 4. fıkrası irdelenmektedir. Bu irdelemede “her kim soykırımı ya da insanlığa karşı suçları inkâr eder, kabaca küçümser ise, ya da haklı çıkarmaya teşebbüs ederse, hapis cezası ile cezalandırılır” hükmü ele alınmakta, bu hükmün yasalaşmasına ilişkin gelişmeler anlatılmaktadır. Yasanın bu maddesinin amacı, Holokost yaşanmadığı, gaz odalarının bulunmadığı gibi iddiaları bilimsel örtü altında ileri süren revizyonistlerin yapıtlarının engellenmesidir.

Bu konuda Federal Konsey'in ve doktrine katkıda bulunanların⁵⁸ görüşlerine kararda yedi sayfa ayrılmış bulunması, İsviçre yargısının kararlarında doktrine verdiği önemi ortaya koymaktadır. Dipnotumuzda özetle ele aldığımız doktrin örnekleri, uzmanların ve yargının soruna hangi açılardan baktığı konusunda bir fikir vermesi bakımından önemlidir. Özellikle Niggli'nin "insan saygınlığı" konusunda oluşturduğu tanımdan hareket edersek, trajik 1915 olaylarından zarar gören -sadece Ermenilerin ardılları değil- tüm Osmanlı vatandaşlarının ardıllarının insan saygınlığının göz ardı edilmemesi gerektiğini düşünmemiz gerekmez mi? Tabii insana ırk ve din ayrımcılığı virüsü bulaşmamışsa.

58 Ele alınan katkılar: 1992 yılında Karl-Ludwig KUNZ'un eleştirisi ve asıl amacın kamu barışının tehlikeye atılmaması olduğu yolundaki görüşü; 1995'te Robert ROM'un yasanın sadece Auschwitz'i değil, başka soykırımları da ve etnik temizliği de ele almakta olduğu yorumu; Alexander GUVAZ'ın maddeye insanlık onurunu zedelemeye yönelik eylem ögesinin eklenmesi önerisi; 1996 yılında Peter MÜLLER'in soruna göç akımlarının sonuçları açısından yaklaşması ve yabancı düşmanlığı ögesinin ihmal edilmemesi önerisi; 1996'da Marcel Alexander NIGGLI'nin Irk Ayrımcılığı kitabında ırk ayrımcılığı konusundaki yorumu özellikle ilgi çekicidir. Niggli İNSAN SAYGINLIĞINI, EŞİT HAKLARA SAHİP OLMA VE EŞİT MUAMELEYE TABİ TUTULMA, EŞİT SAYGIDAN YARARLANMA HAKKI OLARAK tanımlamaktadır. Niggli soykırımın inkârının insan saygınlığına ne derecede zarar verdiğini de sorgulamakta, soykırımın inkârı ile bundan zarar görenlerin ayrımcılığa maruz kalmadığını, ancak bu eylemi yapanların aklanmak istediğini belirtmektedir.

xii) Mahkeme, İCK 261. mükerrer maddesi konusunda uygulamaya ve doktrine egemen olan bir görüş bulunmadığını not etmiş ve sonuçta temyiz başvurusunu reddetmiştir.

xiii) Dava bir üst mahkeme olan Federal Mahkeme'ye de Cambazyan ve Şahinyan adlı iki Ermeni tarafından taşınmış, bu Mahkeme, doktrin ve uygulamayı irdeledikten sonra bu temyiz başvurusunu da reddetmiştir.

I) İsviçre Federal Mahkemesi kararı Türk kökenli İsviçre yurttaşları ve İsviçre'de ikamet eden Türk vatandaşları açısından dinsel ve etnik ayrımcılık ögeleri taşımaktadır.

İsviçre Federal Mahkemesi kararının 8. maddesinde; "Temyiz başvurusunu yapan Doğu Perinçek'in mahkûm edilmesi, kendilerini 1915 soykırımının anıları ile özdeşleştiren Ermeni toplumunun onurunu

korumayı amaçlamaktadır”⁵⁹ denilmiştir. Bu ifade, Türk kökenli İsviçre vatandaşlarına karşı ciddi bir din ve ırk ayrımcılığı ögesini içermektedir. İsviçre’de yaşayan Türk kökenli kişilerden bir grup, 1915 olaylarının soykırım niteliğini yadsıyan beyanları nedeniyle Bern-Laupen Mahkemesi tarafından aklanmış, bu karar İFM tarafından onaylanmıştı. Yukarıda bu konuda ayrıntılı bilgi verilmiştir. İsviçre’de yaşayan Türk toplumunun üyeleri, 1915 yılında yaşanan trajik olayların soykırım olmadığını ve bu olaylarda Ermeni olmayan Osmanlı vatandaşlarının da toplu olarak Ermeni militanlar tarafından katledildiğini bilmekte ve bunun anılarını belleklerinde taşımaktadır. Örneğin, Osmanlı Hükümeti tehcir kararını almadan bile Ermeni birliklerinin, başlarında Osmanlı Parlamentosu’nun bir üyesi bulunduğu halde, Van katliamını gerçekleştirdiklerine dair ayrıntılı bilgi ve kaynaklar vardır. Bu konuda yazılan kitap ve makalelere bu dilekçede yer verilmiştir. O katliamın tehcir kararını tetiklediği, tarihsel bir gerçektir. İsviçre Mahkemesi o ayaklanmayı izleyen trajik olaylarda hayatını kaybeden Osmanlı Müslüman tebaasının uğradığı kırımı yok sayarak Türk asıllı İsviçre yurttaşlarının onurunu zedelemekte, böylece ciddi bir ırk ayrımcılığına imzasını atmaktadır.

⁵⁹ “8. ...La condamnation du recourant tend ainsi a proteger la dignité humaine des membres de la communauté arménienne, qui se reconnaissent dans la memoire du genocide de 1915...”

J) İsviçre Mahkemeleri, Doğu Perinçek’i ırk ayrımcılığından mahkûm ettikleri davada özenle, makul biçimde ve iyi niyetle hareket etmemişler, adil yargılama ilkesini çiğnemişler, böylece AİHS’nin 6. maddesine aykırı hareket etmişlerdir.

İsviçre Mahkemeleri, AİHS’nin 10. maddesinin sağladığı özgürlüğü çiğnerken “bunun izlenen yasal amaçla orantılı olup olmadığını” ve söz konusu önlemlerin alınması için ileri sürülen gerekçelerin “uygun ve yeterli” kabul edilip edilmeyeceğini göz önünde tutmamıştır.

Bu dava görülürken, Doğu Perinçek’in kendini savunma hakkı da çiğnenmiştir. İsviçre makamları, Doğu Perinçek’in avukatı ile görüşmek üzere İsviçre’ye gitmesini, vize vermeyerek engellemişler, böylece savunma hakkını kısıtlamışlardır. Yukarıda anlatılanlar, İsviçre

Mahkemelerinin bu davada gereken özeni göstermediklerini ve önyargı ile hareket ettiklerini gözler önüne sermektedir.

IV. SÖZLEŞME’NİN 35. MADDESİNİN 1. FIKRASINA İLİŞKİN AÇIKLAMA

16. Nihai karar (kararın tarihi, niteliği, kararı veren merci -adli veya diğer-)

Lozan Bidayet Mahkemesi’nin 9 Mart 2007 tarihli kararına itirazın reddine ilişkin Vaund Bölgesi Mahkemesi’ne bağlı İstinaf Mahkemesi’nin 13 Haziran 2007 tarihli kararına karşı temyiz isteminin reddine dair İsviçre Federal Mahkemesi’nin 12 Aralık 2007 tarihli nihai kararı.

17. Diğer kararlar.

18. İç hukukta başkaca bir çözüm yolu bulunmamaktadır.

V. BAŞVURUNUN AMACINA VE HAKKANİYETE UYGUN TAZMİN TALEPLERİNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

19. Başvurucunun ... olmasının, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin “Adil Yargılanma Hakkı”na ilişkin 6. maddesi; “Cezaların Yasallığı”na ilişkin 7. maddesi; “İfade Özgürlüğü”ne ilişkin 10. maddesi; “Ayrımcılık Yasağı”na ilişkin 14. maddesi; “Hakların Kötüye Kullanımının Yasaklanması”na ilişkin 17. maddesi ile “Hakların Kısıtlanmasının Sınırları”na ilişkin 18. maddesine aykırı düştüğünün saptanmasını;

İçtüzüğün 60. maddesine göre Sözleşme’nin 41. maddesinin uygulanmasını, başvurucunun uğradığı maddi ve manevi zararların hakkaniyete uygun şekilde tazminini, bunun için (ileride açıklayacağımız şekilde) tazminat ile yargılama giderlerine hükmedilmesini;

Yapılacak ödemelerin faiziyle birlikte tahsiline karar verilmesini talep ediyoruz.

VI. DİĞER ULUSLARARASI MAKAMLAR ÖNÜNDEKİ USULLERE İLİŞKİN AÇIKLAMA

20. Başka herhangi bir uluslararası makama başvuruda bulunulmamıştır.

VII. BELGELER LİSTESİ

21.

1. Yetki Belgesi
2. Başvurucuya ait nüfus cüzdanı fotokopisi
3. Winterthur/Unterland Savcılığı Sorgu Tutanağı (23 Temmuz 2005)
4. Lozan Sorgu Tutanağı (20 Ekim 2005)
5. İddianame (27 Nisan 2006)
6. Avukatların Savunması (8 Mart 2007)
7. Doğu Perinçek'in Savunması (8 Mart 2007)
8. Lozan Bidayet Mahkemesi Kararı (9 Mart 2007)
9. Avukatların Temyiz Dilekçesi (12 Mart 2007)
10. Vaund Bölge Mahkemesi Kararı (13 Haziran 2007)
11. İsviçre Federal Mahkemesi Kararı (12 Aralık 2007)
12. Doğu Perinçek hakkındaki mahkûmiyet kararını eleştiren İsviçre milletvekilleri
13. Cristoper Blocher'in partisinin 261. madde ile ilgili yaptıkları basın açıklamaları
14. Avukatı ile görüşmek için Doğu Perinçek'e vize verilmediğine ilişkin haberlerden örnekler
15. Konuyla ilgili dokümanlar

16. Ayrı bir dosya halinde derlenip, daha sonra gönderilecek olan diğer ilgili belgeler

VIII. BİLDİRİM VE İMZA

22. Bu başvuru formunda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu bilgim ve inancım dahilinde beyan ederim.

Ankara/Turkey

10/06/2008

DOĞU PERİNÇEK VEKİLİ AV. MEHMET CENGİZ

DOĞU PERİNÇEK'İN AVUKATI MEHMET CENGİZ'İN İSVİÇRE HÜKÜMETİNİN SAVUNMASINA YANITI - 5 Mart 2011

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUNCIL OF EUROPE
SECTION 1

Dosya No: 27510/08

Perinçek-İsviçre

Öncelikle belirtelim ki, başvurunun konusu ve incelenecek husus, 1915 olaylarının “soykırım” olup olmadığı değil, “soykırım” iddialarının reddedilmesinin düşünce özgürlüğü kapsamında kalıp kalmayacağıdır.

Öte yandan, İsviçre Hükümeti, savunmasında, esas olarak İsviçre Ceza Yasası'nın 261. maddesine dayanmaktadır. Oysa incelenecek husus, Doğu Perinçek hakkında verilen kararın bu yasa maddesine uygun olup olmadığı değil, bu yasa maddesinin ve uygulamasının Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne uygun olup olmadığıdır.

Keza, konumuz “soykırım”ın uluslararası bir suç olup olmadığı değil, 1915 olaylarının “soykırım” olarak nitelendirilip nitelendirilemeyeceği konusunda ceza mahkemesinin karar verip veremeyeceğidir.

İsviçre Mahkemeleri, özenli, makul ve iyi niyetli hareket etmemiştir.

İsviçre Mahkemelerinin kararlarındaki maddi hatalar, önyargılı davranıldığını, davanın özensiz görüldüğünü, iyi niyet eksikliği bulunduğunu ve savunma hakkının kısıtlandığını göstermektedir.

Örneğin, İsviçre Mahkemesi'nin kararında Avrupa Konseyi'nin ve Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın “Ermeni soykırımı” iddiasını kabul ettiği yazılıdır. Bu, gerçekdışıdır. Mahkeme, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda “Holokost” konusunda oylama yapılarak karar alındığı şeklinde -vardığı hatalı sonuca dayanak teşkil etsin diye- yanıltıcı bilgi vermiştir. Mahkeme'nin, BM ECOSOC İnsan Hakları Alt Komitesi'nin “Whitaker Raporu” hakkında verdiği bilgi de yanıltıcıdır. İsviçre Mahkemesi, Avrupa Birliği Adalet Divanı, Avrupa Parlamentosu'nun “Ermeni soykırımı” savı hakkındaki kararının hukuksal açıdan bir sonucu bulunmadığına, siyasal nitelikli olduğuna karar vermiş olmasına rağmen, bu önemli kararı görmezden gelmiştir. İsviçre Mahkemesi, “Ermeni soykırımı” savını kabul etmeyen devletlerin bu tutumunu küçümseyen bir yaklaşım içindedir. İsviçre Hükümeti'nin ve Parlamentosunun Eyalet Konseyi kanadının soykırımı kabul etmeyen tutumunu da yok saymaktadır.

Doğu Perinçek'in hukuk doktoru olduğunu vurgulayan mahkemenin, davalının yazar ve tarihçi niteliklerini “sözde” (“soi disant”) sözcüğü ile küçümsemesi, yargıcın Perinçek hakkında önyargılı olduğuna işaret etmektedir.

Oysa, Perinçek'in “hukukçu, tarihçi ve yazar” niteliği, dava açısından önemlidir. Zira İsviçre Ceza Yasası'nın Perinçek tarafından ihlal edildiği iddia edilen 261. maddesinin 4. fıkrasının “ciddi bilimsel araştırmaları

engellememesi gerektiği” hususu, İsviçre Parlamentosu’nun bu maddeyi kabul ederken öne sürdüğü önemli bir koşuldur.⁶⁰

⁶⁰ “İsviçre Bundesrat’ın İsviçre Ceza Kanunu’nun Madde 261 bis 4. Fıkrası konusundaki

Bildirgesinde “Bu maddeden amacın ciddi tarihsel araştırmaları olanaksız kılmak olmadığı” açıkça söylenmektedir (BBI 1992 III 314).

Bu konuda ayrıca bakınız: Prof. Dr Günter STRATENWERTH: Schweiz, Strafrecht, Bes. Teil II, 5. Aufl. 2000 & 39 N.37 (Çeviri: İsviçre, Ceza Hukuku, Bölüm II., 2000 Basımı).

Öte yandan, İsviçre Hükümeti, Doğu Perinçek’e temyiz duruşmasına katılabilmesi için ülkeye giriş vizesi vermeyi reddederek, AIHS’nin 6. maddesini ihlal etmiştir. Gerçi, temyiz duruşmasına Perinçek’in avukatı katılmıştır; ancak, sanığın duruşmaya bizzat katılmasının vize verilmeyerek engellenmesi de savunma hakkının ihlalidir.

Mahkemenin, Doğu Perinçek tarafından kendisine sunulan belgeleri “o ülkede var olan tarihsel kanıyı değiştiremeyeceği” gerekçesi ile incelememesi de savunma hakkının hiçe sayılmasıdır.

Özgürlüğün sınırlanmasının bir yasa ile yapılmış olması ve yasal dayanağın ulaşılabilir olması yetmez. Yasanın sonuçlarının öngörülebilir olması da gerekir.

Öncelikle İsviçre’de düşüncüyü ifade özgürlüğünü sınırlayan bir yasa olup olmadığına bakılması, düşüncüyü ifade özgürlüğünü ve özellikle “Ermeni soykırımı” savının reddini kısıtlayarak mahkûmiyet kararına yol açan İsviçre yasasının ulaşılabilir (accessible) ve sonuçlarının öngörülebilir (previsible, foreseeable) olup olmadığı incelenmelidir.

İsviçre Ceza Yasası’na ulaşılabilirse de, bu yasanın dava konusu eylemle doğrudan değil, dolaylı ilişkisi vardır. Zira, aşağıda da anlatılacağı gibi, yasanın 261bis maddesinin 4. fıkrası, soykırımın veya insanlığa karşı suçun inkârından genel olarak söz eder. Yasa “Yahudi soykırımı” ya da “Ermeni soykırımı” terimlerini kullanmamıştır. Yahudi kırım (Holokost), Nürnberg Mahkemesi tarafından “insanlığa karşı suç” olduğu karara bağlanmış bir eylemdir.

Bunun dışında, İsviçre Federal Mahkemesi’nin, daha önce “Bern-Laupen Davası”nda verilen, “soykırımı yadsıma eylemini aklayan” kararını onaylamış bulunması, Doğu Perinçek açısından Yüksek Mahkemenin

önemli bir içtihadıdır. Sanık, aynı ülkede, kısa zaman aralığı içinde, aynı suçlama ile ilgili bir davada aklama, daha sonra aynı konuda mahkûmiyet kararı verilebileceğini; aynı yasanın, aynı konuda farklı sonuçlar doğuracağını öngöremezdi. Bu nedenle yasa, sonuçları yönünden öngörülebilir (previsible, foreseeable) değildir.

Buna ek olarak, İsviçre Adalet Bakanı'nın anılan yasa maddesini İsviçre'de ve Türkiye ziyaretinde alenen eleştiren beyanları bulunmaktadır.⁶¹

⁶¹ Swissinfo, 6 Ekim 2006: "Christoph Blocher, ırkçılık karşıtlığı normunu tadil etmek istiyor.

Blocher vazgeçmiyor. Yasa çelişkilerle doludur. Blocher düşünce özgürlüğü ile ırkçılıkla mücadele yasası arasında temel çelişki bulunduğunu belirtiyor."

Nihayet, Doğu Perinçek aşağıda da ayrıntılı olarak ele alınacağı gibi, reddettiği Ermeni soykırımı savının "genel kabul görme" gibi son derece belirsiz bir kavrama dayanarak dogmaya dönüştürüleceğini öngöremezdi.

Kanımızca, İsviçre Ceza Yasası'nın 261. maddesinin sonuçları yönünden öngörülemez olması, dava açısından önemlidir. Lozan Mahkemesi ile Federal Mahkeme'nin verdiği kararların, sonuçları itibariyle bir önceki "Bern-Laupen" ve Federal Mahkeme içtihadı nedeniyle, öngörülemez olduğunun kabulü gerekir.

Kısıtlama, öngörülen yasal amaçla orantılı değildir.

Söz konusu uygulamanın, Sözleşme'nin 10. maddesinin 2. fıkrasının sağladığı kısıtlayıcı önlemler kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği, "izlenen yasal amaçla orantılı olup olmadığı" ve söz konusu önlemlerin alınması için ileri sürülen gerekçelerin "uygun ve yeterli" kabul edilip edilemeyeceği de tartışılmalıdır.

Güdülen yasal amaç, ırk ayrımcılığının ve yabancı düşmanlığının engellenmesi ve -işlenmiş ise- soykırım suçunun inkârının cezalandırılmasıdır.

Soykırım suçunun işlenip işlenmediğine, ancak, 1948 Sözleşmesi'nin 6. maddesinde belirtilen yetkili mahkemeler karar verebilir. Suç sayılan eylemle ilişkisi bulunmayan, başka bir ülkenin kamuoyunun bir bölümü, ya da o ülkede veya başka ülkelerdeki siyasetçi veya akademisyenlerin bir bölümü tarihte vuku bulmuş bir eylemin, hukuksal bir terim olan

“soykırım” olduğuna karar veremez. Aslında, usulüne uygun bir dava görülmeden hiçbir eyleme suç isnat edilmemesi gerekir. Bu nedenle, soykırım suçu alanında yetkili mahkeme tarafından verilmiş geçerli bir karara dayanmadan düşünceyi ifade özgürlüğünün kısıtlanması, öngörülen amaçla orantılı sayılmamalıdır.

İfade özgürlüğünün kısıtlanması, demokratik bir toplum için gerekli midir?

Perinçek’in ifade özgürlüğünün kısıtlanmasının demokratik bir toplum için gerekli olup olmadığı da tartışılmalıdır.

AİHM, kararlarında genel olarak düşünceyi ifade özgürlüğünden yana ağırlığını koymuştur. Sadece zararsız ve normal görünen görüşlerin değil, rahatsız edici ve şok yaratan görüşlerin de korunduğunun kararlarda vurgulanmış bulunması, konumuz bakımından önem taşımaktadır (Bakınız: AİHM’nin “Chauvy ve diğerleri” davasında Fransa’ya karşı kararı, paragraf 63-70 ve “Lehideux ve İsorni Kararı”, paragraf 50-51, “Ginisevski Kararı”, paragraf 40-45).

Düşünceyi ifade özgürlüğünün kısıtlanması için zaruri bir toplumsal gereksinme var mıdır? Varsa nedir?

AİHM kararlarına göre, özgürlüğün kısıtlanabilmesi için “zaruri bir toplumsal gereksinme” (a pressing social need) bulunduğunun saptanması gereklidir.

Bu konuda yargıçlara oldukça geniş bir takdir hakkı tanındığını söylemeliyiz. İsviçreli yargıçların verdikleri Perinçek’i mahkûm etme kararının ardında yatan da bu takdir hakkıdır.

Ancak, AİHM’nin bugüne kadar verdiği kararlara bakıldığında, devletin özgürlüğü kısıtlama konusundaki takdir hakkının demokratik bir toplumun çıkarları için alınması gereken zorunlu tedbirler niteliği ile sınırlı olduğuna hükmedildiği görülür.

İsviçre mahkemesinin kararında Perinçek’in mahkûmiyetinin zaruri toplumsal bir gereksinme olduğuna dair işaret bulunmamaktadır.

Ayrıca, “Ermeni soykırımı” savı hakkında İsviçre Hükümeti’nin, mahkemeden farklı olan tutumunu İsviçre Parlamentosu’nda dile getirdiği ve “Ermeni soykırımı”na ilişkin önergelere karşı çıkarak, oylamada bunların reddini istediği bilinmektedir.

Fransa ve İsviçre mahkemeleri gibi AİHM de pek çok kararında, tarihsel araştırma yapmanın kendi görevi dahilinde bulunmadığını belirtmiştir. Ayrıca, “Tarihsel araştırma sonucunda ulaşılmış bulunan belirli bir tutumun doğru olup olmadığının saptanması, Mahkemeye ait bir görev değildir.” (AİHM: “Lehideux ve Isorni/Fransa davası” 23.9.1998/VI; “Ginievski/Fransa davası”, 64016/00, 31.1.2006; Chauvy/Fransa, 64915/01, 29.06.2004.)

Perinçek davasında ifade özgürlüğü, başkalarının onurunun ve haklarının korunması amacı ile mi kısıtlanmıştır?

AİHS’nin 10/2. maddesi, başkalarının şeref ve haklarının korunması amacı ile ifade özgürlüğünün kısıtlanmasının mümkün olduğuna değinmektedir. Ancak, aşağıdaki örneklerde de görüleceği gibi bu kısıtlamanın sınırları vardır.

İsviçre’nin Lozan, Winterthur ve Federal Mahkemeleri “Ermeni soykırımının inkârının başkalarının (Ermenilerin) hak ve onurunu zedeleyici olduğu” sonucuna varmış, “soykırımı yadsımanın Ermeni toplumuna mensup şahıslara karşı bir saldırı olarak değerlendirilmesi gerektiği” görüşünü benimsemiş, bunu da “ırk ayrımcılığı” suçu çerçevesine almıştır. Ancak, İsviçre Mahkemesi, “Ermeni soykırımı” savını kabul etmeyen ve o ülkede yaşayan sayıları 120.000’i bulan Türk toplumunun görüşlerini yok sayarak, onların onurlarını zedelemiş ve kanımızca ayrımcılık yapmıştır.

Öte yandan, daha önce, İsviçre’nin Bern-Laupen Mahkemesi, Ermeni soykırımını kabul etmediklerini belirten 14 Türk vatandaşına açılan davada beraat kararı vermiş, İsviçre Federal Mahkemesi de Bern-Laupen Mahkemesi’nin bu beraat kararını onamıştı. Başka bir anlatımla, İsviçre mahkemeleri benzer konularda farklı kararlar vermişlerdir.

İki dava arasındaki fark, Bern-Laupen Mahkemesi’nin davada “ırk ayrımcılığı” kastının bulunmadığını saptaması, Lozan ve Winterthur davalarında ise ırk ayrımcılığı kastının bulunduğu sonucuna varılmış olmasıdır. Hayret verici bir durum da, mahkemenin kararında bu kastı ispatlama zorunluluğunun bulunmadığının da belirtilmiş olmasıdır.

Doğu Perinçek’in ırk ayrımcılığı yaptığı iddiası dayanaksızdır.

Mahkeme, Doğu Perinçek'in 1915 yılında Ermenilere soykırım suçu işlendiği savını reddetmesinin "ırk ayrımcılığı" olduğunu, Perinçek'in "saikinin tarihsel tartışma alanına girmediğini, ırkçı ve ulusalcı nitelikte olduğunu" ileri sürmüş ve düşüncesini açıkladığı için kendisini mahkûm etmiştir.

Lozan Bidayet Mahkemesi, kararına şunları yazmıştır: "Perinçek, kendisinden farklı düşünenlerin karşı gerekçelerini bildiğini, bu görüşleri reddettiğini, -tarafsız bir komisyon Ermeni soykırımının gerçekten vuku bulduğu sonucuna varsa bile- kendi görüşünden geri adım atmayacağını açıkça söylemiştir." "Bu durumda, zanlı açısından soykırımın reddinin dinsel inanç veya milliyetçilik izleri taşıyan bir siyasal slogan olduğunu söylemek yanlış olmaz." "Doktrin bu konudaki etkenin ırkçılık olduğunda ittifak halindedir. Filhakika Doğu Perinçek'in güttüğü amaçlar ırkçı ve milliyetçi amaçlara benzemektedir. Tarihsel nitelikli tartışmadan çok uzaklaşmıştır..."

Mahkeme bu konuda da yanılgı içindedir. Aşağıda belirtileceği gibi, Doğu Perinçek'in kanaatinin dayanağı dinsel inanç veya milliyetçilik izleri taşıyan bir siyasi slogan değil, uluslararası hukuktur.

İsviçre Federal Mahkemesi de kararının 5.1. maddesinde belirttiği gibi, Doğu Perinçek'in tutumunu hukuksal çerçevenin tamamen dışında ele almış ve "sözde yazar-tarihçi Doğu Perinçek'in ırk ayrımcılığından kaynaklanan" (Karar Md. 5); "ırkçı ve milliyetçi saiklere dayanan" (Karar Md. 5.2); "içsel iradesinin" (Karar Md. 5.1) sonucu olduğunu ileri sürmüştür.

Mahkeme, Doğu Perinçek'in bir hukuksal kavram ve suç olan soykırım konusuna, 1948 Sözleşmesi'nin esasları dahilinde, hukuksal çerçevede baktığını dinlemek bile istememiştir.

Doğu Perinçek'in geçmişi, ayrımcılıkla mücadele örnekleri ile doludur. Mahkeme Doğu Perinçek'in ırkçılıkla mücadele geçmişini incelememiştir.

Doğu Perinçek, mahkemenin ırkçılık suçlamasına karşı, Lozan Bidayet Mahkemesi'nde şunu vurgulamıştı: "Benim ırkçı ve aşırı milliyetçi olduğum ileri sürüldü. ırkçılık benim açımdan şerefsizliktir. İşin ahlaki cephesi budur..." Mahkeme bu beyana itibar etmemiş, ancak sanığın

reddettiği ırkçılık saikinin varlığını da kanıtlayacak hiçbir unsur veya veri sunmamıştır.

Oysa Mahkeme inceleseydi, Doğu Perinçek'in tüm hayatı boyunca ırkçılığın tam tersi görüşleri savunduğunu saptayabilirdi. Alman üniversitelerinde dersler ve konferanslar vermiştir. Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde iktidar partileri dahil, çeşitli partilerin liderleriyle üst düzey görüşmeler yapmıştır. Örneğin, Doğu Perinçek, 1991 yılında Lüksemburg'daki Uluslararası Gazete Yayıncıları Federasyonu (FIEJ)⁶² tarafından "Golden Feder" ödülüne aday gösterildi. Bu Federasyonun önerisi üzerine Lüksemburg Irkçılığa ve Musevi Düşmanlığına Karşı Birlik (LICRA)⁶³ tarafından Lüksemburg'a davet edilmiş ve orada konuşmalar yapmıştır. Lüksemburg'da Avrupa Parlamentosu'nda konuşan ilk Türk'tür. Avrupa Troykasının başında bulunan Lüksemburg Dışişleri Bakanı Poos tarafından resmi olarak kabul edilmiştir. Almanya Dışişleri Bakanlığı'nda Alman devlet yetkililerine ve Türklerin temsilcilerine konferans vermiştir (konuya ilişkin bazı belgeler ilişikte sunulmuştur).

⁶² Internationale Föderation der Zeitungsverleger.

⁶³ Luxemburgischen Liga gegen Rassismus und Antisemitismus.

Doğu Perinçek, bütün bu faaliyetlerinde ırkçılığa karşı tutum alan bir şahsiyettir.

AİHM kararlarında ifade özgürlüğü:

a) AİHM, "Holokost"un (Yahudi kırımının) inkârının düşünce özgürlüğü çerçevesi dışına çıktığı kanısını çeşitli kararlarında belirtmiştir; AİHM, "Holokost"un varlığının açıkça saptanmış bir tarihsel vakıa olduğunu, bu nedenle bunu inkâr etmenin AİHS'nin 10. maddesi tarafından korunmadığını, AİHS'nin 17. maddesi hükmünün bu konuda geçerli olduğunu vurgulamıştır. (Bakınız "Chauvy/Fransa davası" kararı, paragraf 69; "Lehideux ve Isorni/Fransa davası kararı" 1998-VII, paragraf 47; "Garaudy/Fransa davası kararı" 65831/01- 24.06.2003)

AİHM, Perinçek'in açıkladığı görüşün anlatım özgürlüğünün, AİHS'nin 10/2. maddesi tarafından etkisiz kılınıp kılınmadığı konusunu araştırmak durumundadır.⁶⁴

[64](#) Bu konuda bakınız: “Chauvy-Fransa davası” kararının 69. paragrafı, “Lehideux+Isorni/Fransa davası” kararının 1998-VII, 47. paragrafı ve “Garaudy/Fransa davası” (24.06.20034; 65831/01).

Kanımızca, İsviçreli yargıçlar bu konuda bir üslup farkına düşmüşlerdir. “1915 olaylarının soykırım olduğunu ileri sürenler yalan söylemektedirler” söylemi ile “Bizim yaptığımız hukuksal ve tarihsel araştırmalar o trajik olayların soykırım sayılamayacağını kanıtlamaktadır” ifadesi arasındaki fark, bazı yargıçlar açısından önemli sayılmış olabilir. Benzer şekilde, İsviçre vatandaşı olmayan Doğu Perinçek’in “İsviçre Ceza Yasası’nın referandum ile değiştirilmiş olan maddelerini düzeltmeye yardımcı olacağı” söylemi de o ülkenin yargıçlarında rahatsızlık doğurmuş olabilir.

Ancak, “Holokost”u inkâr etmenin cezalandırılmasının temel nedeni, “Holokost”un Nürnberg Mahkemesi tarafından insanlığa karşı suç olduğunun karara bağlanmış bulunmasıdır. Bu bağlamda “Holokost” AİHM kararlarında “açıkça ispatlanmış tarihsel vakıa” (“clearly established historical fact”) olarak tanımlanmıştır.

Perinçek davasında ise, Ermeni olaylarının “soykırım suçu” olduğuna ilişkin yetkili mahkeme tarafından verilmiş olan ve bunun “varlığı açıkça ispatlanmış tarihsel olgu” olduğunu beyan eden bir yargı kararı yoktur. Ayrıca, “açıkça ispatlanmış tarihsel vakıa” terimi, İsviçre Mahkemesi’nin “Ermeni soykırımı” savı hakkında kullandığı “genelde kabul gören tarihsel gerçek” teriminden farklıdır. Bu hususa aşağıda döneceğiz.

b) Yukarıda, İsviçre Mahkemesi’nin kararının ardında bir üslup meselesi bulunabileceği olasılığına kısaca değindik. Ancak, AİHM, şok edici bile olsa farklı görüşlerin açıklanabileceğine karar vermiştir. Örneğin, 23 Eylül 1998 tarihli (1998-VII) “Lehideux+Isorni/Fransa kararı” Mareşal Petain Hükümeti ile ilgiliydi. Fransa’da, Petain Hükümeti’ni işbirlikçi olarak tanımlayan genel kanıya karşın, dava edilen yazarlar Petain’i olumlu biçimde takdim etmişlerdi. AİHM bu konudaki kararın 55. paragrafında, “her ülkenin kendi tarihini açıkça ve duygusallığa düşmeden tartışması gerektiğini” vurgulamış, bu davada 10. maddenin sağladığı özgürlüğün kısıtlanmış bulunmasının ölçüsüz olduğu sonucuna varmıştır.

c) Bu alanda biraz daha ayrıntılı biçimde ele almamız gereken AİHM kararı, “Ginievski/Fransa davası”nda verilen karardır. Çok özetle:

Paris’te ikamet eden Avusturya vatandaşı Paul Ginievski, yazdığı bir makalede Hristiyanlığın Museviliğe karşı tutumunu eleştirmiş ve bunun gaz odasına (“Auschwitz”) yollama sonucunu verdiğini ima etmiştir. Fransa Mahkemesi tarafından mahkûm edilen Ginisevski, AİHM’ne başvurmuş, görülen dava sonucunda AİHM, adı geçen mahkûmiyet kararının AİHS’nin 10. maddesinin ihlali olduğuna hükmetmiştir.

Kararda önemli saydığımız ve davamız için de emsal teşkil edebilecek bazı hususlara aşağıda değiniyoruz:

“Mahkeme ifade özgürlüğünü sınırlamanın Fransız yasası tarafından öngörüldüğünü (prescribed by law) saptamıştır... Özgürlük sınırlamasının bir grubun belirli bir dine mensup oldukları için lekelenmeye karşı korunması amacı ile yapıldığını ve (AİHS’nin 10/2. maddesinde öngörülen) başkalarının onurunu ve hakkının korunması çerçevesine girdiğinin düşünülüğünü belirtmiştir”.

Bu koruma demokratik bir toplumda gerekli miydi? AİHM pek çok kararında, ifade özgürlüğünün demokratik bir toplumun en önemli temellerinden biri olduğunu... bu özgürlüğün sadece olumlu olarak karşılanan ya da zararsız enformasyonu ya da fikirleri değil, rahatsız edici (offend) ve şok edici görüşleri de kapsadığını belirtmiştir (Handyside/Birleşik Krallık Davası, 7.12.1976-Series A No.24.Sh23-49): “AİHS’nin 10/2. maddesinde de belirtildiği gibi, düşünceyi ifade özgürlüğü sadece haklar değil, görevler de yüklemektedir. Bunlar arasında dinsel alanda kırıncı olmama görevi de bulunuyor... Sözleşme’nin öngördüğü özgürlüklerin ancak bir demokratik toplum için gerekli olduğu ölçüde kısıtlanması konusunda devlete bir değerlendirme marjı bırakılmıştır. Bu, özellikle kişilerin ahlaki ve dini konulardaki samimi inançlarının korunması konusunda geçerlidir... Bu davada, kısıtlama için ‘acil bir toplumsal gereksinme olup olmadığına’ ve bunun ‘ulaşılacak istenen meşru amaç ile orantılı olup olmadığına’ bakılması gerekir.”

“Bu davada davalı yazar (Hristiyan) doktrinin Yahudi düşmanlığı tohumları taşıdığını ve bunun da Holokost’u tetiklediğini tartışmaya açmaktadır.” AİHM, kararının son bölümünde Ginievski’nin makalesindeki

amacı irdilemiş ve yapılan tartışmanın bir demokratik toplum için gerekli olduğu sonucuna varmış, yazarın gazeteci ve tarihçi olarak görüşlerini açıkladığını, bir demokratik toplumda insanlığa karşı suç gibi ağır cürümlerin özgürce tartışılmasının önemli olduğunu, tarihsel gerçeği aramanın düşünceyi ifade özgürlüğünün ayrılmaz bir parçası olduğunu, “AİHM’nin tarihsel konularda karar verici olmadığını belirtmiştir”. “AİHM, yayımlanan makalede varılan bazı sonuçların ve cümlelerin kırıci, rahatsız edici, hatta şok edici olduğunu yazar tarafından da kabul edildiğini, ancak bu görüşlerin açıklanmasının engellenmemesi gerektiği sonucuna varmıştır” (“De Haes and Gijssels/Belçika davası”, 24.02.1997 tarihli karar, Rapor No: 46).

Bern-Laupen Mahkemesi kararında bulunmayan “acil toplumsal gereksinme”nin, birdenbire hangi vahiy ile Lozan Mahkemesi kararına yansıtıldığını sormak, her sağduyulu kişinin ve tabii AİHM’nin görevi olmalıdır.

“Açıkça ispatlanmış tarihsel olgu” kavramı

İsviçre Federal Mahkemesi kararının dayanağını “Ermeni soykırımının, hem İsviçre kamuoyunca, hem de ondan daha da genel kapsamda gerçek bir vakıa olarak tanınmakta olması” oluşturmaktadır. AİHM ise “varlığı açıkça ispatlanmış bir tarihsel olgu” varsa, bunun inkârının düşünceyi açıklama özgürlüğü çerçevesi dışına çıktığına hükmetmiştir. Ancak, “varlığı açıkça ispatlanmış tarihsel olgu” nedir? Bunu toplumun çoğunluğu mu saptayacaktır? Yoksa yetkili yargı organının kararı mı gereklidir? Sözü edilen bu eylem konusunda yetkili yargı bir karar vermemiş ise, bir ülkedeki toplumun çoğunluğu bunu “varlığı tartışılmayacak bir tarihsel gerçek saymaktadır” gerekçesi mahkûmiyet sebebi olur mu? İsviçre Mahkemesi’nin kararı bu yönde olmuştur.

Lozan Kent Mahkemesi ile Federal Mahkeme’nin kararlarında bu konuya yapılan atıflardan bazı örnekler verelim:

- Lozan Mahkemesi Kararı:

“Birinci Dünya Savaşı öncesi ve sırasında Ermenilerin yaşadıklarının soykırım olup olmadığını mahkemenin karara bağlaması gerekmez” ... “Bu konu uzun süredir zaten soykırım olarak kabul edilmektedir” ... “Bir

soykırımın geniş şekilde öyle tanınmış olması gerekir ve yeterlidir ve Mahkeme bu uluslararası tanımanın varlığını tespitle (prendre acte) görevlidir.”

“İsviçre kamuoyuna göre, Ermeni soykırımının kabul edilmiş bir tarihsel vakıa olduğunun saptanması yargıca bunu kabul imkânını sağlamaktadır.”

“Federal Konsey’in Ermeni soykırımını tanıma konusundaki tutumunun son derece ihtiyatlı olması bir şey değiştirmez. Bir hükümetin uluslararası ilişkileri tehlikeye atmamak için hassas konulara girmemeyi yeğlemesi anlayışla karşılanabilir. Önemli olan, bu olayın doğurduğu uluslararası yankıdır.” “Bünyesinde 50 ülke barındıran Avrupa Konseyi de Ermeni soykırımını tanımıştır...⁶⁵ Ermeni soykırımının kabul edilmiş bir tarihi vakıa olduğunu onaylamak lazımdır.”

⁶⁵ Avrupa Konseyi’nin Ermeni soykırımını tanıdığı iddiası gerçektir. Söz konusu olan sadece bazı politikacıların imzaladığı, tek taraflı ve hiçbir hukuki geçerliliği olmayan bir deklarasyondur.

Lozan Kent Mahkemesi’nin bu gibi siyasal nitelikli iddiaları kararına dayanak almadan önce incelemesi lazımdır.

“Bir uluslararası mahkeme veya bir başka uluslararası organ (örneğin uluslararası uzman niteliği taşıyan bir tarihçiler komisyonu) tarafından yargıcın istinat edeceği bir karar alınmasına gerek yoktur.”

- İsviçre Federal Mahkemesi Kararı:

“Mahkeme, Ermeni soykırımının, hem İsviçre kamuoyunca, hem de ondan daha da genel kapsamda gerçek bir vakıa olarak tanındığını müşahade etmiştir.” “Sorun, Osmanlı İmparatorluğu’na atfedilen katliamların ve tehcirlerin soykırım olarak nitelendirilmesinden ziyade, kamuoyu ve tarihçiler topluluğunun bu nitelendirmeye ilişkin genel kanaatiyle ilgilidir.”

“Bidayet Mahkemesi görevinin tarih yazmak değil, bu soykırımın biliniyor ve kabul ediliyor olup olmadığını araştırmak ve bu son olgusal nokta hakkında kanaatini oluşturmaktır.”

“Mahkemenin görevi, siyaseten tanımaya istinat etmenin ötesinde, fiiliyatta, toplum içinde, 1915 olaylarının soykırım olarak nitelendirilmesi hususunda geniş bir bilimsel mutabakata dayanan ve siyasi açıklamalarla kendisini ifade eden geniş bir uzlaşının var olduğunu tespit etmektedir.”

- Winterthur Mahkemesi Kararı:

Üç Türk vatandaşının mahkûmiyeti ile sonuçlanan davada, Winterthur Mahkemesi savcısı ve yargıcı, yukarıda belirtilen iki kararı temel aldıklarını vurgulamışlardır. Bu durumda Lozan ve İsviçre Federal Mahkemesinin bu konudaki kararları içtihat sayılmış olmaktadır ve daha sonraki kararlar aynı gerekçeleri tekrarlayacaktır. Bu nedenle Winterthur Mahkemesi'ne sunulan iddianame ve yargıcın kararının konumuzu ilgilendiren yanlarını da buraya kaydetmekte yarar görüyoruz:

“Federal Mahkeme’ye göre, yargıcın görevi, genel olarak ve özellikle tarihsel bağlamda bir soykırım tartışmasının yapılmamasını sağlamaya yetecek derecede bir konsensüsün var olup olmadığını tespit etmektir. (Kararın 4.3 maddesi.)”

“Zanlılar, soykırım konusunda kesin kanıt bulunmadığı veya pek çok devletin 1915 hadiselerini soykırım olarak tanımadıkları yolunda karşı görüş ileri sürdükleri takdirde, bu iddiaları dinlenmemelidir. Bu tespitler yüksek yargı kararı gereğince, anılan olayların soykırım niteliği taşıdığı yolunda çok geniş bir mutabakat bulunduğu vakıasını hiçbir şekilde zedelemmez. (İFM Kararının 4.4. maddesi)”⁶⁶

⁶⁶ Federal Mahkeme’nin zanlıların iddialarını dinlememesi gerektiği ifadesi savunma hakkının ihlali sayılmalıdır.

“1915 yılında Osmanlı İmparatorluğu’nda Ermeni halkına yapılan saldırıların, İsviçre Ceza Yasası’nın (İCY) 261bis. 4’e göre soykırım olduğu yargısal açıdan kabul edilmiş bir veri sayılır. Zanlılar ve İsviçre makamları, kendi kişisel düşüncelerinden bağımsız olarak, söz konusu gelişmelerin, İCY 261bis. 4 gereğince soykırım çerçevesine girdiğini kabul etmek zorundadırlar.”

İsviçre Mahkemesi, Ermeni soykırımının tarihsel gerçek olduğunu şu sözlerle iddia ediyor: “bu ülkede kabul gören tarihi bilimsel görüş birliğine rağmen (entgegen des hierzulande aufgrund der anerkannten Geschichtswissenschaft herrschenden Konsenses) ve genel olarak kabul edilen anlayışa karşın (allgemein anerkannten Verstaendnisses), tarihçiler arasında Ermenilere soykırım suçu işlendiğinin tanınması hakkında geniş

bir görüş birliği vardır. Bu siyasal nitelikli tanıma da çok sayıda ulusal ve uluslararası örgüt ve kurum tarafından dile getirilmektedir.”

Mahkemeye göre “ispatlanması gereken husus, davalı tarafından inkâr edilen vakada genel uzlaşma bulunup bulunmadığının saptanmasıdır.”

İsviçre Mahkemesi, Ermeni soykırımı savları konusunda farklı görüşleri küçümsemektedir.

İsviçreli yargıçlar, 1915 döneminde Osmanlı Ermenilerinin diğer Osmanlı yurttaşları yanında yaşadıkları büyük trajedinin “soykırım” olduğunun tartışılmayacak bir tarihi gerçek sayıldığı hakkında İsviçre’de ve uluslararası alanda bir konsensüs bulunduğunu belirtmektedirler. Ancak, yargıçlar karşı görüşlerin varlığını da bildiklerinden, ihtiyatı elden bırakmayarak, “konsensüsün ittifak anlamına gelmediğini” karara yazmışlardır (IFM Kararı, Madde 4.4.).

Böylece, yargıçlar, sözde “konsensüs”e katılmayanların görüş ve yayınlarını kayda değmez saymış oluyorlar. İsviçreli yargıçların bu yaklaşımının ardındaki neden, ırk ve din ayrımcılığı yapmak bile sayılabilir.

Mahkemenin değindiği “konsensüs” kavramı, daha ziyade siyasal ağırlığı bulunan bir terimdir. Bir konuda farklı veya karşı görüş sahibi olanlar, görüş ve iradelerini açıkça belirtmeye devam ederlerse, konsensüsten söz edilemez. Bunun yerine, “bir grubun belirli bir şekilde düşündüğü, ancak farklı görüşler bulunduğu ve konunun tartışmalı olduğunun” söylenmesi daha dürüst bir anlatım olurdu.

Bilim dünyasında ise “konsensüs” kavramı kullanılmaz. Bilimsel sonuçlar değişime, ilerlemeye açıktır. Sadece aksi kanıtlanıncaya kadar geçerli olabilirler. Tarih bilimi de böyledir ve tarihsel değerlendirmeler, çoğu kez bu değerlendirmeyi yapanların çizdikleri çerçeveye göre değişebilir. Bilimsel konularda -tarih bilimi dahil- karşı görüşler varsa konunun tartışılmakta olduğu söylenir ve dogma oluşturularak başkalarına dayatılmaz.

1915 olaylarının soykırım sayılamayacağı konusundaki karşı görüşler:

İsviçre mahkemelerinin var olduğunu ileri sürdükleri “konsensüs”ü geçersiz kılan farklı ve karşıt görüşlerin varlığını dikkate almamaları da özensiz ve taraflı bir davranış olarak kabul edilmelidir.

1915 olaylarının soykırım sayılamayacağını sadece Doğu Perinçek değil, çok tanınmış ve uluslararası üne sahip tarihçiler, yazarlar ve düşünürler de belirtiyorlar. Bunlardan birkaçının adını anmak gerekirse; Bernard Lewis, Stanford Shaw, David Fromkin, Justin McCarthy, Guenther Lewy, Norman Stone, Kâmuran Gürün, Michael Gunther, Gilles Veinstein, Andrew Mango, Stephane Yerasimos, Roderic Davidson, Paul Dumont & François Georgeon, J.C. Hurwitz, William Botkay, Edward J. Erickson ve Steven Katz, Alfred Moser, Georges de Maleville, Heath Lowry ve ABD’de gazeteye ilan vererek karşı görüşlerini açıklayan 70 bilim adamı sayılabilir. Bu listeye daha yüzlerce isim eklemek mümkündür. Bu kişiler trajik 1915 olaylarının soykırım olarak nitelenemeyeceği kanısındadırlar ve görüşlerinin nedenlerini gerekçeleri ile açıklamışlardır. Bunlar, böylece, İsviçreli yargıçların var olduğunu ileri sürdüğü “İsviçre’de ve genelde kabul gören tarihsel olgu” nitelemesine katılmamış oluyorlar.

Öte yandan Doğu Perinçek, Lozan Mahkemesi’ne 90 kilo ağırlığında karşı görüş içeren belge ve kitap sunmuştur. Bunlar mahkeme tarafından “tarih yazma cezai otoriteye düşen bir görev değildir”⁶⁷ gerekçesiyle incelemeye alınmamıştır. İsviçre Federal Mahkemesi, karşı görüşleri incelemeyi şu gerekçelerle reddetmiştir: “Bu konuda Mahkeme’nin Doğu Perinçek’in talep ettiği ek incelemeyi yapmasına gerek yoktur.” “Kanton Mahkemesi keyfî davranmamıştır; Mahkeme yukarıda sözü edilen mutabakatın (İsviçre toplumundaki genel kanı) var olup olmadığını tespitle yetinmek durumundadır.” Mahkemeye göre “Doğu Perinçek (avukatı) hem soykırımın varlığını tanımayan devletler olduğunu ileri sürmüş, hem de ‘şurada-burada’⁶⁸ bazı tarihçilerin soykırım konusundaki görüş birliğini bozduğu görüşünü” savunmuştur. Kanton Mahkemesi’ne göre “bu bir iddiadan öteye geçememiş, Perinçek mutabakatın bulunmadığını kanıtlayacak hiçbir sahil unsur ortaya koyamamıştır”.⁶⁹ “Perinçek, 1915 olaylarının soykırım olarak nitelendirilmesi konusunda genel ve özellikle bilimsel bir mutabakat bulunduğu saptamasının keyfî olduğunu gösterememiştir.”⁷⁰

⁶⁷ İFM Kararı, Madde A.

⁶⁸ Mahkeme bu ifadeyi karşı görüşleri küçümsemek için kullanıyor.

[69](#) İFM Kararı, Madde 4.4.

[70](#) İFM Kararı, Madde 4.6.

Nihayet, İsviçre Federal Mahkemesi'ne göre: “İsviçre Federal Konseyi'nin Ermeni soykırımını tanımayı resmi bir açıklama ile müteaddit defalar reddetmiş bulunmasından... soykırımın varlığı iddiasının keyfi olduğu sonucu çıkarılamaz.”[71](#)

[71](#) İFM Kararı, Madde 4.5.

İsviçre Parlamentosu'nun her iki kanadı da “Ermeni soykırımı” iddialarını kabul etmemiştir.

İsviçre Mahkemesi, bu konuda yasa koyucudan destek alamadığını da açıklamıştır. Zira İsviçre Parlamentosu'nun her iki kanadı, 1915 olaylarını soykırım olarak niteleyen bir kararı onaylamamıştır. İsviçre Hükümeti de Ermeni soykırımını kabul eden bir karar almamıştır. Aksine, İsviçre Hükümeti sözcüsü, Ermeni soykırımının kabulünü Parlamento'ya öneren iki teklifin reddini resmen Parlamento'dan istemiş, yapılan oylamada iki teklif de reddedilmiştir.

Ayrıca, İsviçre Federal Mahkemesi kararının 3.4.2 maddesinin ikinci paragrafında, İsviçre Ceza Yasası'nın 261bis 4. fıkrasının İsviçre Parlamentosu'nda ele alınması konusunda şunlar yazılıdır: “Yasa metninin bazı unsurlarının parlamenterler tarafından uzun uzadıya tartışılmış olmasına karşın, bu bağlamda 1915 olaylarının nitelenmesinin hiç müzakere konusu olmadığını belirtmek gerekir. 261bis 4. fıkra ile ilgili Almanca metin aşırı ölçüde sınırlayıcı bir yoruma imkân tanıdığı için, sonuç itibarıyla, metnin Fransızca versiyonunun kabulünün gerekçesi olarak sadece iki konuşmacı tarafından öne sürülmüştür.”

İsviçre Mahkemesi, kararına dayanak olarak pek çok ülke parlamentosunun, Avrupa Konseyi'nin ve Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın “Ermeni soykırımı”nı tanıdığını ileri sürmektedir.

Bazı ülke parlamentolarının “Ermeni soykırımı” konusunda aldığı kararlar siyasal niteliktedir. Avrupa Konseyi'nin ve Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın “Ermeni soykırımı”nı tanıdığı savı asılsızdır. Avrupa Birliği Komisyonu sözcüsü de bu konudaki AB görüşünü 13 Ekim 2006 tarihinde

şöyle açıklamıştır: “Olaylarla ilgili bazı temel yönler, akademik toplumun üyeleri arasında olduğu gibi uluslararası camia ve Türkiye arasında halen tartışılmaktadır.”⁷²

⁷² “Some main aspects of the event are a matter of ongoing dispute among the academic community and between parts of the international community and Turkey” (Internet).

Benzer şekilde Birleşik Krallık Hükümeti de bu konuda “Ermeni soykırımı” savını tanımama beyanında bulunmuştur.

Türk Hükümeti, konunun tarihçiler arasında tartışma konusu olduğu hususunda ısrarcı olmuş ve bu amaçla bir “Tarihçiler Komisyonu” kurulmasını önermiştir.

Ermenistan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanları arasında 2009 yılında Zürih’te imzalanan Protokolde şöyle denilmiştir: “İki halk arasında karşılıklı güven tesis edilmesi amacı ile mevcut sorunların tanımlanmasına ve tavsiyelerde bulunulmasına yönelik olarak, tarihsel kaynak ve arşivlerin tarafsız, bilimsel incelenmesini de içerecek şekilde bir diyalogun uygulamaya konulması” için “Hükümetlerarası Komisyon ve Alt Komisyonlar kurulması kararlaştırılmıştır.”

Bu protokol henüz iki ülke Parlamentosu tarafından onaylanmadığından yürürlüğe girmemişse de, bu konuda farklı ve karşıt görüşlerin masaya yatırılacağı komisyonlar kurulmasının esas itibari ile kabul edilmiş bulunması, soykırım savları konusunda karşıt ve farklı görüşlerin varlığının kabul edilmesi anlamına gelir. Bu durumda “tartışması dahi yapılamayacak olan bir tarihsel gerçek”ten söz edilemeyeceğinin kabulü gerekir.

Bu gerçekler ve gelişmelerin İsviçre Mahkemeleri tarafından göz önüne alınmamış olması, kararı ağır biçimde zedelemektedir.

Uluslararası Adalet Divanı’nın Bosna Davası Kararı

Soykırım, 1948 Soykırım Sözleşmesi’nin öngördüğü bir uluslararası suçtur. Bu suçu diğer suçlardan ayıran iki önemli öge bulunmaktadır. Birincisi, “dolus specialis” denilen, “bir gruba mensup insanları, sırf o gruba mensup oldukları gerekçesiyle yok etme konusunda özel kastın bulunmasıdır.” İkincisi, sanığın eyleminde “özel kasıt” bulunup bulunmadığının yetkili mahkeme tarafından usulüne uygun bir yargılama ile saptanmasıdır. Bu koşullar olmadan bir eyleme “soykırım” denilemez. Bu

bakımdan, Uluslararası Adalet Divanı'nın Şubat 2007'de verdiği Bosna davası kararı, soykırım hukuku açısından önemli bir içtihat oluşturmıştır. İsviçre Mahkemesi, Uluslararası Adalet Divanı'nın kesinleşmiş bu kararının temel ögesini görmezden gelmiştir.

Uluslararası Adalet Divanı kararının 187, 188 ve 189. maddeleri soykırım suçunu diğer uluslararası suçlardan ayıran gerekçeler içermesi bakımından önemlidir. Kararda şöyle denilmektedir:

“Soykırım Sözleşmesi'nin II. Maddesi, suç sayılan eylemde ayrı bir zihinsel ögenin bulunmasının gerektiğini göstermektedir. Bu öge, Sözleşme kapsamında korunan gruba mensup insanları tamamen veya kısmen, sırf o gruba mensubiyetleri nedeniyle yok etme kastının varlığıdır. Gruba mensup insanların sadece kasten yasadışı şekilde öldürülmüş bulunduklarını kanıtlamak yeterli değildir. Çok kesin biçimde tanımlanmış olan özel kastın (dolus specialis) ispatlanması gerekir... Grup üyelerinin, o gruba mensup bulundukları için hedef seçilmiş bulunmaları yeterli değildir; failin ayrımcı bir kastının bulunduğu saptanması ve ispatı gerekmektedir. Yani daha fazla bir şey istenmektedir... İnsanların sırf o gruba mensup bulunmaları kaynaklı bir kastın (İngilizcesi: as such) varlığının gerekli olduğu vurgulanmaktadır. Soykırım, benzer suçlar, özellikle insanlığa karşı suçlar ve zulümler bağlamında ele alındığında, kasıt ögesinin özelliği ve bunun için gerekli olan özel nitelikler daha belirgin olarak ortaya çıkar...

“Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin Kupreškić Davasında belirttiği gibi... zulüm ve soykırım belirli bir gruba mensup insanlara karşı işlenmiş suçlardır. Bu insanlar o gruba mensup bulundukları gerekçesiyle hedef alınmışlardır. Her iki, kategoride de önemli olan ayrımcılık yapma niyetidir; kişilere etnik, ırksal ya da dinsel nitelikleri nedeniyle saldırmaktır bu. Zulüm eyleminde, siyasal bağlantıları nedeniyle saldırmak da buna dahildir. Zulüm eyleminde, ayrımcılık yapma niyeti katletme dahil, çeşitli insanlık dışı biçimlerde tezahür edebilir; soykırım durumunda bu niyete, soykırım kurbanlarının ait oldukları grubu tamamen veya kısmen yok etme kastının refakat etmesi gereklidir. Böylece ‘mens rea’ (kasıt) açısından bakıldığında, soykırımın en ağır ve en insanlık dışı zulüm olduğu söylenebilir. Başka bir anlatımla, zulüm, bir grubu tamamen

veya kısmen ortadan kaldırmaya yönelik istençli ve bilinçli aşırı eylemlere tırmandığında, bu zulümlerin soykırıma dönüştüğünü söylemek mümkün olabilir.”

Uluslararası Adalet Divanı, Bosna kararının 190. paragrafında etnik temizliğin de her zaman soykırım anlamına gelmediğini “...bir grubun tamamen veya kısmen bulunduğu yerden atılması, kendi başına bir soykırım sayılmaz” sözleriyle belirtmektedir. Bu eylem, insanlığa karşı suç kavramı çerçevesine girebilir.

Bosna kararının 202-230. maddeleri soykırıma ilişkin kanıt konusunu ele almakta, kanıtlama yükümlülüğünün soykırım iddiasını ileri sürene ait olduğunu belirtmekte, kanıt ölçütlerini çok yüksek tutmaktadır.

Uluslararası Adalet Divanı, 2007 Bosna kararında (Srebrenitsa dışında) Bosna olaylarına soykırım denilme bile, işlenen cürümlerin başka bir adla, mesela “insanlığa karşı suç” veya “savaş suçu” olarak nitelendirileceğini kararına yazmıştır. Uluslararası Adalet Divanı’nın bu kararı, soykırım suçunun diğer suçlarla karıştırılmaması gerektiğini kanıtlamaktadır.

Ortaçağ ve Engizisyon mahkemesi evresini aşmış ülkelerde mahkemeler, “soykırım” zanlısını yargılarken, onun savunmasını da dinlemek ve “soykırım” suçu konusunda somut deliller ya da karşı deliller olup olmadığını ele almak zorundadır. Örneğin eski Yugoslavya Ceza Mahkemesi, “Srebrenitsa katliamı” zanlılarının savunmalarını dinledikten sonra, bunların suçlarının “soykırım” olduğuna karar vermişti.

İsviçre Mahkemeleri ise, Doğu Perinçek’i mahkûm ettiği davada “bizim saptadığımıza göre, İsviçre’de bir çoğunluk soykırımın tarihsel bir gerçek olduğunu düşünmektedir” diyerek karar vermiş, farklı düşünenlerin gerekçelerini ve sundukları karşı görüşleri ve belgeleri elinin tersi ile itmiştir. İsviçre Federal Mahkemesi’nin kararının dayandığı mantığa göre “Lozan Mahkemesi’nin yapması gereken ve yaptığı, İsviçre’de Ermeni soykırımına ilişkin tarihsel görüşün artık tartışma konusu yapılmamasını sağlayacak yeterli mutabakatın olup olmadığını tespitten ibarettir.” Bu ifade tarih bilimi açısından son derecede tehlikelidir.

Tarihe Özgürlük Girişiminin “Blois Çağrısı”

Yasa çıkararak ya da mahkeme kararı ile tarihsel konularda araştırma ve düşünceyi ifade özgürlüğünün kısıtlanması örnekleri karşısında, özellikle Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi'nin, aşağıda değinilen Çerçeve Kararı karşısında pek çok düşünür, tarihçi, insan hakları savunucusu ve yazar bir araya gelerek “Tarihe Özgürlük Hareketi”ni kurmuşlar ve aşağıda metni sunulan çağrıyı imzaya açmışlardır. Bu çağrının altını imzalayanların sayısı binleri aşmıştır:

“Tarihe Özgürlük (Hareketi) 2005 yılından beri yasa koyucu gücün, geçmiş suçlama eğilimi ile mücadele etmektedir; bu eğilim, tarih araştırmalarının önüne gittikçe artan şekilde engel çıkarmaktadır. 2007 Nisan ayında, Avrupa Birliği'nin Bakanlar Konseyi'nin kabul ettiği bir Çerçeve Kararı, o zamana kadar sadece bir Fransız sorunu olan bu konuya uluslararası boyut kazandırmıştır.

“Anılan Çerçeve Kararı, gerekliliği tartışma konusu olmayan ırkçılığın ve Yahudi düşmanlığının ortadan kaldırılması adına, aslında bu amaçla alınmış olmakla birlikte, Avrupa Birliği içinde, tarihçilere mesleklerinin icrası ile bağdaşmayan yasaklar getirmekte ve tarihçilerin mesleklerini icrasını tehdit altına sokacak yeni suçlar yaratmaktadır. Tarihe Özgürlük (Hareketi), 2008 yılında yapılan ve ‘Avrupalılara’ adanmış olan ‘Blois Buluşması’ münasebetiyle aşağıdaki kararı kabul çağrısını yapar:

“Geçmişe yönelik tarihsel ahlak dersi verme girişiminden ve entelektüel açıdan sansüre tabi tutulmaktan endişe duyarak, Avrupalı tarihçileri ve politikacıları sağduyulu davranmaya çağırıyoruz.

“Tarih, güncel olayların tutsağı olmamalı ve birbiri ile yarış eden belleklerin dikte ettiği şekilde yazılmamalıdır. Özgür bir devlette, siyasal otorite tarihsel gerçeği saptayamaz ve cezalandırma tehdidi ile tarihçinin özgürlüğünü kısıtlayamaz.

“Tarihçilere, bizim yaptığımıza benzer girişimler oluşturarak, ülkelerindeki tüm güçleri bir araya toplama ve ilk aşamada bu çağrıyı imzalayarak, bellek yasaları akımını durdurma çağrısını yapıyoruz.

“Siyaseten sorumlu olanlardan, kolektif belleği sürdürme görevine sahip olmakla birlikte, yargısal uygulaması tarihçinin mesleği ve genel olarak entelektüel özgürlükler üzerinde ciddi sonuçlar doğurabilecek yasalarla,

geçmişe dönük devlet gerçekleri oluşturmamanın bilincinde olmalarını talep ediyoruz.

“Demokraside, tarihe özgürlük hepimizin özgürlüğüdür.

“Pierre Nora, Tarihe Özgürlük Hareketi Başkanı.”

9) Accoyer Raporu⁷³

⁷³ Lois mémorielles: Le Rapport Accoyer et la position de Robert Badinter <http://www.turequie-news.fr/spip.php? Article 508> (Bellek yasaları, Accoyer Raporu ve Robert Badinter’in tutumu).

Fransa Parlamentosu da bu harekete katılmış ve Fransa Parlamentosu Başkanı Bernard Accoyer başkanlığında toplanan bir Parlamento Komisyonu, yasama erkinin yargı gücünün yerine geçerek tarihi olayları suçlayan belleğe ilişkin yasalar çıkarmaması gerektiği konusunda Accoyer Raporu olarak bilinen 18.11.2008 tarihli ve 1262 sayılı ayrıntılı bir rapor yazmıştır. Bu rapordaki görüşler, irdelediğimiz konu bakımından çok önemlidir.

Raporda “Bellek Yasaları Kavgası” başlığı altında, Fransa’da “Holokost”un inkârının cezalandırılmasına ilişkin 1990 yılında kabul edilen “Gayssot Yasası” ele alınmakta, Fransız Parlamentosu’nun 29 Ocak 2001 tarihinde kabul ettiği “Ermeni soykırımı”nı tanıyan yasa eleştirilmekte, 2005 yılından itibaren tarihçilerin, tarihi araştırmaları yasa ile dondurma sonucunu verecek olan bellek yasalarına isyanı anlatılmakta, Parlamento’nun “bellek görevi”nin korunması olarak özetlenebilecek çalışması konusunda ayrıntılara inilmekte, tarih konusunda yasa ile hüküm oluşturmamanın Fransız Anayasası’na aykırı sayılabileceği, bunun düşünce ve düşünceyi ifade özgürlüğüne zarar vereceği, tarih biliminin temellerini zedeleyebileceği, Fransız toplumunu ayrı kamplara bölebileceği⁷⁴ ve diplomatik rahatsızlık doğurma riskini taşıdığı anlatılmaktadır. Rapor, 2007 yılında Avrupa Bakanlar Konseyi tarafından kabul edilen “İrkçılık ve Ayrımcılıkla Mücadele Çerçeve Kararı”nın tarihçiler ve hukukçular arasında endişeye neden olduğu vurgulanmaktadır.

⁷⁴ François Terré: “Neden sadece bu ‘soykırım’; Fransa’nın çıkarmaya uğraştığı soykırım yasası, ifade özgürlüğünün yanı sıra hukuka da el atıp eşitlik ilkesini ihlal ediyor.” Le Figaro, 13 Ekim 2006; çevirisi Radikal gazetesinde 14 Ekim 2006 tarihinde yayımlandı.

Raporda, “bellek görevi” kavramının muğlaklığı üzerinde durulmakta, bu kavramın ahlaka yönelik işlevi anlatılmakta, ancak entelektüel ve ahlaki açılardan sorunlar yarattığı, kavramın uygulamaya konulmasının siyasal sonuçlarının gözden kaçırılmaması gerektiği, uluslararası ilişkiler açısından bakıldığında da hassas durumların ortaya çıkmasına neden olduğu belirtilmektedir.

Raporda, ünlü Fransız Filozofu Paul Ricoeur’ün⁷⁵ “bellek çalışması” kavramını, “bellek ödevi” uygulamasının önüne çıkardığı belirtilmektedir.⁷⁶ Rapor, Fransa için özellikle eğitime yönelik ayrıntılı öneriler getirmekte, ayrıca Parlamento’nun konuya yasa çıkarma yolu ile değil, iş’ari karar olarak da eğilebileceğini vurgulamaktadır.

⁷⁵ Geçen yıl vefat eden 1913 doğumlu ünlü Fransız Filozofu Paul Ricoeur’ün Türkçeye çevirilmiş kitapları: Yapı Kredi Yayınları: Zaman ve Anlatı/ Bir - Zaman Olayörgüsü Üçlü Mimesis, (2007); Çeviri Üzerine (2008); Zaman ve Anlatı/ İki - Tarih ve Anlatı (2009); ayrıca Paul Ricoeur Özel Sayısı YKY Cogito. Konumuz açısından Paul Ricoeur’ün en önemli yapıtlarından biri, 2000 yılında Paris’te Seuil Yayınevi tarafından yayımlandı. “la Mémoire, l’Histoire, l’Oubli” (Bellek, Tarih Unutma) başlığını taşır. Le Monde gazetesi, 15 Haziran 2000 tarihinde Ricoeur’ün “L’écriture de l’histoire et la représentation du passé” (Tarih yazımı ve geçmişin sunumu) başlığı altında bir konferansının özetini yayımladı. Bu konferansın tam metni Les Annales dergisinin Temmuz -Ağustos 2000 sayısında yayımlandı.

⁷⁶ Ahmet İnsel: “Bellek çalışması, bellek yasalarına dönüştüğünde, bellek artık çalışmaz, donar. Mutlağın ve dogmanın esiri olur.” Radikal eki, 15 Ekim 2006, Sayı: 523.

Accoyer Raporu konusunda bir demeç veren Fransa Anayasa Konseyi eski Başkanı Robert Badinter, “Ermeni soykırımı” iddialarını yadsıyanları mahkûm etmeyi öngören yasa tasarısının Fransız Anayasası’nın 34. maddesine aykırı olduğunu, parlamentoların tarihsel olaylar konusunda böyle yasalar çıkaramayacağını, “insanlığa karşı suç” ya da “soykırım” gibi hukuksal kavramlara dayanarak tarihte yaşanmış olayları mahkûm edemeyeceklerini, konu Anayasa Konseyi’ne getirilseydi, Konseyin yasayı iptal edeceğini belirtmiştir. Fransa Anayasa Konseyi üyelerinden Georges Vedel de “1915 Ermeni soykırımı”nı tanıyan yasanın Anayasaya aykırı olduğunu vurgulamış, Fransa Anayasa Konseyi’nin 21 Nisan 2005 sayılı kararı ile 2001 yasasının sadece bir deklarasyon niteliği bulunduğunu belirterek, dolaylı şekilde bellek yasalarını kınamıştır. Bununla birlikte,

Robert Badinter'e göre "Yahudi soykırımı"na ilişkin "Glaysot yasası" farklıdır. Zira, daha önce mahkeme kararına bağlanmış olan bir suç fiilini inkâr etmenin suç olduğunu belirtmektedir. 23 Temmuz 2008 tarihli Fransız Anayasa reformuna göre, bellek yasalarının fikir suçu oluşturmakta bulunduğu görüşünü savunanlar, bellek yasalarının anayasaya aykırı olduğunu haklı olarak öne sürebileceklerdir.

Hukukla tarih arasındaki önemli fark

Bu gelişmeler bizi hukuk ile tarih arasındaki ilişkiyi kısaca ele almaya yönlendirmiştir. Paris Üniversitesi'nde profesör iken ölen İstanbul doğumlu Stefan Yerasimos, 1915 olayları bağlamında hukuk ile tarih ilişkisi konusunda şunları yazmıştı:

"1915 olaylarının soykırım olduğu iddiası, aslında bir hukuk-tarih çelişkisi olarak tanımlanabilir. Tartışma bir uluslararası hukuk terimi olması gereken, ancak çeşitli biçimlerde algılanan ve zamanla değişen, hatta yozlaşan 'soykırım' terimi etrafında dönmektedir. Bu tartışma içinde taraflar tarihi, selektif bir biçimde kullanmaktadırlar. Tarih, olayları belli bir neden-sonuç ilişkisi içinde anlatan, herkesin hukuki ya da hukukvari argümantasyonuna uygun düşecek kanıtları çekip çıkardığı bir bilgi-belge ambarı olarak kullanılmakta, böylece, tarih, hukukun tutsağı olmaktadır..."

"Hukukun amacı bir şeyi kanıtlamak, tarihin amacı ise izah etmektir. Hukuk yargılar, oysa tarih değer yargısından uzak durur... Kavram kargaşasından kurtulmak için yapılacak ilk iş, tarihsel düşünce sistemini hukuksal düşünce sisteminden ayırmaktır..."

"Türk tarafı, 1915 olaylarına, özünde devlete karşı ihanet olarak algılanan bir isyana karşı yapılan bir bastırma hareketi açısından bakmaktadır... Ermeni tarafı ise, bu süreci gözardı ederek olaylara ancak soyut ırkçı bir izah getirmektedir. Onlara göre son tahlilde, Türklerin Ermenileri ortadan kaldırması, onların barbarlığından kaynaklanmaktadır... Ermeni sorununun temelinde ikinci öge, bir yörede yoğun bir Ermeni çoğunluğunun bulunmamasıdır..."⁷⁷

⁷⁷ Prof. Dr. Stephane YERASİMOS, Türkiye Bilimler Akademisi'nde 20 Mayıs 2002'de yaptığı

"Birinci Dünya Savaşı ve Ermeni Sorunu" başlıklı konuşma. Bu konuşma metni, daha sonra Toplumsal Tarih dergisinde Eylül 2002 tarihinde yayımlanmıştır. Konunun tarihçilere havale edilerek

çözümlemeyeceği görüşünü Prof. Şükrü Hanioglu “İşi tarihçilere mi bırakmalı?” makalesiyle desteklemiştir (Zaman, 20 Ocak 2005).

Bu nedenle, tarihi olayların uluslararası ceza hukukunda yerinin ne olduğu ve nasıl nitelendirilmesi gerektiği hususunun yetkili mahkemelere bırakılması; tarihsel olayların tüm açıklığı ile karşı görüşler ve çelişkili belgelerle de olsa her isteyeninin incelemesine açık tutulması, bunların tartışılması ve sonunda herkesin kendine göre bir vicdani kanaate erişmesi en doğru yoldur. Bu vicdani kanaate göre, kimileri vicdanlarının yönelttiği yolda, “özür dileme” gibi bazı inisiyatifler alabileceklerdir. Başkaları daha farklı tepkiler içinde olacaklardır. Ancak vicdani kanaatin tekdüzeleştirilmesi ve ona kelepçe vurulması, sonuçta hiçbir yarar sağlamaz ve vicdani kanaatin niteliğini değiştirmez.

Sonuç

“Soykırım”, “insanlığa karşı suç”, “savaş suçu” gibi uluslararası sözleşmelerle açıkça tanımlanmış ve uluslararası mahkemelerin kararlarına konu olmuş suçlar ve ulusal ceza yasalarında öngörülen diğer suçlar, hukuksal çerçeveleri yasalarla ve özenle çizilmiş hukukdışı eylemlerdir. Bu suçları işleyenler, yetkili mahkemelerde yargılanır. Varsa, suç nedeniyle oluşan “devlet sorumluluğu” gibi hukuki konular da Uluslararası Adalet Divanı’nın yetki alanına girer.

İsviçre Mahkemesi, “Perinçek davası”nda yukarıda anılan çeşitli suçlar arasındaki hukuksal farkları incelemeyen, yargısal açıdan oluşmamış bir suç yadsıdığı ve 1915 döneminde Osmanlı Ermenilerine “soykırım” yapıldığını reddettiği, böylece ırk ayrımcılığı yaptığı gerekçesiyle İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek’i mahkûm etmiştir.

Mahkeme, bu kararını, “soykırım” suçunun işlendiği yolunda bir yargı kararına değil -zira böyle bir yargı kararı yok- “bu suçun işlendiğinin tarihsel bir gerçek olduğu konusunda genel olarak İsviçre’de ve İsviçre dışında konsensüs bulunduğu” savına dayandırmakta, bu görüşe katılmayanların düşüncelerini yok saymakta, görüşünü açıklayanı da mahkûm etmektedir.

Doğu Perinçek, insanlığa karşı suçun, savaş suçunun ya da o dönemdeki Osmanlı yasalarına göre işlenen ve yargı tarafından cezalandırılmış bulunan

diğer suçların değil, “soykırım suçu”nun oluştuğunu hukuksal gerekçelerle reddetmektedir. Dayanağı 1948 Sözleşmesi’nin 6. maddesi ve Uluslararası Adalet Divanı’nın soykırım suçunu oluşturan en önemli öğeleri belirleyen Bosna/Sırbistan Davası Kararıdır. Mahkeme, sanığın bu yaklaşımın farkındadır; ancak bu konuda ünlü La Fontaine’in “Kurtla Kuzu” masalına benzer şu söylemi geliştirmiştir: “Temyiz eden (Doğu Perinçek) katliamları ve sürgünün varlığını inkâr etmemektedir. Ama bu suçları da -ihtiyatlı bir söylemle bile- insanlığa karşı suçtan başka şekilde nitelemek mümkün değildir. Oysa, bu suçları da savaş hali veya sözde güvenlik gerekçeleri ile bile olsa, haklı gösteren bir söylem de İsviçre Ceza Kanunu’nun 261bis 4. fıkra kuralı çerçevesine girer. Bu açıdan bakıldığında, bu olayların soykırım şeklinde nitelendirilmesinden bağımsız olarak, Perinçek’in İsviçre Ceza Kanunu’nun yukarıda anılan maddesinin uygulanması suretiyle mahkûm edilmesi sonuçları bakımından keyfi değildir ve federal hukukun ihlalini oluşturmamaktadır.” (İFM Kararı, Md. 7).

Bu kararda çok ciddi bir çelişki ve hukukdışılık vardır. Mahkeme, önce Perinçek’in katliamların ve tehcirin varlığını, yani bir trajedinin vuku bulduğunu kabul ettiğini, ancak bunun “soykırım” olarak nitelenemeyeceği görüşünü kabul ederek kararına yazıyor. Sonra da “söz konusu katliam ve göç ettirmeler soykırım değil de insanlığa karşı suç olarak nitelense bile, Doğu Perinçek’in bunları haklı göstermesi mahkûm edilmesi için yeterlidir” diyor. Oysa Doğu Perinçek, trajik olayları veya Osmanlı mahkemeleri tarafından faillerine ceza verilmiş eylemleri haklı göstermemiş ve övmemiştir. Bu olaylara “soykırım” denilemeyeceği görüşünü savunmuştur. Perinçek’in söyleminin dayanağı keyfi değildir, ciddi tarihi ve hukuki araştırmalar sonucunda oluşturulmuş hukuksal niteliği bulunan bir görüştür. İsviçre Mahkemesi, sanığın söylemediği şeyleri söylediğini ileri sürerek, onu mahkûm etmekten çekinmemiştir.

İsviçre Mahkemesi’nin kararı, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin “düşünceyi ifade özgürlüğü”nü çiğnemektedir.

Yukarıda anlatılanlar ve eklerde sunulan veriler, İsviçre Mahkemelerinin bu davada gereken özeni göstermediğini ve önyargı ile hareket ettiklerini gözler önüne sermektedir. İsviçre Adalet Bakanı Blocher’in Türkiye’yi

ziyaretinde yaptığı konuşmalarda, İsviçre Ceza Kanunu’nun 261bis maddesinin düşünceyi ifade özgürlüğünü kısıtladığını ve İsviçre Ceza Kanunu’nun bu maddesinin değiştirilmesi konusunun Hükümet’te görüşüldüğünü belirtmişti.⁷⁸ Doğu Perinçek, İsviçre’de yaptığı ve Mahkeme tarafından suç sayılan konuşmasında, İsviçre Ceza Yasası’nın 261 maddesi konusunda İsviçreli Adalet Bakanı’nın görüşlerinden farklı bir şey söylememiştir. Yetkili bir mahkeme tarafından verilmiş geçerli bir “soykırım” kararına dayanmayan bir “soykırım” iddiasından ve bunun belirli bir topluma mensup bir grup insan tarafından kabul edilmesinden hareketle, aksi yönde görüşlerin yasaklanması, düşünceyi ifade özgürlüğünün kısıtlanması ve bunu açıklayanın mahkûm edilmesi son derecede tehlikeli bir yoldur. Böyle bir karar, bir grup insanın oluşturduğu dogmayı tartışılmaz hale getirir ve tarihi araştırmaları engeller. Fanatik dogma sahipleri ve bazı siyasetçiler dışında böyle bir kısıtlamayı kabul edecek ciddi bir tarihçi bulunabileceğini sanmıyoruz. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin de siyasal baskılardan etkilenmeyerek, bu yargı haksızlığını düzeltereğine inanmak istiyoruz.

⁷⁸ Swissinfo, 6 Ekim 2006: “Christoph Blocher ırkçılık karşıtlığı normunu tadil etmek istiyor. Blocher vazgeçmiyor. Yasa çelişkilerle doludur. Blocher düşünce özgürlüğü ile ırkçılıkla mücadele yasası arasında temel çelişki bulunduğunu belirtiyor.”

DOĞU PERİNÇEK VEKİLİ AV. MEHMET CENGİZ

**TÜRK HÜKÜMETİNİN AVRUPA İNSAN HAKLARI
MAHKEMESİ’NE BİLDİRDİĞİ GÖRÜŞLERİ - 15 Eylül
2011**

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

2. KISIM

Başvuru No. 27510/08

Doğu Perinçek - İsviçre davası

Başlangıç 10 Haziran 2008

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ'NİN GÖZLEMLERİ

Ankara

15 Eylül 2011

GİRİŞ

1. İfade özgürlüğü tüm demokratik toplumların önemli bir köşe taşı oluşturmaktadır. En temel özgürlüklerden biri için olan endişeleri, Türk Hükümeti'nin sürmekte olan davaya müdahale etmesine neden oldu.

2. Eski Osmanlı İmparatorluğu topraklarında 1915'te meydana gelen olayların nitelendirilmesine ilişkin akademik tartışmanın devam ettiği göz önünde tutulursa; Hükümet, mahkemenin önündeki temel sorunun, başvuru sahibinin ırk ayrımcılığına dair cezai hükmünün, Sözleşme'nin 10. Maddesi'ndeki ifade özgürlüğü hakkına tecavüz oluşturup oluşturmadığı sorunu olduğunu düşünmektedir.

3. Buradaki gözlemler şu şekilde ayrılmıştır: Bölüm 1 olguları ele almakta; Bölüm 2 sürmekte olan davada 10. Madde'nin uygulanmasını göstermekte; Bölüm 3 Sözleşme'nin 10. Madde'si 1. Paragrafı ile korunan haklara müdahale olduğunu göstermekte; Bölüm 4 davadaki esas konuyla ilgilenmekte, yani bu müdahalenin haklı olmadığı ile; Bölüm 5 Hükümet'in etraflı sonuçlarını sergilemekte ve bu, Hükümet'in resmi önermeleri tarafından izlenmektedir.

BÖLÜM 1: OLGULAR

4. Hükümet, sürmekte olan davanın amaçları için Evrak Dairesi tarafından hazırlanan 20 Eylül 2010 tarihli Olay Raporu'na katılmaktadır.

5. Hükümet, Olay Raporu'na dahil edilmeyen İsviçre Federal Mahkemesi'nin kararındaki önemli gördüğü şu paragrafları eklemek istemektedir.

4.3 Davacının delilleri bir soykırımın varlığına da 1915 olaylarının hukuki olarak soykırım olarak sınıflandırılmasını inkâr etmeye yönelmesi, özellikle uluslararası bir mahkemenin ya da uzman komisyonların yargıdan yoksun olduğunun altını çizmesi; İCK'nun 264. Maddesi ya da 1948 BM Sözleşmesi'ndeki maddelerin ortaya koyduğu öznel ve nesnel şartlara uygun olarak reddedilemez kanıtlardan yoksun olduğu ve uluslar arasında sadece üç soykırımın tanındığının altının çizilmesi üzerine –ayrıcalık olmadan çekişmenin çözümünde eğer genel bir mutabakat olursa, özellikle tarihsel bir mutabakat, ceza tartışmasının tartışma dışı kalır– CP'nin 261bis. 4'e göre düşer. Aynı şekilde davacı Kanton Mahkemesini, mahkemenin özelliğini hiç araştırmadan hiçbir anlamı olmadığını söylüyor. Bu iddiasının incelenmesine, özellikle mutabakatın olmasına.

4.4 Başvuruyu yapan kişi talimatın Ermeni meselesinde günümüz tarihçilerinin konumunun ve yapılan araştırmaların tamamlanması ile yapılmasını istedi. Başvuruyu yapanın orada burada yazdıklarından 1915 olaylarının bir soykırım olarak sınıflandırılması ile ilgili olarak bir yanda ülkelerin diğer yanda tarihçilerin arasında bir konsensüs olmadığını ya da bir fikir birliğinin olmadığını düşündüğü anlaşıyor. Davacının iddiası bu arada kendi kararına ters düşerek, Kanton otoritelerinin kararı karşısında tükeniyor. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından yapılmış bir konsensüsün varlığını belirten hiçbir şey gösteremiyor. Dahası, mahkemenin yan tuttuğuna dair herhangi bir şey söylemiyor.

Davacı tabii ki devletlerin arasında Ermeni soykırımının tanınmasını reddedenlerin olduğunu söylüyor. Bu noktada kendisine BM tarafından onaylanan 2007 soykırım reddi ile ilgili madde 192 üye ülke arasından 103

üyenin oyuyla kabul edilmiş olduğu hatırlatılmalı. Uluslararası platformda holokostun varlığının reddinin cezalandırılmasına karşı gelmeleri, diğer tüm ülkelerin ve genel kazanılmış kanıları ve gerçeği sorgulayamaz. Konsensüs oybirliği demek değildir. Bazı devletlerin soykırımı aleni olarak cezalandırmamaları ya da böyle bir uygulayıcı topluluğun içine girmek istememeleri, bu yönde seçim yapmaları, belki de kendi politik ilişkileri, bağlantıları nedeniyle olabilir ve bu da bilimsel komünitenin aldığı kararları etkilemez.

4.5 Davacı aynı zamanda Ermeni soykırımının varlığını tanıması ve desteklemesi ile Türkiye ile ilişkilerine, tarihçilerin komisyonunun kurulmasına ters düştüğünü belirtiyor. Bu da davacıya göre soykırım olduğunun ortaya konmadığını gösterir.

Ne Federal Konsey'in resmi bir beyanla Ermeni soykırımını tanımasını tekrar tekrar reddetmeyle, ne seçilen diplomatik girişimlerin, ne de Türk otoriteleri tarafından bilirkişilerden oluşan bir uluslararası komisyonun kurulmasının desteklenmesi, soykırım sınıflandırmasında bu konsensüsün yanlı olduğunu göstermez.

Federal Konsey'in açıkça gösterdiği iyi niyete göre, yaptığı girişim, Türkiye'nin geçmişi ile ilgili bir hafıza çalışması yapmasına rehberlik yapmak isteği için. (BO/CN 2001 168. Deiss Federal Konseyin Zisyadis'in postulasına [ön gerçek] karşı verdiği cevap; BO/CN 2003 2021 s: Calmy Rey Federal Konsey'in Vaudroz'un postulasına verdiği yanıt-1915 Ermeni soykırımının tanınması).

Diyaloglara açık olan bu tutum, soykırımın varlığının reddi şeklinde yorumlanmamalı ve 2001'de Federal Konsey'in uluslararası bir araştırma komisyonunun kurulmasını desteklemesi, bu girişimin yapılamazlığını hiçbir şekilde göstermez. Buradan bir genelleme yaparak topluluğun özellikle bilimsel toplulukların içinde 1915 olaylarının soykırım niteliği taşıdığı gerçeği hakkında çelişkilerin olduğu ve konsensüsün yanlı olduğu çıkarımı yapılamaz.

4.6 Var olan bu durumda, davacı Sulh Ceza Mahkemesi'nin nerede yanlı olduğunu belirtmiyor. Bundan şu sonuç çıkmaktadır ki, Kanton otoriteleri

haklı olarak bu konuda davacının tarihsel-yargısal bir tartışmaya götüren girişimleri önerisini reddetmiştir.

6. Hükümet ayrıca, başvuru sahibinin eski Osmanlı İmparatorluğu topraklarında meydana gelen “katliam ve tehcire (sınırdışı)” ilişkin tarihsel gerçekleri reddetmediği gerçeğinin altını çizmek istemektedir.⁷⁹ Başvuru sahibinin reddettiği şey, bu gerçeklerin ve olayların uluslararası ve İsviçre kanunlarına göre “soykırım” olarak nitelenmesidir. Bu, hem Evrak Dairesi’nin Olay Raporu’nda,⁸⁰ hem de Lozan Polis Mahkemesi, Ceza İstinaf Mahkemesi ve İsviçre Federal Mahkemesi⁸¹ kararlarında belgelenmiştir.

⁷⁹ “Katliam ve tehcir (sınırdışı)” tabiri İsviçre Ulusal Mahkemesi tarafından 1915’teki trajik olayları anlatmak için kullanılmıştır. Türk Hükümeti, bu tabiri şimdiki yargılamada kullanacaktır, fakat olayların genel tarifi hakkındaki konumunu korumaktadır. Olayların Ermeni versiyonuna karşı çıkan Türk Hükümeti olsun, akademisyenler olsun, bu dönemde Ermenilerin (aynı zamanda Türklerin ve diğerlerinin) öldüğü olgusunu reddetmemektedirler. Fakat kullanılan terminoloji ve bu olayların hukuki nitelmesi konusunda fikir ayrılığındadırlar. Örneğin “tehcir (sınırdışı)” terimi bir insanın zor yoluyla bir ülkeden uzaklaştırılmasıdır. Osmanlı Hükümeti, İmparatorluğun Ermeni nüfusunu kısmen yabancı topraklara veya ülkelere değil, savaş bölgesinden uzak Osmanlı İmparatorluğu’nun başka bölgelerine nakletmiştir. Türk Hükümeti’ne göre, “tehcir (aynı ülke sınırları içerisinde)” olayları anlatmak için daha doğru bir terimdir.

⁸⁰ Bkz. Exposé des Faits, 20 Eylül 2010, s.2.

⁸¹ Bkz. Lozan Polis Mahkemesi, 9 Mart 2007 kararı, 2. Kısım; Ceza İstinaf Mahkemesi, Vaud Kantonu, 13 Haziran 2007 kararı, §3.b; İsviçre Federal Mahkemesi, 12 Aralık 2007 kararı, §4.3 (‘l’argumentation du recourant tend à contester l’existence d’un génocide ou la qualification juridique des événements de 1915 comme génocide’), § 6 (‘en déniait explicitement aux faits de 1915 la qualification de génocide’).

BÖLÜM 2: 10. MADDE’NİN UYGULANABİLİRLİĞİ

7. Süregelen davada, 10. Madde’nin uygulanması Sözleşme’nin 17. Maddesi yoluyla ortadan kaldırılmamıştır.

8. İsviçre Hükümeti, 10. Madde'nin uygulanabilirliğini reddetmemiştir. İsviçre Hükümeti, Mahkeme'den, başvuruyu Sözleşme'nin şartlarıyla uyumsuzluk temelinde 17. Madde uyarınca kabul edilemez olarak reddetmesini istememiştir. İsviçre Hükümeti'nin 1915'teki olayları “Yahudi Soykırımı gibi açıkça ispatlanmış tarihsel vakıa” ile aynı kategoride değerlendirmemesi kayda değerdir.⁸² Diğer taraftan, İsviçre Hükümeti, başvuru sahibinin ifade özgürlüğü hakkına müdahalesini Sözleşme'nin 10. Maddesi 2. Paragrafı ile haklı çıkarmaya çalışmıştır.⁸³

⁸² Bkz. İsviçre Hükümeti Gözlemleri, 11 Ocak 2011, §10.

⁸³ Bkz. İsviçre Hükümeti Gözlemleri, 11 Ocak 2011, §11-29.

9. Süregelen dava, Mahkeme'nin, “Yahudi Soykırımı gibi açıkça ispatlanmış tarihsel vakıa”ların inkârının veya gözden geçirilmesinin 10. Madde'nin korumasından Sözleşme'nin 17. Maddesi tarafından çıkarıldığı kararına vardığı davalardan ayırt edilmelidir.⁸⁴

⁸⁴ Bkz. örneğin Garaudy-Fransa davası, No. 65831/01, 24 Haziran 2003 kararı, ECHR 2003-IX, s.333, s.361 f.

10. Başvuru sahibi, 1915'te Osmanlı İmparatorluğu'nun Ermeni toplumunun üyelerine karşı “katliam ve tehcir (sınırdışı)” tarihsel vakalarının doğruluğunu sorgulamamış, fakat bunların hukuken soykırım olarak nitelendirilmesini sorgulamıştır.⁸⁵ 1915 vakasına ilişkin yasal durum ve sonuçlarla ilgili devam eden bir meşru tartışma ile “açıkça ispatlanmış tarihsel vakıa”nın reddi arasında bir fark vardır. Mahkeme tekrar tekrar söz konusu olaylar ve bunların yorumlanması üzerine devam eden tartışmanın bir parçası olan konularda karar vermeyi kendi görevi olarak değerlendirmedini ifade etmiştir.⁸⁶

⁸⁵ Bkz. terminoloji üzerine 1. dipnottaki gözlemler.

⁸⁶ Bkz. Lehideux ve Isorni - Fransa (GC) davası, No. 55/1997/839/1045, 23 Eylül 1998 kararı, §47; Chauvy ve diğerleri - Fransa davası, No. 6491/01, 29 Haziran 2004 kararı, § 69; Monnat - İsviçre davası, No. 73604/01, 21 Eylül 2006 kararı, § 57.

11. Örneğin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Kanunu kitabında şöyle denmektedir:

“...tarihsel bağlamı içinde belirli bir zulmün varlığı saptanmış olsa dahi, toplam ölü sayısı ve yasal nitelemesi (örneğin, insanlığa karşı suç ve

soykırım adlandırması) ihtilaflı olabilir.

... Örneğin bakınız, Birinci Dünya Savaşı esnasında Osmanlı İmparatorluğu eliyle Ermeni katliamı ve tehcirinin (sınırdışı) yasal niteliğine (soykırım olup olmadığı) ilişkin tartışmalar.”⁸⁷

⁸⁷ Harris, O’Boyle & Warbrick, Law of the European Convention on Human Rights, (2. Basım, 2009), s.452 ve n.57.

12. 1915 olaylarının nitelendirilmesi sorununun, hâlâ devam etmekte olan bir tartışmanın parçası olduğu, başvuru sahibinin ilk açıklamasını yapmadan altı ay önce Britanya Hükümeti’nin bir açıklamasından da anlaşılmaktadır. 17 Kasım 2004’te Dışişleri Bakanı “Ermeni Soykırımı’nın tanınması”na yönelik Britanya Hükümeti’nin politikası üzerine bir soruya verdiği cevapta:

“Tarihçiler, Ermeni katliamının 1948 BM Soykırım Sözleşmesi’ne göre soykırım olup olmadığı konusunda ihtilaftalar.”⁸⁸

⁸⁸ Hansard, Avam Kamarası, Meclis Tutanakları, cilt 426, col. 1548W: 17 Kasım 2004.

13. Uluslararası insan hakları hukuku, uluslararası ceza hukuku ve genel uluslararası kamu hukuku kitaplarında soykırım örneği olarak Yahudi Soykırımı sürekli dile getirilirken, “soykırım”a ilişkin bölümlerde 1915’te Osmanlı İmparatorluğu’ndaki olaylara genelde değinilmemektedir.⁸⁹

⁸⁹ Bkz. örneğin Rhona K.M. Smith, Textbook on International Human Rights Law, (2. Basım, 2005), s.213; Jordan J. Paust / M. Cherif Bassiouni / Michael Scharf / Jimmy Gurule / Leila Sadat / Bruce Zagaris, International Criminal Law: Cases and Materials, (3. Basım, 2007), s.771-810; Kai Ambos, Internationales Strafrecht (2. Basım, 2008), s.199-222; Robert Cryer, ‘International Criminal Law’ in Moeckli / Shah / Sivakumaran (eds.), International Human Rights Law, (2010), s.545; Robert Cryer / Hakan / Friman / Darryl Robinson / Elizabeth Wilmshurst, An Introduction to International Criminal Law and Procedure, (2. Basım, 2010), s.205. “Türkiye tarafından Ermeni katliamı”na, “insanlığa karşı suçların” tarihsel bir örneği olarak atıfta bulunuluyor; bkz. aynı yerde s.230-231. Ayrıca bkz. Antonio Cassese, International Criminal Law, (2. Basım, 2008), s.131.

14. Süregelen davada, başvuru sahibi, 1915 olaylarına ilişkin bir fikri ifade etti. Kişinin kendisini ifade etmesinin merkezinde yer alan fikirlere - resmi merciler onları asılsız, duygusal, değersiz veya tehlikeli olarak gördüklerinden- müdahale edilemez. Süregelen dava, bundan dolayı İkinci Dünya Savaşı esnasında Yahudi Soykırımı’nın, konsantrasyon kamplarında gaz odalarının varlığının, kurbanların sayısının, veya Avrupa’nın Yahudilerini öldürme amacıyla zehirli gaz kullanımının inkârına

benzememektedir. Başvuru sahibi, Sözleşme'nin temelindeki değerlerle uyuşmaz Nazi yanlısı ve bu sebepten soykırım yanlısı siyasetleri haklı çıkarmaya çalışmamıştır. Fakat belirli ispatlanmış tarihsel olayların “soykırım” olarak sınıflandırılmasına meydan okumuştur.

BÖLÜM 3: SÖZLEŞME’NİN 10. MADDE’Sİ 1. PARAGRAFI İLE KORUNAN HAKLARA MÜDAHALE

15. İsviçre Hükümeti, başvuru sahibinin 1915 olaylarının sınıflandırmasıyla ilgili yorumlarını takiben ırk ayrımcılığından dolayı ulusal mahkemeler tarafından mahkûm edilmesinin Sözleşme'nin 10. Maddesi 1. Paragrafı ile garanti edilen ifade özgürlüğü hakkının uygulanmasına “resmi mercinin müdahalesi” anlamına geldiğine itiraz etmemektedir.⁹⁰

⁹⁰ Bkz. İsviçre Hükümeti Gözlemleri, 11 Haziran 2011, §§11-29, müdahaleyi haklı çıkarma girişimi.

BÖLÜM 4: MÜDAHALE HAKLI DEĞİLDİ

16. Bu tarz bir müdahale (1) “kanunda açıklanmış” değilse, (2) 10. Madde'nin 2. Paragrafı'yla düzenlenen meşru amaçlardan biri veya daha fazlasını izlemez ise ve (3) “demokratik bir toplumda” bu amaçlara erişmek için “gerekli” olmadıkça 10. Madde'nin ihlalidir. Süregelen davada, bu koşullar oluşmamıştır ve müdahale böylelikle 10. Madde'nin ihlali olmaktadır.

(1) MÜDAHALE “KANUNDA AÇIKLANMIŞ” DEĞİLDİR

17. Müdahale, İsviçre Ceza Kanunu’nun -”İrk Ayrımcılığı” başlıklı- 261bis maddesinin 2. Paragrafı 2. Kısım’na dayanmaktadır. Buna göre: “bir kişi, başka bir kişiyi ya da bir grubu; ırkları, etnik kökenleri veya dini inançları temelinde sözlü, yazılı veya resim, hareketler/işaretler kullanarak, saldırgan eylemler ya da başka yöntemler ile insanlık onuruna saldırır biçimde aleni olarak kötüler veya ayrımcılık yaparsa; ya da bu temelde soykırım veya insanlığa karşı suçları inkâr eden, önemsizleştiren ya da haklı çıkarmaya çabalayan herhangi bir kişi, (...) üç yılı geçmeyen hapis cezasına veya para cezasına çarptırılacaktır.”⁹¹

⁹¹ 21 Aralık 1937 tarihli İsviçre Ceza Kanunu (1 Temmuz 2011 itibariyle), resmi olmayan İngilizce çevirisi şurada bulunabilir: http://www.admin.ch/ch/e/rs/311_0/index.html.

18. “Kanunda açıklanmış” ifadesi, aleyhte önlemin sadece yerel kanunda bir temeli olmasını gerektirmemekte, fakat aynı zamanda söz konusu kanunun niteliğine de gönderme yapmaktadır. Kanun; açık, erişilir ve öngörülebilir olmak zorundadır. Bu ise, bireyin -gerekirse uygun bir danışma ile- belirli bir eylemin neden olabileceği, şartlar içinde bir dereceye kadar akla uygun, sonuçları öngörebilecek yeterlilikte hassaslıkla ifade edilmesidir.⁹² Bu gereksinme, bireye keyfi müdahalelere karşı yeterli bir koruma vermeyi amaçlamaktadır.⁹³

⁹² Bkz. Sanoma Uitgevers B.V. - Hollanda (GC) davası, No. 38224/03, 14 Eylül 2010 kararı, §81; Goodwin - Birleşik Krallık (GC) davası, No. 17488/90, 27 Mart 1996 kararı, §31.

⁹³ Goodwin - Birleşik Krallık (GC) davası, No. 17488/90, 27 Mart 1996 kararı, §31.

19. Ulusal yasamada gereken hassaslık, önemli ölçüde söz konusu belgenin içeriğine, uygulama alanına ve hitap ettiği kişilerin sayılarına ve statülerine bağlıdır.⁹⁴ Ağır cezalar tatbik eden ceza hukuku hükümleri durumunda, anlaşılabilirlik, hassaslık ve öngörülebilirlik bakımından özellikle yüksek standartlar uygulanmalıdır.

⁹⁴ Bkz. örneğin Vogt - Almanya (GC) davası, No. 17851/91, 26 Eylül 1995 kararı, §48.

20. İCK’nun 261bis Maddesi 4. Paragrafı 2. Kısım, ulusal mahkemelerin tatbikinde, “kanunda açıklanmış” gerekliliğinin içerdiği anlaşılabilirlik ve öngörülebilirlik koşullarını yerine getirmediğinden, başvuru sahibi, açıklamalarının sonucu olarak girdiği riskleri öngörebilecek konumda değildi.

(a) “Soykırım” tanımı kanundan ziyade “konsensüs”e ilişkindir

21. İCK’nun 261bis Maddesi 4. Paragrafı 2. Kısmı belirli bir soykırımın inkârını cezalandırmamakta, genel olarak “soykırım”dan bahsetmektedir. Bu ise, İCK’nun 261bis Maddesi amacı için hangi olayların “soykırım” olarak nitelendirileceği sorusunu gündeme getirmektedir.

22. “Soykırım” hukuki bir kavramdır. Terim, resmi olarak 1948 tarihli Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi’nin 2. Maddesi’nde olduğu gibi, İCK’nun 264. Maddesi’ne de temel oluşturan başka uluslararası hukuki belgelerde⁹⁵ tanımlanmıştır.⁹⁶ Lozan Polis Mahkemesi, “kanun (yani İCK’nun 261bis Maddesi 4. Paragrafı 2. Kısmı) çok açık bir şekilde, bunun, örneğin 9 Aralık 1948 Uluslararası Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi’nde ve Roma Sözleşmesi’nin 6. Maddesi’nde tanımlandığı gibi bir soykırım olması gerektiği”⁹⁷ kararını vermiştir. Ceza İstinaf Mahkemesi, 13 Haziran 2007 tarihli kararında İCK’nun 264. Maddesi’ndeki soykırım tanımının “Ceza Kanunu’nun 261bis Maddesi 4. Paragraf’ını uygulamakla yükümlü hâkimi yönlendirmesi gerektiğini” belirtmiştir.⁹⁸

⁹⁵ Bkz. örneğin, Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi’nin 2. Maddesi, 9 Aralık 1948 (78 UNTS 277) (İsviçre Sözleşme’yi 7 Eylül 2000’de kabul etmiştir); Uluslararası Ceza Mahkemesi’nin Roma Sözleşmesi’nin 6. Maddesi, 17 Temmuz 1998 (2187 UNTS 3).

⁹⁶ İsviçre Ceza Kanunu’nun 264. Maddesi: “Tümüyle veya kısmen, milliyetleri, ırkları, dini veya etnik kökenleri, sosyal veya siyasi ilişkileri ile nitelenen bir grup insanı yok etme niyetiyle herhangi bir kişi:

- a. bu grubun üyelerini öldürür veya fiziksel veya psikolojik olarak ciddi zarar verirse;
- b. bu tarz bir grubun üyelerini onların tamamen veya kısmen yok olmasına neden olacağı hesaplanan yaşam koşullarına zorlarsa;
- c. bu tarz bir grup içerisinde doğumları önlemeye yönelik önlem alır veya bunun emrini verirse; veya
- d. zor kullanarak bu tarz bir grubun çocuklarını başka bir gruba naklederse veya zor kullanılarak nakledilmelerini düzenlerse müebbet hapis cezası veya on yıldan az olmamak üzere hapis cezası ile cezalandırılmalıdır.”

⁹⁷ Bkz. Lozan Polis Mahkemesi, 9 Mart 2007 kararı, 2. Kısım.

[98](#) Ceza İstinaf Mahkemesi, Vaud Kanton'u, 13 Haziran 2007 kararı, § 2.c.

23. Bununla birlikte, ulusal mahkemeler “Ermeni Soykırımı”nın varlığını uluslararası yasalarda ve İsviçre yasalarında soykırım için öngörülen kıstaslar temelinde saptamamış; fakat İsviçre kamuoyu, çeşitli meclislerin açıklamaları (İsviçreli ve yabancı), raporlar, kitaplar ve adı anılmayan tarihçilerin görüşleri tarafından belirlenen “toplumun (İsviçre) geniş mutabakatı”na veya “geniş bilimsel mutabakata”[99](#) veya “genel mutabakat”a[100](#) dayanarak saptamıştır.

[99](#) Bkz. İsviçre Federal Mahkemesi, 12 Aralık 2007 kararı, §4.2.

[100](#) Aynı yerde, §4.3 ve §4.6.

24. Bu yaklaşım İsviçre Federal Mahkemesi tarafından aşağıdaki gibi özetlenmiştir:

“Polis Mahkemesi, Ermeni soykırımının İsviçre kamuoyu tarafından normalden çok daha yaygın bir biçimde kabul görmüş olduğunu tespit etti. (...)

Sorun böyle sunulduğunda da olayı ortaya koyuyor. Mesele; Osmanlı İmparatorluğu’nda toplu katliamlar, soykırım ya da sürgün yapıldığı nitelemesinden çok, halk arasında ve tarihçilerin arasındaki değerlendirmeye dayanıyor. Sulh Ceza Mahkemesi’nin yaptığı uygulama böyle değerlendirilmeli. Tarihi yapmanın kendisine düşmediği, ancak soykırımın ‘tanınıp onaylandığı’ ile ilgili araştırma yaptığı, hatta kabul edildiği bağlamında kendi kanaatinden önce bu araştırmaları yaptığı ve bu kantonal tutuklamanın tamamen buna bağlı olduğu.”[101](#)

[101](#) Aynı yerde, A. Ve §4 (vurgulanmıştır).

25. Dolayısıyla soru, 1915 olaylarının gerçekte kanunda gösterilmiş olduğu gibi “soykırım” olarak nitelendirilip nitelendirilemeyeceği değil, fakat İsviçre kamuoyunda bunu böyle nitelendirecek bir mutabakatın var olup olmadığı idi. Bununla birlikte, neyin bir “mutabakat” olduğuna dair bir yasal ölçüt yoktur. Federal Mahkeme’ye göre, “mutabakat, fikir birliği değildir”.[102](#) Ulusal mahkemeler başka görüşlerin de var olduğunu kabul etmiş, fakat bunların konu ile ilgili olmadığını addetmişlerdir.

[102](#) Aynı yerde, §4.4.

26. İsviçre kamuoyunda bir mutabakat sağlamak için ve belirli bir sorunda var olan bir mutabakatı yıkmak için neyin gerekli olduğu belirsizdir. İsviçre Hükümeti’nin, Federal Konsey’in ve başka devletlerin hükümetlerinin 1915 olaylarını açık bir şekilde “soykırım” olarak adlandırmadığı gerçeği, sayısız tarihçinin muhalif görüşü ve Türkiye ve başka hükümetlerin olayların uluslararası hukukta soykırım olarak nitelenmediği görüşleri, bu tarz bir mutabakatın varlığının ya da yokluğunun belirlenmesinde gözardı edilmiş görünmektedir. 16 Şubat 2011 tarihli bir soru önergesine cevaben İsviçre Hükümeti şunu belirtmiştir:

“Federal Konsey, bununla birlikte, 1915’in trajik olaylarının mümkün olduğunca kapsamlı bir şekilde incelenmesinin ve açıklanmasının tarihçilerin görevi olduğu savını savunmaya devam etmektedir.”¹⁰³

¹⁰³ Özgün ifade: http://www.parlament.ch/d/suche/seiten/geschaefte.aspx?gesch_id=20104160 adresinde bulunabilir.

27. Hukuki terimlerin tanımının, bu tarz bir mutabakatın nasıl oluşturulacağına dair yasal bir kıstas olmadan, “mutabakat” gibi belirsiz bir dayanak ile mahkemeler tarafından yapılması, başvuru sahibi açısından bunun öngörülebilir olmadığı anlamına gelmektedir. Ki kendisi avukatlık eğitimi almış biri ve hukuk doktoru olarak değerlendirmelerinde “soykırım”ın yasal tanımına, yani “kanunda açıklanmış” şekliyle soykırım tanımına ve düşüncelerinin 261bis Maddesi 4. Paragraf 2. Kısım’a girmeyeceğine dayanmaktaydı.

(b) Kamuoyunun mutabakatı ve hukuk illa aynı değildir

28. Bir olayın kamuoyu “mutabakat”ına dayanarak “soykırım” olarak nitelenip nitelenemeyeceğini belirlemede tuzak nokta aşağıdaki örnekte gösterilebilir. Özellikle gayri resmi çevrelerde genellikle “soykırım” olarak adlandırılan, fakat uluslararası hukukta soykırıma ilişkin kıstasları karşılamayan birçok büyük çaplı mezalim vardır. Elizabeth Wilmschurst, Britanya Dışişleri Bakanlığı eski hukuk danışmanı, standart uluslararası

ceza hukuku ders kitaplarından birinde, soykırımı ilişkin bölümde şunları yazmaktadır:

“Hukuki kavram olarak soykırım dar bir şekilde sınırlanmıştır. ‘Soykırım’ terimi, halk arasında büyük çaplı öldürmeler için kullanılsa da hukukta, bir grubu ortadan kaldırma niyetiyle gerçekleştirilmiş belirli bir mezalim altkümesine ayrılmıştır. Örneğin, Pol Pot rejiminin 1975-1978 arasında Kamboçya’da işlediği suçların büyük bir kısmı, yol açtıkları eziyetler ne kadar dehşet verici olsa da, dar tanıma kolaylıkla uymayan mezalimlerdir.”¹⁰⁴

¹⁰⁴ Robert Cryer / Hakan / Friman / Darryl Robinson / Elizabeth Wilmschurst, An Introduction to International Criminal Law and Procedure, (2. Basım, 2010), s.203.

29. Genocide Denials and the Law kitabına önsöz yazan uluslararası hukukta soykırım uzmanı olarak geniş çevrelerce bilinen William Schabas, 2010’da şunları yazmıştır:

“Sıklıkla, olgusal destek ile yasal nitelemesi arasında bir karışıklık vardır. ‘Soykırım’ terimi öyle yüklü bir etiket haline gelmiştir ki, bazı belirli olgulara uygulanmasına katılmayanlar, kendilerini ‘inkârcı’ olarak adlandırılırken bulurlar; olayların gerçekliğine ilişkin az veya hiç görüş ayrılığı olmasa da. Böylelikle, Bosna’da veya Darfur’da veya Kamboçya’da insanlığa karşı işlenmiş suçtan bahseden, fakat ‘soykırım’ terimine karşı çıkanlar kendilerini ‘inkârcı’ olarak tanımlanırken bulurlar. (...) Dilin kötüye kullanımı çoktur ve bundan sorumlu olanlar sadece ırkçılar değildir. Kurban grupları için iyi niyetli aktif eylemciler bazen kendi abartılarına tutuluyorlar. Bu, tarihsel ve hukuki tartışmayı zehirleyebilir.”¹⁰⁵

¹⁰⁵ William Schabas, Ludovic Hennebel / Thomas Hochmann (edit.) Genocide Denials and the Law’un önsözü (2010), s.xiv-xv.

30. İsviçre ulusal mahkemelerinin yaklaşımı bundan dolayı Sözleşme’ye göre gerekli olan “kanunda açıklanmış” değildir.

31. “Soykırım” teriminin tanımında belirsiz bir “mutabakat”a dayanmak, siyasi olarak aktif ve güçlü toplumsal çıkar gruplarına, kulis faaliyetleri ile terimin yasal tanımına bakmaksızın belirli tarihsel olayların “soykırım” olarak meclis veya kamuoyu tarafından tanınması için İCK’nun 261bis Maddesi 4. Paragraf 2. Kısım’ın kapsamını isteklerine göre genişletmelerine imkân verir.

32. Hukuki terimlerin, özellikle ceza hukuku düzenlemelerinde, belirsiz “mutabakat”a dayanarak tanımlanması, aynı zamanda Sözleşme’de demokratik toplumun temel ilkelerinden biri olarak kutsanan hukukun üstünlüğü ile de uyuşmazdır.¹⁰⁶ Dahası, bir kavram olarak tek başına mutabakat, sadece yasal bir belge ile birleştirilirse anlamlı olabilir.

¹⁰⁶ Bkz. Sanoma Uitgevers B.V. - Hollanda (GC) davası, No. 38224/03, 14 Eylül 2010 kararı, §82.

(c) Sonuç

33. İCK’nun 261bis Maddesi 4. Paragraf 2. Kısım’nda “soykırım”ın varlığının tespitinin yerleşik hukuki kıstaslar temelinden ziyade, İsviçre kamuoyundaki “mutabakat”a dayanarak yapılması, koşullar içerisinde akla uygun olarak öngörülebilecek bir şeyin ötesindedir.¹⁰⁷ Başvuru sahibi, ulusal mahkemelerin, hukukun üstünlüğü ile uyumlu olarak, “soykırım” terimi için gerekliliği uluslararası ve İsviçre yerel hukukundaki genel kabul görmüş tanımına dayanarak oluşturmasını beklemekteydi.

¹⁰⁷ Bern-Laupen Ceza Mahkemesi 14 Eylül 2001 kararında, İsviçre Ceza Kanunu’nun 261bis Maddesi 4. Paragrafı 2. Kısım’ının “hükmün uygulanmasına belirli bir belirsizlik bırakmaktadır; normun uygulanmasına ilişkin, geriye geride kalmış belirsizlik kalmaktadır ki, bu, normun mahkeme tarafından yorumlanması ile kolayca düzeltilemez.” (aynı yerde, § 2.2)

34. Kanunun niteliği yetersizdi, çünkü 1915 olaylarının “soykırım” olarak sınıflandırılması “mutabakat”ını neyin oluşturduğuna dair yeterli yasal güvenceler içeren bir prosedür yoktu.

35. Ulusal mahkemelerin yaklaşımı, sonuçta müdahalenin “kanunda gösterilmediğini”, fakat “kamuoyu tarafından” öngörüldüğü anlamına gelmektedir.

(2) MÜDAHALE SÖZLEŞME’NİN 10. MADDESİ’NİN 2. PARAGRAFI’YLA DÜZENLENEN MEŞRU AMAÇLARDAN BİRİ

VEYA DAHA FAZLASINI AMAÇLAMAMIŞTIR

36. Mahkeme, çeşitli vesilelerle Sözleşme'nin 10. Maddesi 2. Paragrafı'ndaki istisnaların dar olarak yorumlanması gerektiğini belirtmiştir.¹⁰⁸

¹⁰⁸ Bkz. örneğin, Vogt - Almanya (GC) davası, No. 17851/91, 26 Eylül 1995 kararı, §52.

37. İsviçre Hükümeti, başvuru sahibinin ifade özgürlüğüne müdahalenin “başkalarının itibarlarının ve haklarının” ve “kurbanların onurlarını” koruma amacıyla olduğunu daha fazla ayrıntı vermeden iddia etmiştir.¹⁰⁹ Ayrıca, herhangi bir delil göstermeksizin şunları da ileri sürmüştür:

¹⁰⁹ Bkz. İsviçre Hükümeti'nin Gözlemleri, 11 Haziran 2011, § 18.

“Davacının aleni demeçleri, düzeni ciddi bir biçimde ihlal etmiştir. Ayrıca, demeçleri kurbanların yakınlarını doğrudan hedef alıyordu ve bu kişiler davacı tarafından provokasyona itilebilirdi. Üstelik davacının mahkûmiyeti uluslararası bir suçun reddedilmesini içeriyor; dolayısıyla kamu güvenliğinin korunması ve düzenin savunmasını da içermekte.”¹¹⁰

¹¹⁰ Aynı yerde, § 19.

38. Sözleşme'nin 10. Maddesi 2. Paragrafı, ICCPR'nin 19. Maddesi 3. (b) paragrafının aksine, “kamu düzeni”nin (ordre public) genel olarak korunması temelinde kısıtlamalar sağlamamakta, fakat daha katı bir biçimde “düzensizliğin engellenmesi için” gerekli müdahaleyi zorunlu tutmaktadır.¹¹¹ Belirsiz bir “düzenin savunulması” Sözleşme'nin 10. Maddesi 2. Paragrafı tarafından kapsanmamaktadır.

¹¹¹ Bkz. Jochen Abr. Frowein / Wolfgang Peukert, Europaeische Menschen Rechts Konvention: EMRK – Kommentar, (3. Basım, 2009), s.284.

39. İsviçre Hükümeti, başvuru sahibinin mahkûmiyeti ile “kamu güvenliği” arasında bir bağ kurmamaktadır. Özellikle, kamu güvenliğine yönelik (olası veya varsayımsalların aksine) belirli bir tehditten söz etmemekte ve mahkûmiyetin kamu güvenliğine yönelik bu tarz herhangi bir tehdidin önlenmesi için uygun veya gerekli olduğunu göstermemektedir.

(3) MÜDAHALE “DEMOKRATİK BİR TOPLUMDA GEREKLİ” DEĞİLDİ

40. İsviçre Hükümeti’nin, başvuru sahibinin ırk ayrımcılığından ceza mahkûmiyeti üzerine uzunca gözlemleri, büyük ölçüde genel gözlemlerle ve mahkemenin içtihat hukukunun nakliyle sınırlıdır.¹¹² İsviçre Hükümeti, uygulanacak standartları belirlerken, bunları eldeki davaya uygulamamaktadır.

¹¹² Bkz. İsviçre Hükümeti’nin Gözlemleri, 11 Haziran 2011, § 20-27.

(a) Genel İlkeler

41. Mahkeme, “demokratik bir toplumda” ifade özgürlüğü hakkına müdahalenin “gerekliliği” sorusuna ilişkin aşağıdaki genel ilkeleri belirtmektedir:

“(i) İfade özgürlüğü demokratik toplumun gerekli temellerinden ve toplumun gelişmesi ve bireylerin kendilerini gerçekleştirmeleri için temel koşullardan birini oluşturmaktadır. 10. Madde’nin 2. Paragrafı kapsamında, sadece olumlu ya da zararsız ya da kayıtsızlık meselesi olarak görünen ‘bilgi’ veya ‘fikir’lere değil; aynı zamanda hoş olmayan, şoke eden veya rahatsız edenlere de uygulanabilir. Bunlar, ‘demokratik toplumun’ vazgeçilmezi olan çoğulculuk, hoşgörü ve açık fikirliliğin ihtiyaçlarıdır. İfade özgürlüğü, 10. Madde’de kutsallaştırıldığı gibi, bir dizi istisnaya tabidir. Bunlar, dar bir şekilde yorumlanmak zorunda ve herhangi bir kısıtlama ihtiyacı ikna edici bir şekilde saptanmalıdır.

(ii) ‘Gerekli’ sıfatı, 10. Madde 2. Paragraf anlamı içinde, ‘acil toplumsal ihtiyaç’ın varlığını ima etmektedir. Sözleşmeye taraf olan devletler böyle bir ihtiyacın var olup olmadığını belirlemede belirli bir paya sahipler, fakat hem kanunları hem de uygulamasından gelen kararları, hatta bağımsız mahkemelerce verilenleri de içeren, Avrupa denetimi ile birlikte gitmektedir. Mahkeme bu nedenle, bir ‘kısıtlamanın’ 10. Madde tarafından

korunan ifade özgürlüğü ile bağdaşır olup olmadığına dair nihai kararı verme yetkisindedir.

(iii) Mahkeme, denetim yetkisini yerine getirirken, müdahaleye, söz konusu beyanların içeriği ve bunların yapıldıkları bağlam dahil olmak üzere, davanın bütünü ışığında bakması gerekmektedir. Mahkeme, özellikle, söz konusu müdahalenin ‘izlenen meşru amaçlarla orantılı’ ve bunu haklı göstermek için ulusal otoriteler tarafından öne sürülen nedenlerin ‘uygun ve yeterli’ olup olmadığını belirlemek zorundadır. Mahkeme, bunu yaparken, ulusal otoritelerin 10. Madde’nin içerdiği ilkelerle uyumlu olan standartlar uyguladığına ve dahası, ilgili olguların kabul edilebilir değerlendirmelerine dayandıklarına ikna olmalıdır.”¹¹³

¹¹³ Lindon, Otchakovsky-Laurens ve July - Fransa (GC) davası, No. 21279/02 ve 36448/02, 22 Ekim 2007 kararı, § 45; Fressoz ve Roire - Fransa (GC) davası, No. 29183/95, 21 Ocak 1999 kararı, § 45; Lehideux ve Isorni - Fransa (GC) davası, No. 55/1997/839/1045, 23 Eylül 1998 kararı, § 51; Jersild - Danimarka (GC) davası, No. 15890/89, 23 Eylül 1994 kararı, § 31; Sunday Times - Birleşik Krallık (No 2) davası, No. 13166/87, 26 Kasım 1991 kararı, § 50; Handyside - Birleşik Krallık davası, No. 5493/72, 7 Aralık 1976 kararı, § 49.

(b) Müdahale için acil toplumsal ihtiyaç yoktu

42. Sözleşmeye taraf olan devletler müdahale için “acil toplumsal ihtiyacın” var olup olmadığını belirlemede belirli bir paya sahipler, fakat hem kanunları, hem de uygulamasından gelen kararları, hatta bağımsız mahkemelerce verilenleri de içeren, Avrupa denetimi ile birlikte gitmektedir. Dolayısıyla Mahkeme ilkönce söz konusu beyanın içeriğini incelemek ve sonrasında başvuru sahibinin ırk ayrımcılığından ceza mahkûmiyetinin haklı olup olmadığını, devletin para cezası dışında başka yaptırımlar da uygulayabileceğini göz önünde bulundurarak belirlemelidir.¹¹⁴

¹¹⁴ Lehideux ve Isorni - Fransa (GC) davası, No. 55/1997/839/1045, 23 Eylül 1998 kararı, § 51.

43. Başvuru sahibi, 1915’te eski Osmanlı İmparatorluğu topraklarında “katliam ve tehcir (sınırdışı)”ın bizatihi varlığına itiraz etmemiştir,¹¹⁵ fakat bunların yasal sınıflandırmada “soykırım” olarak sınıflandırılmasına karşı

çıkıştır. Böylece, burada söz konusu olan ‘tarihsel gerçeklerin’ inkârı değil, daha ziyade bu gerçeklerin “yasal nitelemesine” karşı, yani 1915 olaylarına hukuki kavramın uygulanmasına karşı muhalefettir.¹¹⁶ Dolayısıyla Mahkeme, bu olayların “soykırım” olarak sınıflandırılmasına ilişkin bir fikrin ifade edilmesinin başvuru sahibinin ırk ayrımcılığından ceza mahkûmiyeti almasını haklı gösterip gösteremediğini ele almak zorundadır.¹¹⁷

¹¹⁵ Bkz. yukarıda n.2 ve 3.

¹¹⁶ Bkz. David Fraser, Ludovic Hennebel / Thomas Hochmann (edit.), Genocide Denials and the Law, (2010), “Law’s Holocaust Denial: State, Memory, Legality”, s.23.

¹¹⁷ Lehideux ve Isorni - Fransa (GC) davası, No. 55/1997/839/1045, 23 Eylül 1998 kararı, § 52.

44. Bu bağlamda, dikkat edilmelidir ki, başvuru sahibi, 1915 olaylarının soykırım olarak hukuki sınıflandırılmasına karşı çıkan tek kişi değildir. Örneğin, Britanya Hükümeti, başvuru sahibi ile aynı tutumu benimsemiştir. Bir meclis soru önergesine verilen yazılı cevapta, Dışişleri Bakanı 8 Mart 2008’de şunları yazmıştır:

“Bu konuda Hükümet’in konumu köklüdür. Hükümet, tarihin bu korkunç dönemine ilişkin duygu gücünü kabul ediyor ve 1915-1916 olaylarını bir trajedi olarak tanıyor. Buna rağmen, ne bu Hükümet, ne de önceki Hükümetler, bizi, olayların 1948 BM Soykırım Sözleşmesi tarafından tanımlandığı şekliyle soykırım olarak sınıflandırılmasına ikna edecek kanıtın yeterli olduğuna hükmetmemiştir.”¹¹⁸

¹¹⁸ Hansard, Lordlar Kamarası, Meclis Tutanakları, cilt 699, col. 165WA: 4 Mart 2008; aynı zamanda “United Kingdom Materials on International Law 2008” (2008) 79 British Year Book of International Law 706-707’de yer almıştır.

45. 17 Ekim 2005’te, -bu yaklaşık olarak başvuru sahibinin İsviçre’de açıklamalarını yaptığı tarihtir- İngiltere Hükümeti şunları belirtmiştir:

“1915-1916 (Ermeni) katliamlarının 1948 BM Soykırım Sözleşmesi tarafından tanımlandığı şekliyle soykırım olarak sınıflandırılması gerektiği konusunda AB üyesi ülkeler arasında bir mutabakat yoktur.”¹¹⁹

¹¹⁹ Hansard, Avam Kamarası, Meclis Tutanakları, cilt 437, col. 773W: 17 Ekim 2005; aynı zamanda “United Kingdom Materials on International Law 2005” (2005) 76 British Year Book of International Law 840’da yer almıştır. Benzer bir ifade için bkz. aynı yerde, cilt 436, col. 1377W: 18

Temmuz 2005. Ayrıca bkz. İngiliz Hükümeti'nin 17 Kasım 2004'teki ifadesi, yukarıdaki n.8'de yer almıştır.

46. Başvuru sahibinin, olayların “soykırım” olarak sınıflandırılmasına “uluslararası bir yalan” demesi, açıklamanın asıl içeriğini değiştirmemektedir. Yani inkârın konusu, olayların kendisi değil, olayların hukuki sınıflandırması olmasını. Bu tarz bir dilin kullanılması şoke edici ve rahatsız edici olabilir, fakat Mahkeme'nin de belirttiği gibi, 10. Madde'nin koruması “devleti veya toplumun bir kısmını kırıncı, şoke edici veya rahatsız edici” ifadeleri de kapsamaktadır. Bunlar, çoğulculuğun, hoşgörülülüğün ve açık fikirliliğin ihtiyaçlarıdır. Ki bunlar olmaksızın “demokratik toplum” olmazdı.¹²⁰ İfade özgürlüğü, ifadenin şeklini de kapsamaktadır. Bunun anlamı, fikirlerin sert ve incitici bir şekilde de ifade edilebileceğidir.

¹²⁰ Bkz. örneğin, Lindon, Otchakovsky-Laurens ve July - Fransa (GC) davası, No. 21279/02 ve 36448/02, 22 Ekim 2007 kararı, § 45; Fressoz ve Roire - Fransa (GC) davası, No. 29183/95, 21 Ocak 1999 kararı, § 45; Handyside - Birleşik Krallık davası, No. 5493/72, 7 Aralık 1976 kararı, § 49.

47. Süregelen dava, İkinci Dünya Savaşı esnasında Yahudi Soykırımı'nın, konsantrasyon kamplarında gaz odalarının varlığının, veya Avrupa'nın Yahudilerini öldürme amacıyla zehirli gaz kullanımının inkârına benzememektedir. Başvuru sahibi, Sözleşme'nin temelindeki değerlerle uyumsuz soykırım yanlısı siyaseti haklı çıkarmaya çalışmamıştır, fakat belirli olayların “soykırım” olarak sınıflandırılmasına meydan okumuştur.

(i) Avrupa Konseyi'nin diğer üye ülkelerinin uygulamaları

48. Başka hiçbir Avrupa Konseyi üyesi ülkede 1915 olaylarının “soykırım” olarak sınıflandırılmasını “inkâr” etmekten dolayı ırk ayrımcılığı veya başka türlü bir ceza mahkûmiyeti olmamıştır. Elbette, bu konularda genel bir Avrupa standardı yok iken, Avrupa Konseyi üyesi diğer ülkelerinin uygulamaları bu tarz bir mahkûmiyet için acil bir toplumsal ihtiyacın var olup olmadığını belirlemede önemli bir husustur.¹²¹ Mahkeme'nin, ne zaman bir ülke diğer Avrupa Konseyi üyesi ülkelerinden

daha ağır bir kısıtlama kabul etse, davanın koşullarını daha dikkatlice izlemeye almaya çağrıldığına dikkat çekilmiştir.¹²²

¹²¹ Cf. Vogt - Almanya davası, No. 17851/91, 26 Eylül 1995 kararı, § 59.

¹²² Bkz. Gerard Cohen-Jonathan, La Convention Europeene des droits de l’homme, (1989), s.474.

49. Fransa’da, 2001’de “1915 Ermeni Soykırımı”nı resmen tanıyan bir kanun kabul eden ilk ülke, Senato 4 Mayıs 2011’de “Ermeni Soykırımı”nı inkâr etmeyi suç sayan kanunu kesin olarak reddetmiştir.¹²³ Teklif edilen yasayı reddeden önermeyi sunarken, Hukuk Komitesi Raportörü şunları belirtmiştir:

¹²³ Bkz. Fransız Senatosu Soykırım İnkârı’nı Suç Sayan Yasa Tasarısını Reddetti, 4 Mayıs 2011, <http://asbarez.com>.

“Bağlantılı olarak, 1915 Ermeni soykırımı varlığını reddetme bir suçlama olarak ortaya çıkarılması, İnsan ve yurttaş olma Hakları Beyannamesi’nin 11. Maddesi ve İnsan Hakları Avrupa Antlaşması’nın 10. Maddesi tarafından korunan düşünce ve ifade özgürlüğü prensiplerine karşıt olarak ortaya çıkıyor...”¹²⁴

¹²⁴ “Kabul edilemezliğin istisnası” yasa komisyonu adına meclisteki ilk görüşmede M. Hyest’in önergesi.

50. Soykırımların inkârını suç saymaya ilişkin bir soru önergesine Alman Federal Hükümeti 4 Haziran 2010’da şöyle cevap vermiştir:

“Federal Hükümet genel olarak soykırım inkârını suç saymanın uygun olmadığı görüşündedir. Bu tarz bir suç, ceza mahkemelerini hangi süregelen veya tarihsel olayın Uluslararası Hukuka Karşı Suçlar Kanunu’nun 6. Maddesi kapsamında soykırım olarak nitelendirileceğine, neredeyse imkânsız bir karar verme göreviyle karşı karşıya bırakabilir.”¹²⁵

¹²⁵ Deutscher Bundestag (Alman Federal Meclisi), 17. Seçim Dönemi, Drucksache (Basılı Malzeme) 17/1956, 4 Haziran 2010, s.6 (çevirisi sağlanmıştır).

51. Hiçbir ülkenin “Ermeni Soykırımı”nı “inkâr etmeye” para cezası öngörmemiş olması gerçeği ve İsviçre haricinde sadece iki Avrupa ülkesinin genel olarak soykırım inkârını suç sayması, başvuru sahibine karşı cezai yaptırımın “acil bir toplumsal ihtiyaç” olduğunun söylenemeyeceğini göstermektedir.¹²⁶

126 Bkz. İsviçre Karşılaştırmalı Hukuk Enstitüsü, İnsanlığa Karşı Suç ve Soykırım İnkârı Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma, Görüş 06-184, 19 Aralık 2006, s.3; İsviçre Hükümeti Gözlemleri Ek 2. Görüş'e göre, sadece Lüksemburg ve İspanya, kanunlarında, belirli tarihsel dönemlere ilişkin değil de, genel olarak soykırım inkârını suç saymıştır. Şu kaydedilmelidir ki, Görüş öne sürüldüğünden bu yana, İspanya Anayasa Mahkemesi Kasım 2007'de soykırımın basitçe inkârının, Yahudi Soykırımı'nda dahi, İspanya Anayasası'ndaki ifade özgürlüğü hakkı ile çelişkili olduğuna hükmetmiştir. (İspanya, Anayasa Mahkemesi Kararı No. 235/2007, 7 Kasım 2007, § 8; İngilizcesi <http://www.tribunalconstitucional.es/es/jurisprudencia/restrad/Paginas/JCC2352007en.aspx>).

(ii) Benzer ifadeler yaygın bir şekilde bulunabilir

52. Aynı zamanda, başvuru sahibininki gibi yorumlar başka ülkelerde, Avrupa Konseyi üyesi ülkeler dahil olmak üzere, kanuna uygun bir şekilde yapılabilirken ve bilgi teknolojisi çağında bunlara

arméniens entrent a Van le 18 Mai 1915 et entreprennent le- nettoyage des rives du lac...”

Justin McCARTHY, Esat ARSLAN, Cemalettin TAŞKIRAN, Ömer TURAN, “The Armenian Rebellion of Van, The University of Utah Press, 2006, 196 pages: “The slaughter of Muslims that accompanied the Armenian Revolt in Van Province inexorably led first the Kurdish reprisal on the Armenians, then to a general and mutual massacre of the people of the East was an integral part of the great disaster that overcome the peoples of the Ottoman East.”

4 Boghos Nubar, one of the foremost leaders of the Armenians told The Times on 30 January 1919, at the beginning of the Paris Conference, that the Armenians were requesting the recognition of their services: “The Armenians have been, since the beginning of the war, de facto belligerents, since they fought alongside the Allies on all fronts, in Palestine and Syria, where the Armenian volunteers recruited by the Armenian Delegation at the request of the French Government, made up more the half of the French contingent. In the Caucasus, without mentioning the 15 000 Armenians in the Imperial Russian Army, more than 40 000 of their volunteers offered resistance to the Turkish armies.”

Heath LOWRY, “The U.S. Congress and Adolf Hitler on the Armenians” (Vol.3. No.2, Political Communication and Persuasion, 1995.

Symposium on Armenians in the Ottoman Empire and Turkey (1912-1926), Boğaziçi University Publications, Istanbul, 1984.

Haluk SELVİ “Armenian Question - From the First World War to the Treaty of Lausanne”, Sakarya University Turkish-Armenian Relationship Research Centre, Sakarya, 2007.

Şinasi OREL and Süreyya YÜCE, “The Talat Pasha Telegrams: Historical Fact or Armenian Fiction”, K. Rüstem&Bro. London, 1980.

Justin McCARTHY “Death and Exile, The Ethnic Cleansing of Ottoman Muslims 1821-1922”, Darwin Press, Princeyom, New Jersey, 1995.

Justin McCARTHY, “Muslim and Minorities, The Population of Ottoman Anatolia and the End of the Empire” New York, University Press, New York, 1983.

5 Salahi SONYEL, “Turkey’s struggle for liberation and the Armenians”, SAM Papers No.1/2001, Center for Strategic Research, Ankara, 2001. Bu kitap Ermeni ayaklanmaları ve Doğu Anadolu ile Çukurova’da Ermeni birlik ve çetelerinin Osmanlı Türklerine uyguladıkları mezalim konusunda başta İngiltere arşivleri olmak üzere pek çok dış kaynaktan derlenen referanslar içermektedir.

Aynı konuda bakınız: “Armenian Activities in the Archive Documents 1914-1918”, 2 Volumes, Genelkurmay ATASE Başkanlığı Yayınları.

Veränderung: +0,28

Thompson che in ogni caso non ha mai avuto una relazione con Kennedy prima del suo assassinio. «Non c'era mai stato un rapporto tra i due», dice. «L'idea che Kennedy fosse gay è un'invenzione di un certo numero di persone che non hanno mai conosciuto Kennedy».

(Lutshurget, 23 March 2007)

Milli davaya sahip çıktı

İsviçreliğin haksızlığı, kendi ülkelerinde yüzlerine haykırıldı.

[illegible]

► **Anytime ITESB's parent's do**

Gözler 'Perinçek davası'nda

BAK ERZURUM
İzmir'de bir hafta önce...

Baki ERZURUM
İzmir'de bir hafta önce...

(Kumruyaz, 24 Aralık 2011)

MEHMET Y. YILMAZ
İzmir'de bir hafta önce...

Bakanlığımıza bir eylem

Bakanlık...
Bakanlık...
Bakanlık...

(Kumruyaz, 22 Aralık 2011)

Dr. DURSUN
İzmir'de bir hafta önce...

İsviçre davası önemli

İsviçre Davası...
İsviçre Davası...
İsviçre Davası...

(Kumruyaz, 21 Aralık 2011)

YALÇIN DOĞAN
İzmir'de bir hafta önce...

Türkiye Perinçek'ten yana

Perinçek...
Perinçek...
Perinçek...

(Kumruyaz, 23 Aralık 2011)

Perinçek'in değil Türkiye'nin davası

Perinçek...
Perinçek...
Perinçek...

(Kumruyaz, 25 Aralık 2011)

Melih ASIK
İzmir'de bir hafta önce...

Gölü hak ediyoruz

Göl...
Göl...
Göl...

(Kumruyaz, 21 Aralık 2011)

BİLİM VE SİYASET
Orhan BURSALI
bursalio@kumruyaz.com.tr
http://kumruyaz.blogspot.com

Siyaset...
Siyaset...
Siyaset...

(Kumruyaz, 24 Aralık 2011)

İsviçre’de internet aracılığıyla serbestçe ve kanuna uygun olarak erişilebilirken veya tarih ve hukuk yayınları ile İsviçre’ye kanuna uygun olarak getirilebilirken, bir “acil toplumsal ihtiyacın” gerekliliği sorgulanabilir.¹²⁷

¹²⁷ Bkz. David Fraser, Ludovic Hennebel / Thomas Hochmann (edit.), Genocide Denials and the Law, (2010), “Law’s Holocaust Denial: State, Memory, Legality”, s.23-27. Burada “Türk kuvvetleri ve Kürt müttefikleri tarafından Ermenilerin katliamı”nın “soykırım”ın belirli bir hukuki tanımına girip girmediği sorgulanıyor. Bu kitap, çeşitli İsviçre kütüphanelerinde bulunmaktadır.

(iii) Ceza hükümleri uygulamak için tarihsel bir neden yok

53. Gereklilik sorunu, bir ülkenin tarihsel deneyimleri zeminine karşılık tanımlanmalıdır.¹²⁸ Avrupa İnsan Hakları Komisyonu, Nasyonal Sosyalist faaliyetlerine yönelik Avusturya Yasaklama Kanunu’nu kapsayan bir davada farklı bir karar vermiştir: “(Yasaklamanın) Nasyonal Sosyalist döneme ilişkin Avusturya’nın tarihsel deneyimlerinde ve Nasyonal Sosyalist düşünceye dayanan eylemlerin Avusturya toplumu için oluşturduğu tehlikelerde nesnel ve akla yatkın nedenleri vardır.”¹²⁹

¹²⁸ Bkz. örneğin Vogt - Almanya (GC) davası, No. 17851/91, 26 Eylül 1995 kararı, § 59.

¹²⁹ B.H., M.W., H.P. ve G.K. - Avusturya davası, No. 12774/87, 12 Ocak 1989 kararı, D.R. 62, s.216, 218, § 2; Nachtmann - Avusturya davası, No. 36773/93, 9 Eylül 1998 kararı, § 2. Bir müdahalenin “demokratik bir toplumda gerekliliği”nin değerlendirilmesinde Devlet’in “tarihsel deneyimi”nin önemi için ayrıca bkz. Refah Partisi ve diğerleri - Türkiye (GC) davası, No. 41340/98, 41342/98, 41343/98 ve 41344/98, 13 Şubat 2003 kararı, § 124.

54. Eski Osmanlı İmparatorluğu topraklarında 1915’te yaşanmış olayların, ki bunlarda İsviçre’nin bir rolü yoktu, İsviçre’nin “tarihsel hatırası”nın bir parçası olduğunu ciddi olarak savlamak mümkün değildir. Dolayısıyla, bu olayların soykırım olarak sınıflandırılmasının “inkâr” edilmesi durumunda ırk ayrımcılığından dolayı ceza mahkûmiyeti

uygulaması için “acil bir toplumsal ihtiyaç” yoktur. İsviçre toprakları üzerinde 5000 kişilik bir Ermeni topluluğunun var olması, başlı başına, şimdi Türkiye olan yerde 20. yüzyılın başında bu topluluğu da kapsayan belirli tarihsel olaylara ilişkin ifadeleri suç saymayı haklı gösterecek koşulları yaratmaz.¹³⁰

¹³⁰ Bkz. David Fraser, Ludovic Hennebel / Thomas Hochmann (edit.), Genocide Denials and the Law, (2010), “Law’s Holocaust Denial: State, Memory, Legality”, s.41. Ayrıca bkz. Timothy Garton Ash, “This is the moment for Europe to dismantle taboos, not erect them”, The Guardian, 19 Ekim 2006. Burada bir ülkenin “yasa ile bir başka bir ülkenin üçüncü bir ülkeye 90 yıl önce ne yaptığını nitelenmek için doğru tarihsel terminolojiyi belirlemeye’ hakkı olup olmadığı sorgulanıyor. (<http://www.guardian.co.uk/commentsfree/2006/oct/19/comment.france>).

(iv) Suç sayma ihtiyaç, fakat önleme ihtiyaç değil

55. İsviçre Hükümeti, üç etkinlikte, başvuru sahibinin görüşlerini bilmesine rağmen, yorumlarını yapmasını engellemeye çalışmamıştır. İsviçre Hükümeti, gözlemlerinde, şunlara dikkat çekmiştir:

“Başvuran kişinin görüşlerini açıkça ifade etmesi engellenmemiş olduğu ve aynı şekilde başka açıklamaların da yer almış olduğunun belirtilmesinde yarar var (...).”¹³¹

¹³¹ Bkz. İsviçre Hükümeti Gözlemleri, 11 Ocak 2011, § 28.

56. Bu tarz yorumların yapılmasını önleme ihtiyacı görülmezken, başvuru sahibinin ceza mahkûmiyeti için “acil toplumsal ihtiyacın” nasıl var olduğunu anlamak zordur. Özellikle, müdahalenin amacı, kamu düzenini ve güvenliğini sürdürmek ve İsviçre’deki Ermeni topluluğunun itibar ve haklarını korumak iken.

(c) Müdahale, izlenen amaç ile orantısızdır

57. Zorunluluğun gerekliliği, müdahalenin şiddet ve yoğunluk olarak izlenen amaç ile orantılı olması gerektiğini ima etmektedir. İsviçre Hükümeti'nin açıklanan amaçları, Ermeni topluluğu üyelerinin itibar ve haklarını ve kurbanların onurlarını korumaktır. İsviçre Federal Mahkemesi'ne göre, başvuru sahibinin yorumu, “bu topluluğun üyelerinin kişiliklerine karşı bir hakaret” oluşturmaktadır.¹³² Başvuru sahibinin ceza mahkûmiyeti “kendilerini 1915 Soykırımı anısı ile tanımlayan Ermeni topluluğu üyelerinin insanlık onurunu korumaya” yardımcı olmuştur.¹³³

¹³² Bkz. İsviçre Federal Mahkemesi, 12 Aralık 2007 kararı, § 5.2.

¹³³ Aynı yerde, § 6.

58. Lozan Polis Mahkemesi, başvuru sahibini Ermeni halkına karşı “acı dolu tarihlerini reddederek” ayrımcılık yapmaktan dolayı mahkûm etmiştir.¹³⁴ Başvuru sahibinin ırk ayrımcılığı mahkûmiyeti, İsviçre Hükümeti'nin belirtilmiş amaçlarına ulaşmak için uygun, zorunlu ve yeterli araç olmalıdır. Bu nedenle, bu amaçlar ve başvuru sahibinin ifade özgürlüğü hakkına müdahale arasında adil bir denge kurulmalıdır.

¹³⁴ Bkz. Lozan Polis Mahkemesi, 9 Mart 2007 kararı, 3. Kısım.

59. Hükümet, ırk ayrımcılığının her şekli ve görünümü ile mücadele etmenin hayati öneminin farkındadır. Bununla birlikte, başvuru sahibinin görüşleri, hayatta kalanlar, onların aileleri ve daha genel olarak İsviçre'deki Ermeni topluluğu için geçmiş acıların anılarını geri getirdiyse de, bu görüşler Ermeni topluluğuna karşı dolaylı olarak şiddet kullanımını, düşmanlığı ve nefreti kışkırtan ifadelerle eşit sayılamazlar.

60. İspanya Anayasa Mahkemesi, soykırım inkârlarının suç sayılması üzerine aldığı 7 Kasım 2007 tarihli kararında şunları belirtmiştir:

“Dahası, hukuken soykırım suçu olarak tanımlanmış hareketlerin her tür inkârının nesnel olarak, yaşanmadığı iddia edilen belirli bir soykırım suçunun kurbanı olmuş aynı gruba ait insanlara karşı düşmanlık havası yaratmayı amaçladığını söylemek -Savcıların belirttikleri gibi- taraflı olarak bile mümkün değildir. Herhangi bir inkârın bunu kendiliğinden başarabilmesinin mümkün olduğunu söylemek de imkânsızdır.”¹³⁵

[135](#) İspanya, Anayasa Mahkemesi Kararı No. 235/2007, 7 Kasım 2007, § 8; İngilizcesi: <http://www.tribunalconstitucional.es/es/jurisprudencia/restrad/Paginas/JCC2352007en.aspx>.

Aynısı ve hatta fazlası, belirli olayların “soykırım” olarak hukuki nitelemesinin reddi konusu için doğrudur.

61. Belirli bir tarihsel olayın “soykırım” olarak nitelendirilmesini reddetmekten, İsviçre Mahkemeleri’nin yaptığı gibi otomatik olarak ırkçı ve milliyetçi motif ve ırk veya etnik temelde ayrımcılık yapmaya yönelik kasıt anlamı çıkarmanın temeli yoktur.[136](#)

[136](#) Bkz. İsviçre Federal Mahkemesi, 12 Aralık 2007 kararı, § 5.2.

62. Günümüzde, Yahudi Soykırımı’nı reddetmek anti-Semitizm’in birçok ülkede esas aracıyken,[137](#) Ermeni halkıyla ilgili olarak böyle bir etki 1915 olaylarının soykırım olarak sınıflandırılmasının reddedilmesine atfedilmemiştir. Yahudi Soykırımı’nı inkâr etmekle 1915 olaylarının “soykırım” olarak sınıflandırılmasını reddetmek arasındaki esas farklardan biri, nefret açısından geçmiş ve günümüz arasındaki bağlantının eksikliğidir. Böylelikle, başvuru sahibinin ceza mahkûmiyeti, İsviçre’deki Ermeni topluluğunun, Ermeni karşıtı havanın korkusundan uzak yaşayabilecek şekilde, itibarına hizmet ettiği söylenemez. Günümüz İsviçre koşullarında 1915 olaylarının “soykırım” olarak sınıflandırılmasını ‘inkârın’, Ermeni karşıtı duyguları, hatta Ermeni topluluğuna karşı şiddet ya da ırk düşmanlığını kışkırtacağı fikri temelsizdir.

[137](#) Bkz. Faurisson - Fransa davası, İnsan Hakları Komitesi, İleti No. 550/1993, komitenin görüşleri, 8 Kasım 1996, UN Doc. A/52/40 (1999), cilt II, s.84, § 9.7.

63. Belirli bir tarihsel olayı soykırım olarak sınıflandırmayı inkâr etme durumunda, ırk ayrımcılığı ceza mahkûmiyeti, şiddet veya ırk düşmanlığı kışkırtıcı bir şekilde yapıp yapılmadığına bakmaksızın, orantısızdır.

64. Yahudi Soykırımı’nı reddetme durumundakinin aksine, Nasyonal Sosyalist rejime benzer bir rejimin itibarını iade etmek gibi bir hedef yoktur. Böylece geriye, tek gerekçe olarak “kamu güvenliği” ve “düzenin korunması” kalmaktadır. Başvuru sahibinin yorumlarının kamu güvenliği ve düzeni üzerinde zararlı bir etkisi olduğuna dair bir işaret yoktur. Aslında, benzer yorumlar öncesinde de, sonrasında da rapor edilmiş herhangi bir düzensizliğe yol açmamıştır. Aksine, İsviçre, ifade özgürlüğü hakkına

müdahalenin en ağır şeklini, yani kamu güvenliği ve düzenine yönelik belirsiz bir tehdidi önlemek için cezai yaptırım uygulama, kullanmanın “zorunlu” olduğunu göstermemiştir.

65. Tarihsel olguları değil de, bu olguların “soykırım” olarak nitelendirilmesini reddetmeye karşı cezai hükmün ciddiyeti, diğer müdahale ve iddianın çürütülmesi araçlarının varlığını göz önünde bulundurarak, demokratik toplumda gereksizdir ve bundan dolayı orantısızdır.

BÖLÜM V: SONUÇLAR

66. Başvuru sahibinin, 1915 olaylarının sınıflandırılmasına ilişkin yorumlarını takiben ırk ayrımcılığından dolayı ceza mahkûmiyeti, Sözleşme’nin 10. Maddesi anlamı dahilindeki ifade özgürlüğü hakkına haksız müdahale anlamına gelmektedir.

67. İsviçre Hükümeti’nin başvuru sahibinin ifade özgürlüğü hakkına müdahaleyi haklı çıkarmak için öne sürdüğü nedenler ne uygundur, ne de demokratik bir toplumda başvuru sahibine para cezası uygulamanın gerekliliğine ikna edici bir şekilde yeterlilik oluşturmaktadır. Belirli bir takdir hakkı payı bırakılsa dahi, sonuç en ağır uygulamanın, başka bir deyişle cezai yaptırım izlenen amaçla tamamen orantısızdır. Dolayısıyla Sözleşme’nin 10. Maddesi ihlal edilmiştir.

ÖNERMELER

68. Hükümet Mahkeme’nin;

(1) Başvuru sahibinin şikâyetinin Sözleşme’nin 10. maddesi kapsamında değerlendirilebileceğine,

(2) Sözleşme’nin 10. maddesi’nin ihlal edildiğine,

(3) Davalı devletin başvuru sahibine adilane tazmin sağlaması gerektiğine hükmetmesini talep etmektedir.